T.C.

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İSTANBUL İLİ BÜYÜKÇEKMECE İLÇESİ BAZI KENTSEL YEŞİL ALANLARININ KULLANICI MEMNUNİYET DURUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Bahaergulı HUJIABULA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı

Peyzaj Planlama Programı

Danışman

Prof. Dr. Mustafa VAR

Mart, 2021

T.C.

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İSTANBUL İLİ BÜYÜKÇEKMECE İLÇESİ BAZI KENTSEL YEŞİL ALANLARININ KULLANICI MEMNUNİYET DURUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Bahaergulı HUJIABULA tarafından hazırlanan tez çalışması 23.02.2021 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı Peyzaj Planlama Programı **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Mustafa VAR
Yıldız Teknik Üniversitesi
Danışman

Jüri Üyeleri

Prof. Dr. Mustafa VAR, Danışman _____
Yıldız Teknik Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Tülay ERBESLER _____
Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Müberra PULATKAN _____
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Danışmanım Prof. Dr. Mustafa VAR sorumluluğunda tarafımca hazırlanan İstanbul İli Büyükçekmece İlçesi Bazı Kentsel Yeşil Alanlarının Kullanıcı Memnuniyet Durumlarının Değerlendirilmesi başlıklı çalışmada veri toplama ve veri kullanımında gerekli yasal izinleri aldığımı, diğer kaynaklardan aldığım bilgileri ana metin ve referanslarda eksiksiz gösterdiğimi, araştırma verilerine ve sonuçlarına ilişkin çarpıtma ve/veya sahtecilik yapmadığımı, çalışmam süresince bilimsel araştırma ve etik ilkelerine uygun davrandığımı beyan ederim. Beyanımın aksinin ispatı halinde her türlü yasal sonucu kabul ederim.

Bahaergulı HUJIABULA

İmza

Aileme,

biricik eşim ve kızıma

TEŞEKKÜR

Ailemden uzakta Yüksek Lisans öğrenimim ve tez çalışmalarım boyunca değerli bilgi ve tecrübeleri ile yardımlarını benden esirgemeyen, her türlü konuda bana sağladığı destekten dolayı hocam Sayın Prof. Dr. Mustafa Var'a sonsuz saygı ve teşekkürlerimi sunmaktan büyük bir mutluluk duyarım. Bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşan, eğitime adanmış hayatından ilham aldığım hocam Sayın Prof. Dr. Semra Atabay'a ve Yüksek Lisans eğitimim boyunca beraber yol aldığımız tüm arkadaşlarıma en içten teşekkürlerimi sunarım.

Bana hayat veren, hayatımın her aşamasında beni destekleyen ve varlıkları ile bana güç veren, bana güvenen, hiç bir fedakarlıktan kaçınmayan, buralara kadar gelmemi sağlayan ve üstümde büyük emeği olan canım aileme, sevgili babam Hujabdulla Baki'ye ve sevgili annem Ayhan Musa'ya, kız kardeşim Mihrigül Hujabdulla'ya en derin duygularımla ve en içten dileklerimle teşekkür ederim.

Tez çalışmamın tüm süreçlerinde sevgi ve destekleri ile önümü açan, her zaman beni anlayışla karşılayan, motive eden, sabır ve sevgi ile her konuda yanımda olan, en büyük destekçim değerli eşim İlyas Kari'ye, biricik kızım İldane İlyas'a en derin içtenliğim ile teşekkürlerimi ve sevgilerimi sunarım. İyiki varsınız.

Bahaergulı HUJIABULA

İÇİNDEKİLER

SİMGE LİSTESİ viii
KISALTMA LİSTESİ ix
ŞEKİL LİSTESİ x
TABLO LİSTESİ xiv
ÖZET xvii
ABSTRACT xix
1 GİRİŞ 1
1.1 Literatür Özeti....1
1.2 Tezin Amacı....4
1.3 Hipotez....4
1.4 Materyal ve Yöntem....5
1.4.1 Materyal....5
1.4.2 Yöntem....6
2 KENTSEL YEŞİL ALAN 9
2.1 Kentsel Açık ve Yeşil Alan Kavramı....9
2.2 Kentsel Kullanımda Açık ve Yeşil Alanların İşlevleri....11
2.3 Açık ve Yeşil Alanların Sınıflandırılması....14
2.4 Açık-yeşil Alanlara Ulaşabilirlik....18
2.5 Yeşil Alan Standartları (Normları)....19
2.6 Kentlerde Kişi Başına Düşen Açık-Yeşil Alan Miktarları....20
3 ARAŞTIRMA ALANINA AİT BULGULAR 27
3.1 Büyükçekmece İlçesinin Doğal Yapı Özellikleri....27
3.1.1 Konum....27
3.1.2 Topografik Yapı Özellikleri....28
3.1.3 Jeolojik Yapı Özellikleri....30
3.1.4 Toprak Yapısı Özellikleri....32
3.1.5 İklim Özellikleri....34
3.1.6 Bitki....35
3.2 Büyükçekmece İlçesinin Kültürel Yapı Özellikleri....38
3.2.1 Nüfus....38

3.2.2 Sosyal ve Ekonomik Durum 40
3.2.3 Turizm 41
3.3 Büyükçekmece'de Araştırma İçin Seçilen Parklar 42
3.3.1 Büyük Atatürk Parkı.....43
3.3.2 Lozan Parkı.....48
3.3.3 Kültür Parkı 48
4 BULGULAR 54
4.1 Anket Uygulamalarının değerlendirilmesi.....54
4.2 Büyük Atatürk Parkı İçin Uygulanan Anketlerin Analizi 55
4.2.1 Büyük Atatürk Parkı İçin Uygulanan Anketlerin Frekans Analizi.....55
4.2.2 Büyük Atatürk Parkı İçin Uygulanan Anketlerin Khi Kare Analizi ... .71
4.3 Lozan Parkı İçin Uygulanan Anketlerin Analizi 86
4.3.1 Lozan Parkı İçin Uygulanan Anketlerin Frekans Analizi.....86
4.3.2 Lozan Parkı İçin Uygulanan Anketlerin Khi Kare Analizi 102
4.4 Kültür Parkı İçin Uygulanan Anketlerin Analizi.....112
4.4.1 Kültür Parkı İçin Uygulanan Anketlerin Frekans Analizi.....112
4.4.2 Kültür Parkı İçin Uygulanan Anketlerin Khi Kare Analizi.....127
5 SONUÇ VE ÖNERİLER 141
5. 1 Büyük Atatürk Parkı, Lozan Parkı ve Kültür Parkı Kullanıcılarının Sosyo-Demografik Özellikleri Açısından Değerlendirilmesi.....141
5. 2 Büyük Atatürk Parkı, Lozan Parkı ve Kültür Parkı Kullanıcılarının Bu Parkları Kullanımına Ait Bilgilerin Değerlendirilmesi 143
5. 3 Büyük Atatürk Parkı, Lozan Parkı ve Kültür Parkı Kullanıcılarının Bu Parkları Kullanım Memnuniyeti Değerlendirilmesi 144
5. 3. 1 Parkların tercih edilme sebepleri açısından değerlendirilmesi 144
5. 3. 2 Parklardaki aktivitelerin değerlendirilmesi 145
5. 3. 3 Parklardaki yeşil alanların değerlendirilmesi.....146
5. 3. 4 Park kullanıcılarının parklardaki donatı elemanlardan memnuniyetleri değerlendirilmesi 148
5. 3. 5 Parklardaki kullanıcıları rahatsız eden ve yetersiz olan konular 149
5. 3. 6 Kullanıcıların bu üç parkta artırılması gereken özellikler hakkındaki düşüncelerinin değerlendirilmesi 150

5. 3. 7 Kullanıcılarının bu üç parktan genel memnuniyetinin değerlendirilmesi 152

KAYNAKÇA **154**

A VERİ ALMA İZİN YAZISI **161**

B ANKET **162**

C ANKET YAPMA İZİN YAZISI **165**

TEZDEN ÜRETİLMİŞ YAYINLAR **166**

SİMGE LİSTESİ

ha	Hektar
CO_2	Karbondioksit
km	Kilometre
km^2	Kilometrekare
m	Metre
m^2	Metrekare
mm	Milimetre
O_2	Oksijen
°C	Santigrad Derece (Sıcaklık)

KISALTMA LİSTESİ

A.B.D.	Amerika Birleşik Devletleri
ADNKS	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences
TL	Türk Lirası
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜYAP	Türkiye Merkezli Fuar Organizasyonu Şirketi
WCC	World Cities Culture
YY.	Yüzyıl

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 3.1 Büyükçekmece ilçesi görünümü [65] 27
Şekil 3.2 Büyükçekmece ilçesinin konumu [66] 28
Şekil 3.3 Büyükçekmece ve yakın çevresinin yükselti haritası [69] 29
Şekil 3.4 Büyükçekmece ve yakın çevresinin eğim haritası [69] 30
Şekil 3.5 Büyükçekmece ve yakın çevresinin jeoloji haritası [71, 72, 73, 74] 31
Şekil 3.6 Büyükçekmece ve yakın çevresinin arazi kabiliyet sınıfları haritası [69].....33
Şekil 3.7 Büyükçekmece ilçesinin ortalama sıcaklık ve yağış grafiği [83] 34
Şekil 3.8 Büyükçekmece ilçesi nüfus yaş dağılımı [50].....39
Şekil 3.9 2020 yılında yapılan Uluslararası Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali [89] 40
Şekil 3.10 Büyükçekmece ilçesi görünümü [88] 41
Şekil 3.11 Büyükçekmece ilçesi sahil görünümü [82] 42
Şekil 3.12 Seçilmiş parkların Büyükçekmece ilçesindeki konumu [66] 43
Şekil 3.13 Büyük Atatürk Park'ın girişi ve içeresindeki görüntüler 44
Şekil 3.14 Lozan Park'ın konumu, girişi ve içeresindeki görüntüler [92].....48
Şekil 3.15 Kültür Park'ın Konumu [92].....50
Şekil 3.16 Köprü ayaklarının oturtulduğu yapay adalar [94] 51
Şekil 3.17 Kültür Park alanında bulunan Kemal Sunal Amfisi 52
Şekil 3.18 Kültür Park'ın batı ve doğu kısmı yeni peyzaj projesi [96] 53
Şekil 4.1 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının cinsiyet (a), yaş (b) dağılımı.....56
Şekil 4.2 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının eğitim (a) ve meslek (b) dağılımı 56
Şekil 4.3 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının gelir durumu (a) ve hafta sonunu değerlendirme şekilleri (b) dağılımı.....57
Şekil 4.4 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının bu mahallede yaşama süresi (a), konut tipi (b) ve konutunun bahçe durumu (c) dağılımı.....58
Şekil 4.5 Büyük Atatürk Park'a gelinen kişi (a), parka ulaşım tipi (b) dağılımı..59
Şekil 4.6 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının bu parka geliş sıklığı dağılımı 59
Şekil 4.7 Büyük Atatürk Park'a en çok gelinen mevsim (a), en çok gelinen gün (b) dağılımı.....60
Şekil 4.8 Büyük Atatürk Park'a en çok gelinen zaman aralıkları (a) ve bu parkta geçirilen zaman süreleri (b) dağılımı 61
Şekil 4.9 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parkı tercih etme sebepleri oranı ... .62
Şekil 4.10 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parkta yaptığı aktiviteler dağılımı 62
Şekil 4.11 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılara sunduğu aktivitelerin yeterlilik durumu (a) ve parkın konfor durumu (b) dağılımı 63
Şekil 4.12 Büyük Atatürk Park'ta bitkisel ve yapısal tasarımlar farklı kullanıcı profillerine kullanım seçenekleri sunma durumu (a), parkın bitki yoğunluğu (b), yeşil alan miktarı ve yeşil alanların estetik güzelliği yeterlilik durumu (c) dağılımı 64

Şekil 4.13 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parktaki yer döşemelerden memnuniyet durumu (a) ve oturma grupları, banklardan memnuniyet durumu (b) dağılımı.....65
Şekil 4.14 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parktaki aydınlatma elemanlardan memnuniyet durumu (a) ve çöp kutulardan memnuniyet durumu (b) dağılımı.....66
Şekil 4.15 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parktaki çocuk oyun elemanlardan memnuniyet durumu (a), yeşil alanlardan memnuniyet durumu (b) dağılımı… 66
Şekil 4.16 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının tuvaletlerden memnuniyet durumu (a), bilgilendirici ve yönlendirici levhalardan memnuniyet durumu (b) dağılımı… 67
Şekil 4.17 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının plastik objelerden memnuniyet durumu (a) ve su öğelerden memnuniyet durumu (b) dağılımı.....68
Şekil 4.18 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parktaki işletme ve güvenliklerden memnuniyet durumu dağılımı 69
Şekil 4.19 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarını parkta rahatsız eden faktörler oranı.....70
Şekil 4.20 Büyük Atatürk Park'ta bulunması/artırılmasını istenen faktörlerler oranı.....70
Şekil 4.21 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının gözlemlediği parkın değişiklik durumu (a), parktan memnuniyeti (b), parkı başkalara tavsiye etme durumu (c) dağılımı.....71
Şekil 4.22 Lozan Parkı kullanıcılarının cinsiyeti (a) ve yaş (b) dağılımı 87
Şekil 4.23 Lozan Parkı kullanıcılarının eğitimi (a) ve meslek (b) dağılımı 87
Şekil 4.24 Lozan Parkı kullanıcılarının gelir durumu (a) ve hafta sonunu değerlendirme şekilleri (b) dağılımı.....88
Şekil 4.25 Lozan Parkı kullanıcılarının bu mahallede yaşama süresi (a), konut tipi (b) ve konutunun bahçe durumu (c) dağılımı.....89
Şekil 4.26 Lozan Park'a gelinen kişi (a), parka ulaşım tipi (b) dağılımı.....90
Şekil 4.27 Lozan Parkı kullanıcılarının bu parka geliş sıklığı dağılımı 90
Şekil 4.28 Lozan Park'a en çok gelinen mevsim (a) ve en çok gelinen gün (b) dağılımı 91
Şekil 4.29 Lozan Park'a en çok gelinen zaman aralıkları (a) ve bu parkta geçirilen zaman süreleri (b) dağılımı 92
Şekil 4.30 Lozan Parkı kullanıcılarının bu parkı tercih etme sebepleri oranı 93
Şekil 4.31 Lozan Parkı kullanıcılarının parkta yaptığı aktiviteler durumu dağılımı 93
Şekil 4.32 Lozan Parkı kullanıcılara sunduğu aktivitelerin yeterlilik durumu (a) ve parkın konfor durumu(b) 94
Şekil 4.33 Lozan Park'ta bitkisel ve yapısal tasarımlar farklı kullanıcı profillerine kullanım seçenekleri sunma durumu (a), park bitki yoğunluğu (b), yeşil alan miktarı ve yeşil alanların estetik güzelliği yeterlilik durumu (c) dağılımı 95

Şekil 4.34 Lozan Parkı kullanıcılarının parktaki yer döşemelerden memnuniyet durumu (a) ve oturma grupları, banklardan memnuniyet durumu (b) dağılımı.....96
Şekil 4.35 Lozan Parkı kullanıcılarının parktaki aydınlatma elemanlardan memnuniyeti (a) ve çöp kutulardan memnuniyet durumu (b) dağılımı. 96
Şekil 4.36 Lozan Parkı kullanıcılarının parktaki çocuk oyun elemanlardan memnuniyet durumu (a) ve yeşil alanlardan memnuniyet durumu (b) dağılımı.....97
Şekil 4.37 Lozan Parkı kullanıcılarının parktaki tuvaletlerden memnuniyeti (a), bilgilendirici, yönlendirici levhalardan memnuniyeti (b) dağılımı.....98
Şekil 4.38 Lozan Parkı kullanıcılarının parktaki plastik objelerden memnuniyet durumu (a), su öğelerden memnuniyet durumu (b) dağılımı 99
Şekil 4.39 Lozan Parkı kullanıcılarının işletme ve güvenliklerden memnuniyeti dağılımı.....99
Şekil 4.40 Lozan Parkı kullanıcılarını parkta rahatsız eden faktörlerin oranı...100
Şekil 4.41 Lozan Park'ta bulunması/artırılmasını istenen faktörlerler oranı 101
Şekil 4.42 Lozan Parkı kullanıcılarının gözlemlediği parkın değişiklik durumu (a), parktan memnuniyeti (b), parkı başkalara tavsiye etme durumu (c) dağılımı 101
Şekil 4.43 Kültür Park kullanıcılarının cinsiyet (a) ve yaş (b) dağılımı.....112
Şekil 4.44 Kültür Park kullanıcılarının eğitim durumu (a) ve meslek (b) dağılımı 113
Şekil 4.45 Kültür Park kullanıcılarının gelir durumu (a) ve hafta sonunu değerlendirme şekilleri (b) dağılımı.....114
Şekil 4.46 Kültür Park kullanıcılarının bu mahallede yaşama süresi (a), konut tipi (b) ve konutunun bahçe durumu (c) dağılımı.....114
Şekil 4.47 Kültür Park'a gelinen kişi (a) ve bu parka ulaşım tipi (b) dağılımı..115
Şekil 4.48 Kültür Park kullanıcılarının bu parka geliş sıklığı dağılımı.....116
Şekil 4.49 Kültür Park'a en çok gelinen mevsim (a) ve en çok gelinen gün (b) dağılımı.....117
Şekil 4.50 Kültür Park'a en çok gelinen zaman aralıkları (a) ve bu parkta geçirilen zaman süreleri (b) dağılımı 117
Şekil 4.51 Kültür Park kullanıcılarının bu parkı tercih etme sebeblerinin oranı..... 118
Şekil 4.52 Kültür Park kullanıcılarının parkta yaptığı aktiviteler durumu dağılımı 119
Şekil 4.53 Kültür Park kullanıcılara sunduğu aktivitelerin yeterlilik durumu (a) ve parkın konfor durumu (b) dağılımı.....119
Şekil 4.54 Kültür Park'ta bitkisel ve yapısal tasarımlar farklı kullanıcı profillerine kullanım seçenekleri sunma durumu (a), park bitki yoğunluğu (b), yeşil alan miktarı, yeşil alanların estetik güzelliği yeterlilik durumu (c) dağılımı 120
Şekil 4.55 Kültür Park kullanıcılarının parktaki yer döşemelerden memnuniyet durumu (a) ve oturma grupları, banklardan memnuniyet durumu (b) dağılımı.....121

Şekil 4.56 Kültür Park kullanıcılarının parktaki aydınlatma elemanlardan memnuniyet durumu (a) ve çöp kutulardan memnuniyet durumu (b) dağılımı.....122
Şekil 4.57 Kültür Park kullanıcılarının parktaki çocuk oyun elemanlardan memnuniyeti (a) ve parktaki yeşil alanlardan memnuniyet durumu (b) dağılımı.....123
Şekil 4.58 Kültür Park kullanıcılarının parktaki tuvaletlerden memnuniyet durumu (a), bilgilendirici ve yönlendirici levhalardan memnuniyeti (b) dağılımı.....123
Şekil 4.59 Kültür Park kullanıcılarının parktaki plastik objelerden memnuniyet durumu (a) ve su öğelerden memnuniyet durumu (b) dağılımı.....124
Şekil 4.60 Kültür Park kullanıcılarının parktaki işletme ve güvenliklerden memnuniyet durumu dağılımı.....125
Şekil 4.61 Kültür Park kullanıcılarını parkta rahatsız eden faktörlerin oranı ..126
Şekil 4.62 Kültür Park'ta bulunması/artırılmasını istenen faktörlerler oranı ...126
Şekil 4.63 Kültür Park kullanıcılarının gözlemlediği parkın değişiklik durumu (a), parktan memnuniyet durumu (b), parkı başkalara tavsiye etme durumu (c) dağılımı.....127

TABLO LİSTESİ

Tablo 2.1 Kentsel kullanımda açık ve yeşil alanların işlevleri 12
Tablo 2.2 Kentlerde yerleşim birimi ölçeğinde açık yeşil alanlar sınıflandırılması [30]…. 15
Tablo 2.3 Kentlerde kişi başına düşen açık-yeşil standartları [44] 20
Tablo 2.4 Ülkemizde kentsel açık-yeşil alanlara yönelik yasal düzenlemeler [59]. 22
Tablo 2.5 Dünyadaki büyük kentlerin halka açık yeşil alan oranları [63] 24
Tablo 2.6 İstanbul ilçelerinde ilçe bazında kişi başına düşen yeşil alan miktarı [61].....25
Tablo 2.7 İstanbul ilçe ilçe park bazında kişi başına düşen yeşil alan miktarı [61].....26
Tablo 3.1 Büyükçekmece iklim tablosu [83] 35
Tablo 3.2 Büyükçekmece'deki parklarda tespit edilen belli başlı ağaç türleri [86].....37
Tablo 3.3 Büyükçekmece ilçesi 2017 yılındaki nüfusu [50] 38
Tablo 3.4 2019 TÜİK verilerine göre Büyükçekmece mahalleri nüfus sayısı [50].....39
Tablo 3.5 Büyük Atatürk Parkı biolojik gölet ve çevresinde kullanılan bitki listesi [91]…. 46
Tablo 4.1 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının cinsiyeti- kullanıcıların bu mahallede yaşama süreleri ilişkisi 72
Tablo 4.2 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının cinsiyeti- konutunun bahçe durumu ilişkisi 72
Tablo 4.3 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının cinsiyeti- bu parkın bitki yoğunluğu ilişkisi 73
Tablo 4.4 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının cinsiyeti- parkta bulunması/ artırılması istenilen fonksiyonlar (el sanatları merkezi) ilişkisi 74
Tablo 4.5 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının gelir düzeyi- parkta yapılan aktiviteler (yürüyüş, koşu veya başka spor yapmak) arasındaki ilişki.... 75
Tablo 4.6 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının gelir düzeyi-parkta bulunması/ artırılması istenilen fonksiyonlar (kütüphane) ilişkisi 77
Tablo 4.7 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının bu mahallede yaşama süreleri - parkı tercih etme sebepleri (parkın manzarası, yeşil dokusu güzel) ilişkisi.....78
Tablo 4.8 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının bu mahallede yaşama süreleri – kullanıcıların gözlemlediği parkın değişiklik durumu ilişkisi.....80
Tablo 4.9 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının konutunun bahçe durumu -parkı tercih etme sebepileri (bakımlı olması, yeşil dokusu güzel) ilişkisi....81
Tablo 4.10 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parkı tercih etme sebebi (bakımlı oluşu)-parkta yaptığı aktivite (diğer insanlarla sohbet etmek, çocukları gezdirmek) ilişkisi.....83

Tablo 4.11 Büyük Atatürk Parkı bitki yoğunluğu-kullanıcıların parkı tavsiye etme durumları ilişkisi 84
Tablo 4.12 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parkı tercih etme sebepleri (yeşil dokusu güzel)-parkın bitki yoğunluğu ilişkisi 84
Tablo 4.13 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parkı tercih etme sebebi (bakımlı olması) -katılımcıların gözlemlediği parkın değişiklik durumu ilişkisi.....85
Tablo 4.14 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parkı tercih etme sebebi (yeşil dokusu güzel)-katılımcıların parktan memnuniyet durumu ilişkisi ...86
Tablo 4.15 Lozan Parkı kullanıcılarının cinsiyeti ile parkta yaptığı aktiviteler (açık havada zaman geçirmek) ilişkisi.....103
Tablo 4.16 Lozan Parkı kullanıcılarının cinsiyeti ile parkta yaptığı aktiviteler (diğer insanlarla sohbet etmek) ilişkisi.....103
Tablo 4.17 Lozan Parkı kullanıcılarının cinsiyeti ile parkın bitki yoğunluğu ilişkisi.....104
Tablo 4.18 Lozan Parkı kullanıcılarının eğitim durumları- parkı başkalara tavsiye etme durumu ilişkisi.....104
Tablo 4.19 Lozan Parkı kullanıcılarının bu mahalledeki yaşama süresi-parkı tercih etme sebepleri (yakın oluşu) ilişkisi 105
Tablo 4.20 Lozan Parkı kullanıcılarının bu mahalledeki yaşama süresi-parkı tercih etme sebepleri (bakımlı olması) ilişkisi.....106
Tablo 4.21 Lozan Parkı kullanıcılarının parkı tercih etme sebepleri (yakın oluşu)-parkta rahatsız eden faktörler (kullanıcı yoğunluğu) ilişkisi.....107
Tablo 4.22 Lozan Parkı kullanıcılarının parkta yaptığı aktiviteler (açık havada zaman geçirmek)-parkta rahatsız eden faktörler (donatı elemanlar yetersiz) ilişkisi.....108
Tablo 4.23 Lozan Parkı kullanıcılarının yaptığı aktiviteler (açık havada zaman geçirmek)-parkta artırılması gereken fonksiyonlar (bitki dokusu, bitki seçenekleri) ilişkisi.....108
Tablo 4.24 Lozan Parkı kullanıcılarının parkta genelde yaptığı aktiviteler (yürüyüş, koşu veya başka spor yapmak)-parkta artırılması gereken fonksiyonlar (kütüphane, spor alanı) ilişkisi.....109
Tablo 4.25 Lozan Parkı kullanıcılarının parkta yaptığı aktiviteler (çocukları gezdirmek)-parkta artırılması gereken fonksiyonlar (çocuk oyun alanı) ilişkisi.....110
Tablo 4.26 Lozan Parkı kullanıcılarını parkta rahatsız eden faktörler (donatı elemanları yetersiz)-parkta artırılması gereken fonksiyonlar (donatı elemanları) ilişkisi.....111
Tablo 4.27 Kültür Parkı kullanıcılarının cinsiyeti- bu parkı tercih etme sebebi (alışkanlık) ilişkisi 128
Tablo 4.28 Kültür Parkı kullanıcılarının cinsiyeti- bu parkta yaptığı aktiviteler (diğer insanlarla sohbet etmek, beraber olmak) ilişkisi 128
Tablo 4.29 Kültür Parkı kullanıcılarının cinsiyeti- parkın bitki yoğunluğu ilişkisi 129
Tablo 4.30 Kültür Parkı kullanıcılarının bu mahalledeki yaşama süresi-parkta artırılması istenen fonksiyonlar (kütüphane) ilişkisi 130

Tablo 4.31 Kültür Parkı kullanıcılarının konutunun bahçe durumu-parkın bitki yoğunluğu ilişkisi 131
Tablo 4.32 Kültür Parkı kullanıcılarının konutunun bahçe durumu-kullanıcıların parkı başkalara tavsiye etme durumu ilişkisi 131
Tablo 4.33 Kültür Parkı kullanıcılarının bu parkı tercih etme sebepleri (yakın oluşu)-parkta yaptığı aktiviteler (açık havada zaman geçirmek) ilişkisi. 132
Tablo 4.34 Kültür Parkı kullanıcılarının bu parkı tercih etme sebepleri (sakin, sessiz olması)-parkın bitki yoğunluğu ilişkisi.....133
Tablo 4.35 Kültür Parkı kullanıcılarının bu parkı tercih etme sebebi (yakın oluşu)-parkta artırılması istenen fonksiyonlar (çok amaçlı merkez, açık hava gösteri alanı) ilişkisi 134
Tablo 4.36 Kültür Parkı kullanıcılarının parkta yaptığı aktiviteler (su ve yeşilliği izleyerek dinlenmek)-parkın konfor durumu ilişkisi.....135
Tablo 4.37 Kültür Parkı kullanıcılarının parkta yaptığı aktiviteler (su ve yeşilliği izleyerek dinlenmek, çocukları gezdirmek) -kullanıcıları parkta rahasız eden faktörler (kullanıcı yoğunluğu, piknik alanları yetersiz, parktaki aktiviteler yetersiz) ilişkisi 136
Tablo 4.38 Kültür Parkı kullanıcılarının parkta yaptığı aktiviteler (diğer insanlarla sohbet etmek, beraber olmak, çocukları gezdirmek) -parkta artırılması gereken fonksiyonlar (donatı elemanları, çocuk oyun alanı) ilişkisi 138
Tablo 4.39 Kültür Parkı konfor durumu -parkta artırılması gereken fonksiyonlar (çocuk oyun alanı) ilişkisi 139
Tablo 4.40 Kültür Parkı kullanıcılarını parkta rahatsız eden faktörler (parktaki aktiviteler yetersiz) -parkta artırılması gereken fonksiyonlar (kapalı dinlenme alanı, kafeterya, bitki dokusu ve bitki seçimleri) ilişkisi...140

ÖZET

İstanbul İli Büyükçekmece İlçesi Bazı Kentsel Yeşil Alanlarının Kullanıcı Memnuniyet Durumlarının Değerlendirilmesi

Bahaergulı HUJIABULA

Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Mustafa VAR

Kentsel açık ve yeşil alanlar, kente ve kentte yaşayanlara ekolojik, ekonomik, fiziksel, sosyal ve psikolojik faydalar sunmakta, kentsel yaşam kalitesini arttırarak yaşanabilir, sürdürülebilir bir çevre ve sağlıklı kentlerin oluşumuna katkı sağlamaktadır. Kullanıcıların yaşam kalitesini fiziksel ve psikolojik yönlerden daha rahat, huzurlu kılmak ve ihtiyaçlarına daha da uygun ortamlar oluşturmak için kullanıcıların isteklerini, memnuniyet düzeylerini anlamak, kentsel açık ve yeşil alanlardan, özellikle kent parklarındaki açık mekânlardan oluşan çevreyi bu isteklere göre hazırlamak gerekmektedir. Kent parklarının niteliği bağlamında, yeşil alanlar, donatı elemanları, aktivite çeşitliliği, parkın bulunduğu konum ve erişilebilirlik özellikleri kullanıcıların memnuniyet seviyelerini belirlemede etkili olmaktadır.

Bu tez çalışması İstanbul'un Büyükçekmece ilçesindeki bazı yeşil alanlarda kullanıcıların memnuniyet durumlarının değerlendirilmesine bağlı olarak bu

mekânların performans ve kalitesini belirlemek, değerlendirme sonuçlarına göre bulunan problemlere öneriler oluşturarak mekan performansını arttırmak ve kullanıcı memnuniyet düzeyini yükseltmek amacıyla yapılmış olup, bu amaç doğrultusunda Büyükçekmece ilçesindeki en büyük parklardan Büyük Atatürk Parkı, Lozan Parkı ve Kültür Parkı araştırmanın asıl materyalini oluşturmaktadır. Çalışmada, bu üç parkın kullanıcı özellikleri, kişilerin kullanım alışkanlıkları, kullanıcıların park hakkındaki duygu ve düşüncelerini saptamak amacıyla anket çalışması yapılmış, anket sonuçlarının analizi SPSS paket programında frekans ve khi kare analizi yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir. Anket sonuçlarında park alanlarındaki yeşil alanların niteliği ve yoğunluğunun kullanıcıların park alanlarıyla ilgili memnuniyet seviyelerini etkilediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kentsel açık ve yeşil alanlar, Büyükçekmece parkları, kullanıcı memnuniyeti

ABSTRACT

Evaluation of User Satisfaction Status of Some Urban Green Areas in Istanbul Province Büyükçekmece District

Bahaergulı HUJIABULA

Department of Urban and Regional Planning

Master of Science Thesis

Advisor: Prof. Dr. Mustafa VAR

Urban Open and Green Spaces provide ecological, economic, physical, social and psychological benefits to the city and its residents, and contribute to the formation of a livable, sustainable environment and healthy cities by increasing the quality of urban life. In order to make the life quality of the users more comfortable and psychologically more comfortable and to create an environment that is more suitable for their needs, it is necessary to understand the demands, desires and satisfaction levels of the users, and to shape the environment consisting of urban open and green spaces, especially open spaces in urban parks, according to these needs. In the context of the quality of the city parks, green areas, equipment elements, variety of activities, location of the park and accessibility are effective in determining the satisfaction levels of the users.

This thesis study was carried out in order to determine the performance and quality of these spaces depending on the evaluation of the satisfaction status of the users in some green areas in Istanbul Büyükçekmece district, to increase the space performance and to increase the level of user satisfaction by making

suggestions to the problems found according to the evaluation results. For this purpose, Büyük Atatürk Park, Lozan Park and Culture Park, which are among the largest parks in Büyükçekmece district, constitute the main material of the study. In the study, a survey was conducted to determine the user characteristics of these three parks, their usage habits, and the feelings and thoughts of the users about these parks. For the analysis of the surveys, frequency and chi-square analysis method was used in SPSS program. The results of the survey indicate that the quality and density of the green spaces in the park areas affect the satisfaction level of the users about the parks.

Keywords: Urban open and green spaces, Büyükçekmece parks, user satisfaction

1
GİRİŞ

1.1 Literatür Özeti

Çalışmanın ilk aşaması olarak kentsel açık yeşil alanlara ilişkin çok sayıda yabancı ve yerli literatür çalışmaları taranmış olup, kentsel açık yeşil alanların kavramları, kentsel yeşil alanların işlevleri, sınıflandırılması, standartları, açık yeşil alanlara ulaşılabilirlik, kentlerde kişi başına düşen açık-yeşil alan miktarları konusunda literatür çalışmaları irdelenmiştir. Kentsel yeşil alan ile ilgili hazırlanmış bir çok kitap, kongre ve sempozyumlarda sunulmuş bildiriler, raporlar, makaleler, yüksek lisans ve doktora tezleri, internet sayfalarında yer alan görsel ve yazılı kaynaklar; bu konuda belirleyici konumda olan, bilgi üreten ve çalışmalar yapan kurum ve kuruluşların hazırladıkları yazılar, listeler, oluşturdukları grafikler ve görsel materyaller incelenmiştir.

Literatürde "kentsel açık ve yeşil alanlar" kavramını ortaya koyan çalışmalar incelendiğinde, birçok araştırmacı ve yazar tarafından farklı şekillerde tanımlandığı görülmüştür.

Kent dokusunun önemli temel elemanlarından biri olan açık alanlar kent içerisindeki mimari öğeler ve ulaşım alanları dışındaki boş veya açık alanlar [1, 2]; dış mekanlar üzerindeki yapılaşmanın olmadığı yerler ve rekreasyonel kullanıma uygun olan alanlar [3]; su yüzeyleri dahil mülkiyeti kime ait olursa olsun, üzerinde yapı bulunmayan açıklık alanlar [4] olarak tanımlanmakta ve algılanmaktadır.

Yeşil alan tanımı incelendiğinde, mevcut olan açık alanların bitkisel elemanlar ile kaplı veya kombine edilmesiyle şekillenen yüzey alanlar [5, 6]; tarım veya diğer işletme alanları dışındaki düzenlemelerle topluma yarayışlı imkanlar tanıyan alanlar [4]; toplumun kullanması için ayrılan çocuk bahçesi, oyun bahçesi,

dinlenme, eğlence, piknik, gezinti ve kıyı alanlarının toplamı [7] olarak tanımlanmaktadır.

Uygulamalarda açık alanlar ve yeşil alanlar kavramlarını kesin çizgilerle ayırmak mümkün olmadığından, bunlar açık-yeşil alanlar olarak birlikte kullanılmaktadır. Kentsel alanlarda açık ve yeşil alanlar genelde birbirini tamamlayan bir bütünlük olarak yer almaktadır [3].

Kentsel açık-yeşil alanlar, kentteki yapılarla çevrelenen veya yapı adalarını çevreleyen, bütün kentsel olayların birbirleriyle ilişkilendirildiği, etraftaki toplumun yararlanması için açık olan ortak kullanım alanları [8]; insanların açık havadan yararlanması, çocukların güvenli bir ortamda oynamalarını, gençlerin çeşitli etkinlikler yaparak ihtiyaçlarını sağlaması için, çeşitli bitkisel elemanlar ile bilinçli ve planlı bir şekilde düzenlenip yapılan parklar, çocuk bahçeleri ve oyun alanları, kent içindeki veya çevresindeki korular, ormanlar ve piknik alanları gibi yerlerdir [9,10].

Kentsel açık ve yeşil alanlar kentte yaşayanlara ekolojik, ekonomik, estetik ve rekreaktif faydalar sunmaktadır [11, 12]. Kentsel yeşil alanların kentlilere ve kente getirdiği katkılarının belirlenmesi için yapılan çok sayıdaki araştırmalar sonuçlarına göre yeşil alanların işlevlerini, yeşil alanların ekonomik işlevleri [13, 14, 15], yeşil alanların ekolojik işlevleri [13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22], yeşil alanların sosyal işlevleri [13, 23, 24] ve yeşil alanların planlama yönünden fiziksel işlevleri [2, 25, 26, 27] diye dört grup altında toplamak mümkündür. Ayrıca, Şahin ve Barış (1998)'a göre kentsel açık ve yeşil alanlar arazi organizasyonu işlevi de görürler [28]. Altınçekiç (2008)'e göre kentsel işlevler ve kullanım bölgeleri arasında kentsel açık yeşil alanlar ayırıcı, bağlayıcı görevlere de sahiptir [29].

Literatür çalışmalarında kentsel yeşil alanların sınıflandırılması konusunda da farklı görüş ve çeşitli önerilerin olduğu görülmektedir. Kent bilimcileri, plancılar ve bilim adamları kentsel açık ve yeşil alanları kendi içerisinde gösterdikleri farklı işlev ve fonksiyonlarına, alanın ölçülerine, konumlarına, topografyası, morfolojisi, iklimi, karakteristik yapısı gibi kendine özgü fiziksel ve çevresel

özellikleri, yapıları, kullanım şekilleri ve kullanıcı çeşitleri, algılanış biçimleri, politikası gibi farklı faktörleri, alanın mülkiyet durumlarına göre farklı sınıflara ayırmışlardır [30, 31, 32].

Kentsel açık ve yeşil alanlar farklı fonksiyonları, etkinlikleri ve hizmet verdikleri kent birimlerine göre konut düzeyinde açık-yeşil alanlar, komşuluk düzeyinde açık-yeşil alanlar, mahalle düzeyinde açık-yeşil alanlar ve kent düzeyinde açık-yeşil alanlar olmak üzere 4 grupta [33]; kent içindeki bulundukları mekanlara, kentle olan ilişkilerine ve yapısal karakter ve fonksiyonlarına göre, kent dokuları arasındaki açık ve yeşil alanlar, kent dokuları etrafındaki açık ve yeşil alanlar ve kent dışı kırsal rekreasyon alanlar diye 3 grupta [34, 35]; kullanım durumuna göre kamusal açık-yeşil alanlar, yarı özel açık -yeşil alanlar ve özel açık-yeşil alanlar olarak 3 kategoriye de [34, 3, 25, 36]; kullanım biçimlerine göre dinlenme alanları, oyun alanları, spor alanları, eğlence alanları diye 3 grupta [37]; kullanım biçimine ve ekolojik işlevine göre yine aktif açık-yeşil alanlar, pasif açık-yeşil alanlar diye 2 grupta [33]; ekolojik işlevine göre geniş açık-yeşil alanlar, küçük açık-yeşil alanlar, koridor açık-yeşil alanlar ve tampon bölgeler diye 4 grupta [38] sınıflandırılmıştır.

Açık ve yeşil alan normlarının saptanmasında, kentin yeşil alan içerikleri, tipleri, yeşil alanda yer alan eylem biçimleri ve büyüklükleri, kentteki bu alanlardan yararlanan nüfus büyüklüğü, kentin yerleşim özellikleri, kentin konum, topografya, toprak kabiliyeti ve bitki örtüsü ve kentin iklimsel koşulları gibi fiziksel ve çevresel özellikleri, kentteki kültürel, sosyal ve ekonomik faktörler, kentin kullanım yoğunluğu gibi faktörler çok etkili kriterlerdir [39, 3, 40, 41, 42]. Bu faktörlerden dolayı parklar ve yeşil alanların ölçüleri, farklı ülke ve yerleşmede kendilerinin gereksinimlerine göre değişiklik göstermektedir. Yerli ve yabancı kaynaklara göre kentsel açık ve yeşil alanların standartlarını belirleyen önemli etmenlerin kentin nüfus özellikleri, nüfus yoğunluğu ve dağılımı, rekreasyon tipleri, kentlerin karekterleri, kullanım alışkanlığı ve yoğunlukları, gereksinimleri gibi etmenler olduğu belirtilmiştir [25, 16, 28].

Açık ve yeşil alanların normları genelde kişi başına düşen yeşil alanların m² miktarı olarak belirlenmekte [3, 43]. Her yerin kendine özgün ekonomik, kültürel ve sosyal anlamda çeşitlilik göstermesiyle dünya üzerindeki açık-yeşil alan normlarının ülkelerin gelişme seviyelerine orantılı olarak artış gösterdiği görülmektedir. Dünya Sağlık Örgütü tavsiye eden aktif yeşil alan normu kişi başına en az 9 m²'dir. 2 Eylül 1999'daki yönetmelikle, kentteki kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 10 m² olarak belirlenmiştir. Bakanlık verilerine göre ülkemizde kişi başına düşen yeşil alan ortalaması 6.2 m² olarak bilinmektedir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi yetkililerine göre İstanbul'daki kişi başına düşen kent içi yeşil alan miktarı 8.41 m², Çevre ve Şehircilik Bakanlığı verilerine bakıldığında kentteki kişi başına düşen yeşil alan miktarı 7.57 m² olarak belirlenmektedir [44, 45].

1.2 Tezin Amacı

Tezin amacı; İstanbul Büyükçekmece ilçesindeki bazı yeşil alanlarda kullanıcıların memnuniyet durumlarını değerlendirmek, seçilen örnek çalışma alanlarını ziyaret eden kullanıcıların sosyo-demografik yapıları belirlemek, kullanıcıların bu parkları kullanımına ait bilgiler, kullanıcıların bu parktaki donatı elemanları, fonksiyon alanları, yeşil alanlardan memnuniyetleri değerlendirmek ve mevcut problemleri saptamak. Bütün bunların sonucunda bu üç parkın bulunduğu Büyükçekmece ilçesindeki yeşil alanların daha kaliteli mekanlar olması, kullanıcı açısından maksimum faydayı sağlaması için parka dair kullanıcı ihtiyaç ve gereksinimlerini karşılayacak öneriler getirmektir.

1.3 Hipotez

Tez kapsamında "Proje hazırlanırken kullanıcı isteklerinin araştırılmaması durumunda ya da dikkate alınmaması durumlarında kullanıcıların ilerde memnuniyetsizlikleri olabilir. Genelde tasarımcılar ofis koşullarında kendi isteklerine ve önceliklerine göre proje yapmaları durumunda, arazinin ekolojik koşulları ve proje yapılan alanda yaşayanların sosyo ekonomik yapıları dikkate

alınmadan yapılan tasarımlar sonucunda kullanıcıların memnuniyetsizlikleri ortaya çıkabilir.” hipotezi öne sürülmüştür.

1.4 Materyal ve Yöntem

1.4.1 Materyal

1987 yılına kadar Çatalca İlçesine bağlı bir bucak merkezi olarak faaliyet gösteren Büyükçekmece’nin kuruluş tarihi Bizans ve Osmanlı dönemlerine kadar uzanmaktadır. 17 Haziran 1987 tarihinde 3392 sayılı Kanunla İlçe olmuş ve 23 Temmuz 2004 tarihinde 5216 sayılı Büyükşehir Kanunu’nun 2. maddesi gereğince İstanbul Büyükşehir Belediyesi kapsamına alınmıştır [46]. Büyükçekmece “kendi adını taşıyan 29 km^2 alana sahip Büyükçekmece Lagün ve Baraj Gölünü içine alan yerleşim merkezidir, Marmara Denizi’ndeki kendi adını taşıyan körfezin çevresinde bulunmaktadır” [47].

Tarih boyunca ordu ve yolcuların konaklama yeri olan Büyükçekmece ilçesinde günümüzde de kervansaray, han ve hamamların bazı kalıntıları mevcuttur. Bunlardan birsi de Mimar Sinan Köprüsü günümüze kadar zarar görmeden gelebilmiştir. Önceden Büyükçekmece gölü ile Marmara denizini birbirlerine bağlayan kanalın üzerindeki iki yaka arasında geçişler sallarla yapılmışken, Mimar Sinan Köprüsü kurulduktan sonra köprü üzerinden geçilmeye başlanmıştır [48]. Büyükçekmece ilçesi sahip olduğu temiz ve iyi düzenlenmiş 25 km uzunluğundaki sahil şeridi ve Mimar Sinan Köprüsü gibi tarihin bıraktığı bütün miraslara iyi sahip çıkan yaklaşımıyla İstanbul’un önemli sayfiye merkezlerinden biri olma özelliğini taşımaktadır [49].

İlçe Avrupa ile Asya’yı bağlayan önemli bir yol güzergahı üzerinde konumlanmış olup, bu coğrafi konumu, İstanbul merkezine yakınlığı ve ulaşım kolaylığı ile sanayi kenti, sahil şeridinin ve Kültür Park’ın varlığı ile turizm kenti, Tüyap Fuar Merkezi, Televizyon Kulesi, Atatürk Kültür Merkezi ve üniversitelerin varlığı ile kültür ve eğitim kenti, Büyükçekmece Lagün Gölü ekolojik özellikleri ile habitat alanı ve tarım kentidir. Büyükçekmece sahip olduğu özellikleri ile bir cazibe merkezi oluşturmaktadır [47].

Çalışmamızın temel materyali olan Büyükçekmece ilçesinin doğal, kültürel yapıları ve seçilen Büyük Atatürk Parkı, Lozan Parkı, Kültür Park'larının pek çok yönüyle irdelendiği 3. Bölüm analizlerinde, ilçe ve parklara ilişkin olarak daha önce yapılmış doğal, sosyo-kültürel ve ekonomik çalışmalardan faydalanılmıştır. Büyükçekmece ilçesinin İstanbul için önemli bir safiye merkezi olması ve taşıdığı ekolojik değerler sebebiyle; ilçeyi farklı yönleri ile konu alan çok sayıda çalışmanın, haritalar, raporlar, projelerin olması tezin temelini oluşturan literatür taraması aşamasının ilerlemesinde yardımcı olmuştur.

Büyükçekmece ilçesinin doğal ve kültürel yapıları değerlendirmesi, alanın konumu, topografik, jeolojik, toprak, iklim, bitki özellikleri, nüfusu, sosyal durumu ve ekonomik durumu vb. kaynak değerleri araştırılmıştır. Ayrıca, Büyük Atatürk Parkı, Lozan Parkı, Kültür Park'ını ayrı ayrı şekilde aynı konularda incelerek daha önce yapılmış araştırmalar, haritalar, hava fotoğrafları, raporlar, projeler ve uygulama çalışmalarına yer verilmiştir. Çalışma alanına ait plan altlıkları, sosyo-kültürel yapıya ait veriler, alanın yapısal ve bitkisel peyzaj uygulama projeleri ve diğer belgeler Büyükçekmece Belediyesi, Büyükçekmece Kaymakamlığı ve Büyükçekmece Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nden temin edilerek materyal olarak kullanılmıştır (Ek 1-Veri Alma İzin Yazısı). Ayrıca Büyükçekmece Stratejik Planı 2015-2019, Büyükçekmece Belediyesi ve Büyükçekmece Kaymakamlık internet sayfalarında yer alan konu hakkındaki görsel ve yazılı kaynaklar ve Adrese Dayalı Nüfus kayıt sistemi verilerinden de yararlanılmıştır. Üç parka ilişkin literatür çalışması, araştırma alanında yapılan etüd, gözlemler ve yetkililerle yapılan sözlü görüşmelerle desteklenmiştir.

1.4.2 Yöntem

Yapılan literatür çalışması sonucunda; Büyükçekmece ilçesinde bulunan Büyük Atatürk Parkı, Lozan Parkı ve Kültür Parkı kullanıcılarının karakterlerini, parkları kullanım alışkanlıkları, kullanıcı olarak istek, beklentilerini ve bu parklardan hoşnut olma durumlarını saptamak amacıyla anket çalışması yapılmıştır. Anket sonuçları Frekans ve Khi -Kare analizleri yönteminde değerlendirilmiş olup, tüm sorular yüzde ve sıklık durumlarına göre değerlendirilmiştir. Ayrıca uygun

sorular, birbirleri arasında ilişkinin olup olmadığının bulunması amacıyla çaprazlanıp değerlendirilerek kullanıcı memnuniyetine ilişkin daha ayrıntılı sonuçlara ulaşılmıştır.

Anket formu çalışma sonunda ulaşmak istenilen amaçlar düşünülerek, konuya ilişkin daha önceki çalışmalar, Büyükçekmece Belediyesi ve Park ve Bahçeler Müdürlüğü yetkilileri ile yapılan görüşmeler ve alınan bilgiler çerçevesinde çalışmalara yön verilerek oluşturulmuştur. Kullanıcıların memnuniyet durumu ayrıntılı bir şekilde saptanabilmesi için hazırlanan anketler toplam 29 sorudan oluşmaktadır (Ek 2- Anket Formu). Anketin 1-9. soruları doğrudan kullanıcıların sosyo-demografik özellikleri ile ilişkili olarak oluşturulmuştur. Bu soruların amacı kullanıcı profilini (sosyo-kültürel durumlarını, ekonomik seviyelerini vb.) ortaya çıkarmak ve kullanıcıların demografik yapılarına (cinsiyet, yaş, eğitim durumu, gelir durumu, vb.) göre memnuniyetlerinde farklılaşma olup olmadığını belirlemek içindir. Bir sonraki aşamada kullanıcıların bu üç parkı kullanma alışkanlıklarını ortaya koymaya ilişkin, parka kimlerle geldiği, parkı kullanım süreleri, parka ulaşımları gibi faktörler 10-16. sorularda yer almaktadır. Üçüncü kısımda ise 17-29. sorularda kullanıcıların parkı tercih etme nedenleri, parkta yaptığı aktiviteler, parkta bulunan yeşil alanlarla ilişkin görüşleri, kullanıcıların genel anlamda parktan memnuniyetlerini ve memnuniyetsizliklerini belirleyecek sorular ve parktan beklentilerine yer verilmiştir. Anket soruları belli bir dizine göre ilerlemekte ve sonuçları da bu dizine göre verilmiştir.

Adrese Dayalı Nüfus kayıt sistemi verilerine göre 2017 yılı Büyükçekmece ilçesinin nüfusu 243.474 olarak kaydedilmiş [50]. “Örneklem hata payına göre (+-0.10) belli bir değerden sonra örneklem büyüklüğünün artmasına gerek olmadığı” görüldüğünden, 243.474 evren için uygulanması gereken sayının en az 96 olması gerektiği tespit edilmiştir [51]. Çalışmada hata payını en aza indirmek amacıyla her parka ziyarete gelen kullanıcılardan 18 yaş üstü rastgele 100 kullanıcı seçilerek anket çalışması karşılıklı görüşme yöntemi ile uygulanmıştır. Örnek alanların en yoğun kullanımı ilkbahar ve yaz ayları olduğundan anket çalışması üç farklı park kullanıcı grubuna 2019 yılı Şubat-

Haziran ayları arasında uygulanmıştır. Yanlış doldurulmalar ve hatalar göz önüne alınarak her üç örnek alanda da 105 kullanıcıya anket uygulanmıştır (Ek 3- Anket Yapma İzin Yazısı).

Anket çalışmasının analiz aşamasında, SPSS (Statistical Package Social Science) paket programı kullanılarak bilgisayar ortamına aktarılan veriler frekans, yüzde gibi temel istatistik yöntemlerinin yanı sıra kategorik değerlendirmede Pearson Chi Square (Khi Kare) testi yapılarak değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler tezde bulgular ve sonuçlar başlığı altında değerlendirilmiştir.

Kullanıcılarla yüz yüze yapılan anketler sonucunda elde edilen verilerin istatistiksel analizlerinin yapılması ve değerlendirilmesinde SPSS 20.0 (Statistical Package for the Social Sciences) paket programı kullanılmış, anket çalışmasından elde edilen veriler kodlanarak bilgisayar ortamına aktarılmış, anket sonuçları çizelgeler şeklinde verilmiştir. Bir soruya yalnızca tek yanıt verilebildiği durumlarda oluşturulan çizelge ve bir soruya birden çok seçenekle, en fazla üç yanıt verildiği durumlarda oluşturulan çizelge olmak üzere iki çeşit çizelge bulunmaktadır. 2. çeşit çizelgelerdeki sütunların her biri, tek bir soru gibi değerlendirilmektedir.

Elde edilen bütün veriler, Microsoft Excel ve Word programlarında oluşturulan tablo ve grafiklerle desteklenerek açıklanmıştır. Çapraz tablolarda kategorilerin birbirinden bağımsız olup olmadığının saptanmasında Khi-Kare (x2) bağımsızlık testi kullanılmıştır. Oranlara ilişkin hipotez kontrollerinde Z testi uygulanmış ve hata payı oranı 0,01 ve 0,05'e göre değerlendirmeler yapılmıştır.

Son aşamada ise, değerlendirilen tüm bilgiler doğrultusunda ortaya çıkan olumlu-olumsuz sonuçlar ele alınmış, kendi içlerinde ve aralarında olmak üzere kullanıcı ihtiyaç ve gereksinimlerini karşılama düzeyine bağlı olarak memnuniyet, kalite ve performans açısından karşılaştırılmış, değerlendirme sonuçlarına göre problemleri gidermek ve araştırma alanının kullanımını artırmak adına çözüm önerileri getirilmiştir.

2
KENTSEL YEŞİL ALAN

2.1 Kentsel Açık ve Yeşil Alan Kavramı

Kentsel açık ve yeşil alan kavramı birçok araştırmacı ve yazar tarafından farklı şekillerde tanımlanmıştır.

Kent dokusunun önemli temel elemanlarından biri olan açık alan kavramını, Öztan (1968) ve Özbilen (1991), kent içersindeki mimari öğeler ve ulaşım alanları dışındaki açıklıklar veya boş alanlar olarak tanımlamaktadırlar [1, 2]. Diğer bir deyişe göre, dış mekan üzerinde yapılaşmanın olmadığı alanlar ve rekreasyonel kullanıma uygun imkan tanıyan alanlar olarak algılanmaktadır. Örneğin üzerinde bitkisel elemanlar olmayan veya çok az sayıda bulunan meydanlar ve su yüzeyleri açık alan olarak tanımlanmaktadır [3].

Yeşil alan, mevcut açık alanların odunsu ve otsu bitkiler gibi bitkisel elemanlar ile kaplı veya kombine edilmiş yüzey alanlar olarak tanımlanmaktadır. Buna göre, her yeşil alan bir açık alan niteliğindedir, ancak her açık alan yeşil alan olmayabilmektedir [5, 6]. 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 23804 sayılı İmar Yönetmeliğinde, yeşil alan kavramı, "Toplumun yararlanması için ayrılan oyun bahçesi, çocuk bahçeleri, dinlenme, gezinti, piknik, eğlence ve kıyı alanları toplamıdır. Uluslararası ölçekteki fuar, botanik ve hayvanat bahçeleri ve bölgesel parklar da yeşil alan kapsamındadır" denilmektedir. Kent ve mahalle parkı, çocuk bahçesi ve oyun alanlarının toplamı aktif yeşil alan olarak tanımlanmaktadır [7]. Gürses (1970) açık alanları, su yüzeyleri dahil mülkiyeti kimin üzerinde olursa olsun, üzerinde herhangi bir yapı bulunmayan açıklık alanlar, yeşil alanlar, tarım alanları ve diğer işletme alanları dışındaki çeşitli düzenlemelerle topluma yarayışlı hale getirilmiş alanlar olarak tanımlamaktadır [4].

Bu iki kavramı ayrı ayrı kullanmak mümkündür, ancak uygulamalarda açık alan ve yeşil alanı birbirinden kesin çizgilerle ayırmak mümkün olmayabilmektedir.

Bu sebepten bunları ayrı ayrı kullanmak yerine açık-yeşil alanlar olarak birlikte kullanmak daha uygun olacaktır [3]. Bu tez çalışmasında kullanılan açık alan veya yeşil alan kavramları, kentsel açık ve yeşil alanı ifade etmektedir.

Küçükerbaş ve Özkan (1999)'a göre, açık-yeşil alanlar ise kentte bulunan yapılarla çevrelenen ya da yapı adalarını çevreleyen, bütün kentsel olayların ilişkilendirildiği, etraftaki toplumun kullanmasına açık olan ortak kullanım alanlarıdır [8]. Kentsel açık ve yeşil alanlar, genelde bir bütünlük içinde yer almakta ve birbirini tamamlamaktadır. Kentsel açık-yeşil alanlar, kentin fiziksel yapısını biçimlendiren temel kullanımlarından birisi, diğer alan kullanımlarını bütünleştiren önemli denge unsurudur. Kentsel yeşil alanlar kent içerisinde yer alan mimari öğelerin dışındaki boşlukları birleştiren ve kentin gelişmesini kontrol altında tutarak kentin bütünlüğünü sağlayan alanladır. Diğer bir ifade ile kentsel açık yeşil alanlar, binalar, yollar ve açık alanlar gibi farklı kent dokularını birbirine bağlayarak kenti biçimlendiren çok yönlü ve sürdürülebilir sistemler bütünüdür [3].

Çalışkan (1990)'ın tanımına göre açık-yeşil alanlar, insanların temiz olan açık havadan faydalanarak faaliyet göstermesini, çocukların güvenli bir ortamda oynamalarını, gençlerin oyun oynama, spor yapma gibi ihtiyaçlarını sağlayan, çeşitli bitkisel elemanları ile bilinçli ve planlı bir şekilde düzenlenip yapılan parklar, çocuk bahçeleri ve oyun alanları, kentteki veya çevresindeki korular, ormanlar ve piknik alanları şeklinde düzenlenen yerlerdir [9,10].

Yeşil alanlar kentte yaşayanlara ekolojik, ekonomik, estetik ve rekreaktif faydalar sunmaktadır [11, 12]. Açık yeşil alanlar insanları kentin stresli ve yoğun yaşamından uzaklaştırarak, fiziksel ve mental açıdan dinlenebildikleri, rahatlayabildikleri ve birbirleriyle iletişim kurdukları, sosyal aktivitelerini gerçekleştirdikleri mekanlar sunmaktadır. Bu alanların, hava kalitesini iyileştirme, gürültüyü azaltma, havadaki tozu tutma, oksijen sağlama, erozyonu önleme, yaban hayatı için yaşam alanı sağlama gibi ekolojik işlevleri; bulundukları bölgenin katma değerini artıran ekonomik işlevleri ve

sosyalleşmeyi arttırma suç oranını azaltma gibi sosyal işlevleri bulunmaktadır [13].

2.2 Kentsel Kullanımda Açık ve Yeşil Alanların İşlevleri

Kentsel açık ve yeşil alanların işlevleri, kentlileşme için gerekli olan kaliteli ve sağlıklı kentsel çevrelerin oluşmasında çok büyük rol oynamaktadır. Yerleşim alanlarında kentsel yeşil alanların kent ve kent yaşamına sağladığı katkılarının belirlenmesi için yapılan çok sayıdaki araştırmalar sonuçlarına göre yeşil alanların işlevlerini, yeşil alanların ekonomik işlevleri, ekolojik işlevleri, sosyal işlevleri ve planlama yönünden fiziksel işlevleri diye dört grup altında toplamak mümkündür (Tablo 2.1).

Ayrıca, Şahin ve Barış (1998)'a göre kentsel açık ve yeşil alanlar arazi organizasyonu işlevi de görürler. Kentlerdeki fiziksel alanların dengesi ve bütünlüğünü oluşturmaktadır. Kentte yeşil alanlar, yaya, rekreasyon ve yerleşim alanlarını araç trafiğinden ayırarak insanlar için trafik yönünden gereken denge ve güvenceyi sağlarlar [28].

Yeşil alanların bir başka işlevi de rüzgarı kontrol etmek olup, yeşil alanları kullanarak rüzgarın etkisini azaltmak, yönünü değiştirmek, yöneltmek ve filtre etmek gibi işlemleri rahatlıkla yapmak mümkündür [52]. Altınçekiç (2008)'e göre kentsel işlevler ve kullanım bölgeleri arasında kentsel açık yeşil alanlar ayırıcı, bağlayıcı görevlere de sahiptirler [29].

Kentsel açık yeşil alanların işlevlerini tam yerine getirebilmek için kent imar planlarının hazırlanması, tasarımı ve uygulanması aşamalarında belirli ilkelerin gözetilmesi gerekmektedir. Kentin sağlıklı yapılanması açısından ilk ve en önemli aşama olan imar planlama aşamasında dünyadaki bir çok örnek yeşil alan sistem uygulamalarından faydalanarak ve kentin kendine özgü nitelikleri de göz önünde bulundurularak bir yeşil alan sistemi geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır [13].

Tablo 2. 1 Kentsel kullanımda açık ve yeşil alanların işlevleri

Ekonomik İşlevler	Enerji tasarrufu sağlama	Yapılarda ısınma ya da serinleme amaçlı enerji tüketimi, ağaçların yardımıyla önemli ölçüde azalır, soğuk dönemlerde gece boyunca ağaçlar karasal radyasyonu azaltır, duvar sıcaklığının aşırı düşmesini engeller ve iç mekânlardaki ısı kaybını önemli ölçüde önler [14].
	Turizm ve iş imkanı sağlama	Turistlerin kente gelmesini sağlayarak kent için ekonomik fayda sağlar; Yeşil alanların güvenliğinin sağlanması, bakımının yapılması, denetlenmesi vs. konularda insanlara iş olanakları yaratır.
	Hedonik (mülk) değeri	Kentsel mekanda yeşil alanlar ya da ormanlık alanlar çevrelerinde yer alan konutların vb. taşınmaz malların fiyatlarını etkiler [14].
	Üretim işlevi	Kent içerisinde ve çevresinde bulunan tarımsal alanlar, ormanlık alanlar, su havzaları ekonomiye direkt katkıda bulunmaktadır. Kent çevresindeki ağaçlık alanlar tıbbi ve beslenme amaçlı kaynak sağladığı gibi, yakacak ve sanayi için kereste olanağı da yaratırlar [15].
Ekolojik İşlevleri	Oksijen üretimi	Yeşil bitkiler, özellikle ormanlar fotosentez olayı ile atmosfere önemli miktarda oksijen verir [16].
	Kirli Havanın Filtre Edilmesi ve Temiz Hava Temini	Vejetasyon havadaki katı ve gaz partikülleri filtreleyerek kirliliği azaltır [17].
	Mikroklima etkisi	Yeşil alanlar, kompozisyona giren bitki türleri ve sıklığına bağlı olarak etki dereceleri farklı olmak üzere, kentsel alanlara göre yazın daha soğuk, kışın daha sıcak olurlar [13].
	Nispi Hava Nemi Üzerine Etkisi	Bitkiler transpirasyon yolu ile havaya su buharı verir [18].
	Atmosferdeki karbonun tutulması ve sera etkisinin azaltılması	Yeşil alanlar kentlerin "akciğeri" işlevini görür. Bitkiler fotosentez yaparlarken havadaki zararlı karbondioksiti (CO_2) emer ve onun yerine atmosfere oksijen (O_2) bırakırlar.
	Erozyonu önleme ve su dengesini sağlama	Bitki örtüsü toprağın üst kısmını örterek toprak ve suyun korunmasını sağlar, toprağın verimliliğini artırır, toprak yüzeyine inişi yavaşlatır ve böylece yağışların toprağa işlemesini kolaylaştırır. Ağaçlar yüzey akışını durdurur, yüzeyden toprak taşınmasını başlatarak yüzey akışın düzenlenmesinde yardımcı olur [19].
	Ekolojik restorasyon ve biyolojik çeşitliliği koruma	Yeşil alanlar kapsadıkları yeşilliklerle kent ekolojisinin düzeltilmesine yardım eder [20]; Yeşil alanlar içerisinde yer alan toprak, su kaynakları ve benzeri doğal elemanlar, kentin kirliliğinden etkilenmeden ya da çok az etkilenerek doğal yapılarını kendiliğinden koruyabilirler. Bu alanlar böcekler, kuşlar ve kentlerdeki diğer yaban yaşamının korunması ve geliştirilmesi için çok önemli habitat alanları oluşturarak biyolojik çeşitliliği korurlar [21].

	Gürültünün azaltılması	Bitkiler oluşturdukları yeşil kitleler vasıtasıyla çeşitli kaynaklardan gelen gürültüyü emer ve bunların insanlar ve çevre üzerindeki olumsuz etkisini azaltırlar veya giderirler [22]

Tablo 2. 1 Kentsel kullanımda açık ve yeşil alanların işlevleri (devamı)

Sosyal İşlevleri	Eğitim ve kültürel faaliyetlere imkân sağlama	Her yaştaki insanın flora ve fauna ile karşılaşmasına ve bu şekilde doğa sevgisinin ve bilincinin artmasını sağlar.
	Suç oranını azaltma	Yeşil alanlar saldırganlığı azaltarak insanların rahatlaması ve canlanmasına yardımcı olur [23].
	Rekreasyonel faaliyetlere imkân sağlama	Halkın aktif ve pasif rekreasyon gereksinmelerini karşılayarak, onların fiziksel ve ruhsal sağlığını olumlu yönde etkiler [24].
	Kamu sağlığı koruma	Doğanın iyileştirici etkisiyle ruhsal sağlığa katkıda bulunur, fiziksel aktiviteye teşvik eder ve egzersizler için fırsat sağlayarak fiziksel sağlığa katkıda bulunur.
	Toplumsal gelişmeye katkıda bulunma	Kent halkının bir araya gelmesine olanak verir, toplumsal yaşantı ve dayanışmayı artırırlar.
Planlama Yönünden Fiziksel İşlevleri	Dolaşım-erişim işlevi	Yeşil alan yaya ve araç trafiğini yönlendirir ve kolaylaştırır, kent içi sirkülâsyonda kolaylık sağlar, yansıyan veya göz kamaştıran ışığı elemine eder [25].
	Alan koruma işlevi	Kentin belirli noktalarında meydana gelen nüfus yoğunluğunu hafifletir, toplumsal faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için olanak sağlar [26].
	Ölçek işlevi	Açık alanlar kent içerisinde insanla çevresi arasında ölçü yönünden denge kurar [2].
	Estetik işlevleri	Yeşil alanlar kent peyzajını estetik yönden zenginleştirir ve insanların estetik algısına hitap eder [20].
	Değişik kentsel kullanımlar arasında tampon görevi	Kentin fiziksel yapısını oluşturan açık alanlarla birlikte, değişik alan kullanım biçimlerini birbirinden ayırır ve onlar arasında rganik bir bağ kurarlar [2].
	Tarihi koruma	Tarihi ve kültürel mirasın korunmasında katkılar sağlar [27]. Restorasyonu yapılarak korunan tarihi parklar halkın bu konudaki bilincini arttırır, tarihi alanların korunmasına imkan sağlar.
	Mimari etkileri	Yeşil alanlar mimari öğelerin yanlarında, arkalarında kullanılarak fon etkisi oluştururlar. Böylece mimari öğeler ön plana çıkar ve uzaktan rahatlıkla algılanabilir, dikkati kendisine çekilebilir. Ayrıca keskin çizgili mimari öğelerin suni görüntülerini bitkilerin doğal görünümleriyle yumuşatmak mümkündür [25].

2.3 Açık ve Yeşil Alanların Sınıflandırılması

Kentlerin yerleşme planları incelendiğinde kent içerisinde bulunan yeşil doku sisteminin önemli farklılıklar gösterdiği görülmekte olup bu farklılıkların ortaya çıkmasında kentin içinde bulunan farklı fonksiyonları, topografyası, morfolojisi, iklimi, karakteristik yapısı, yani bir tarım, ticaret, sanayi ya da turistik kent olup olmaması, politikası gibi farklı faktörler önemli rol oynamaktadır [31]. Kentteki fiziksel mekanların planlama çalışmaları sırasında rasyonel kararların verilebilmesi için kentsel açık ve yeşil alanları belirli kriterlere göre sınıflandırmak gerekmektedir. Kent içeresinde çeşitli işlevleri birden yerine getiren ve farklı fonksiyonları barındıran açık ve yeşil alanları ilgili işlev ve fonksiyonlarına göre farklı sınıflandırmalar yapmak mümkündür. Bu sınıflandırmalar kentsel yeşil alanların kent içeresindeki alan kullanım şekilleri, topografyası, alanın mülkiyet türleri, alanın ölçüleri, alanın konumu, kullanıcı çeşitleri, algılanış biçimleri gibi farklı fonksiyon ve işlevlerine göre yapılabilir [32]. Literatür çalışmalarıdan bu konuda farklı görüş ve çeşitli önerilerin olduğu görülmektedir.

Kent bilimcileri, plancılar ve bilim adamları kentsel açık ve yeşil alanları kendi içerisinde gösterdikleri farklı karakterlerine, fonksiyonlarına, ölçülerine, konumlarına, kent merkezine olan uzaklıklarına, mülkiyet durumlarına ve işlevlerine göre farklı sınıflara ayırmışlardır [30].

Tablo 2. 2 Kentlerde yerleşim birimi ölçeğinde açık yeşil alanlar sınıflandırılması [30]

Yerleşim Birimi Ölçeği	**Açık ve Yeşil Alanların Donanımları**	**Değerlendirme Ölçüleri**
1. Mahalle Ölçeği	Oyun yerleri	Ulaşılabilirlik; Yürüme ve görüş uzaklığı
Konut yakın çevresi	Oyun alanları	Büyüklük m^2 ve hektar olarak
Yapı Adası	Mahalle parkları	
	Spor alanları	
2. Semt Ölçeği	Oyun parkları	Ulaşılabilirlik; genelde yaya uzaklığı, bisiklet ve motorlu taşıt olanakları Büyüklük; Hektar olarak
	Semt parkları	
	Spor alanları	
3. Kent Ölçeği	Kent parkı ve kent ormanı	Ulaşılabilirlik; motorlu taşıt ve toplu taşıma olanakları
	Botanik ve hayvanat bahçeleri	
	Fuar ve sergi alanları	Büyüklük; Hektar olarak donanım
	Su yüzeyleri	
	Oyun parkları, lunapark	
	Kapalı açık spor alanları, stadlar	
4. Bölge Ölçeği	Bölge parkları, ulusal parklar	Ulaşılabilirlik; Motorlu taşıt ve toplu taşıma olanakları
	Ormanlar	
	Kamping, kamp alanları	Büyüklük; Hektar olarak donanım karmaşıklığı
	Su kıyısı düzenlemeleri	

Kentsel açık ve yeşil alanlar farklı fonksiyonları, etkinlikleri ve hizmet verdikleri kent birimlerine göre konut düzeyinde yeşil alanlar, komşuluk düzeyinde yeşil alanlar, mahalle düzeyinde yeşil alanlar ve kent düzeyinde yeşil alanlar olmak üzere 4 grup altında sınıflandırılmaktadır [33]:

- Konut (Bina) düzeyinde yeşil alanlar: konutların ön, yan ve arka bahçeleri, çatı bahçeleri, teras ve balkonları bu birimin içinde değerlendirilir, en küçük yeşil

alan birimini oluşturur, bu düzeyde bina ve bahçe bir bütünlük oluşturur. Kentin toplumsal ve fiziksel özellikleri, konut sahiplerinin ekonomik ve kültür durumu konutların çeşitli işlevleri, estetik etkinlikleri, büyüklüklerini etkiler.

- Komşuluk (İlköğretim) düzeyinde yeşil alanlar: yaklaşık 6 ile 400 arasındaki konuta hizmet veren ve 30 ile 5000 nüfusu barındırabilen kent birimi olup en fazla 15 ha'lık bir alanı kaplayabilir. Çocuk bahçeleri, toplu konut bahçeleri, oyun alanları ve spor alanları bu düzeydeki yeşil alanları oluştururlar.

- Mahalle–Semt düzeyinde yeşil alanlar: üç komşuluk ünitesi kapasitesine sahip, en az 15000 kadar nüfus ve 15 ha'lık alanı kapsayan kent birimidir. Mahalle parkları, çocuk bahçeleri, okul bahçeleri, oyun alanları, spor alanlarından oluşurlar.

- Kent düzeyinde yeşil alanlar: Bu düzeydeki yeşil alanların büyüklüğü mahalle-semt düzeyindeki yeşil alanların en az 3 katı olup, bu düzeydeki yeşil alanlar bir kent halkının tamamına hizmet verebilecek işleve ve büyüklüğe sahip olmalı, yani en az 45000 nüfusa, 135 ha'lık bir alana ve hektar başına en az 350 kişilik bir kapasiteye sahip olmalıdır. Kent içinde bulunan yollar, bulvar, refüjler, yaya yolları, koruluklar, yeşil kuşak ve mezarlıklar, kent ormanları, kent parkları, spor kompleksleri, rekreasyonel alanlar, sergi ve fuar alanları, botanik bahçeleri, hayvanat bahçeleri kent düzeyindeki yeşil alanlardan sayılabilir.

Uzun (1990)'a göre; rekreasyon eylemlerine olanak sağlayan kentsel açık ve yeşil alanlar kent içindeki bulundukları yerlerine, kentle olan ilişkilerine ve yapısal karakter ve fonksiyonlarına göre aşağıdaki 3 gruba ayrılabilirler [35]:

- Kent dokuları arasındaki açık ve yeşil alanlar: yürüyüş mesafesi 5-15 dakika olan ev bahçeleri, çatı bahçeleri, çocuk bahçeleri, mahalle parkları, bulvarlar, meydanlar, yaya bölgeleri, oyun alanları, spor alanları, vb.
- Kent dokuları etrafındaki açık ve yeşil alanlar: yürüyüş mesafesi 30-60 dakika olan kıyı parkları, bölge parkları, botanik bahçeleri, hayvanat bahçeleri, sergi ve fuar alanları, golf alanları vb.

- Kent dışı kırsal rekreasyon alanları: yayla yerleşimleri, milli parklar, tatil köyleri, mokamplar, kampingler vb.

Önder (1997) kentsel açık-yeşil alanları kullanımına göre kamusal açık-yeşil alanlar, yarı özel açık-yeşil alanlar ve özel açık-yeşil alanlar olarak 3 kategoriye ayırmıştır [34]:

- Kamusal (Genel) Açık-Yeşil Alanlar: bu tür kamusal alanlardan toplum yararlanır yani bütün rekreasyonel ihtiyaçlara cevap verilir. Kent ve mahalle parkları, botanik ve hayvanat bahçeleri, fuar ve sergi alanları, mezarlıklar, kent ormanları ve koruluklar, spor alanları, yol-bulvar ve refüjler gibi yerler bu alanların içine girer.

- Yarı-Özel Açık-Yeşil Alanlar: çoğunlukla bu tür alanlardan sadece belirli bir kesim veya kurum ve kuruluşların çalışanları, ailesi belli şartlarda yararlanabilir ama toplumun tümü yararlanamaz. Okullar, kamu kurum ve kuruluşlar, fabrika bahçeleri, askeri alanlar gibi [3, 25, 36]
- Özel Açık-Yeşil Alanlar: özel mülkiyetli konut veya toplu konutlar gibi sadece özel mülkiyetli alanların sahipleri tarafından kullandığı alanlardır.

Atabay (1980) kentsel açık-yeşil alanları kullanım biçimlerine göre dinlenme alanları, oyun alanları, spor alanları, eğlence alanları diye 4 grupta sınıflandırmıştır [37]:

- Korular, ormanlar, fidanlıklar, mezarlıklar gibi büyük ağaçlık alanlar, bölgesel, kentsel ve mahalle ölçeğindeki parklar, milli parklar gibi park alanları dinlenme alanları içeresinde yer almaktadır.

- Her çeşit sporların (okçuluk, dağcılık, atıcılık, su sporları, tenis, golf, voleybol, basketbol, v.b) yapıldığı tesisler, spor merkezleri, stadyumlar, atış poligonları ve yarış alanları spor alanları başlığı altında sınıflandırılmaktadır.

- 0-3, 3-6, 6-12, 12-18, 18-24 yaş grupları arasındaki bebek, çocuk ve genç nüfusa hizmet eden, kum havuzları, futbol, basketbol, voleybol sahaları, aletli ve aletsiz oyun yerleri bu alanlar oyun alanları içerisinde yer almaktadır.

- Halka hizmet veren çeşitli sosyal tesisler, spor alanları, günibirlik veya hafta sonu aktivitelerine yönelik piknik ve mesire alanları, lunaparklar eğlence alanları içerisinde yer almaktadır.

Yıldızcı (1982) bahsettiğine göre, açık-yeşil alanlar taşıdığı kent dokularının egemen karakterlerine göre kentsel açık-yeşil alanlar ve kırsal açık-yeşil alanlar olarak iki gruba ayrılmakta olup, kentsel açık-yeşil alanlar kendi içersinde kullanım biçimi ve ekolojik işlevine göre yine gruplara ayrılmaktadır. kentsel açık-yeşil alanlar kendi içersinde kullanım biçimine göre [33]:

- Aktif açık-yeşil alanlar; toplumun yararlandığı özel yeşil alanlar, piknik yerleri, parklar, kent tarım bahçeleri, hayvanat bahçeleri, botanik bahçeleri, her türlü spor ve oyun alanları, vb.,
- Pasif açık-yeşil alanlar; mezarlıklar, refüjler, trafik adaları, ekolojik açıdan tam koruma altındaki alanlar, topografya ve drenaj gibi sebeplerle aktif kullanımlara uygun olmayan yeşil alanlar vb.,

Kentsel açık-yeşil alanlar ekolojik işlevlerine göre;

- Geniş açık-yeşil alanlar; kenti saran yeşil kuşaklar, kent içindeki koruluklar, tarihi bahçeler, sulak alanlar, doğal alanlar vb.,

- Küçük açık-yeşil alanlar; parklar, kent içi ziraat alanları, mezarlıklar vb.,

- Koridor açık- yeşil alanlar; yabanıl doğayı birbirine bağlayan doğa koridoru,

- Tampon bölgeler; önemli yeşil alanların çevresindeki koruma amaçlı alanlardır [38].

2.4 Açık-yeşil Alanlara Ulaşılabilirlik

Anonymous (2000) yaptığı çalışmalara bakıldığında, Avrupa Komisyonu Kentsel Denetim raporunda kentsel açık ve yeşil alanlara en ideal yürüme süresi ise 15 dakika olarak belirlenmiştir. Kensel açık ve yeşil alanların çeşidi ve farklı özelliklerine göre en ideal mesafe süresi ve en uygun yürüme mesafesi aşağıdaki gibi verilmektedir [53]:

— Çocuk bahçeleri-oyun alanlarına yürüme süresi 10 dakika, ulaşım mesafesi 400 m,

— Semt-mahalle parklarına yürüme süresi 20 dakika, ulaşım mesafesi ise 800 m,

— Kent parklarına yürüme süresi 30 dakika ve ulaşım mesafesi ise 1200 m'dir [54, 55, 56].

2.5 Yeşil Alan Standartları (Normları)

Kaymaklı (1990)'a göre, kentlerin kendine özgü doğal yapıları, karekterleri, fiziksel dokuları, nüfusuna bağlı sosyo-ekonomik özellikleri hatta kentin renkleri ve kokuları var olup her kent için kendi yapısına göre en uygun ve en ideal planlar yapmak gerekmektedir. Bu nedenlerle kentsel açık-yeşil alanlar için aynı ve kesin bir norm, standard belirlemek doğru değildir [39]. Gül ve Küçük (2001)'e göre de farklı yerlerdeki insanların yaş, kültür, meslek ve ekonomik durumlarında farklılık görüldüğü için yeşil alan gereksinimlerinde de farklılık görülebilir [3]. Bu nedenle açık ve yeşil alan normları ülkeden ülkeye, hatta ülkedeki kentler arasında da değişiklik göstermektedir. Açık ve yeşil alan normlarının saptanmasında, kentin topografya, konum, iklim gibi fiziksel ve çevresel özellikleri kentteki kültürel, sosyal ve ekonomik faktörler, kentin kullanım yoğunluğu gibi faktörler önemli rol oynamaktadır. Her kentin içerisindeki ve etrafındaki açık-yeşil alanların normları o kente, bölgeye hatta ülkeye göre değişiklik göstermektedir.

"Açık ve yeşil alan ölçütlerinin belirlenmesinde genel kural olarak, ulaşılma süresi arttıkça açık ve yeşil alanın hektar olarak büyüklüğü artmalı ve donatıları karmaşıklaşmalıdır" denilmektedir [3, 40]. Parklar ve yeşil alanların ölçüleri, farklı ülkelerde yerleşmelere ve bunların gereksinimlerine göre değişiklik göstermektedir. Nüfus ve yapı yoğunluğu arttıkça yeşil alan gereksinimleri de yoğunlaşmakta. Ersoy'a (1994) göre, kentin yeşil alan içerikleri, tipleri, içinde bulunan eylem biçimleri ve büyüklükleri, kentin yerleşim özelliklerine, kentin toprak kabiliyeti, topografya, bitki örtüsü ve kentin iklimsel koşulları gibi doğal özelliklerine, kentteki hizmet veren nüfus büyüklüğüne göre değişmektedir [41].

Dünyada insanlar kentsel açık yeşil alanların yeterliliğini sağlamak için çeşitli uygulamalar ve standartlar kullanmıştır. Genelde tüzel nitelikteki bu standartlar bakanlıklar ve plancılar gibi yetkili kurumlar ve kişiler tarafından düzenlenerek imar mevzuatı, planlama yönetmelikleri gibi yasa ve yönetmeliklerde yer alırlar [25]. Sessoms (1964)'un ABD'de yaptığı araştırmalara bakıldığında açık ve yeşil alanların standartlarını belirlerken o kentin nüfus özelliği, nüfus yoğunluğu ve dağılımı, rekreasyon tipi gibi etmenlere dikkat etmek gerekir [16]. Şahin ve Barış (1998) kentsel açık yeşil alanların standartlarını belirleyen etmenlerin nüfus, kentin karekterleri, kullanım alışkanlığı, yoğunlukları, gereksinimleri olduğunu belirtmiştir [28].

2.6 Kentlerde Kişi Başına Düşen Açık-Yeşil Alan Miktarları

Açık ve yeşil alan normları genelde kişi başına düşen yeşil alanların m^2 miktarı olarak belirlenmekte olup, genelde kent içeresindeki yeşil doku bulunduran alanların tamamının, kentteki genel nüfusa bölünmesi şeklinde hesaplanmaktadır [3, 43]. İmar planları ve imar yönetmelikler ülkemizdeki kent planlama sürecini yönlendiren yasal mevzuatlardır.

Tablo 2. 3 Kentlerde kişi başına düşen açık-yeşil alanlar standartları [44]

KENTLERDE KİŞİ BAŞINA DÜŞMESİ GEREKEN AÇIK-YEŞİL ALANLAR STANDARTLARI		
Birlikler	Açık-Yeşil Alan Miktarı (m^2)	Referans
Dünya Sağlık Örgütü(WHO)	9,00 (min.)	(Saz and Rausell, 2008)
Amerika Birleşik Devletler Sağlık Bölümü (HHS)	18,00	(Laghai and Bahmanpour, 2012)
Avrupa Birliği (EU)	26,00	(Vlad and Bratsanu,2011)
Birleşmiş Milletler (UN)	30,00	(Laghai and Bahmanpour, 2012)
Türkiye	10,00	(3194 Sayılı İmar Kanunu, 1999)
Kaynaklar; 3194 Sayılı İmar Kanunu, 1999; Saz and Rausell, 2008; Vlad and Bratsanu, 2011 ve Laghai and Bahmanpour, 2012		

Karagüler (2008) bahsettiği gibi metropoliten kent planlamalarında kentsel açık-yeşil alan normları Türkiye'de hatta dünya üzerinde kesin ve net bir değer göstermemektedir [42]. Bu belirsizliğin temel sebepleri her yerin kendine özgün ekonomik, kültürel ve sosyal anlamda çeşitlilik göstermesi olup, dünya

üzerindeki açık-yeşil alan normlarının ülkelerin gelişme seviyelerine orantılı olarak artış gösterdiği açıktır.

Altaban (1994)'ın belirttiğine göre, 6785 Sayılı İmar Yasası'nın geçerli olduğu dönemde, donatı standartlarının bölgeye özgü kriterlerini belirlemek için farklı bilimsel çalışmalar gerçekleştirilmiş olup bu çalışmalardan biri ise 1973 yılında Ankara Nazım Plan Bürosu'nca Ankara Metropolü için hazırlanan "Sosyal ve Teknik Altyapı Standartlar"ıdır. Bu standartlara göre, "5000 kişilik yerleşmeler için 4 m^2/kişi, 5000-15000 kişilik yerleşmelerde 7 m^2/kişi, 15000-45000 kişilik yerleşmelerde 10 m^2/kişi, 45000-100000 kişilik yerleşmelerde ise 17 m^2/kişi ve tüm kent genelinde 27 m^2/kişi büyüklüğünde kentsel açık alan" öngörülmüş [43, 57].

Altaban (1994)'ün açıklamalarına göre 1975 yılında İmar ve İskan Bakanlığı tarafından gerçekleşen "İmar Planı Dışındaki Toplu Konut Alanlarında Teçhizat ve Standartlar" çalışmasında, "metropoliten alan nazım planlarında yerleşime açılacak alanlar için hazırlanacak uygulama planlarında yeşil alan standartlarının yerleşim ünitesi ölçeğine göre kademelendirilmesi öngörülmüştür". Bu çalışmaya göre, "5000 kişilik komşuluk biriminde 1,50 m^2/kişi, 15000 kişilik mahalle biriminde 3 m^2/kişi ve 45000 kişilik mahalle grubu biriminde ise 2,50 m^2/kişi olmak üzere toplamda 7 m^2/kişi olan yeşil alan standardı kademelendirilmiştir" [43, 57].

1985'te yayınlanan İmar Kanunu'nda yeşil alan standardı 1956'daki gibi 7 m^2/kişi iken, belediye, mücavir alanıdan başka alanlarında, kişi başına düşen yeşil alan miktarı 14 m^2 olarak belirlenmiştir [43]. 02.09.1999 tarihli 23804 sayılı "İmar Planı Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik" ile yapılan değişiklik sonucuna göre, kişi başına düşen 7 m^2'lik yeşil alan standardı 10 m^2 olarak belirlenmiş. Buna göre, 5000 nüfuslu ilköğretim ünitesi düzeyinde 1,5 m^2/kişi büyüklüğündeki çocuk bahçesi, 15000 kişilik mahalle ünitesi düzeyinde 2 m^2/kişi büyüklüğünde mahalle parkı ve 2 m^2/kişi büyüklüğünde spor alanı olmak üzere toplam 4 m^2/kişi yeşil alan ve 45000 kişilik bir kent ünitesi düzeyinde ise 3,5 m^2/kişi

büyüklüğünde kent parkı ve 1 m²/kişi büyüklüğünde stadyum olmak üzere toplam 4,5 m²/kişi büyüklüğünde yeşil alan bulunması öngörülmüştür [58].

Ülkemizde başlatılan kentsel açık-yeşil alanlara yönelik yasal düzenlemeler aşağıdaki Önen (2015)'in hazırladığı tabloda detaylı verilmiştir (Tablo 2.4).

Tablo 2. 4 Ülkemizde kentsel açık-yeşil alanlara yönelik yasal düzenlemeler [59]

Ülkemizde Kentsel Açık-Yeşil Alanlara Yönelik Yasal Düzenlemeler					
1933-1956 Yılları Arası; 2290 Sayılı Yapı Yolları Kanunu					
2290 Sayılı Yapı Yollar Kanunu ile Yeşil Alanlar					Toplam
Koru	Çayır	Göl	Oyun Alanı		4 m^2 / kişi
1956-1985 Yılları Arası;6875/1605 Sayılı İmar Kanunu, 06.07.1956 Tarihli Resmi Gazete					
İlköğretim Ünitesi Düzeyinde	Mahalle Ünitesi Düzeyinde		Kent Ünitesi Düzeyinde		Toplam
Çocuk Bahçeler (3-6 ve 7-11 Yaş)	Spor Alanları (11-18 Yaş)	Mahalle Parkı	Semt Stadı	Parklar	
1,50 m^2 /kişi	2,00 m^2 /kişi	1,00 m^2 /kişi	1,00 m^2 / kişi	1,50 m^2 / kişi	7,00 m^2 / kişi
1956-1985 Yılları Arası; Metropoliten Alan Nazım Plan, 22.12.1975 Tarihli Genelge					
İlköğretim Ünitesi Düzeyinde	Mahalle Ünitesi Düzeyinde		Kent Ünitesi Düzeyinde		Toplam
Çocuk Bahçeler (3-6 ve 7-11 Yaş)	Spor Alanları (11-18 Yaş)	Mahalle Parkı	Semt Stadı	Parklar	
1,50 m^2 /kişi	2,00 m^2 /kişi	1,00 m^2 /kişi	1,00 m^2 / kişi	3,75 m^2 / kişi	9,25 m^2 / kişi
1985-1999 Yılları Arası; 3194 Sayılı İmar Kanunu, 02.11.1985 Tarihli ve 18916 Sayılı Resmi Gazete					
İlköğretim Ünitesi Düzeyinde	Mahalle Ünitesi Düzeyinde		Kent Ünitesi Düzeyinde		Toplam
Çocuk Bahçeler (3-6 ve 7-11 Yaş)	Spor Alanları (11-18 Yaş)	Mahalle Parkı	Semt Stadı	Parklar	
1,50 m^2 /kişi	2,00 m^2 /kişi	1,00 m^2 /kişi	1,00 m^2 / kişi	1,50 m^2 / kişi	7,00 m^2 / kişi
1999'dan Günümüze; 3194 Sayılı İmar Kanunu, 02.09.1999 Tarihli ve 23804 Sayılı Resmi Gazete					
İlköğretim Ünitesi Düzeyinde	Mahalle Ünitesi Düzeyinde		Kent Ünitesi Düzeyinde		Toplam
Çocuk Bahçeler (3-6 ve 7-11 Yaş)	Spor Alanları (11-18 Yaş)	Mahalle Parkı	Semt Stadı	Parklar	
1,50 m^2 /kişi	2,00 m^2 /kişi	2,00 m^2 /kişi	1,00 m^2 / kişi	3,50 m^2 / kişi	10,00 m^2 /kişi
Yukarıdaki tablo; 2290 Sayılı Yapı Kanunu, 1933; Metropoliten Alan Nazim Plan, 1975; 6785/1605 ve 3194 Sayılı İmar Kanunu 1956, 1985, 1999; Yıldızcı, 1982 ve Aksoy, 2001'den yararlanarak hazırlanmıştır.					

En son 14.6.2014 tarihinde yayınlanan Resmi Gazete'nin 29030 sayılı "Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği" ile ülkemizdeki imar planlarıda aktif yeşil alanların

düzenlenmesine ait yeni yaklaşımlar getirilmiş olup, “erişebilirlik esas alınarak çocuk bahçesi, oyun alanı ve açık semt spor alanları takriben 500 m hizmet etki çapı belirlenerek imar planlarında konumlandırılması kararlaştırılmıştır. Sosyal açık ve yeşil alanlar (çocuk bahçesi, park, botanik parkı, hayvanat bahçesi, mesire yeri, rekreasyon) kullanımları için yine asgari kişi başına 10 m² standardı belirlenmiştir” [60]. Daha sonra Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 14 Haziran 2014 tarihli “Mekansal Planlama Yapım Yönetmeliği” ile belirlenen kişi başına düşen yeşil alan miktarını 10 m²’den 15 m²’ye yükseltilmiştir. Düzenlemeye göre yeşil alanların kapsamı: şehir bütünü ölçeğinde, kent ormanı, ağaçlandırılacak alan, fuar, panayır, festival alanı, hipodrom ve hayvanat bahçesi olarak belirlendi; mahalle ölçeğinde rekreasyon kullanımları, çocuk bahçeleri, parklar, meydanlar, botanik parkları, mesire yerleri ve semt spor alanları [61].

Aktif yeşil alanlar genel olarak toplumun yararlanması için açılmış olan parklar, bahçeler, piknik alanları, kent ormanları gibi yerlerdir; pasif yeşil alanlar ise ormanlar, mezarlıklar ve bunun gibi halkın her zaman faydalanmadıkları alanlardır. Dünya Sağlık Örgütü tavsiye eden aktif yeşil alan normu kişi başına en az 9 m²’dir. Bakanlık verilerine göre ülkemizde kişi başına düşen yeşil alan miktarı 6.2 m² olarak bilinmektedir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi yetkililerine göre kentteki kişi başına düşen kent içi yeşil alan miktarı 8.41 m² olup, ancak artan şehir nüfusu düşünüldüğünde yeşil alan oranında azalış gösterilmektedir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı verilerine bakıldığında İstanbul’daki kişi başına düşen yeşil alan miktarı 7.57 m² olarak belirlenmektedir [45].

Dünya kentleriyle ilgili istatistiksel raporlar yayınlayan WCC Forum’un en son yayınladığı raporda dünyadaki 34 büyük kentin yeşil alan yüzdesi verilmiş olup, raporda bahsedilen kentlerin yeşil alan yüzdesi halka açık yeşil alanlarının (park ve bahçelere ayrılan yeşil alanlar) kentlerin yüzölçümüne oranını göstermektedir. Raporda kullanılan veriler Londra merkezli organizasyona üye olan şehirlerden temin edilmiştir. Ancak bu verilerin alındığı tarihler de şehirden şehre değişiklik göstermektedir. Raporda yer alan kentler içinde en fazla yeşil alan %68 oranıla Oslo’da, en az yeşil alanı olan ise % 2.2 oranı ile İstanbul’da

bulunmaktadır [62]. Raporda listelenen tüm büyük kentlerin halka açık yeşil alanların oranı aşağıdaki listede verilmiştir.

Tablo 2. 5 Dünyadaki büyük kentlerin halka açık yeşil alan oranları [63]

Şehir	açık-yeşil alanların kent alanındaki %'lik oranları	Erişim tarihi	Kaynak
Amsterdam	%13	2018	Statistics Netherlands/TNO
Austin	%11	2018	The Trust for Public land ParkScore 2018
Barcelona	%11	2019	Department of Statistics. Barcelona City Council
Brussels	%18,8	2015	IBGE
Buenos Aires	%9,4	2018	Estadísticas y Censos
Cape Town	%24	2016	City of Cape Town
Chengdu	%42,3	2017	Statistics Bureau of Chengdu
Dublin	%26	2018	Dublin City Council
Edinburgh	%19	2016	ESRI
Helsinki	%40	2018	City of Helsinki
Hong Kong	%40	2018	Agriculture, Fisheries and Conservation Department; Survey & Mapping Office, Lands Department
Istanbul	%2,2	2015	Istanbul Metropolitan Municipality
Lisbon	%22	2018	Câmara Municipal de Lisboa
London	%33	2015	Greenspace Information for Greater London
Los Angeles	%34,7	2016	LA County Parks and Recreation Needs Assessment
Moscow	%18	2017	Department of natural resources
Oslo	%68	2018	Bymiljøetaten, Oslo kommune
Rome	%38,9	2017	Roma Capitale
Seoul	%27,8	2016	Seoul Metropolitan Government
Shanghai	%16,2	2017	Shanghai Municipal People's Government
Shenzhen	%40,9	2016	Shenzhen Statistical Yearbook
Stockholm	%40	2015	City of Stockholm
Tokyo	%7,5	2015	Bureau of Urban Development
Toronto	%13	2018	City of Toronto
Warsaw	%17	2015	Head Office of Geodesy and Cartography
Zürich	%41	2018	Grün Stadt Zürich

İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı verilerine göre, İstanbul'daki kişi başına düşen yeşil alan miktarı 8 m² civarında olup, bu yasal sınır olan 15 m²'nin çok altında; İstanbul ilçelerinde kişi başına düşen yeşil alan miktarları çok farklılık göstermekte olup, ilçelerin bazılarında durum daha da kötüdür.

Aşağıda Tablo 2.6 ve Tablo 2.7'de İstanbul'daki belediyelerin kendi açıklamalarına göre ilçe bazında kişi başına düşen yeşil alan miktarı ve park bazında kişi başına düşen yeşil alan miktarı verilmiş olup, ilçe ilçe kişi başına düşen yeşil alan miktarı tablosuna göre Şile'de kişi başına düşen yeşil alan miktarı 750 m², Beykoz'da 740 m², Büyükçekmece'de 123 m² iken, Beyoğlu'da 3.2 m², Kağıthane'de 2.3 m², Güngören'de 1 m², Bağcılar'da 0.7 m² olmaktadır (Tablo 2.6).

Tablo 2. 6 İstanbul'daki ilçelerde ilçe bazında kişi başına düşen yeşil alan miktarı [61]

İlçe Adı	İlçe Bazında Kişi Başına Düşen Yeşil Alan Miktari (m²)	İlçe Adı	İlçe BazındaKişi Başına Düşen Yeşil Alan Miktari (m²)
Şişli	3.9	Kadıköy	2.8
Beyoğlu	3.2	Bakırköy	10
Üsküdar	8.2	Beşiktaş	10
Büyükçekmece	123	Sarıyer	10
Fatih	6.8	Sultangazi	5
Maltepe	22	Beykoz	740
Eyüpsultan	34	Ümraniye	6
Güngören	1	Ataşehir	4.5
Şile	750	Pendik	9.7
Küçükçekmece	3.9	Kağıthane	2.3
Başakşehir	11	Arnavutköy	34.2
Bağcılar	0.7	Çatalca	23

İstanbul'da bulunan ilçelerdeki park bazında kişi başına düşen yeşil alan miktarı durumu ilçe bazında kişi başına düşen yeşil alan miktarından daha da kötü

durumda olup, Tablo 2.7'ye göre park bazında kişi başına düşen yeşil alan miktarı: Şile'de kişi başına düşen yeşil alan miktarı 2 m^2, Beykoz'da 2.6 m^2, Büyükçekmece'de 1.5 m^2 iken, Beyoğlu'da 1.9 m^2, Kağıthane'de 1.3 m^2, Güngören'de 0.5 m^2, Bağcılar'da 0.3 m^2 olmaktadır.

Tablo 2.7 İstanbul ilçe ilçe park bazında kişi başına düşen yeşil alan miktarı [61]

İlçe Adı	İlçedeki Park Bazında Kişi Başına Düşen Yeşil Alan Miktari (m^2)	İlçe Adı	İlçedeki Park Bazında Kişi Başına Düşen Yeşil Alan Miktari ((m^2)
Şişli	1.1	Kadıköy	2.3
Beyoğlu	1.9	Bakırköy	7.2
Üsküdar	2.5	Beşiktaş	4.1
Büyükçekmece	1.5	Sarıyer	1.8
Fatih	3.7	Sultangazi	0.5
Maltepe	3.2	Beykoz	2.6
Eyüpsultan	2.4	Ümraniye	0.6
Güngören	0.5	Ataşehir	0.8
Şile	2	Pendik	1.4
Küçükçekmece	0.9	Kağıthane	1.3
Başakşehir	2.6	Arnavutköy	1.7
Bağcılar	0.3	Çatalca	1.3

3
ARAŞTIRMA ALANINA AİT BULGULAR

3.1 Büyükçekmece İlçesinin Doğal Yapı Özellikleri

Şehircilik açısından bakıldığında Büyükçekmece ilçesi İstanbul'un yerleşim, altyapı, imar ve çevre sorunlarını şehircilik donanımı ile halletmiş sayılı örnek ilçesinden biri olup, "ticaret, endüstri, hizmet ve eğitim sektörlerinde önemli oluşumları bünyesinde toplamış, kendini 21. yy.' a hazırlamış, tüm yeniliklere ve gelişmelere açık bir kent" özelliklerine sahip bulunmaktadır [64]. Bu hali ve gelişen çevresi ile bir dünya kenti olmaya aday bir ilçedir.

Şekil 3.1 Büyükçekmece ilçesi görünümü [65]

3.1.1 Konum

Büyükçekmece ilçesi 41°12'58" kuzey eylemi ile 28°35'09" doğu boylamı arasında yer almaktadır. Şekil 3.2'de gösterildiği gibi Büyükçekmece İstanbul'un batı yakası, Avrupa yakasında, Çatalca Yarımadası üzerinde, Marmara Denizi kıyısında konumlanmıştır. İstanbul ile Trakya arasındaki E-5 karayolunun 35. kilometresinde yer alan bu ilçenin yüzölçümü 196 km²'dir [65].

Şekil 3.2 Büyükçekmece ilçesinin konumu [66]

Büyükçekmece ilçesi kuzey taraftan Çatalca ve Arnavutköy ilçeleri, doğudan Esenyurt ilçesi, güney doğusundan Beylikdüzü ilçesi ve güneyden Marmara Denizi, batı taraftan ise Silivri ilçesi tarafından çevrelenmiş. Bu konum içerisindeki Büyükçekmece ilçesi İstanbul ilinin % 3,35'ini kapsamaktadır [47]. Büyükçekmece ilçesi, 1 İlçe Belediyesi ve 24 adet mahalle birimine sahip olup, Atatatürk Mahallesi, Fatih Mahallesi, Alkent 2000 Mahallesi, Cumhuriyet Mahallesi, 19 Mayıs Mahallesi, Güzelce Mahallesi, Karaağaç Mahallesi, Çakmaklı Mahallesi, Kumburgaz Merkez Mahallesi, Bahçelievler Mahallesi, Yenimahalle, Tepecik Ulus Mahallesi, Hürriyet Mahallesi, Dizdariye Mahallesi, Türkoba Mahallesi, Ahmediye Mahallesi, Mimarsinan Merkez Mahallesi, Kamiloba Mahallesi, Batıköy Mahallesi, Muratçeşme Mahallesi, Ekinoba Mahallesi, Celaliye Mahallesi, Mimaroba Mahallesi ve Sinanoba Mahallelerinden oluşmaktadır.

3.1.2 Topografik Yapı Özellikleri

Büyükçekmece ilçesi denizden 0 ile 150 m yükseltiler arasında yer almaktadır. Az engebeli arazi ve ovalardan oluşur [49]. Bölge vadilerle fazla yarılmış olup

daha tepelik bir görünüme sahiptir. Kuzey-güney yönünde bulunan vadilerin zeminleri geniş ve yayvandır [67]. Bölgedeki vadi yoğunluğu değerleri farklı yerde değişiklik göstermektedir. Kıyıya yakın yerler küçük derelerle fazlaca parçalanmıştır. Yarılma nispeti kuzeye doğru yükseltiyle birlikte artmaktadır [68]. Şekil 3.3'te Büyükçekmece ilçesi ve yakın çevresinin yükselti haritası verilmiştir.

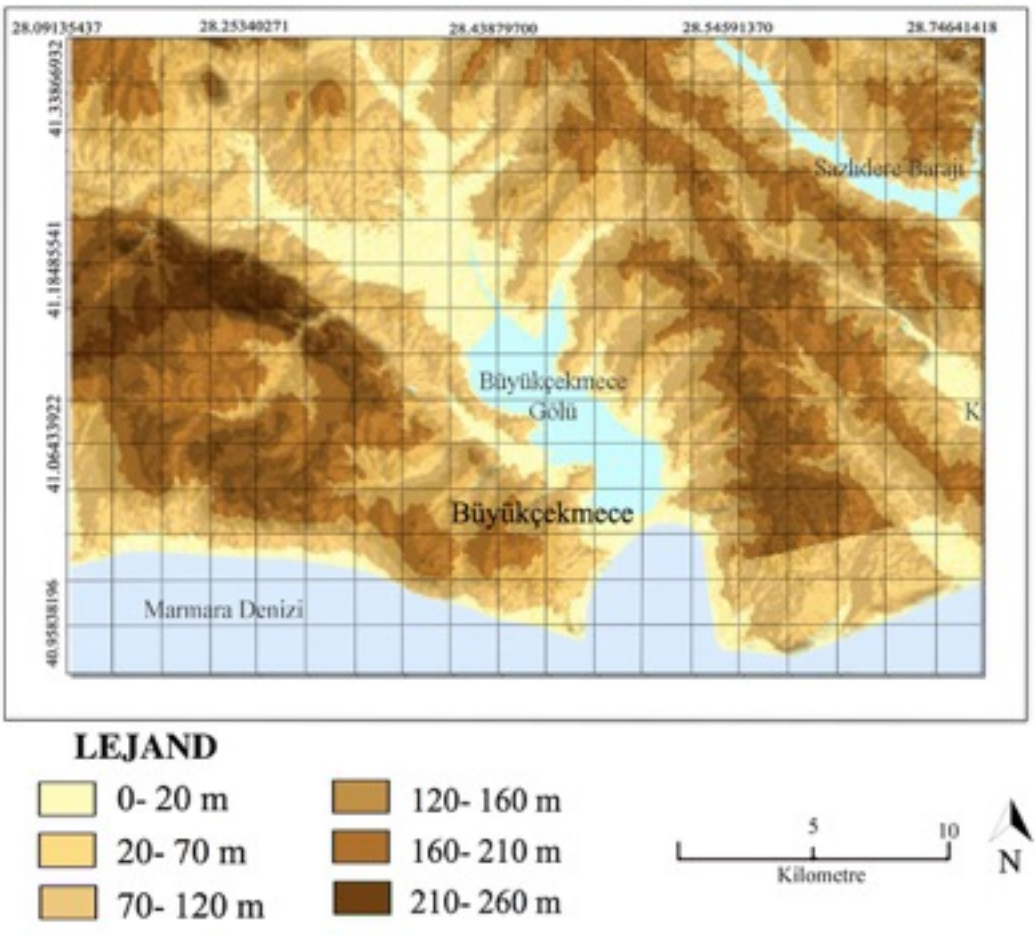

Şekil 3.3 Büyükçekmece ve yakın çevresinin yükselti haritası [69]

"Holosendeki yapısal duraklama, aşınma dönemlerinin birbirini takip etmesi neticesinde aşınma düzlükleri gelişmiş, daha sonra akarsuların etkinliğiyle düzlükler yarılarak vadiler ve yamaçlar oluşmuştur." Büyükçekmece gölü çevresindeki bölgelerde yamaç eğimleri 10°'den 35°'ye kadar değişiklik göstermektedir [70]. Şekil 3.4'te Büyükçekmece ilçesi ve çevresinin eğim haritası verilmiş olup, ilçe genelinde %0-3 ve %3–7 eğimli alanlar ağırlıklı olduğu görülmektedir. İlçe sınırı içerisinde az eğilimli alanların yanı sıra çok az miktarda

%12-15 arasında eğimli alanların yer aldığı görülmektedir. Büyükçekmece merkezi deniz seviyesinde olduğundan eğim mevcut değil ve ya çok azdır, ancak batı ve kuzey-batıya doğru gittikçe eğim verilerinde artış göstermekte ve %15'ten büyük eğim de görülmektedir.

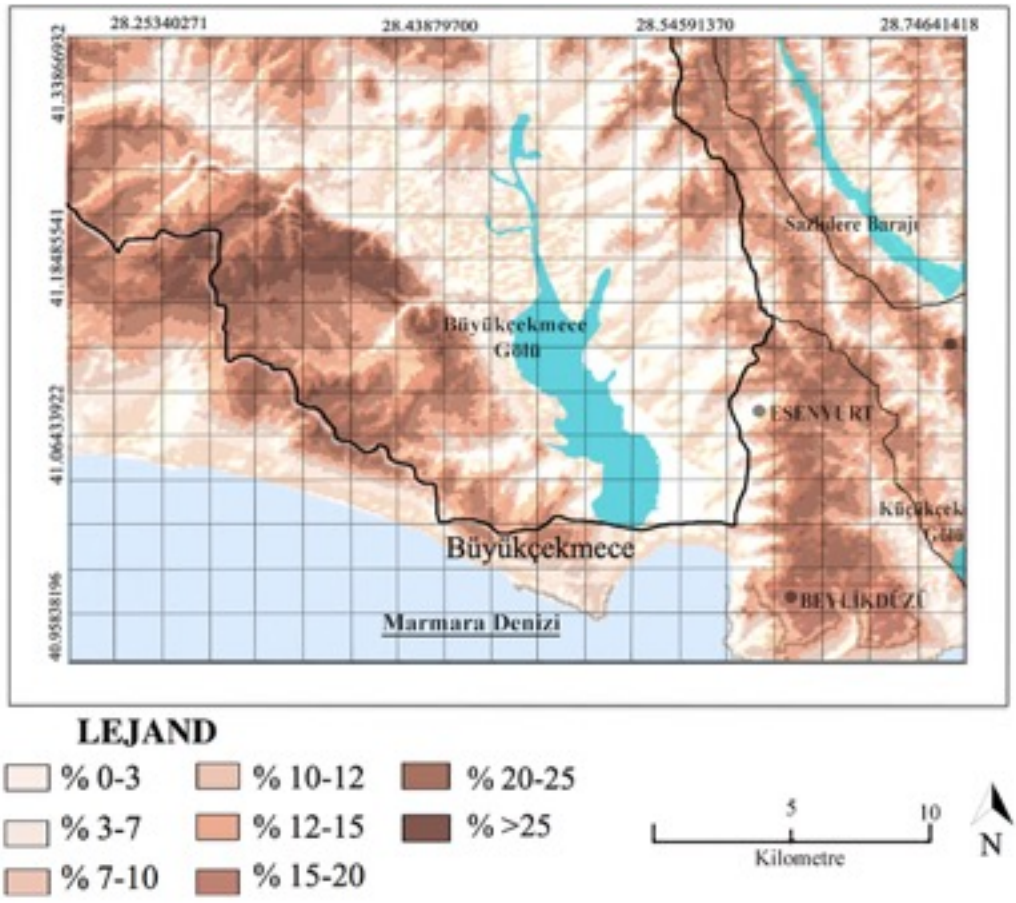

Şekil 3.4 Büyükçekmece ve yakın çevresinin eğim haritası [69]

3.1.3 Jeolojik Yapı Özellikleri

Büyükçekmece ilçesi ve yakın çevresi jeolojik haritasında (Şekil 3.5) görüldüğü üzere, Büyükçekmece ilçesinde yaygın olarak Gürpınar Formasyonu, Kırklareli Formasyonu, İstranca Massif Formasyonu, Alüvyon ve Çukurçeşme Formasyonu olarak 5 adet jeoloji formasyon bulunmaktadır. Bu formasyonların genel özellikleri aşağıda verilmiştir.

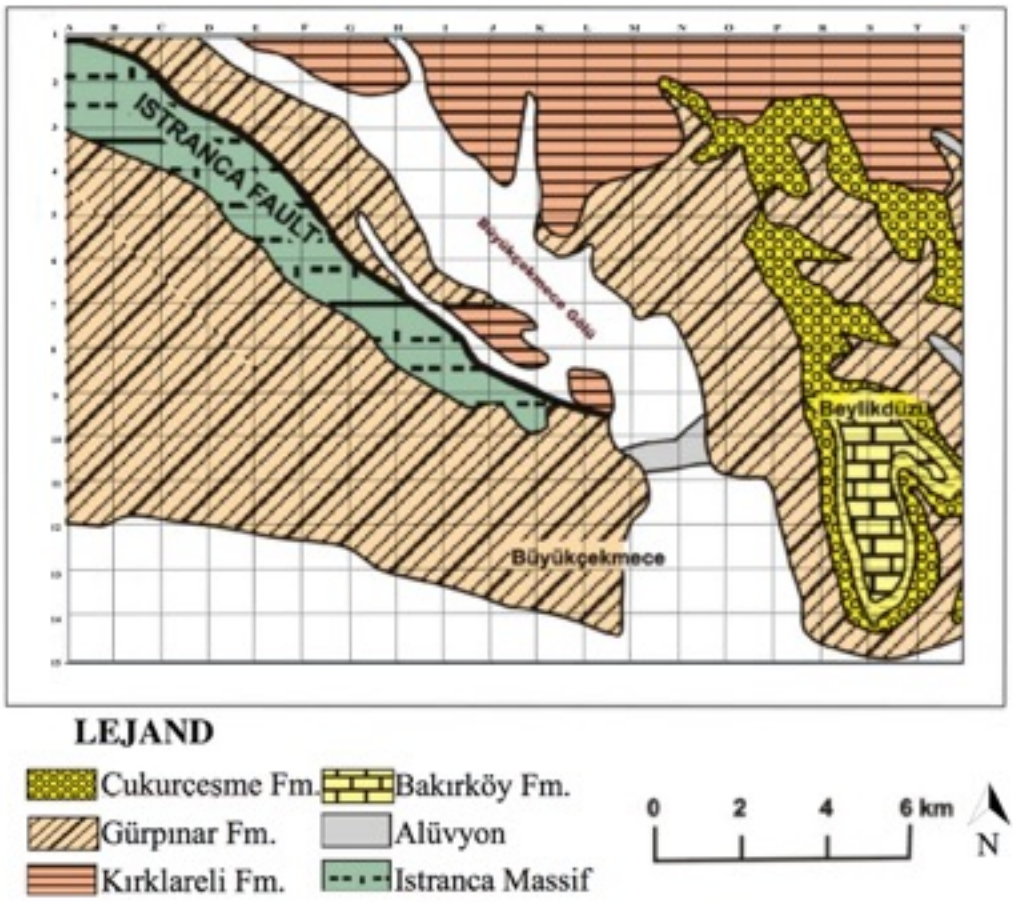

Şekil 3. 5 Büyükçekmece ve yakın çevresinin genel jeoloji haritası [71, 72, 73, 74]

Gürpınar Formasyonu lagüner ortamda çökelmiş kırıntılı malzemeden oluşan yaklaşık 200 m kalınlıkta bir istiftir [75]. Karabulut (2005), Gürpınar Formasyonun içerdiği fosillerin formasyonun Oligosen yaşında olduğunu ortaya koyduğunu belirtmektedir [76]. Sahanın büyük kesiminde bu formasyon daha genç örtü birimlerinin altında, yüzeyden yaklaşık 20-30 m derinlikte yer almaktadır. Çakıllı düzeylerin kanal dolgusu şeklinde kuzey-güney uzanımlı olduğuna dair veriler bulunmakta olup, bu özellik yer altı suyu varlığı yönünden önem taşımaktadır. Aşırı konsolide, fisürlü, plastisitesi yüksek killi yapısı nedeniyle heyelanlara sebep olan Gürpınar Formasyonu, Büyükçekmece Gölü ve Küçükçekmece Gölü arasında bulunan bölgelerde yaygın görülmekte olup, yerleşim bölgeleri için riskli zemin yapısı olarak görülen Gürpınar Formasyonuna ait killi zeminin, yeraltı suları tarafından beslenmesi ile bölgedeki heyelan riski artmaktadır [77].

Miyosen yaşlı çökel birimlerinden Çukurçeşme Formasyonu, Gürpınar Formasyonunun daha üstünde bulunmaktadır [78]. Bu formasyon taneli akifer ve Kırklareli Formasyonu karstik akifer özelliğinde olup, bölgede yaklaşık 25 m kalınlıktaki tutturulmamış veya az tutturulmuş kum ve çakıl tabakaları ile arada kil tabakaları veya merceklerinden oluşmaktadır [76].

Kırklareli Formasyonu kalınlığı yaklaşık “150 m olan açısal diskordansla, Eosen yaşlı, orta, yer yer kalın tabakalı, mikritik, karstik boşluklu, bol fosilli, kireçtaşı, marn ve karbonatlı kil taşından” oluşmaktadır [79]. Kırklareli Formasyonu Büyükçekmece ilçesinin kuzey kesimindeki bölgeye yayılmıştır.

Istranca Massif Formasyonu ise Üst Kretase yaşlı volkano - tortul kayaçlardan oluşur [80]. Bu tür formasyon Büyükçekmece Gölünün batısında ve Havzanın kuzey kesimlerinde görülmektedir.

“Alüvyon çökelleri başlıca sarı kahve renkli kum ve siltli killerden yani çeşitli akarsu yataklarında depolanmış gevşek blok-çakıl-kum-kil’den oluşmuş çökellerdir” [76]. Alüvyonlar, Büyükçekmece Gölü çevresinde ve göle dökülen akarsu vadilerinin tabanlarında oldukça geniş bir alan kaplamakta olup Karasu viyadüğü temel sondajlarında, alüvyon kalınlığı 20-24 m olarak saptanmıştır [78]. Gevşek yapılı tekstürü zeminlerde oturmalara sebep olabilir, dolaysıyla alüvyon alanlarda yapılaşma dikkatli yapılmalıdır [76].

3.1.4 Toprak Yapısı Özellikleri

Ertuğrul (1988), Büyükçekmece ilçesinde Intrazonal topraklardan olan Rendzinaların bölgenin büyük bölümünü kaplayarak bölgede hakim durumda olduğunu ortaya koymakta [81]. Rendzinaların ana kayası Eosen kalkerleri ve çok miktarda kalker ihtiva eden formasyonlardan oluşmakta olup, Rendzinalar ihtiva ettikleri organik maddelerin yeterliliği sebebinden verimli topraklar olarak bilinmektedir. Bu nedenle de bitkilerin yetişmesinde uygun ortamları yaratmaktadır [48]. “Genelde rendzinaların yer aldığı sahalar çok yağış aldıklarından, diğer topraklara göre daha serin alanlardır. Kil oranının yüksekliğine rağmen, kireç ve organik madde nispetinin fazlalığı nedeniyle,

Rendzinalar kuruyunca çatlamalar görülmez. Bu durum su kaybını engellemektedir" [81].

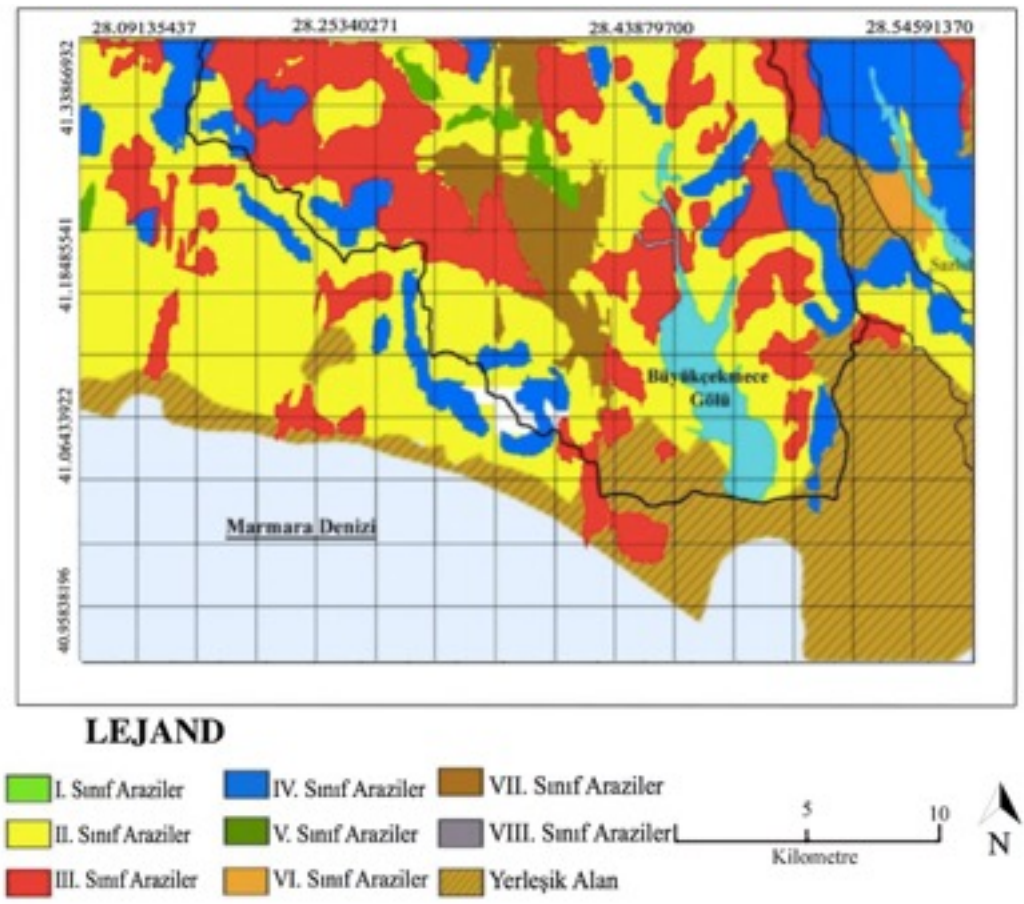

Şekil 3. 6 Büyükçekmece ve yakın çevresinin arazi kabiliyet sınıfları haritası [69]

Büyükçekmece İlçesi ve çevresine ait arazi kabiliyet sınıfları haritası Şekil 3.6'da verilmiştir olup, arazi kullanma kabiliyeti bakımından Büyükçekmece ilçesinde yerleşik alanlar, II. sınıf, III. sınıf, IV. sınıf ve VII. sınıf toprak grupları bulunmaktadır. 2000-2018 yılları arasında Büyükçekmece ilçesi sınırları içinde bulunan yapay bölgelerde yaklaşık %10 oranda artış görülmüştür. Orman, yarı doğal alanlar ve tarımsal alanların 2000 yılından 2018 yılına kadar %99,2'sinin yapay alanlara dönüştüğü belirlenmiştir. Büyükçekmece ilçesindeki bu gelişen yapay bölgeler büyük ölçüde yerleşim alanlarından oluşmaktadır. İlçedeki kıyı bölgelerde bu yerleşim alanlar ikinci konut olarak görülürken, ilçenin doğu kısmında gelişen yerleşimlerin komşu ilçelerden etkilendiği görülmektedir [77].

3.1.5 İklim Özellikleri

Büyükçekmece tipik Marmara bölgesi iklimine sahip olup, kıyı şehri olması nedeniyle ilçede ılıman ve yumuşak bir iklim görülmektedir. Yıllık yağış miktarı ortalama 760 mm'dır [82]. Bölgede yağışın en az olduğu aylar ise Temmuz ve Ağustos aylarıdır. Ortalama 21 mm yağışla Temmuz yılın en kurak ayı, ortalama 106 mm yağış miktarıyla en fazla yağış yılın Aralık ayında gerçekleşmektedir. İlçedeki ortalama yağışlı gün sayısının dağılımı incelendiğinde, ilçede yılda ortalama 128 gün yağışlı geçmekte olup, Ocak ve Aralık ayları ilçede yağışlı gün sayısının en fazla olduğu dönemdir. Ocak ayında ortalama yağışlı gün sayısı 17,3 iken, Aralık ayında 16,9'dur. Yağışlı gün sayısının en az olduğu aylar ise Temmuz ve Ağustos olup, Temmuz ayında ortalama yağışlı gün sayısı 4,3 iken, Ağustos ayındaki yağışlı gün sayısı 5 gündür [84]. Yağışın kar olarak düştüğü ise Aralık, Ocak ve Şubat aylarında görülmektedir [70].

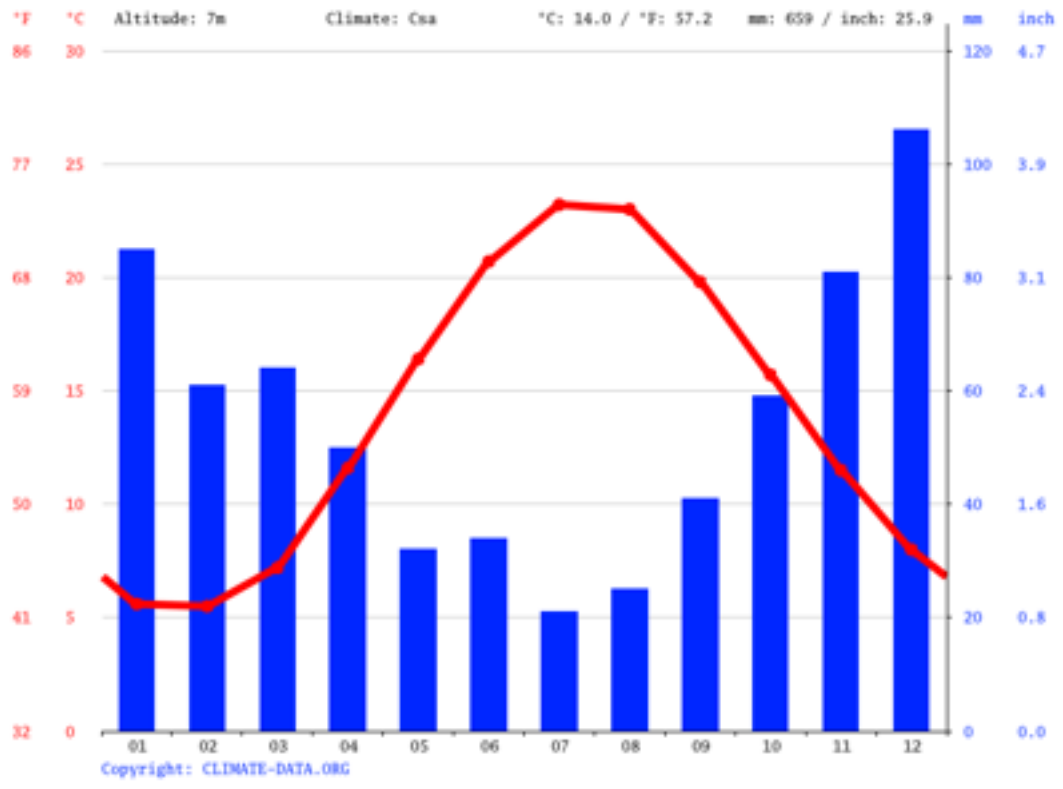

Şekil 3.7 Büyükçekmece ilçesinin ortalama sıcaklık ve yağış grafiği [83]

Sıcaklık verilerine bakıldığında, Büyükçekmece ilçesinde yıl boyunca ortalama sıcaklık 17.7 °C olup, ortalama 23.2 °C sıcaklıkla Temmuz yılın en sıcak ayı,

ortalama sıcaklık 5.5 °C ile Şubat yılın en soğuk ayıdır. Bölgede Temmuz ayında görülen en yüksek sıcaklık 28.1 °C iken Şubat ayında görülen minimum sıcaklık derecesi 2.6 °C'dir. Büyükçekmece (Marmara Denizi) içindeki yıllık ortalama su sıcaklığı 16.10 °C olup, Ağustos ayında en yüksek su sıcaklığına, aylık ortalama 25 °C'e ulaşılır. Şubat ayı içinde ise, en düşük ortalama su sıcaklıklarının yaklaşık 7.9 °C olduğu anlaşılmaktadır [83].

Yıllık ortalama güneşli gün sayısı 10,6 ile Eylül ayında yaşanmaktadır. Aralık ve Ocak aylarında yıllık ortalama bulutlu gün sayılarının en fazla olduğu kaydedilmektedir. Yıllık ortalama parçalı bulutlu günlerin daha fazla olduğu görülen verilerde en fazla parçalı bulutlu gün sayısı Temmuz ayında görülmektedir [70].

Tablo 3. 1 Büyükçekmece iklim tablosu [83]

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Ort.Sıcaklık (°C)	5.6	5.5	7.2	11.6	16.4	20.7	23.2	23	19.8	15.7	11.5	8
Min.Sıcaklık (°C)	2.8	2.6	3.7	7.3	11.8	15.8	18.3	18.4	15.3	11.8	8.1	5.1
Maks.Sıcaklık (°C)	8.5	8.5	10.7	16	21	25.7	28.1	27.7	24.4	19.6	14.9	11
Yağış(mm)	85	61	64	50	32	34	21	25	41	59	81	106
Min. Su Sıcaklığı(°C)	8.3	7.9	8.4	10	13.7	19.3	22.8	24	21.1	17	13.5	10.2
Ort.Su Sıcaklığı (°C)	9	8.2	9	11.8	16.4	21.2	23.9	24.6	22.6	19.1	15.2	11.7
Maks.Su Sıcaklığı (°C)	10.1	8.3	9.9	13.7	19	22.8	24.8	25	23.9	21	16.8	13.4

3.1.6 Bitki

Büyükçekmece'deki toprak, iklim, sıcaklık vb. ekolojik faktörler, orman ve tarım alanları için elverişli bir ortam oluşturur. Ancak ilçede hızla gelişmekte olan sanayi ve konutlaşma sonucunda tarım ve hayvancılık yok denecek kadar sınırlı kalmıştır. Ancak mahalli idarelerinin son yıllarda özellikle tıbbi ve aromatik

bitkileri destekleyen projeleri uygulamaya konulduğu bilinmektedir. Araştırma alanı az engebeli arazi ve ovalardan oluşmakta olup [63], ilçe hudutlarında *pseudomaki* hakim vejetasyon tipi görülmektedir. Genellikle, *Arbutus unedo* (Kocayemiş), *Laurus nobilis* (Akdeniz Defnesi) gibi *pseudomaki* vejetasyonuna sahip bitkilerin yanısıra bu bölgede yaygın olarak bulunan *Quercus pubescens* (Tüylü meşe), *Salix alba* (Ak söğüt), *Carpinus betulus* (Adi Gürgen), *Crateagus monogyna* (Alıç), *Prunus domestica* (Erik) ağaç türleri ve *Typa latifolia* (Aksaz) ve *Ranunculus aquatilis* (Su düğünü çiçeği) gibi sucul bitkiler yayılış göstermektedir [85].

Büyükçekmece ilçesi ve çevresi orman örtüsü bakımından gittikçe fakirleşmekte olup bu durum toprak kaymalarına ve su rejiminin kayba uğramasına yol açmakta, özellikle Büyükçekmece Gölü ve Marmara kıyılarının doğu kısımları devamlı olarak erozyona uğramaktadır. Ayrıca rüzgar erozyonu da olumsuz etkilere sebep olmaktadır. Orman örtüsünün tahrip edilmesinin getirdiği bir diğer olumsuz etken ise toprak strüktürünün nisbi ve mutlak rutubet dengesinin bozulmasıdır [80]. Büyükçekmece ilçesi ve çevrelerindeki alanlarda orman örtüsünün tahrip edilmesi oldukça önemli zararları beraberinde getirmiştir. Bu nedenlerle ağaçlandırma faaliyetlerinin daha da yoğunlaştırılması bölge için çok önemlidir.

Büyükçekmece ilçe sınırları içerisinde bulunan Büyük Atatürk Parkı, Lozan Parkı, Kültür Parkı (Kervansaray Parkı), Albatros Büyük Parkı, Merkez Parkı bölgedeki kültürel vejetasyonu temsil eden örnek parklardandır. Bu parklarda tespit edilen belli başlı ağaç türlerinden *Acer campestre* L. (Ova Akçaağacı), *Acer negundo* L. (Dişbudak Yapraklı Akçaağaç), *Acer platanoides* L. (Çınar Yapraklı Akçaağaç), *Aesculus hippocastanum* L. (Beyaz Çiçekli Atkestanesi), *Cedrus atlantica Manett.* (Atlas Sediri), *Cedrus libani A.Rich.* (Toros Sediri), *Cercis siliquastrum* L. (Erguvan), *Cupressus arizonica Greene* (Arizona Servisi), *Cupressus sempervirens* L. (Akdeniz Servisi), *Fraxinus angustifolia Vahl.* (Dişbudak), *Fraxinus ornus* L. (Çiçekli Dişbudak), *Magnolia grandiflora* L. (Büyük Çiçekli Manolya), *Picea pungens var. glauca Engelm.* (Mavi Ladin), *Pinus brutia Ten.* (Kızılçam), *Pinus*

nigra Arnold. subsp. *pallasiana* (Lamb.) (Karaçam), *Pinus pinea* L. (Fıstıkçamı), *Pinus silvestris* L. (Sarıçam), *Platanus orientalis* L. (Doğu Çınarı), *Populus alba* L. (Ak Kavak), *Populus nigra* L. (Kara Kavak), *Salix caprea* L. (Keçi Söğüdü), *Salix babylonica* L. (Salkım Söğüt), *Quercus petraea Liebl.* (Sapsız Meşe) ve *Tilia rubra* D.C. (Kafkas Ihlamuru) bulunmakta olup, bunların listesi aşağıdaki Tablo 3.2'de de sunulmuştur [86].

Tablo 3. 2 Büyükçekmece'deki parklarda tespit edilen belli başlı ağaç türleri [86]

Latince Adı	Türkçe Adı
Acer campestre L.	Ova Akçaağacı
Acer negundo L.	Dişbudak Yapraklı Akçaağaç
Acer platanoides L.	Çınar Yapraklı Akçaağaç
Aesculus hippocastanum L.	Beyaz Çiçekli Atkestanesi
Cedrus atlantica Manett.	Atlas Sediri
Cedrus libani A.*Rich.*	Torus Sediri
Cercis siliquastrum L.	Erguvan
Cupressus arizonica Greene.	Arizona Servisi
Cupressus sempervirens L.	Akdeniz Servisi
Fraxinus angustifolia Vahl.	Dişbudak
Fraxinus ornus L.	Çiçekli Dişbudak
Magnolia grandiflora L.	Büyük Çiçekli Manolya
Picea pungens var. *glauca Engelm.*	Mavi Ladin
Pinus brutia Ten.	Kızılçam
Pinus nigra Arnold. subsp. *pallasiana* (Lamb.)	Karaçam
Pinus pinea L.	Fıstıkçamı
Pinus silvestris L.	Sarıçam
Platanus orientalis L.	Doğu Çınarı
Populus alba L.	Ak Kavak
Populus nigra L.	Kara Kavak
Salix caprea L.	Keçi Söğüdü
Salix babylonica L.	Salkım Söğüt
Quercus petraea Liebl.	Sapsız Meşe
Tilia rubra D.C.	Kafkas Ihlamuru

3.2 Büyükçekmece İlçesinin Kültürel Yapı Özellikleri

3.2.1 Nüfus

1980 yılına kadar bir tarım ve sayfiye kasabası olan Büyükçekmece ilçesi, bu tarihten sonra hızla yapılaşmıştır ve bu gelişmenin beraberinde nüfusunda da artış kaydedilmiştir [48]. Adrese Dayalı Nüfus kayıt sistemi verilerine göre 2013 yılı Büyükçekmece ilçesinin nüfusu 211.000 olarak kaydedilmiş. İlçe nüfusu 2016 yılı TÜİK verilerine göre 237.185 iken, 2017 yılında % 2,65 oranda artış göstermiş. Tablo 3.3'te verildiği gibi 2017 ADNKS'ye göre Büyükçekmece ilçe nüfusu 243.474, nüfus yoğunluğu 1.463 kişi/km² olup, Türkiye'nin 89. büyük ilçesi olmuştur. 31 Aralık 2019 tarihi itibarı ile ilçenin nüfusu toplam 254.103 olmuştur. Erkek nüfusu 125.886, kadın nüfusu ise 128.217 olup, nüfusun %49,54'ünü erkekler, %50.46'sını kadınlar oluşturmaktadır [87].

Tablo 3. 3 Büyükçekmece ilçesi 2017 yılındaki nüfusu [50]

	Büyükçekmece	İstanbul	Türkiye
Yüz ölçümü	166,35 km²	5.313 km²	769.604 km²
Rakım	10	40	-
Nüfusu	243.474	15.029.231	80.810.525
Kadın Nüfus	122.641	7.499.740	40.275.390
Erkek Nüfus	120.883	7.529.491	40.535.135
Nüfus Artış Hızı	%2,65	‰15,1	‰12,4
Nüfus yoğunluğu (km²)	1.463 kişi/km²	2.828 kişi/km²	105 kişi/km²
Okur-yazar Nüfus Oranı (%)	(6 yaş üzeri-%98)	(6 yaş üzeri-%97,50)	(6 yaş üzeri-%96,22)

24 adet mahalleden oluşan Büyükçekmece ilçesi mahalleleri arasında farklı yoğunlukta nüfusa sahip olup aşağıdaki tabloda belirtilmiştir (Tablo 3.4).

Tablo 3. 4 2019 TÜİK verilerine göre Büyükçekmece mahalleri nüfus sayısı [50]

Mahalle	Nüfus	Mahalle	Nüfus	Mahalle	Nüfus
Ahmediye Mah.	1176	Kamiloba Mah.	7431	Fatih Mah.	19716
Alkent 2000 Mah.	5566	Karaağaç Mah.	3331	Güzelce Mah.	7396
Atatürk Mah.	18415	Kumburgaz Mah.	7429	Hürriyet Mah.	21008
Bahçelievler Mah.	3565	Mimarsinan Mah.	8913	Tepecik Ulus Mah.	16085
Celaliye Mah.	5747	Mimaroba Mah.	18799	Yenimahalle Mah.	2120
Cumhuriyet Mah.	7647	Murat Çeşme Mah.	16858	19 Mayıs Mah.	8501
Çakmaklı Mah.	5405	Pınartepe Mah.	18425	Ekinoba Mah.	12936
Dizdariye Mah.	6868	Sinanoba Mah.	15237	Türkoba Mah.	13571

Nüfus yaş dağılımına bakıldığında Büyükçekmece ilçesinde orta yaş grubu (35-65) en yüksek sayıda olup, 95.663 kişi 35-65 yaş grubunda, 77,749 kişi 15-35 yaş grubunda, 56,345 kişi 15 yaştan küçük ve 7,428 kişi 65 yaş üzeridir (Şekil 3.8).

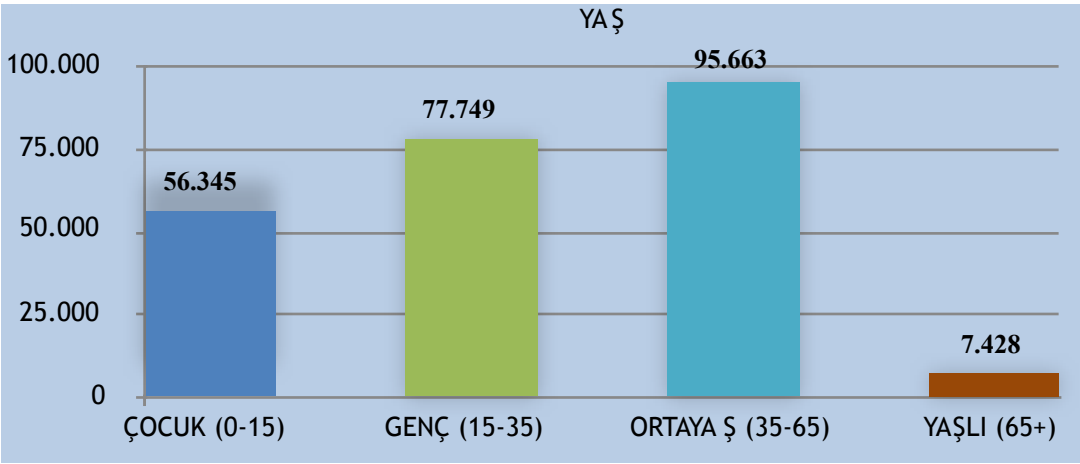

Şekil 3.8 Büyükçekmece ilçesi nüfus yaş dağılımı [50]

Sahip olduğu iyi düzenlenmiş ve temiz sahil şeridide bahar ve yaz sezonlarındaki doyumsuz ve benzersiz görünümleriyle Büyükçekmece ilçesinin nüfusu 3-4 kat artmaktadır. Dolayısıyla Büyükçekmece ilçesinin yazlık ve kışlık nüfusu birbirinden farklılık gösterir. İlçenin yazlık nüfusu yaklaşık 750.000-800.000'e ulaşmaktadır [82]. Kayıtlara göre yaz mevsiminde özellikle hafta sonlarında bu nüfus 1.000.000'a kadar çıkmaktadır [64].

3.2.2 Sosyal ve Ekonomik Durumu

Büyükçekmece ilçesinde toplam 35.401 adet bina bulunmakta olup, bunlar içerisindeki konut 120.633 adettir. İlçede 73 fabrika, 18.076 adet de işyeri bulunmakta olup, bu fabrikalarda 20.000 civarında işçi çalışmaktadır. İlçede bulunan "tarım arazileri yerini hızla sanayi ve konutlaşmaya terk etmiştir. İlçede genel olarak yerli halk yaşamakta olup, sanayileşmenin sonucu olarak fabrikaların yoğun olduğu bölgelere Anadolu'dan göç eden aileler istihdam sağlamak amacıyla yerleşmişlerdir" [88].

İlçede 250 yataklı Büyükçekmece Devlet Hastanesi, 360 yatak kapasiteli Beylikdüzü Devlet Hastanesi bulunmaktadır. Eğitim sektöründe 3 adet özel üniversite başta olmak üzere toplam 130 özel öğretim kurumu bulunmaktadır [88].

İlçe sahil bölgesinde olduğu için yazlık nüfusu oldukça yüksektir, ilçenin merkezindeki tarihi Kervansarayın bulunduğu Kültür Park'ta 2020 yılında 21.si yapılan Uluslararası Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali başta olmak üzere çeşitli etkinlikler yapılmaktadır. Bunlar da ilçenin ve İstanbul'un sosyal-kültürel yaşantısına canlılık getirmektedir (Şekil 3.9).

Şekil 3. 9 2020 yılında yapılan Uluslararası Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali [89]

“Ekonomik yapı olarak Büyükçekmece ticaret, endüstri ve eğitim sektörlerinde önemli oluşumları bünyesinde toplamış, kendini 21. yüzyıla hazırlamış, çağdaşlaşmanın sınırsız olacağı düşüncesi ile de tüm yeniliklere ve gelişmelere açık bir kenttir. Büyükçekmece, modernleşme öncesinde tarım ve balıkçılığa dayalı bir ekonomik yapıya sahipken; son 20 yıl itibari ile özellikle turizm sanayi, eğitim alanlarında önemli oluşumları bünyesinde toplaması nedeniyle ekonomik yönden gelişim ve canlılık kazanmıştır.” Büyükçekmece’de kurulan dünyanın 17’nci, Avrupa’nın 4. ve Türkiye’nin ilk televizyon kulesi Büyük Televizyon Kulesi, Türkiye’nin en büyük sergi alanı olan TÜYAP fuar ve kongre merkezi, İstanbul’un en önemli kültür komplekslerinden biri olan Atatürk Kültür Merkezi, 20.000 kişilik stadyumu, Beş yıldızlı otelleri, sanayi ve ticaret kuruluşları ile ilçenin ekonomik, sosyal ve kültürel yapısına önemli katkılar sağlamıştır. Büyükçekmece ilçesinde ticaret önemli istihdam alanıdır. Halkın büyük bir kısmı kamu ve özel sektörde memur, işçi olarak çalışmaktadır” [88].

Şekil 3. 10 Büyükçekmece ilçesi görünümü [88]

3.2.3 Turizm

1950’den sonra iç turizmden kaynaklı Büyükçekmece ilçesinin görünümü tamamen değişmiştir. Özellikle önceden sadece yazlık konut ihtiyacını karşılayan bu sayfiye merkezi Büyükçekmece ilçesi, artık İstanbul merkez sınırlarının genişlemesiyle daimi ikametin edildiği bir yerleşim noktasına dönüşmüştür [48]. İlçe günümüzde yaz aylarında iç turizmin çok canlı olduğu bir eğlence ve kültür

merkezidir. Eğlence merkezleri, büyük çaplı marketler, çeşitli kültür ve tarihi yerleri ve TÜYAP fuarının bulunması ekonomik hayata canlılık kazandırmaktadır [65].

Şekil 3. 11 Büyükçekmece ilçesi sahil görünümü [82]

"Büyükçekmece modern şehircilik anlayışıyla yapılandırılmış sahil şeridi, Marmara Denizi kıyısındaki güzide kumsalları, gölü ve doğal yaşamın korunduğu alanlarıyla, kültür ve sanat festivalleri, ulusal ve uluslararası fuarlara ev sahipliği yapmasıyla, restorasyon ve bakım çalışmaları neticesinde ışığı artan tarihi eserleri ile, tüm Türkiye'yi kucaklayan yöre evleri ve yöresel tatlarıyla İstanbul'un gözde turizm merkezlerinden biri olmuştur. Özellikle civar ilçelerdeki ziyaretçiler başta olmak üzere, günlük gezi ve etkinlikler için tercih edilen bölgeler arasında hızla yükselmektedir" [82].

3.3 Büyükçekmece'de Araştırma İçin Seçilen Parklar

Büyükçekmece Belediyesi, ilçeye kazandırdığı yeni parkların sayısını sürekli arttırırken yeni yapılan park projeleri de ilgi çekmekte. Büyükçekmece Belediyesi her geçen yıl daha yeşil bir kent projesi kapsamında ilçeye sürekli olarak yeni yeşil alanlar ve parklar kazandırmaktadır. Büyükçekmece Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü ekiplerinin, ilçe genelindeki eski parkları modern biçimde yeniden tasarlayarak hizmete açmakta, ihtiyaç duyulan bölgelere de yeni parklar yapmakta ve mevcut parklarda mevsimlik çiçekler dikerek parkların her mevsim renkli ve canlı kalmasına özen göstermekte olduğu gözlemlenmiştir [90].

Bu tez çalışmamızın ana materyali olarak Büyükçekmece ilçesi sınırları içerisinde bulunan üç farklı park seçilmiş olup, bunlar; Büyük Atatürk Parkı, Lozan Parkı ve

Kültür Parkı'dır. Bu parkların şeçilmesinde; alan bakımından ilçedeki en büyük parklar olması, kullanım yoğunluğu ve yeşil dokusunun zengin olmasıdır. Ayrıca gözlemlerimiz ve yetkililerle yapılan görüşmelerde, ilçenin en çok tercih edilen parkları olması nedeniyle en uygun alanlar olarak seçilmiştir.

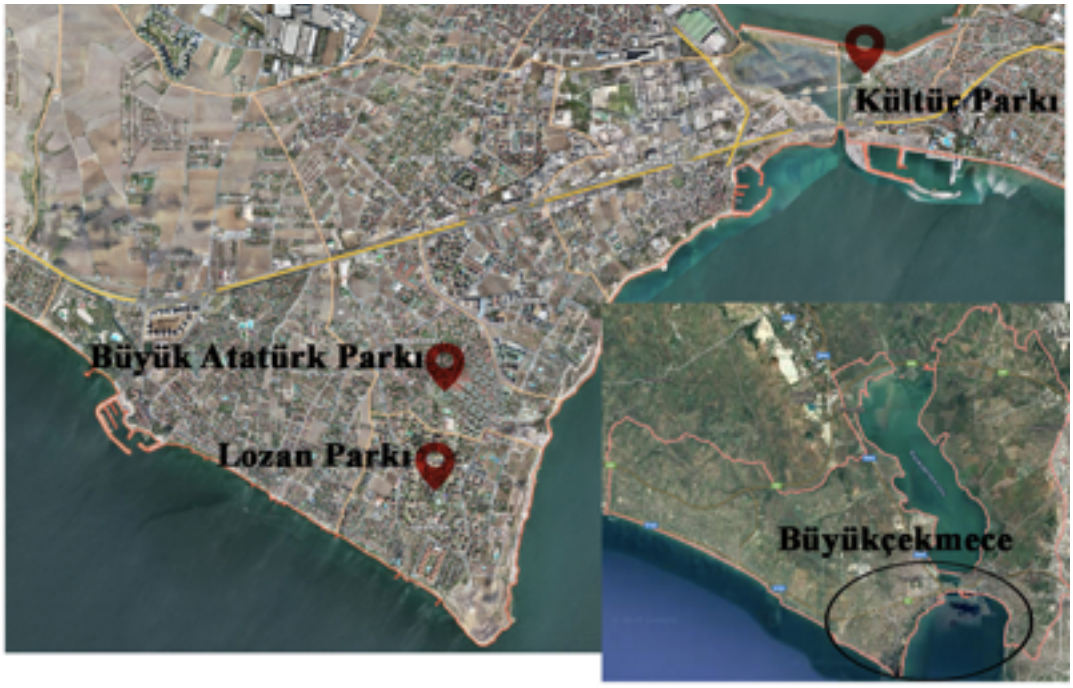

Şekil 3.12 Seçilmiş parkların Büyükçekmece ilçesindeki konumu [66]

3.3.1 Büyük Atatürk Parkı

Büyükçekmece İlçesi Mimaroba mahallesi sınırında 255000 m²'lik alana kurulan Büyük Atatürk Parkı ilçedeki en büyük parktır. "Yeşil Yaşam Projesi" konseptinde tasarlanarak hayata geçirilmiş bu park 2015 yılında yenilenmiştir. Parkın mevcut durumunda bazı alanları yapım aşamasında, parktaki peyzaj çalışmaları da hala devam etmektedir. Büyük Atatürk Parkı semt parkları niteliğindeki park olup, farklı fonksiyonları, etkinlikleri ve hizmet verdikleri kent birimlerine, alan büyüklüğü ve ulaşılabilirliğine göre mahalle ve semt ünitesi düzeyindeki yeşil alanlar kapsamına girmektedir. Park içeresinde bulunan çocuk oyun alanı, sosyal tesisler, spor tesisleri, evlendirme dairesi, gölet ve kafeler, tarihi meydan ve ağaç, çalı ve çiçek kompozisyonları ile ilçe ve yakın çevresinden pek çok kullanıcıya hizmet vermektedir.

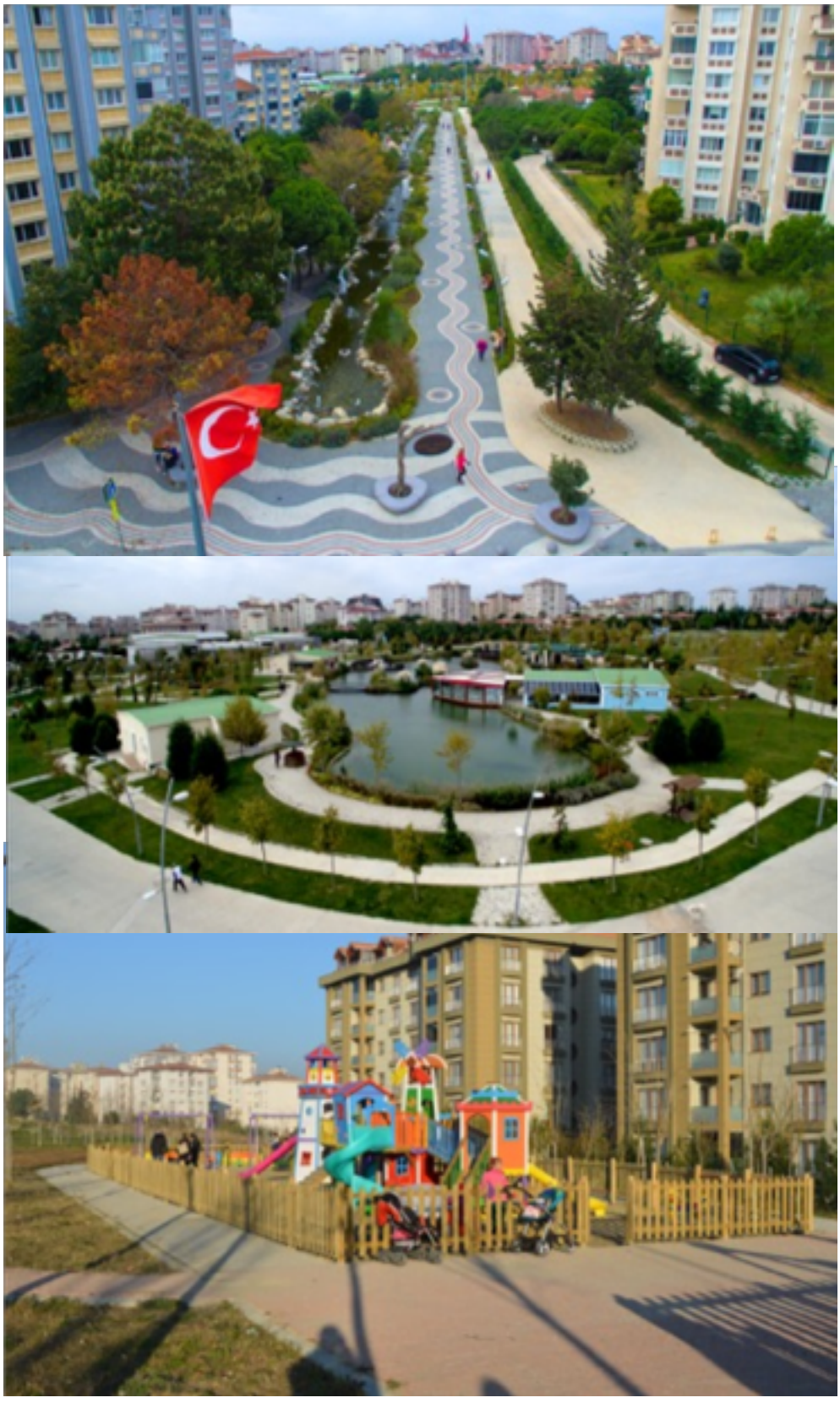

Şekil 3. 13 Büyük Atatürk Park'ın girişi ve içeresindeki görüntüler

Şekil 3. 13 Büyük Atatürk Park'ın girişi ve içeresindeki görüntüler (devamı)

Büyükçekmece Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nden elde edilen verilere ve arazi çalışmalarına göre Büyük Atatürk Parkı'nda 4707 m uzunluğunda yürüyüş yolu, 3786 m^2 büyüklüğünde biyolojik gölet, 637 m^2 büyüklüğünde yapay dere ve süs havuzu, 5 adet tenis sahası, 3 adet basketbol sahası, 1 mini golf sahası, 9 adet kafe ve yaklaşık 5000 adet ağaç ve çalı bulunmaktadır [91].

Tablo 3. 5 Büyük Atatürk Parkı biyolojik gölet ve çevresinde kullanılan bitki listesi [91]

BÜYÜK ATATÜRK PARKI BİYOLOJİK GÖLET VE ÇEVRESİNDE KULLANILAN BİTKİ İSİMLERİLER			
Bitki İsimleri (Latince)	**ADET**	**Bitki İsimleri (Latince)**	**ADET**
Acer freemani 'Autumn blaze'	15	*Carex nigra*	500
Acer campestre 'Elsrıjk'	15	*Cortaderia selloana*	185
Acer saccharinum	15	*Escallonia* sp.	1160
Abelia grandiflora kaleidoscope	1000	*Europs* sp.	360
Berberis thunbergi atrp.nana	460	*Festuca glauca*	750
Juniperus pfitzeriana	600	*Gaura lindherimerii*	713
Pyracantha coccinea nana	450	*Lavandula officinalis*	600
Rosmarinus officinalis prostata	360	*Miscanthus sinensis*	360
Callistemon citrinus	360	*Mentha* spp.	400
Nandina domestica	120	*Nymphaea sp.'fire opal'*	168
Rosa sp.	2100	*Pennisetum oriantale*	400
Acorus calamus	500	*Typha angustifolia*	360
Agapanthus africanus	120	*Perovskia atriplicifolia*	400
Carex sp.	405	*Teaucrium* sp.	503
Carex sp. evergold	400	*Salvia officinalis*	600

Parkta gerçekleşen kapsamlı peyzaj çalışmaları sonucunda halkın yılın her ayında keyifli vakit geçirebildikleri 4000 m²'lik biyolojik gölet üstünden geçen köprüler, sazlıklar ve adacıklar kullanıcılara doğal bir göleti aratmamaktadır. Park içerisinde bulunan biyolojik gölet, kafeler, spor ve dinlenme alanları günlük yaşamın stresinden uzaklaşmak için bir nevi rehabilitasyon merkezi niteliği de taşımaktadır. Büyük Atatürk Park'ında bulunan biyolojik gölet ve çevresinde *Rosa* sp., *Escallonia* sp., *Abelia grandiflora kaleidoscope, Festuca glauca, Gaura lindherimerii, Lavandula officinalis, Salvia officinalis, Juniperus pfitzeriana, Teaucrium* sp., *Carex nigra, Acorus calamus, Berberis thunbergi atrp.nana, Pyracantha coccinea nana, Carex* sp., *Bronze, Carex* sp. *evergold, Pennisetum*

oriantale. gibi birçok bitki kullanılmış olup, bu bitkilerin listesi ve sayıları yukarıda sunulmuştur [91].

Park içerisinde bulunan sosyal tesislerden Prof. Dr. Türkan Saylan Spor ve Sosyal Tesisi, Büyük Atatürk Parkı Evlendirme Dairesi, İsmet İnönü Lozan Meydanı Girişi, Aziz Sancar Nobel Parkı, Büyük Atatürk Parkı vb. var olup, çoğunun yapımı tamamlanmış durumdadır.

Prof. Dr. Türkan Saylan Spor ve Sosyal Tesisi; Tesis içerisinde iki adet kapalı ve açık basketbol sahası, kapalı ve açık tenis kortu, fitness salonu, kütüphane, vitamin bar, kafeterya, kadın ve erkek soyunma odaları, duş, mescit ve bebek bakım odası bulunmaktadır

İsmet İnönü Lozan Meydanı Girişi; Toplamda 400 metrekareden oluşan park içerisinde 150 m^2 yeşil alan, oturma alanları ve yürüyüş yolları bulunuyor.

Aziz Sancar Nobel Parkı; Nobel Kimya ödüllü Prof. Dr. Aziz Sancar'a ithafen, "Aziz Sancar Nobel Parkı" projesi de Büyük Atatürk Parkı'nda hayata geçirilmiştir.

3.3.2 Lozan Parkı

Lozan Parkı Büyükçekmece ilçesi Sinanoba mahallesi sınırında 40000 m²'lik alana kurulmuş olup 2013 yılında yenilenmiştir. Lozan Parkı mahalle parkları niteliğindeki park olup, farklı fonksiyonları, etkinlikleri, hizmet verdikleri kent birimlerine, alan büyüklüğü ve ulaşılabilirliğine göre komşuluk ünitesi düzeyindeki yeşil alanlar kapsamına girmektedir. Parkta basketbol, voleybol, fitness, tenis meydanları, çocuk oyun alanı mevcuttur.

Şekil 3.14 Lozan Park'ın konumu, girişi ve içeresindeki görüntüler [92]

3.3.3 Kültür Park

Günümüzde Büyükçekmece ilçesi geçmişinden gelen geçit veya köprü özelliğini korumakla birlikte, gelişen çevresiyle bir dünya kenti olma yolunda emin

adımlarla ilerlemektedir. Tarihin Büyükçekmece halkına bıraktığı mirasları ve değerleri Büyükçekmece Gölü kıyısında planlanmış Kültür Park içinde uyum içinde korunmaktadır [65]. 50.000 m² alan üzerinde kurulmuş olan Kültür Parkı mahalle parkları niteliğindeki park olup, alan bakımından Büyükçekmece'deki ikinci büyük parktır. Kültür Parkı farklı fonksiyonları, etkinlikleri, hizmet verdikleri kent birimlerine, alan büyüklüğü ve ulaşılabilirliğine göre komşuluk ünitesi düzeyindeki yeşil alanlar kapsamına girmektedir. Parkın kuruluş amacı ise halkın dinlenme ve rekreasyon ihtiyaçlarını gidermektir.

Büyükçekmece ilçesi kültürel açıdan Türkiye'de örnek bir altyapıya sahip olup, bunun en önemli sebeplerinden biri ise İlçe merkezinde yer alan tarihi Kervansarayın bulunduğu Kültür Park'ıdır. Bu parkta Uluslararası festivaller, Ramazan etkinlikleri gibi çeşitli etkinlikler yapılmakta olup, konservatuar binası, müze, otağ, çok amaçlı 5000 kişilik anfi tiyatro, minyatür yöre evleri, gezinti alanları, spor kompleksi, çay bahçesi ve restoranlar bulunmaktadır[64]. Büyükçekmece Belediyesi, Kültür Park'ta bulunan bu zengin kaynaklardan yararlanarak ilçe sakinlerine ve ziyaretçilere konserler, tiyatro gösterileri, konferans, panel gibi etkinlikleri rahatlıkla sunmakta ve halkın kültür ve sanat aktivitelerini zenginleştirmektedir. Büyükçekmece Belediyesi tarafından 2020 yılı gerçekleştirilen 21'inci Uluslararası Kültür ve Sanat Festivaline 74 ülkeden 1650 sanat elçisi katılmış olup, birbirinden renkli etkinlik ve konserleriyle halka sunulmuştur [89]. Bu festival Kültür Park'ta gerçekleştirmiş olup, bunun en önemli tarafı da parkın içerisinde ünlü mimar Koca Sinan'ın mührünü taşıyan eserleri barındırmasıdır.

Şekil 3. 15 Kültür Park'ın Konumu [92]

Kültür Park'ın tarihi değerleri çok yüksek olup, günümüze kadar zarar görmeden gelebilen Mimar Sinan'ın yaptığı uzun köprü Kanuni Sultan Süleyman Köprüsü ile daha da fazla değer kazanmıştır.

İstanbul'u Avrupa'ya bağlayan tarihi ticaret yolu, Büyükçekmece Gölü'nün Marmara Denizi ile birleştiği nokta üzerine yapılan Kanuni Sultan Süleyman Köprüsü ilçenin sembolü olarak görülmektedir [48]. "Kanuni Sultan Süleyman, Zigetvar Seferi'ne çıkarken buraya köprü yapılmasını emretmiştir. Ancak Kanuni Sultan Süleyman, Zigetvar Kuşatması'nda vefat ettiği için köprü, oğlu II.Selim zamanında 1567 yılında tamamlanmıştır." Köprünün yapımcısı tarafından "köprü eserlerimin içerisinde şaheserimdir" dediği bu köprünün uzunluğu 636 m, genişliği 7,17 m'dir. Köprü 4 ayrı bölümden ve 28 kemerden oluşmaktadır. Yapımı sırasında gölün suları büyük tulumbalarla tamamen boşaltılmış olup, köprü için 40.000 m^3 taş kullanılmıştır [93].

Şekil 3.16 Köprü ayaklarının oturtulduğu yapay adalar [94]

Kanuni Sultan Süleyman Köprüsü 1964 yılına kadar İstanbul ile Edirne arasındaki kara ulaşımına hizmet vermiş ve 1986-1989 yılları arasında restore edilmiştir. Çeşitli ağaç türleri ile zenginleştirilmiş parkta Kanuni Sultan Süleyman Köprüsü artık ulaşım değil turistik amaçlı kullanmaktadır. Parkın içerisinde bulunan ağaç türlerinin form ve sağlık bakımından iyi durumda olduğu tespit edilmiştir. Park içerisinde tespit edilen belli başlı ağaç türleri ise aşağıda verilmektedir [48].

Aesculus hippocastanum L., Salix babylonica L., Robinia pseudoacacia L., Fraxinus angustifolia Vahl., Populus nigra L., Pinus nigra Arnold subsp. *pallasiana* (Lamb.).

Köprünün başında Mimar Sinan'ın bir heykeli bulunmaktadır. Mimar Sinan eserlerini restore ederek hayata döndürülmesiyle oluşan Kültür Park'ta 5000 kişilik bir Açık Hava Tiyatrosu bulunmaktadır. 636 m uzunluğundaki Tarihi Sultan Süleyman Köprüsü gün batımında muhteşem bir manzaraya sahiptir. Amfi tiyatronun hemen karşısında bulunan yöre evlerinde Anadolu'nun çeşitli yöresi ve bu yörelere ait lezzetleri tadabileceğiniz ahşap evler "Yöre Evleri" olarak hizmet vermektedir [93].

Kültür Park içersinde aynı zamanda Sultan Süleyman Kervansarayı (kurşunlu Han, Sokollu Kervansarayı, Büyükçekmece Hanı adlarıyla da bilinir) bulunmakta olup, 1566 yılında yapılan bu yapı II. Dünya Savaşı sırasında askeri depo ve konaklama yeri olarak da kullanılmıştır [48]. Günümüzde bu yapı belediyeye ait ve kültür sanat etkinliklerine ev sahipliği yapmaktadır. Park içeresinde Sokullu

Mehmet Paşa Mescidi bulunmakta olup, 1566-1568 yılları arasında inşa edildiği düşünülen ve kitabesi bulunmayan mescidin süslü pencereleri ve üzerinde motifler bulunan minaresi çok ilgi çekicidir. Bu mescid bulunduğu yerden dolayı halk arasında Köprübaşı Mescidi de denilmektedir. Parkta I. Süleyman Çeşmesi de yer almakta. Kervansaray, köprü, mescid ve çeşme birlikte bir külliye oluşturur [95].

Şekil 3. 17 Kültür Park alanında bulunan Kemal Sunal Amfisi (Özgün)

Tarihi eserlere sahip olduğundan dolayı bu park sadece Büyükçekmece halkı tarafından değil, Büyükçekmece'ye gelen turistler tarafından da çok büyük ilgi görmekte. Belediye yeni hazırladığı peyzaj projesi ile 2021 yılında park içindeki amfiyi tarihi köprüden uzaklaştırarak tarihsel dokuyu daha da rahatlatmak, sosyal donatı alanlarını daha da kullanılabilir hale getirmek, sanatçılar ve kadınlar için eğitim ve el sanatları için köşeler kazandırmayı amaçlamıştır. Bu parkın hemen yakınında bulunan sulak alanlar yerli ve göçmen kuşlar için uğrak yeri olmaktadır. Yeni yapılan bu proje ile kuş gözlem kulesi ve bilgilendirme köşeleri de yapılacaktır [96].

Şekil 3. 18 Kültür Park'ın batı ve doğu kısmı yeni peyzaj projesi [96]

4
BULGULAR

Büyükçekmece İlçesinde bulunan en büyük ve en çok yeşil dokuya sahip bazı parkların yeşil alanlarının mevcut durumu, kullanıcılarının bu alanlardan memnuniyetlerini değerlendirmeyi, buna bağlı olarak bu mekanların performans ve kalitesini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada, Büyük Atatürk Parkı, Lozan Parkı ve Kültür Park çalışma alanı olarak seçilmiş olup, tezin bu bölümünde bu üç parkın kullanıcılarına uygulanan anket verileri değerlendirilmiş, yapılan anket çalışması sonuçları ve gözlemler ışığı altında bulgular ve sonuçlar aşağıdaki başlıklar altında verilmiştir.

4.1 Anket Uygulamalarının Değerlendirilmesi

Yöntem başlığı altında da belirtildiği gibi anket çalışması Büyük Atatürk Parkı, Lozan Parkı ve Kültür Parklarında ayrı ayrı gerçekleştirilmiştir ve her parka ziyarete gelen kullanıcılardan 18 yaş üstü rastgele 100 kullanıcı seçilerek anket çalışması uygulanmıştır.

Anketin sosyo-demografik özellikleri kısmında araştırma alanını ziyaret eden kullanıcıların cinsiyet, yaş, eğitim durumu, meslek grubu, aylık gelir durumu, hafta sonlarını nasıl değerlendirdiği, kaç yıldır burada yaşadığı, konut tipi ve konutunun bahçesi olup olmadığına dair sorular sorularak alanı kullanıcıların sosyal yapısı belirlenmeye çalışılmıştır.

Kullanıcıların parkı kullanımına ait bilgiler kısmında kullanıcıların bu parka kimlerle geldiği, parka geliş sıklığı, en çok hangi mevsimde, hangi günde ve vakitlerde kullandığı, parkta ne kadar vakit geçirdiği ve parka nasıl geldiği sorularak kullanıcıların bu parkı kullanımına ilişkin bilgiler elde edilmeye çalışılmıştır.

Kullanıcıların memnuniyet durumuna ilişkin kısmında kullanıcıların parkı tercih etme sebepleri, parkta ne tür aktiviteleri yaptığı, bu aktivitelerin yeterli olup olmadığı, konforlu olup olmadığı, bitkisel ve yapısal tasarımlarının farklı kullanıcılara kullanım seçenekleri sunup sunmadığı, bitki yoğunluğunun nasıl olduğu, yeşil alan miktarı ve estetik güzelliklerinin yeterli olup olmadığı, donatı elemanlarından memnuniyet durumları, parkta rahatsız eden faktörlerin ne olduğu, nelerin artırılması istenildiği, kullanıcıların gözlemledikleri parka ilk gelişinden şimdiye kadar park içerisindeki değişiklik durumlar, yenileme olup olmadığı, parktan memnun olup olmadığı ve bu parkı kullandıktan sonra başkalarına tavsiye edip etmeyecekleri sorularak kullanıcıların memnuniyetine yönelik bilgiler elde edilmeye çalışılmıştır.

Anket çalışmalarının tamamlanmasından sonra her bir çalışma alanı için yapılmış olan anketlerdeki her kullanıcının verdiği cevaplar kodlanarak SPSS programında analiz edilmesiyle elde edilen bulgular değerlendirilecektir.

4.2 Büyük Atatürk Parkı İçin Uygulanan Anketlerin Analizi

4.2.1 Büyük Atatürk Parkı İçin Uygulanan Anketlerin Frekans Analizi

Bu bölümde Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarına uygulanmış olan anketler sonucu ortaya çıkan verilerin Frekans analizi yapılmış ve bu analizlerin sonucunda ortaya çıkan bulgular değerlendirilmiştir.

Büyük Atatürk Parkı Kullanıcıların Sosyo-Demografik Özellikleri

Büyük Atatürk Parkı için yapılan anket verilerinin sonuçlarına göre;

Anketi yanıtlayan katılımcıların %41'i erkek, %59'u kadın kullanıcılardan oluşmaktadır (Şekil 4.1-a).

Katılımcıların %36'sı 18-25 yaş aralığında, %26'sı 26-40 yaş aralığında, %33'ü 41-65 yaş aralığında ve %5'i 66 ve üzeri yaş aralıklarında yer almaktadır (Şekil 4.1-b). Buna göre Büyük Atatürk Parkı en çok 18-25 yaş grubu olan genç bireyler, ikinci olarak 41-65 yaş grubu, üçüncü olarak 26-40 yaş grubu ve en az 66 yaş ve üzeri yaş grubu ziyaret etmektedir.

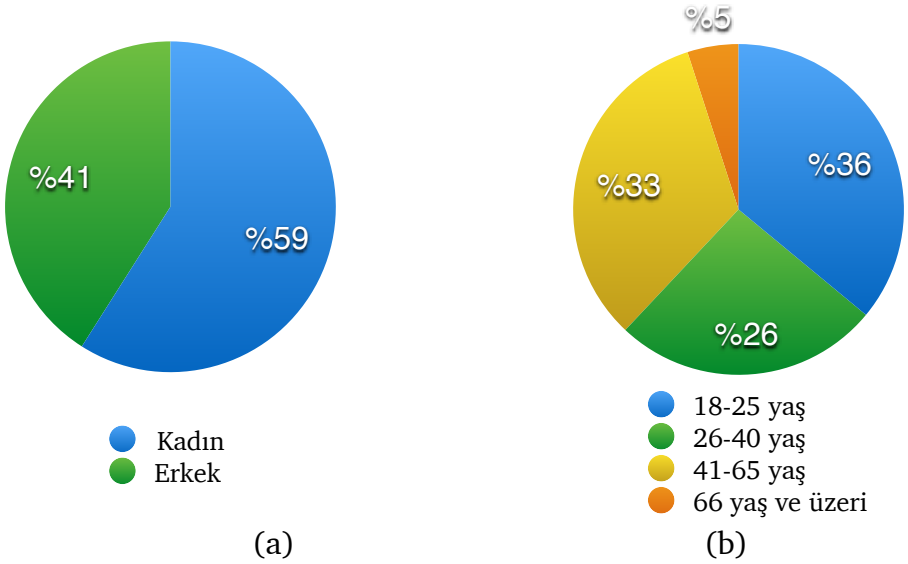

Şekil 4.1 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının cinsiyet (a), yaş (b) dağılımı

Eğitim durumları analizine bakıldığında katılımcıların %16'sı ilköğretim mezunu, %48'i lise mezunu, %30'u üniversite mezunu ve %6'sı yüksek lisans/ doktora mezunudur (Şekil 4.2-a). Bu sonuca göre alandan en çok faydalananların lise mezunu, ikinci olarak üniversite mezunu üçüncü olarak ilköğretim mezunu ve en az yüksek lisans/doktora düzeyindeki grup olduğu anlaşılmaktadır. Anket formunda birinci şık olarak sorulan "okur yazar değil" şıkkı hiç işaretlenmemiş olup, alanımızda bu eğitim düzeyinde kullanıcıya rastlanılmamıştır.

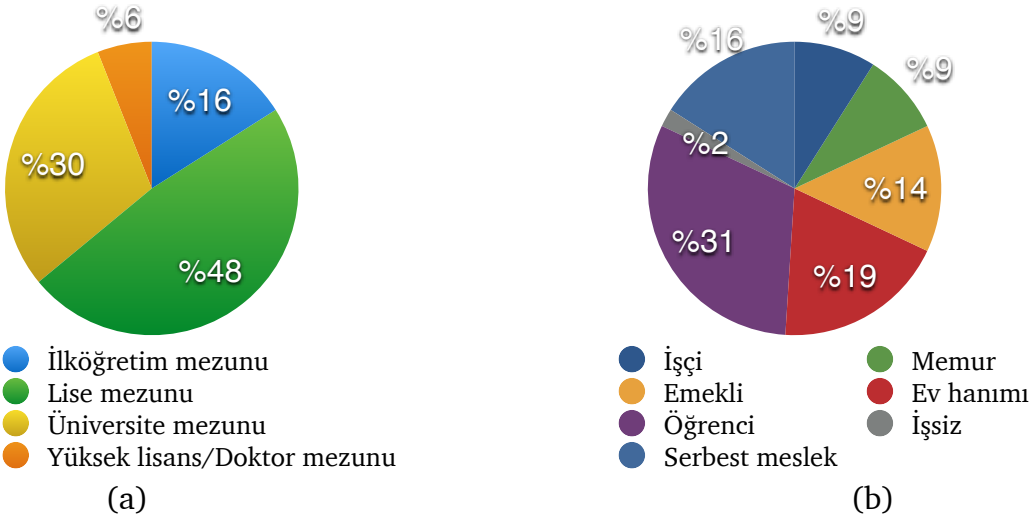

Şekil 4.2 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının eğitim (a) ve meslek (b) dağılımı

Meslek grubu açısından katılımcıların %9'u işçi, %9'u memur, %16'sı serbest meslek sahibi, %14'ü emekli, %19'u ev hanımı, %31'i öğrenci, %2'si işsizdir (Şekil 4.2-b). Bu bulgular ışığında Büyük Atatürk Parkı'nı öğrencilerin ziyaret etme oranı oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Gelir durumuna bakıldığında katılımcıların %17'sinin aylık ortalama geliri asgari ücret (anket yapılan tarihte asgari net ücret 2020,59 TL), %30'unun 2300-3500 TL, %18'inin 3500-5000 TL, %15'inin 5000-7500 TL, %10'unun 7500-10000 TL ve %10'unun 10000 TL üzerindedir (Şekil 4.3-a). Sonuçlara göre Büyük Atatürk Parkı ziyaret etmekte olan alt ve orta gelir düzeyindeki kullanıcılar oranı % 80'i bulmaktadır.

Katılımcılar hafta sonunu %45'i parklara giderek değerlendirirken, daha sonra %16'sı evde çeşitli uğraşı ile, %9'u spor yaparak, %9'u kursa giderek, %5'i aktif kültürel uğraşı (müzik, şiir…) ile, %5'i pasif kültürel uğraşı (sinema, tiyatro, konser…) ile ve %2'si şehir dışı, kırsal alanlara giderek değerlendirmektedir. Katılımcıların %9'u "diğer" şıkkı seçmiş olup, ankette verilen şıklarda bahsedilen aktivitelerden başka aktivitelerle uğraşmaktadır (Şekil 4.3-b).

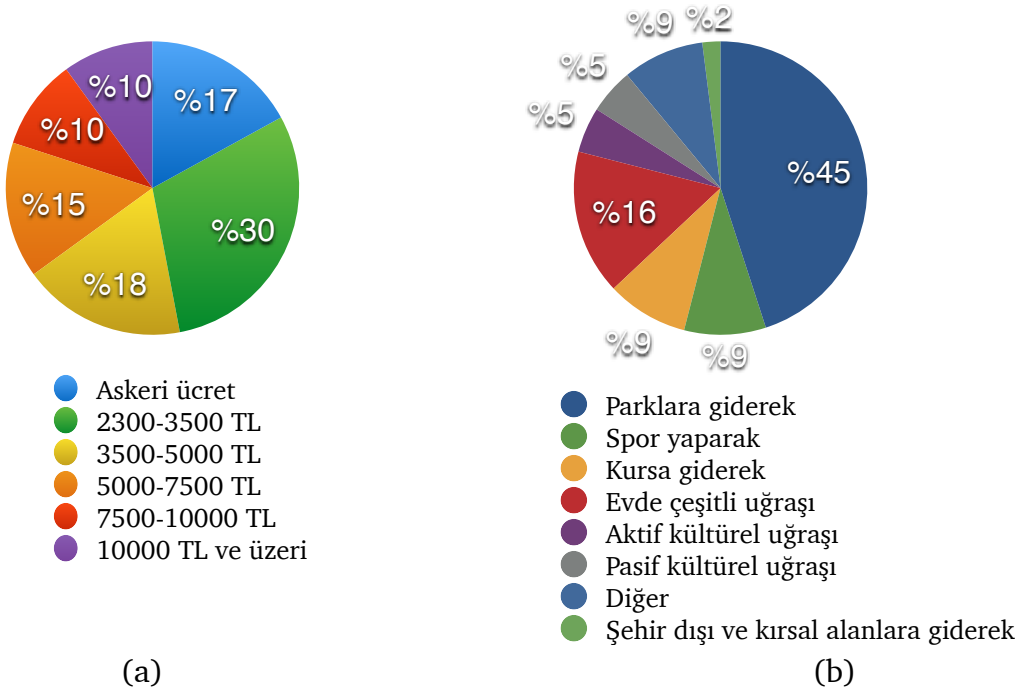

Şekil 4.3 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının gelir durumu (a) ve hafta sonunu değerlendirme şekilleri (b) dağılımı

Katılımcılardan %34'ü 0-5 yıl, %23'ü 6-10 yıl, %17'si 11-15 yıl, %14'ü 16-20 yıl ve %12'si 20 yıldan fazla süredir bu mahallede ikamet etmektedir (Şekil 4.4-a).

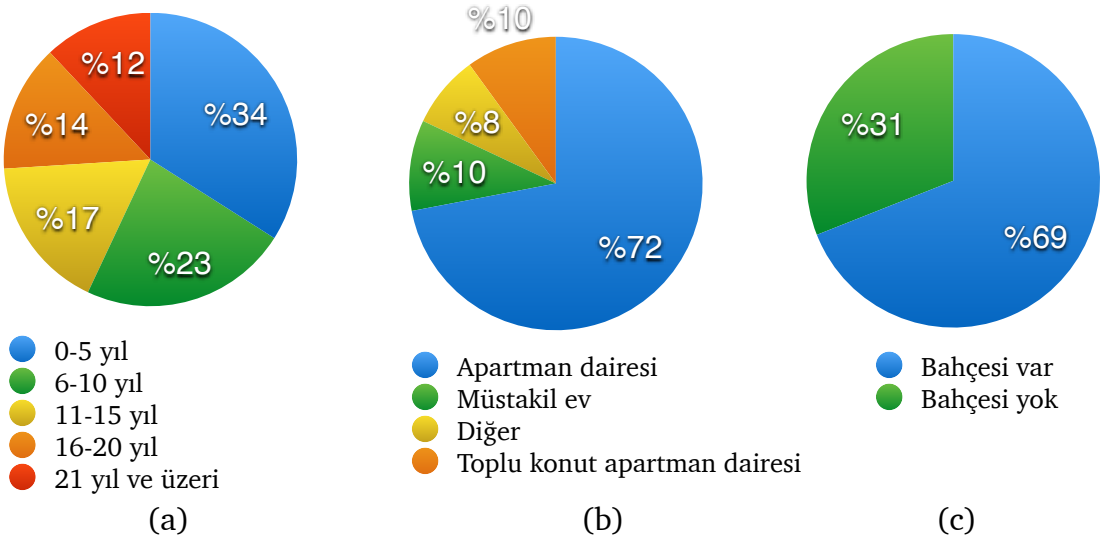

(a) (b) (c)

Şekil 4.4 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının bu mahallede yaşama süresi (a), konut tipi (b) ve konutunun bahçe durumu (c) dağılımı

Oturulan konut tipi, parkları kullanma gereksinimlerinde ve süresinde son derece etkili kriterdir. Anketi yanıtlayan katılımcıların %72'si münferit apartmanda yaşarken, daha sonra sırasıyla %10'u toplu konut apartman dairesinde, %10'u müstakil evde yaşayanlar ve %8'i diğer yerlerde yaşayanlardan oluşmaktadır (Şekil 4.4-b).

Katılımcıların %69'unun bahçeli konutta oturduğu ve %31'inin de konutunun bahçesi olmadığı görülmektedir (Şekil 4.4-c).

Ankete Katılan Kullanıcıların Parkı Kullanımına Ait Bilgiler

"Bu parka kiminle gelirsiniz?" sorusuna verilen cevaplara göre, katılımcılardan %54'ü bu parka ailesiyle gelmeyi tercih ederken, %39'u arkadaşlarıyla gelmeyi, %4'ü diğer insanlarla gelmeyi ve sadece %3'ü yalnız gelmeyi tercih etmektedir (Şekil 4.5-a).

"Bu parka genelde nasıl gelirsiniz?" sorusuna kullanıcıların %74'ü yürüyerek, %18'i kendi aracıyla, %7'si toplu taşıtlarla geldiğini ve %1'i de motosikletle geldiğini yanıtlamıştır (Şekil 4.5-b). Bunlar değerlendirildiğinde bu parkı

kullanıcıların yoğunluklu olarak park çevresindeki kişiler olduğu, parka yürüyerek gelebilme mesafesindeki yakınlıkta ikamet ettikleri anlaşılmaktadır.

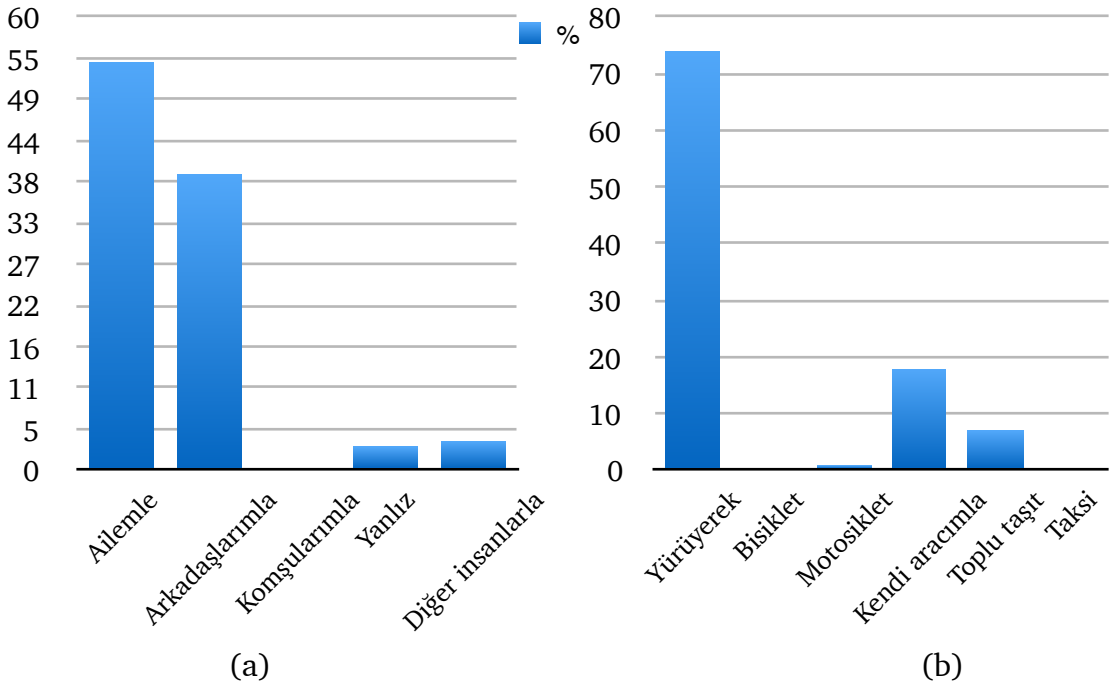

Şekil 4.5 Büyük Atatürk Park'a gelinen kişi (a), parka ulaşım tipi (b) dağılımı

Katılımcıların bu parka geliş sıklığı sırasıyla; %44'ü haftada birkaç kez, %20'si haftada bir kez, %12'si her gün, %8'i ayda bir kez, %7'si on beş günde bir kez ve %6'sı senede birkaç gün olmaktadır. Katılımcıların %3'ü bu parka ilk gelişim diye yanıtlamıştır (Şekil 4.6).

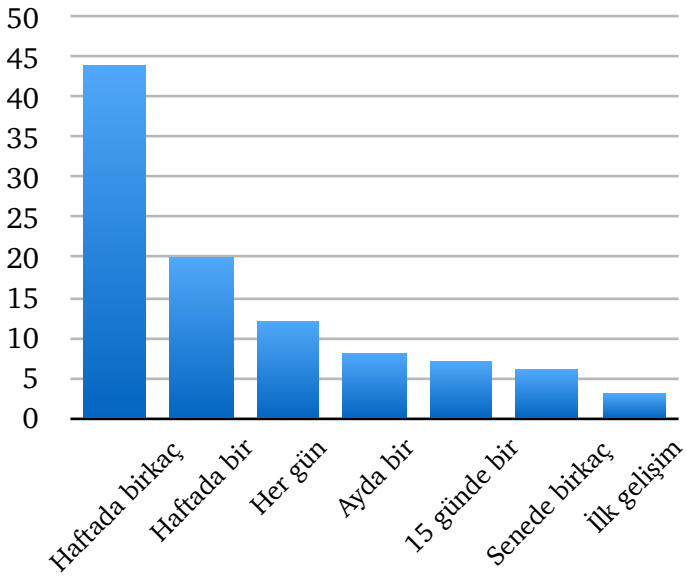

Şekil 4.6 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının bu parka geliş sıklığı dağılımı

Anket değerlendirmelerine göre araştırma alanımıza katılımcıların %54'ü yazın gelmeyi tercih ederken, ikinci olarak %37'si ilkbaharda, %4'ü sonbaharda ve sadece %1'i kışın gelmeyi tercih etmektedir. Bu soruya %4 oranındaki kullanıcı parkı her mevsimde kullandıklarını belirtmiştirler (Şekil 4.7-a).

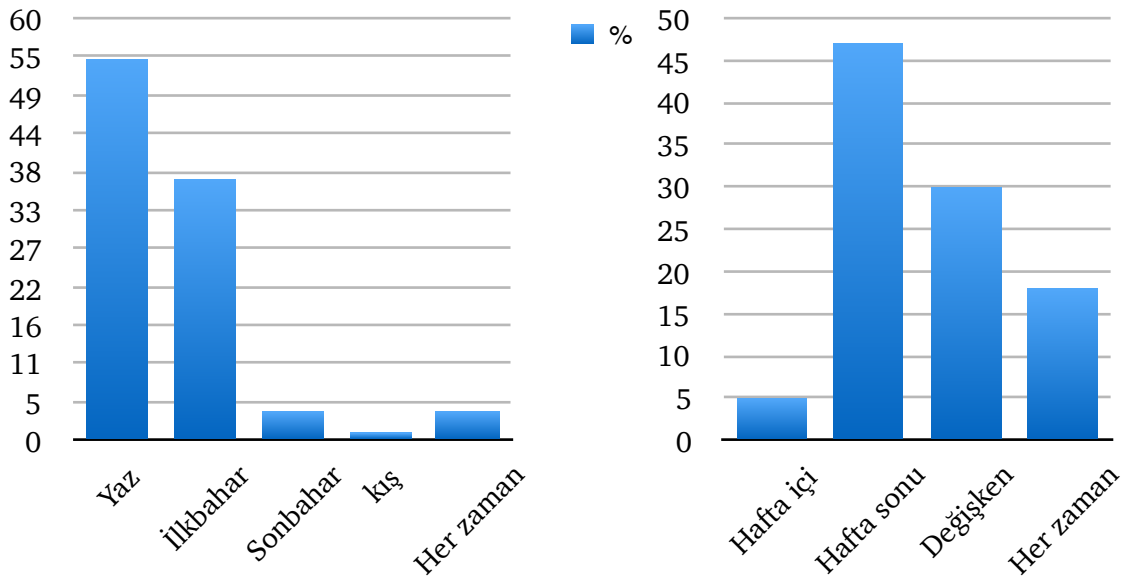

(a) (b)

Şekil 4.7 Büyük Atatürk Park'a en çok gelinen mevsim (a), en çok gelinen gün (b) dağılımı

Bu parka çoğunlukla haftanın hangi günleride geldikleri sorusuna, katılımcıların %47'si parkı en çok hafta sonu kullandıklarını, %30'u değişken zamanlarda ve %18'i her zaman kullandıklarını belirtmiştir. Ancak kullanıcıların %5'i çoğunlukla hafta içi kullandıklarını yanıtlamıştır (Şekil 4.7-b).

Parkın günün hangi saatlerde kullandıklarını tespit etmek amacıyla sorulan soruya %36 orandaki katılımcı "değişken" cevabını verirken, katılımcıların %30'u "öğleden sonra", %19'u "sabah-öğle" cevabını, %13'ü "öğle arası" cevabını yanıtlamış ve %2'si bu parkı akşam-gece kullandıklarını belirtmiştir (Şekil 4.8-a).

Anketi yanıtlayan katılımcıların %69'u bu parkı 1-3 saat kullanırken, %18'i 3-5 saat kullanmakta, %8'i 1 saatten az ve %5'i 5 saatten fazla kullanmaktadır (Şekil 4.8-b). Kullanıcıların parka gelişindeki farklı sebep ve amaçlar (yürüyüş, koşu veya başka spor yapmak, diğer insanlarla beraber vakit geçirmek, açık havada

vakit geçirmek, günün değişik saatlerinde parkın işletmelerinden faydalanmak, çocukları gezdirmek vb.) parka geliş zamanını ve parkta kalış sürelerini etkilemektedir.

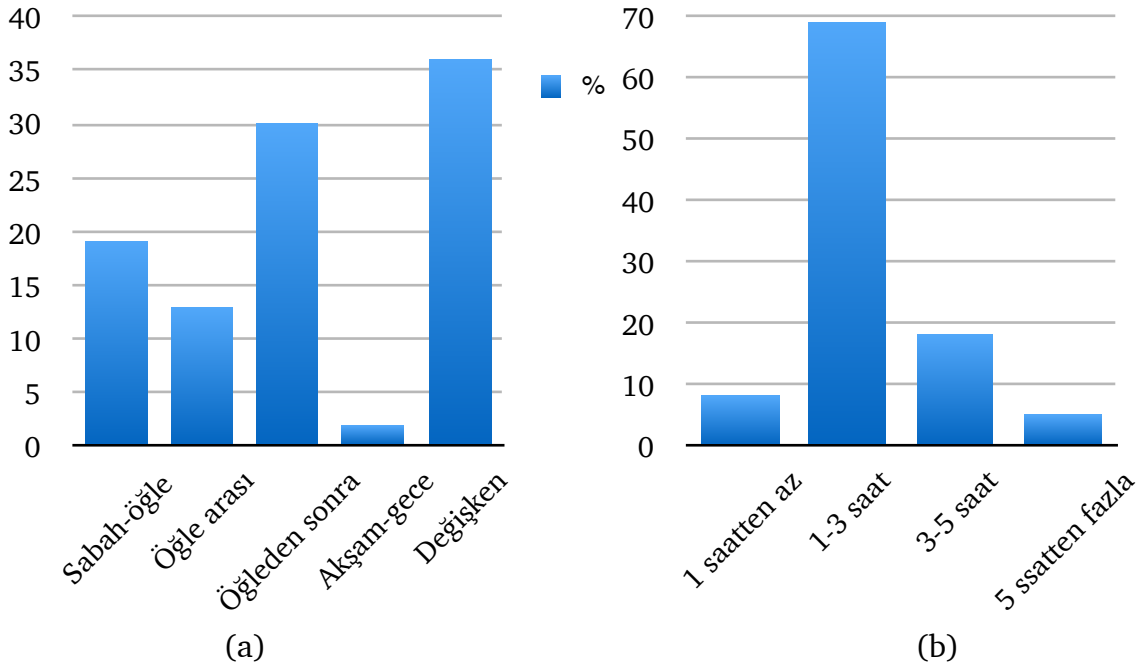

Şekil 4.8 Büyük Atatürk Park'a en çok gelinen zaman aralıkları (a) ve bu parkta geçirilen zaman süreleri (b) dağılımı

Ankete Katılan Kullanıcıların Park Kullanım Memnuniyet Durumu

Ankete katılanlara bu parkı tercih etme sebepleri sorulmuş ve en fazla 3 şıkkı seçebilme şansı verilmiştir. Katılımcıların parkı tercih etme sebepleri sırasıyla; yakın oluşu (%54), sakin, sessiz oluşu (%40), yeşil dokusunun çok güzel oluşu (%32), bakımlı oluşu (%32), parkın manzarası (%30), havası çok güzel (%20), su alanları güzel (%16), güvenlik problemi yok (%9), buluşma yeri oluşu (%8), otopark problemi yok oluşu (%6), alışkanlık (%5), tavsiye (%2), engelsiz bir park oluşu (%2) ve diğer (%2) olmaktadır (Şekil 4.9).

Katılımcıların parkta genelde yaptığı aktiviteler sırasıyla; açık havada zaman geçirmek (%72), yürüyüş koşu veya başka spor yapmak (%56), su ve yeşilliği izleyerek dinlenmek (%33), çocukları gezdirmek (%30), diğer insanlarla sohbet etmek, beraber olmak (%26), parktaki hizmetlerden yararlanmak (%14), gazete-

kitap okumak (%8), piknik yapmak (%3) ve diğer (%3) olarak belirlenmiştir (Şekil 4.10).

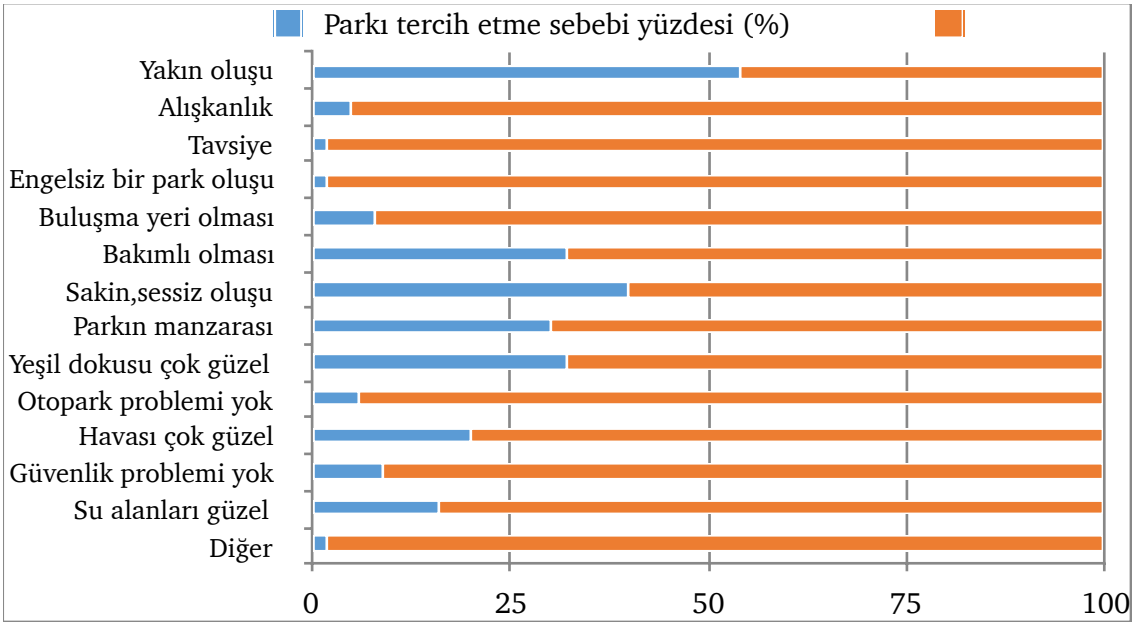

Şekil 4.9 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parkı tercih etme sebepleri oranı

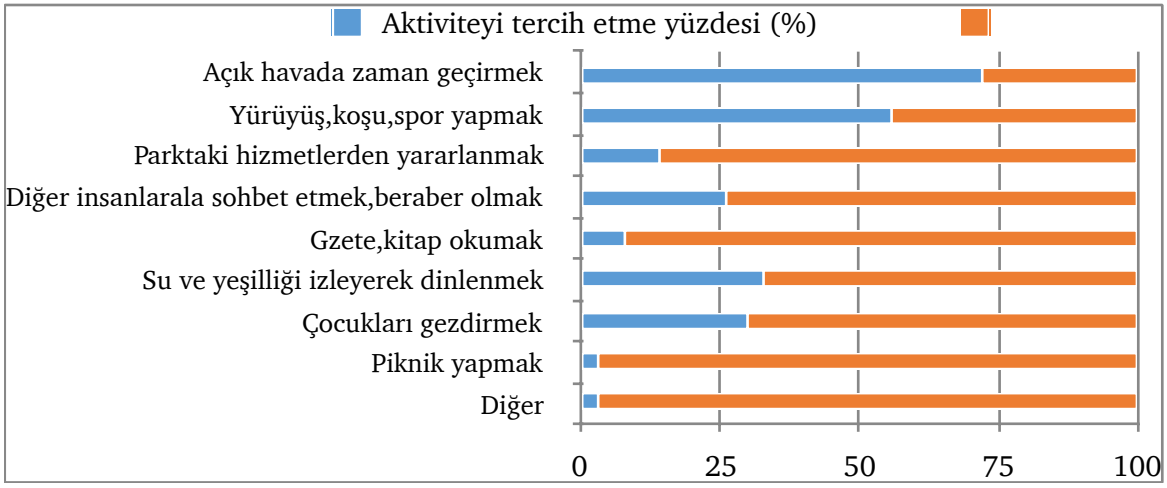

Şekil 4.10 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parkta yaptığı aktiviteler dağılımı

Parkın sunduğu aktivitelerin yeterli olup olmadığı sorulduğunda, katılımcıların %49'u kısmen yeterli olduğunu yanıtlarken, %42'si aktivitelerin yeterli olduğunu, %6'sı yeterli olmadığını ve %3'ü bu konuda fikrini olmadığını belirtmiştir (Şekil 4.11-a).

Parkın kullanımı esnasında konforlu olup olmadığı sorusuna kullanıcıların %58'i konforlu, %41'ü kısmen konforlu olduğunu ve sadece %1'i konforlu bulmadığını belirtmiştir (Şekil 4.11-b) .

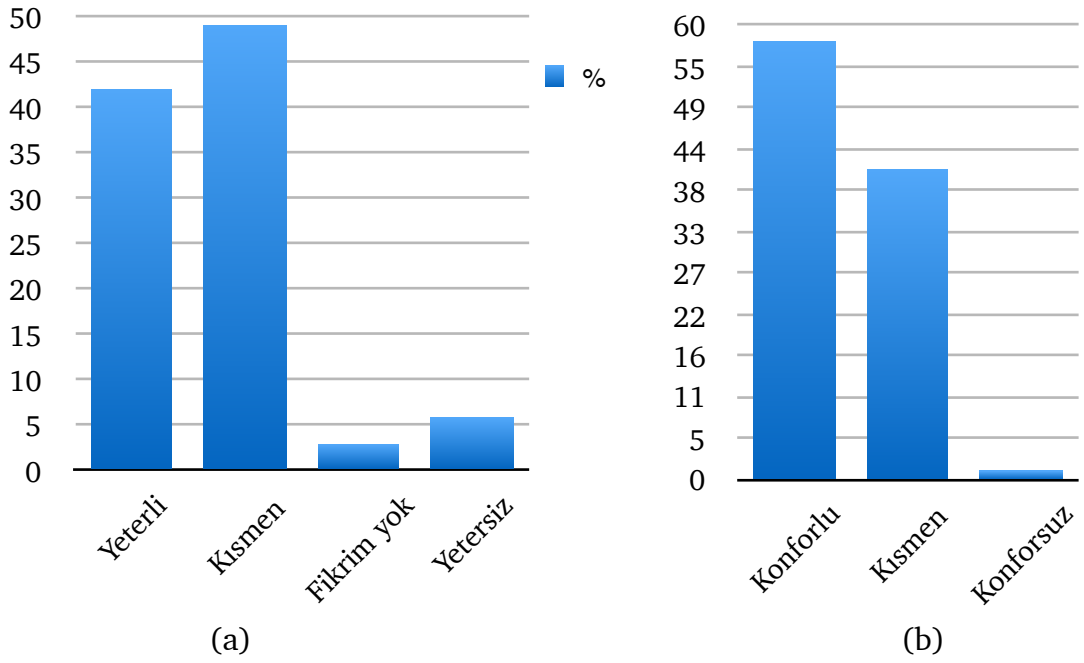

Şekil 4.11 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılara sunduğu aktivitelerin yeterlilik durumu (a) ve parkın konfor durumu (b) dağılımı

Katılımcılara sorulan "Sizce parkta bitkisel ve yapısal tasarımlar farklı kullanıcı profillerine kullanım seçenekleri sunuyor mu?" sorusuna, katılımcıların %52'si "evet, sunuyor", %44'ü "kısmen sunuyor" cevabını vermişler, ancak %4'ü parkta bitkisel ve yapısal tasarımlar farklı kullanıcı profillerine kullanım seçenekleri sunmadığını belirtmiştir (Şekil 4.12-a).

Katılımcılardan %52'si bu parkın bitki yoğunluğunu iyi durumda olarak değerlendirmişken, %39'u orta yoğunlukta ve %9'u az yoğunlukta olarak değerlendirmiştir (Şekil 4.12-b) .

Bir sonraki soruda bu parktaki yeşil alan miktarı ve yeşil alanların estetik güzelliğinin yeterli olup olmadığı sorulmuş ve bu soruya katılımcılardan %44'ü "evet, tam istediğimiz gibi", %52'si "kısmen yeterli" ve %2'si "fikrim yok" diye yanıt vermiş. Ancak %2 oranındaki katılımcı bu parktaki yeşil alan miktarı ve yeşil alanların estetik güzelliğinin yetersiz olduğunu belirtmiştir (Şekil 4.12-c).

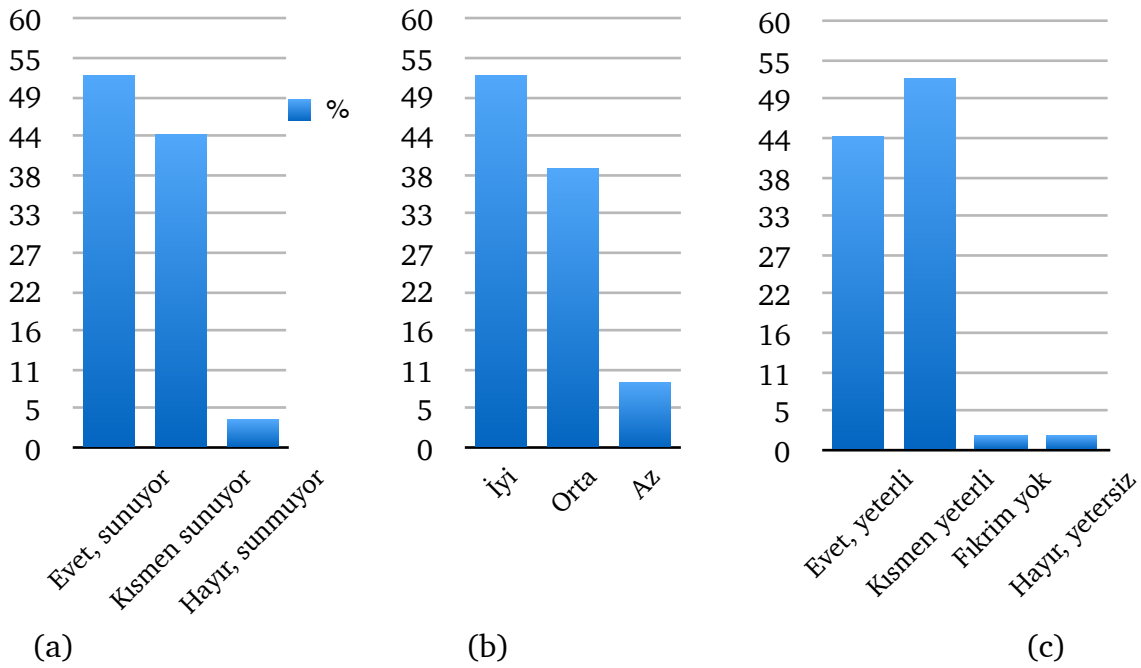

Şekil 4.12 Büyük Atatürk Park'ta bitkisel ve yapısal tasarımlar farklı kullanıcı profillerine kullanım seçenekleri sunma durumu (a), parkın bitki yoğunluğu (b), yeşil alan miktarı ve yeşil alanların estetik güzelliği yeterlilik durumu (c) dağılımı

Büyük Atatürk Parktaki donatı elemanlarından memnuniyet durumlarını öğrenmek amacıyla kullanıcılara, parktaki yer döşemesi, oturma grupları, banklar, aydınlatma elemanları, çöp kutuları, çocuk oyun elemanları, yeşil alanlar, WC, bilgilendirici ve yönlendirici levhalar, plastik objeler (heykel vb.), su öğesi, işletmeler ve güvenlik tek tek sorulmuş olup, ankete katılanların %63'ü parktaki yer döşemesinden memnun olduğunu belirtirken, %21'i çok memnun olduğunu, %10'u fikrinin olmadığını, %4'ü memnun olmadığını ve %2'si hiç memnun olmadığını belirtmiştir (Şekil 4.13-a).

Parktaki oturma grupları ve banklardan, katılımcıların %47'si memnun olduğunu, %34'ü çok memnun olduğunu, %10'u memnun olmadığını, %5'i fikrinin olmadığını ve %4'ü hiç memnun olmadığını belirtmiştir (Şekil 4.13-b).

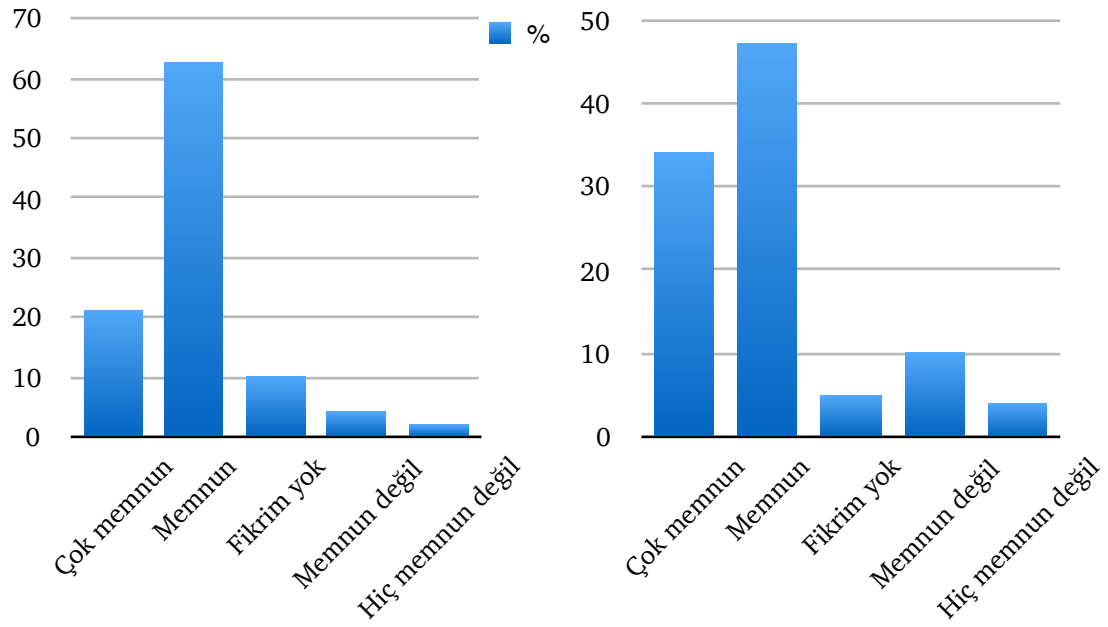

Şekil 4.13 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parktaki yer döşemelerden memnuniyet durumu (a) ve oturma grupları, banklardan memnuniyet durumu (b) dağılımı

Aydınlatma elemanlardan katılımcıların %54'ü memnun, %22'si çok memnun, %3'ü memnun değil ve %4'ü hiç memnun değil olarak tespit edilmiş. %17 oranında katılımcı bu konuda fikrinin olmadığını belirtmiştir (Şekil 4.14-a).

Parktaki çöp kutularından katılımcıların %70'i memnun, %20'si çok memnun, %6'sı memnun değil diye belirtmiştir. Ancak %1 oranında katılımcı hiç memnun olmadığını ve %3 oranında katılımcı fikrinin olmadığını yanıtlamıştır (Şekil 4.14-b).

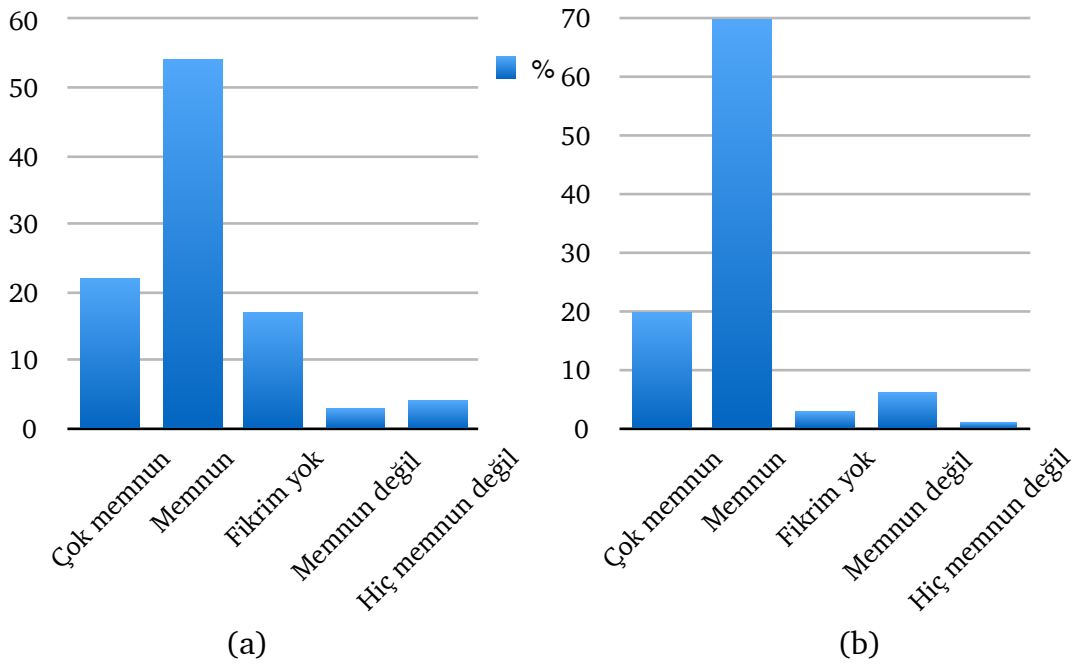

Şekil 4.14 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parktaki aydınlatma elemanlarından memnuniyet durumu (a) ve çöp kutularından memnuniyet durumu (b) dağılımı

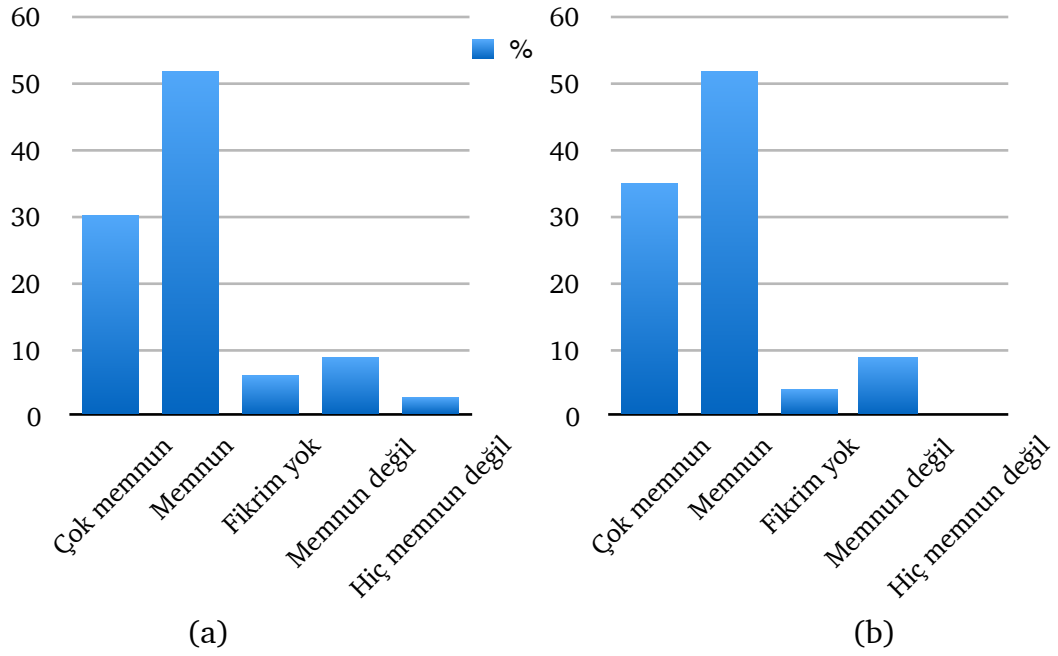

Şekil 4.15 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parktaki çocuk oyun elemanlardan memnuniyeti (a), yeşil alanlardan memnuniyeti (b) dağılımı

Çocuk oyun elemanlarından katılımcıların %52'si memnun, %30'u çok memnun, %9'u memnun değil ve %3'ü hiç memnun değildir. Katılımcıların %6'sı parktaki çocuk oyun alanları hakkında fikrinin olmadığını belirtmiştir (Şekil 4.15-a).

Parktaki yeşil alanlardan katılımcıların % 52'sinin memnun olduğu, %35'inin çok memnun olduğu, %9'unun memnun olmadığı ve %4'ünün fikrinin olmadığı tespit edilmiş olup, "hiç memnun değil" seçeneğini kimse seçmemiştir (Şekil 4.15-b).

Ankete katılan kullanıcıların park içerisindeki tuvaletlerden %40'ının memnun olduğu %18'inin çok memnun olduğu, %16'ısının memnun olmadığı, %6'ısının hiç memnun olmadığı ve % 20'sinin fikrinin olmadığı tespit edilmiştir (Şekil 4.16-a).

Kullanıcıların parktaki yol işaretleri, bilgilendirici ve yönlendirici levhalardan %36'sının memnun olduğu, %15'inin çok memnun olduğu, %13'ünün memnun olmadığı, %7'sinin hiç memnun olmadığı ve %29'unun fikrinin olmadığı tespit edilmiştir (Şekil 4.16-b).

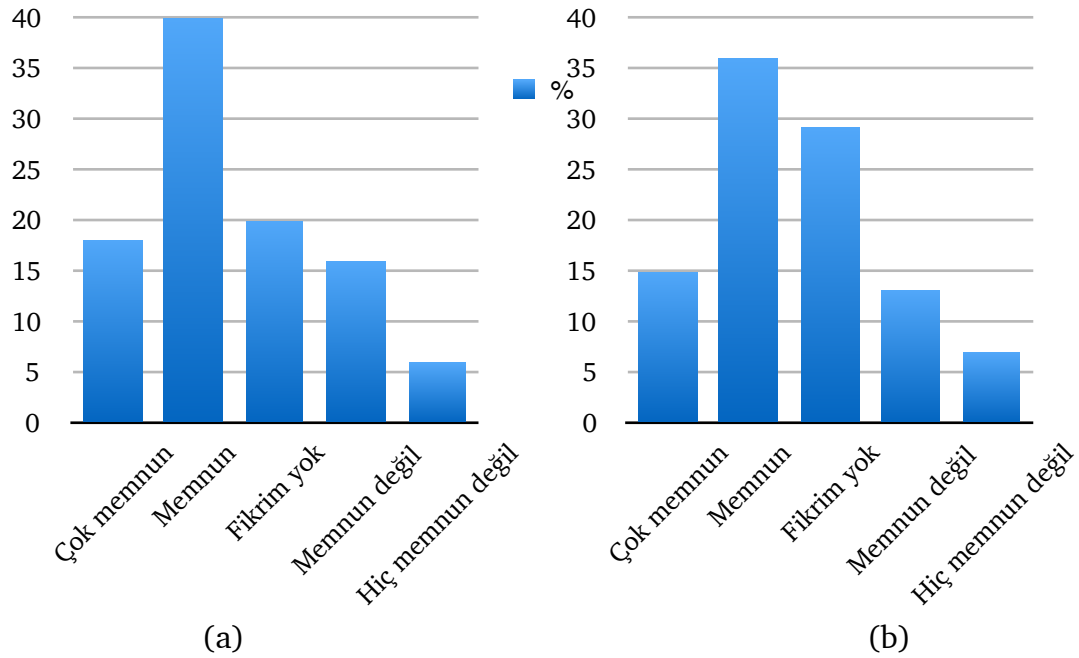

Şekil 4.16 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının tuvaletlerden memnuniyet durumu (a), bilgilendirici ve yönlendirici levhalardan memnuniyet durumu (b) dağılımı

Parktaki plastik objelerden (heykel vb) katılımcıların %52'isinin memnun olduğu, %23'ünün çok memnun olduğu, %7'isinin memnun olmadığı ve

%18'inin fikrinin olmadığı tespit edilmiş olup, "hiç memnun değil" seçeneğini kimse seçmemiştir (Şekil 4.17-a).

Parktaki su öğelerden kullanıcıların %46'sının çok memnun olduğu, %46'sının memnun olduğu, %3'ünün memnun olmadığı, %5'inin fikrinin olmadığı tespit edilmiş olup, "hiç memnun değil" seçeneğini kimse seçmemiştir (Şekil 4.17-b).

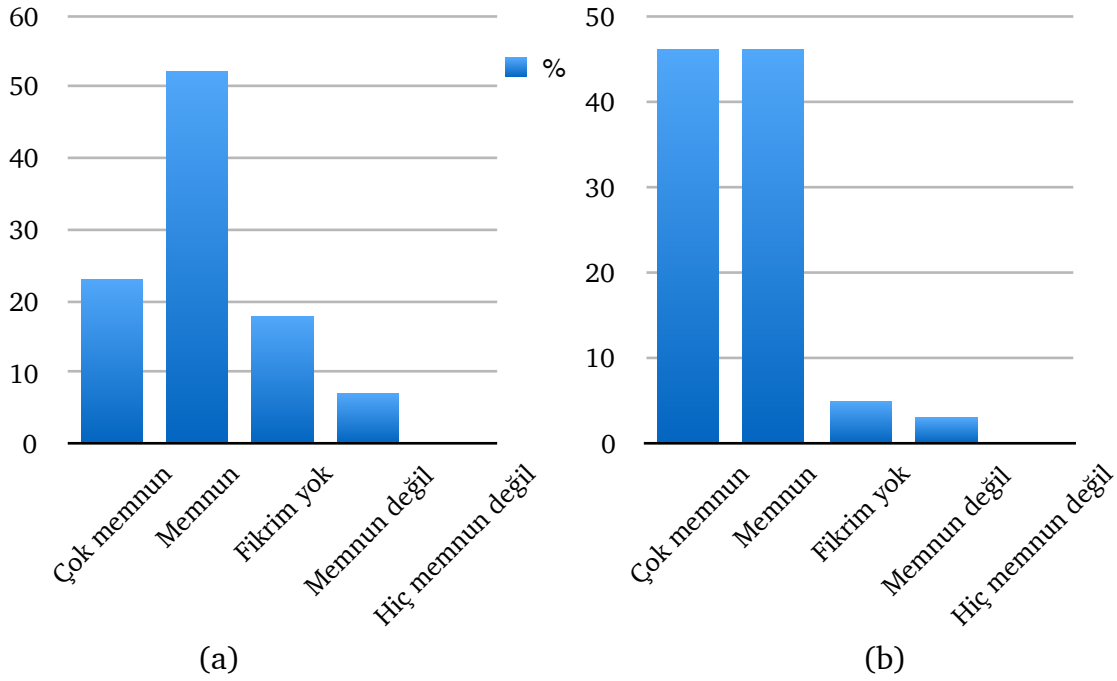

Şekil 4.17 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parktaki plastik objelerden memnuniyet durumu (a) ve su öğelerden memnuniyet durumu (b) dağılımı

Parktaki işletme ve güvenliklerden kullanıcıların %50'inin memnun, %24'ünün çok memnun olduğu, %6'sının memnun olmadığı, %3'ünün hiç memnun olmadığı ve %17'sinin fikrinin olmadığı tespit edilmiştir (Şekil 4.18) .

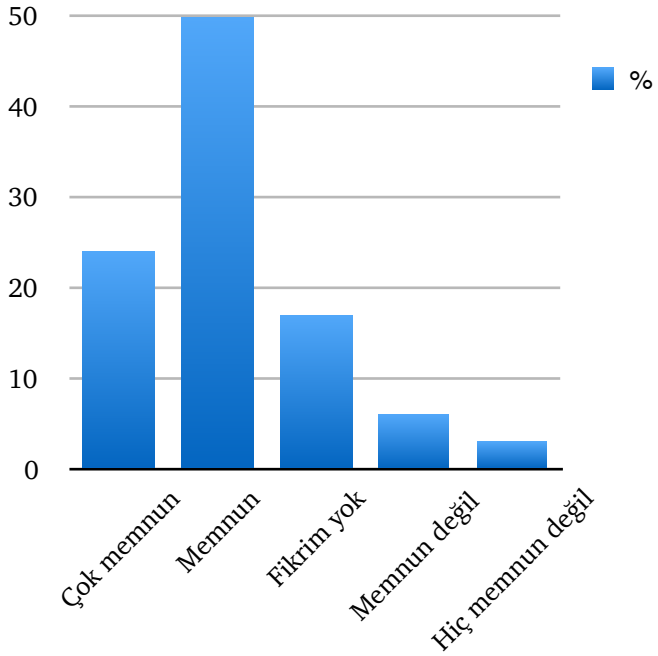

Şekil 4.18 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parktaki işletme ve güvenliklerden memnuniyet durumu dağılımı

Parktaki rahatsız eden faktörler sorulduğunda katılımcılar sırasıyla; diğer (%34), parktaki aktivitelerin yetersizliği (%34), bilgilendirici, yönlendirici levhaların eksikliği (%27), donatı elemanlarının yetersizliği (%27), kullanıcı yoğunluğu (kalabalıklık) (%21), piknik alanlarının yetersizliği (%16), kullanıcı kitlesi (% 14), yeşil dokusunun yetersizliği (%11), bakım, onarım, temizlik çalışmalarının yetersizliği (%9), ulaşım problemi (%5), çevre sorunları (hava kirliliği, gürültü) (%2) olarak belirtmiştir. Bu sıralamaya göre parkın ulaşım, çevre sorunu gibi problemlerinin ve bakım onarım, temizlik yetersizliği ve yeşil dokusu yetersizliği gibi eksiklerinin az olduğu sonucuna varılabilir. “Diğer” şıkkı seçen katılımcıların çoğunluğu açıklama kısmına bu parkta kendilerini rahatsız eden faktörlerin olmadığını vurgulamışlardır (Şekil 4.19).

Katılımcıların bu parktan beklentilerini öğrenmek amacıyla en fazla üç şıkkı seçebildikleri soruda, parkta artırılması istenilen fonksiyonlar sırasıyla; kütüphane (%34), açık hava gösteri/sergi alanı (%30), el sanatları merkezi (%25), bitki dokusu ve bitki seçimleri (%24), diğer (%23), çocuk oyun alanı (%22), kapalı dinlenme alanı, kafeterya (%18), spor alanı (%17), donatı elemanları (%12), su öğeleri (%11), çok amaçlı bir merkez (danışma) (%7), otopark (%3) olarak belirlenmiştir (Şekil 4.20).

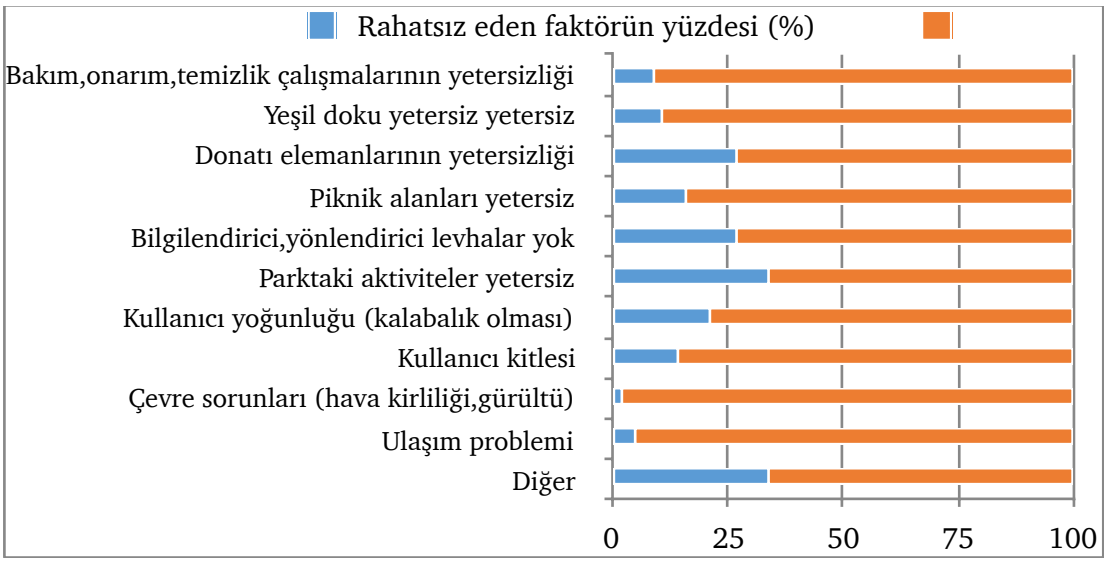

Şekil 4.19 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarını parkta rahatsız eden faktörler oranı

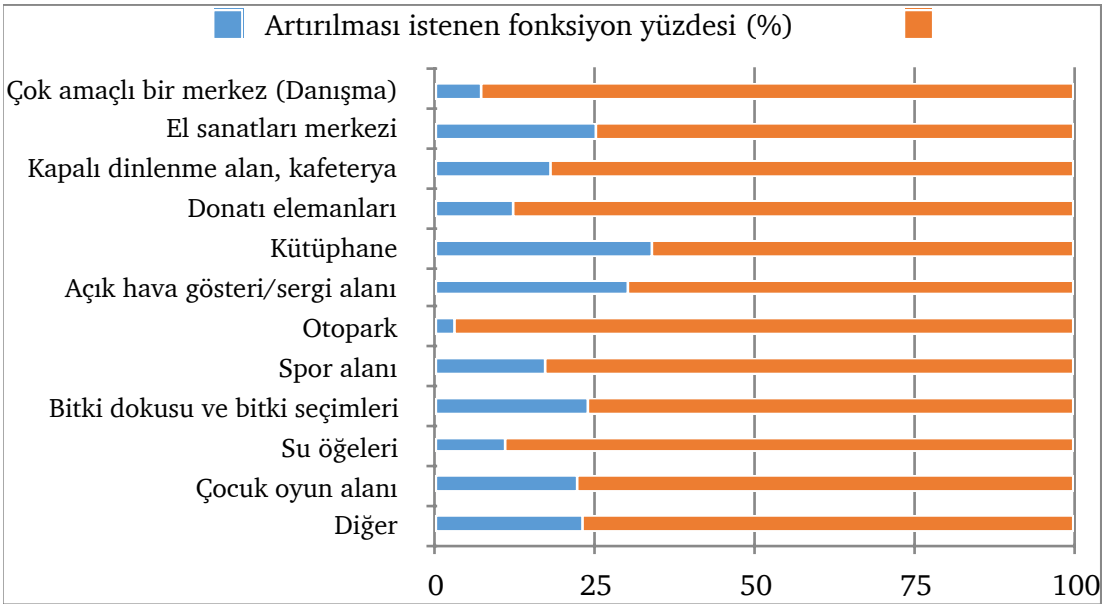

Şekil 4.20 Büyük Atatürk Park'ta bulunması/artırılmasını istenen faktörler oranı

Katılımcılardan %62'si bu parka ilk gelişinden günümüze kadar değişiklik olduğunu yanıtlarken, %38'i değişiklik olmadığını belirtmiştir (Şekil 4.21-a)

Katılımcılara bu parktan memnun olup olmadığı sorulduğunda, %53 oranındaki katılımcı memnun olduğunu belirtirken, %33'ü çok memnun olduğunu ve %14'ü kısmen memnun olduğunu belirtmiş. Bu sorudaki "hiç memnun değil" şıkkı işaretlenmemiştir (Şekil 4.21-b). Sonuçlara göre Büyük Atatürk Parkı ziyaret eden kullanıcıların bu parktan memnun olduğu belirrlenmiş, memnun olmayan kullanıcıya rastlanmamıştır.

“Bu parkı başkalarına tavsiye eder misiniz?” sorusuna katılımcıların %96’sı tavsiye edeceğini ve %4’ü tavsiye etmeyeceğini yanıtlamışlar (Şekil 4.21-c).

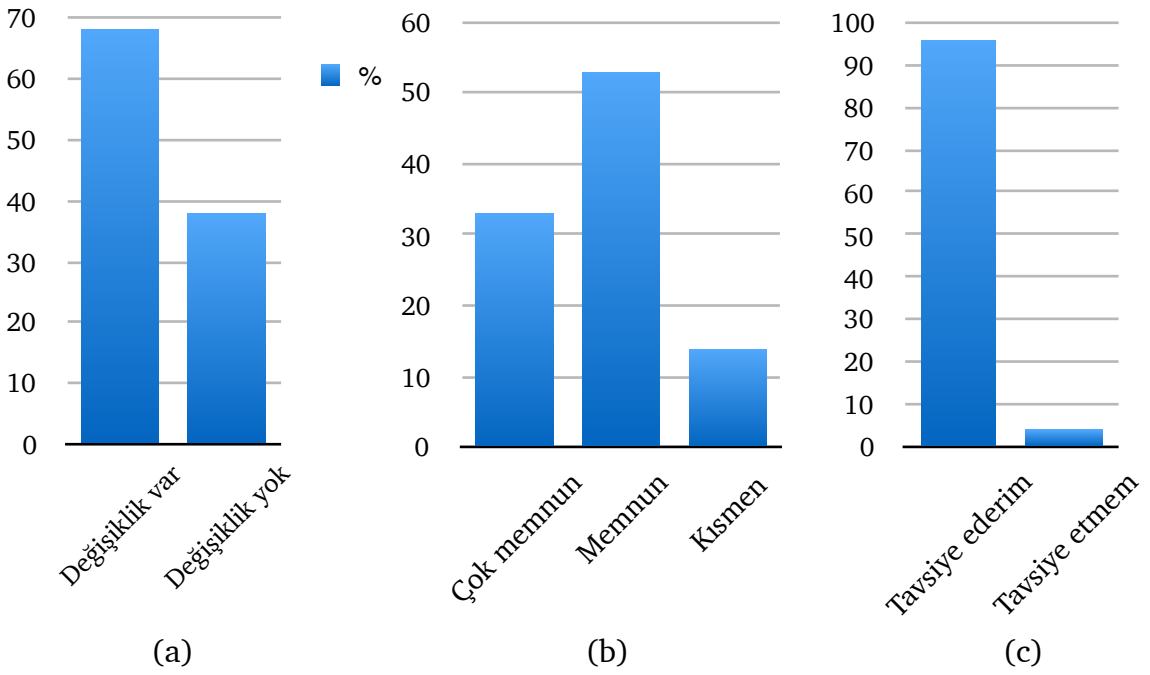

(a) (b) (c)

Şekil 4.21 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının gözlemlediği parkın değişiklik durumu (a), parktan memnuniyeti (b), parkı başkalara tavsiye etme durumu (c) dağılımı

4.2.2 Büyük Atatürk Parkı İçin Uygulanan Anketlerin Khi Kare Analizi

Bu bölümde Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarına uygulanan anketler sonucunda ortaya çıkan verilerin Khi Kare analizi yapılmış ve analizlerin sonucunda ortaya çıkan bulgular belirtilmiştir. Anketteki sorular çaprazlanarak p=<0,05 değerine bakılmış, bunun sonucunda ortaya çıkan bulguların anlamlı olup olmadığı belirlendikten sonra sadece anlam ifade eden bulgular değerlendirilmiştir.

Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının cinsiyeti ile bu mahallede yaşama süreleri çaprazlandığında p=0,023 değeri sağladığından, bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bunların değerleri karşılaştırıldığında, erkek kullanıcıların %39,0’u ve kadın kullanıcıların %30,5’i bu mahallede 0-5 yıl arasında yaşamakta olduğu belirlenmiştir (Tablo 4.1).

Tablo 4. 1 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının cinsiyeti-kullanıcıların bu mahallede yaşama süresi ilişkisi

			kaçyıldırbumahallede7					
			0-5	6-10	11-15	16-20	21 ve üzeri	Total
cinsiyet1	erkek	Count	16	4	5	9	7	41
		% within cinsiyet1	39,0 %	9,8%	12,2%	22,0%	17,1%	100,0 %
		% within kaçyıldırbumahallede7	47,1 %	17,4 %	29,4%	64,3%	58,3%	41,0%
	kadın	Count	18	19	12	5	5	59
		% within cinsiyet1	30,5 %	32,2 %	20,3%	8,5%	8,5%	100,0 %
		% within kaçyıldırbumahallede7	52,9 %	82,6 %	70,6%	35,7%	41,7%	59,0%
Total		Count	34	23	17	14	12	100
		% within cinsiyet1	34,0 %	23,0 %	17,0%	14,0%	12,0%	100,0 %
		% within kaçyıldırbumahallede7	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Tablo 4. 2 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının cinsiyeti-konutunun bahçe durumu ilişkisi

			konutunuzunbahçesi9		
			var	yok	Total
cinsiyet1	erkek	Count	24	17	41
		% within cinsiyet1	58,5%	41,5%	100,0%
		% within konutunuzunbahçesi9	33,8%	58,6%	41,0%
	kadın	Count	47	12	59
		% within cinsiyet1	79,7%	20,3%	100,0%
		% within konutunuzunbahçesi9	66,2%	41,4%	59,0%
Total		Count	71	29	100
		% within cinsiyet1	71,0%	29,0%	100,0%
		% within konutunuzunbahçesi9	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyet verileri ile katılımcıların konutunun bahçesi olup olmadığı verileri karşılaştırıldığında p=0,022 değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bunların değerleri incelendiğinde, ankete katılan erkeklerin %58,5'inin, kadınların da %79,7'sinin yaşadıkları konutunun bahçesi olduğu sonuca varılmıştır (Tablo 4.2). Bu sonuca göre Büyük Atatürk Parkı ziyaret eden kadın kullanıcıların çoğunun bahçeli konutta yaşadığı tespit edilmiştir.

Katılımcıların cinsiyeti ile parktaki bitki yoğunluğu ilişkisi incelendiğinde p=0,029 değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bunların değerleri incelendiğinde her iki cinsiyet için parkın bitki yoğunluğunu az olarak değerlendirenler oranı %10'dan az olup, erkek kullanıcıların %53,7'si ve kadın kullanıcıların %28,8'i bu parkın bitki yoğunluğunun orta yoğunlukta olduğunu belirtirken, erkek kullanıcıların %36,6'sı ve kadın kullanıcıların %62,7'si bu parkın bitki yoğunluğunun iyi olduğunu belirttikleri görülmüştür. Bu sonuca göre parktaki bitki yoğunluğunun iyi durumda olduğu söylenebilir (Tablo 4.3).

Tablo 4. 3 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının cinsiyeti- parkın bitki yoğunluğu ilişkisi

			bitkiyoğunluğu22			
			az	orta	iyi	Total
cinsiyet1	erkek	Count	4	22	15	41
		% within cinsiyet1	9,8%	53,7%	36,6%	100,0%
		% within bitkiyoğunluğu22	44,4%	56,4%	28,8%	41,0%
	kadın	Count	5	17	37	59
		% within cinsiyet1	8,5%	28,8%	62,7%	100,0%
		% within bitkiyoğunluğu22	55,6%	43,6%	71,2%	59,0%
Total		Count	9	39	52	100
		% within cinsiyet1	9,0%	39,0%	52,0%	100,0%
		% within bitkiyoğunluğu22	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

“Bu parkta sizce hangi fonksiyonlar bulunmalı/artırılmalı?” sorusu cinsiyete göre değerlendirildiğinde; cinsiyet ile parkta artırılması istenilen el sanatları merkezi verileri p=0,046 değerini sağladığından, bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bunların değerleri incelendiğinde, erkek kullanıcıların %85,4’ü ve kadın kullanıcıların %67,8’i el sanatları merkezinin artırılmasına gerek duymadıkları, yani yeterli buldukları tespit edilmiş olup, el sanatları merkezi artırılmasını düşünen kullanıcıların %76,0’sı kadın kullanıcılar olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.4).

Tablo 4. 4 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının cinsiyeti- parkta bulunması/ artırılması istenilen fonksiyonlar (el sanatları merkezi) ilişkisi

			elsanatlarımerkezi26		
			evet	hayır	Total
cinsiyet1	erkek	Count	6	35	41
		% within cinsiyet1	14,6%	85,4%	100,0%
		% within elsanatlarımerkezi26	24,0%	46,7%	41,0%
	kadın	Count	19	40	59
		% within cinsiyet1	32,2%	67,8%	100,0%
		% within elsanatlarımerkezi26	76,0%	53,3%	59,0%
Total		Count	25	75	100
		% within cinsiyet1	25,0%	75,0%	100,0%
		% within elsanatlarımerkezi26	100,0%	100,0%	100,0%

Tablo 4. 5 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının gelir düzeyi- parkta yapılan aktiviteler (yürüyüş, koşu veya başka spor yapmak) arasındaki ilişki

			yürüyüşkoşuveyabaşkasporyapmak18		
			evet	hayır	Total
aylıkgelir5	asgari ücret	Count	6	11	17
		% within aylıkgelir5	35,3%	64,7%	100,0%
		% within yürüyüşkoşu,başkasporyapmak18	10,7%	25,0%	17,0%
	2300-3500 TL	Count	12	18	30
		% within aylıkgelir5	40,0%	60,0%	100,0%
		% within yürüyüşkoşu,başkasporyapmak18	21,4%	40,9%	30,0%
	3500-5000 TL	Count	12	6	18
		% within aylıkgelir5	66,7%	33,3%	100,0%
		% within yürüyüşkoşu,başkasporyapmak18	21,4%	13,6%	18,0%
	5000-7500 TL	Count	14	1	15
		% within aylıkgelir5	93,3%	6,7%	100,0%
		% within yürüyüşkoşu,başkasporyapmak18	25,0%	2,3%	15,0%
	7500-10000 TL	Count	6	4	10
		% within aylıkgelir5	60,0%	40,0%	100,0%
		% within yürüyüşkoşu,başkasporyapmak18	10,7%	9,1%	10,0%
	10000 TL ve üzeri	Count	6	4	10
		% within aylıkgelir5	60,0%	40,0%	100,0%
		% within yürüyüşkoşu,başkasporyapmak18	10,7%	9,1%	10,0%
Total		Count	56	44	100
		% within aylıkgelir5	56,0%	44,0%	100,0%
		% within yürüyüşkoşu,başkasporyapmak18	100,0%	100,0%	100,0%

Kullanıcıların gelir düzeyi ile parkta yapılan aktiviteler (açık havada zaman geçirmek, parktaki hizmetlerden yararlanmak, diğer insanlarla sohbet etmek,

beraber olmak, gazete-kitap okumak, su ve yeşilliği izleyerek dinlenmek, çocukları gezdirmek, piknik yapmak ve diğer seçenekler) verileri çaprazlandığında, $p>0,05$ olduğundan bu seçenekler ile kullanıcıların aylık geliri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece kullanıcıların gelir düzeyi ile yürüyüş, koşu veya başka spor yapmak verileri $p=0,008$ olduğundan, bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bunların değerleri incelendiğinde;

asgari ücret alan kullanıcıların %35,3'ünün,

2300-3500 TL arasında gelir düzeyine sahip olan kullanıcıların %40'ının,

3500-5000 TL arasında gelir düzeyine sahip olan kullanıcıların %66,7'sinin,

5000-7500 TL arasında gelir düzeyine sahip olan kullanıcıların %93,3'ünün,

7500-10000 TL arasında gelir düzeyine sahip olan kullanıcıların %60'ının,

10000 TL ve üzeri gelir düzeyine sahip olan kullanıcıların %60'ının parkta yürüyüş, koşu veya başka spor yaptığı bilgisine ulaşılmıştır (Tablo 4.5).

Katılımcıların gelir düzeyi ile parkta artırılması istenilen fonksiyonlar içindeki kütüphane seçeneği verileri çaprazlandığında $p=0,005$ olduğundan, bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bunların değerleri incelendiğinde,

asgari ücret alan kullanıcıların %52,9'unun,

2300-3500 TL arasında gelir düzeyine sahip olan kullanıcıların %13,3'ünün,

3500-5000 TL arasında gelir düzeyine sahip olan kullanıcıların %22,2'sinin,

5000-7500 TL arasında gelir düzeyine sahip olan kullanıcıların %66,7'sinin,

7500-10000 TL arasında gelir düzeyine sahip olan kullanıcıların %30'unun,

10000 TL ve üzeri gelir düzeyine sahip olan kullanıcıların %40'ının parkta kütüphane fonksiyonunun artırılmasına gerek duydukları tespit edilmiştir (Tablo 4.6).

Tablo 4. 6 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının gelir düzeyi-parkta bulunması/ artırılması istenilen fonksiyonlar (kütüphane) ilişkisi

			kütüphane26		
			evet	hayır	Total
aylıkgelir5	asgari ücret	Count	9	8	17
		% within aylıkgelir5	52,9%	47,1%	100,0%
		% within kütüphane26	26,5%	12,1%	17,0%
	2300-3500 TL	Count	4	26	30
		% within aylıkgelir5	13,3%	86,7%	100,0%
		% within kütüphane26	11,8%	39,4%	30,0%
	3500-5000 TL	Count	4	14	18
		% within aylıkgelir5	22,2%	77,8%	100,0%
		% within kütüphane26	11,8%	21,2%	18,0%
	5000-7500 TL	Count	10	5	15
		% within aylıkgelir5	66,7%	33,3%	100,0%
		% within kütüphane26	29,4%	7,6%	15,0%
	7500-10000 TL	Count	3	7	10
		% within aylıkgelir5	30,0%	70,0%	100,0%
		% within kütüphane26	8,8%	10,6%	10,0%
	10000 TL ve üzeri	Count	4	6	10
		% within aylıkgelir5	40,0%	60,0%	100,0%
		% within kütüphane26	11,8%	9,1%	10,0%
Total		Count	34	66	100
		% within aylıkgelir5	34,0%	66,0%	100,0%
		% within kütüphane26	100,0%	100,0%	100,0%

Parkı kullanıcıların bu mahallede yaşama süresi ile kullanıcıların bu parkı tercih etme sebepleri (parkın manzarası ve yeşil dokusu) verileri çaprazlandığında $p<0,05$ olduğundan, kullanıcıların bu mahallede yaşama süresi ile bu sebepler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bunların değerleri incelendiğinde, bu mahallede yaşama süresi 21 yıl ve üzeri olan kullanıcıların %58,3'ünün parkın manzarasından dolayı bu parkı tercih etmekte olduğu, bu mahallede yaşama

süresi 11-15 yıl arasında olan kullanıcıların %58,8'inin parkı yeşil dokusu güzel olduğu için ziyaret etmekte olduğu tespit edilmektedir (Tablo 4.7).

Tablo 4. 7 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının bu mahallede yaşama süreleri - parkı tercih etme sebepleri (parkın manzarası) ilişkisi

			parkınmanzarası17		
			evet	hayır	Total
kaçyıldırbu mahallede7	0-5	Count	12	22	34
		% within kaçyıldırbumahallede7	35,3%	64,7%	100,0%
		% within parkınmanzarası17	40,0%	31,4%	34,0%
	6-10	Count	3	20	23
		% within kaçyıldırbumahallede7	13,0%	87,0%	100,0%
		% within parkınmanzarası17	10,0%	28,6%	23,0%
	11-15	Count	3	14	17
		% within kaçyıldırbumahallede7	17,6%	82,4%	100,0%
		% within parkınmanzarası17	10,0%	20,0%	17,0%
	16-20	Count	5	9	14
		% within kaçyıldırbumahallede7	35,7%	64,3%	100,0%
		% within parkınmanzarası17	16,7%	12,9%	14,0%
	21 ve üzeri	Count	7	5	12
		% within kaçyıldırbumahallede7	58,3%	41,7%	100,0%
		% within parkınmanzarası17	23,3%	7,1%	12,0%
Total		Count	30	70	100
		% within kaçyıldırbumahallede7	30,0%	70,0%	100,0%
		% within parkınmanzarası17	100,0%	100,0%	100,0%

Tablo 4. 7 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının bu mahallede yaşama süreleri - parkı tercih etme sebepleri (yeşil dokusu güzel) ilişkisi (devamı)

			yeşildokusugüzel17		
			evet	hayır	Total
kaçyıldırbumahallede7	0-5	Count	10	24	34
		% within kaçyıldırbumahallede7	29,4%	70,6%	100,0%
		% within yeşildokusugüzel17	31,2%	35,3%	34,0%
	6-10	Count	9	14	23
		% within kaçyıldırbumahallede7	39,1%	60,9%	100,0%
		% within yeşildokusugüzel17	28,1%	20,6%	23,0%
	11-15	Count	10	7	17
		% within kaçyıldırbumahallede7	58,8%	41,2%	100,0%
		% within yeşildokusugüzel17	31,2%	10,3%	17,0%
	16-20	Count	2	12	14
		% within kaçyıldırbumahallede7	14,3%	85,7%	100,0%
		% within yeşildokusugüzel17	6,2%	17,6%	14,0%
	21 ve üzeri	Count	1	11	12
		% within kaçyıldırbumahallede7	8,3%	91,7%	100,0%
		% within yeşildokusugüzel17	3,1%	16,2%	12,0%
Total		Count	32	68	100
		% within kaçyıldırbumahallede7	32,0%	68,0%	100,0%
		% within yeşildokusugüzel17	100,0%	100,0 %	100,0%

Parkı kullanıcıların bu mahallede yaşama süresi ile kullanıcıların gözlemledikleri parkın değişiklik durumu ilişkisi incelendiğinde p=0,001 değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bunların değerleri incelendiğinde;

bu mahallede yaşama süresi 0-5 yıl arasında olan kullanıcıların %35,3'ü,

bu mahallede yaşama süresi 6-10 yıl arasında olan kullanıcıların %82,6'sı,

bu mahallede yaşama süresi 11-15 yıl arasında olan kullanıcıların %82,4'ü,

bu mahallede yaşama süresi 16-20 yıl arasında olan kullanıcıların %71,4'ü,

bu mahallede yaşama süresi 21 yıl ve üzeri olan kullanıcıların %58,3'ü bu parka ilk gelişinden günümüze kadar bir değişiklik olduğunu belirtmiş olup, özellikle bu mahallede 5 yıl ve üzerinde yaşayanların büyük bir çoğunluğu parktaki değişikliği vurgulamışlardır (Tablo 4.8).

Tablo 4. 8 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının bu mahallede yaşama süreleri – kullanıcıların gözlemlediği parkın değişiklik durumu ilişkisi

			değişiklikoldumu27		
			evet	hayır	Total
kaçyıldırbumahallede7	0-5	Count	12	22	34
		% within kaçyıldırbumahallede7	35,3%	64,7%	100,0%
		% within değişiklikoldumu27	19,4%	57,9%	34,0%
	6-10	Count	19	4	23
		% within kaçyıldırbumahallede7	82,6%	17,4%	100,0%
		% within değişiklikoldumu27	30,6%	10,5%	23,0%
	11-15	Count	14	3	17
		% within kaçyıldırbumahallede7	82,4%	17,6%	100,0%
		% within değişiklikoldumu27	22,6%	7,9%	17,0%
	16-20	Count	10	4	14
		% within kaçyıldırbumahallede7	71,4%	28,6%	100,0%
		% within değişiklikoldumu27	16,1%	10,5%	14,0%
	21 ve üzeri	Count	7	5	12
		% within kaçyıldırbumahallede7	58,3%	41,7%	100,0%
		% within değişiklikoldumu27	11,3%	13,2%	12,0%
Total		Count	62	38	100
		% within kaçyıldırbumahallede7	62,0%	38,0%	100,0%
		% within değişiklikoldumu27	100,0%	100,0%	100,0%

Tablo 4. 9 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının konutunun bahçe durumu-parkı tercih etme sebepleri (bakımlı olması, yeşil dokusu güzel) ilişkisi

			bakımlıolması17		
			evet	hayır	Total
konutunuzunbahçesi9	var	Count	27	44	71
		% within konutunuzunbahçesi9	38,0%	62,0%	100,0%
		% within bakımlıolması17	84,4%	64,7%	71,0%
	yok	Count	5	24	29
		% within konutunuzunbahçesi9	17,2%	82,8%	100,0%
		% within bakımlıolması17	15,6%	35,3%	29,0%
Total		Count	32	68	100
		% within konutunuzunbahçesi9	32,0%	68,0%	100,0%
		% within bakımlıolması17	100,0%	100,0%	100,0%

			yeşildokusugüzel17		
			evet	hayır	Total
konutunuzunbahçesi9	var	Count	27	44	71
		% within konutunuzunbahçesi9	38,0%	62,0%	100,0%
		% within yeşildokusugüzel17	84,4%	64,7%	71,0%
	yok	Count	5	24	29
		% within konutunuzunbahçesi9	17,2%	82,8%	100,0%
		% within yeşildokusugüzel17	15,6%	35,3%	29,0%
Total		Count	32	68	100
		% within konutunuzunbahçesi9	32,0%	68,0%	100,0%
		% within yeşildokusugüzel17	100,0%	100,0%	100,0%

Park kullanıcıların konutlarının bahçesi olup olmadığı verisi ile kullanıcıların bu parkı tercih etme sebeplerin (parkın yakın oluşu, alışkanlık, tavsiye, engelsiz bir park olması, buluşma yeri olması, sakin, sessiz oluşu, parkın manzarası, otopark

problemi yok, havası çok güzel, güvenlik problemi yok, su alanları (havuz-göl vb.) güzel olması ve diğer seçenekleri) verileri karşılaştırıldığında $p>0.05$ olduğundan bu seçenekler ile park kullanıcıların konutlarının bahçe durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Sadece kullanıcıların konutunun bahçesi olup olmadığı verisi ile parkın bakımlı oluşu ve yeşil dokusu çok güzel oluşu seçeneklerindeki verilerin p değerleri 0,05'ten küçük olduğu için, bu özellikler arasında anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Bunların değerleri incelendiğinde, bahçeli konutta yaşayan kullanıcıların %38'i Büyük Atatürk Parkı bakımlı olduğu için tercih ettiği, %38'inin ise bu parkı yeşil dokusunun çok güzel oluşundan dolayı ziyaret etmekte olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.9).

Kullanıcıların bu parkı tercih etme sebepleri ile bu parkta genelde yaptığı aktiviteler (açık havada zaman geçirmek, yürüyüş, koşu veya başka spor yapmak, parktaki hizmetlerden yararlanmak, gazete-kitap okumak, piknik yapmak ve diğer) seçeneklerinin verileri çaprazlandırıldığında, $p>0,05$ olduğundan bu seçenekler ile kullanıcıların parkı tercih etme sebepleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; parkın bakımlı olması ile parkta yaptığı aktivitelerden diğer insanlarla sohbet etmek, beraber olmak, çocukları gezdirmek verileri $p<0.05$ değeri sağlandığından, bu veriler arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde, parkı bakımlı olduğu için tercih eden kullanıcıların %87,5'i parkta genelde diğer insanlarla sohbet etmek, beraber olmaktan başka aktivite yaptığı sonucu elde edilmiştir. Parkı bakımlı olduğu için tercih eden kullanıcıların %56,2'sinin parkta genelde yaptığı aktivite çocukları gezdirmek olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.10).

Tablo 4. 10 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parkı tercih etme sebebi (bakımlı oluşu)-parkta yaptığı aktivite (diğer insanlarla sohbet etmek, çocukları gezdirmek) ilişkisi

			Diğerinsanlarlasohbetetmek18		
			evet	hayır	Total
bakımlı olması17	evet	Count	4	28	32
		% within bakımlıolması17	12,5%	87,5%	100,0%
		% within diğerinsanlarlasohbetetmek18	15,4%	37,8%	32,0%
	hayır	Count	22	46	68
		% within bakımlıolması17	32,4%	67,6%	100,0%
		% within diğerinsanlarlasohbetetmek18	84,6%	62,2%	68,0%
Total		Count	26	74	100
		% within bakımlıolması17	26,0%	74,0%	100,0%
		% within diğerinsanlarlasohbetetmek18	100,0%	100,0%	100,0%

			çocuklarıgezdirmek18		
			evet	hayır	Total
bakımlıolması17	evet	Count	18	14	32
		% within bakımlıolması17	56,2%	43,8%	100,0%
		% within çocuklarıgezdirmek18	60,0%	20,0%	32,0%
	hayır	Count	12	56	68
		% within bakımlıolması17	17,6%	82,4%	100,0%
		% within çocuklarıgezdirmek18	40,0%	80,0%	68,0%
Total		Count	30	70	100
		% within bakımlıolması17	30,0%	70,0%	100,0%
		% within çocuklarıgezdirmek18	100,0%	100,0%	100,0%

Parkın bitki yoğunluğunu iyi, ya da çok iyi bulanlara parkı başkalarına tavsiye edip etmeyeceği sorulduğunda; p=0,310 sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır (Tablo 4.11).

Tablo 4. 11 Büyük Atatürk Parkı bitki yoğunluğu-kullanıcıların parkı tavsiye etme durumları ilişkisi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	2,344[a]	2	,310
Likelihood Ratio	2,553	2	,279
Linear-by-Linear Association	,314	1	,575
N of Valid Cases	100		

Kullanıcıların bu parkı tercih etme sebepleri ile parktaki bitkilerin yoğunluk derecesi verileri çaprazlandığında; parkın yeşil dokusu çok güzel verileri ile bitki yoğunluğu verilerinin p değeri 0,024 olduğundan, bunlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bulgular değerlendirildiğinde, parkı yeşil dokusu çok güzel olduğu için tercih eden kullanıcıların %68,8'i parkın bitki yoğunluğunu iyi, %31,2'si orta olarak düşünmektedir. Parkı yeşil dokusu çok güzel olduğu için tercih eden kullanıcılar içinde parkın bitki yoğunluğunu az olarak düşünen kullanıcı bulunmamıştır (Tablo 4.12).

Tablo 4. 12 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parkı tercih etme sebepleri (yeşil dokusu güzel)-parkın bitki yoğunluğu ilişkisi

			bitkiyoğunluğu22			Total
			az	orta	iyi	
yeşildokusu güzel17	evet	Count	0	10	22	32
		% within yeşildokusugüzel17	,0%	31,2%	68,8%	100,0%
		% within bitkiyoğunluğu22	,0%	25,6%	42,3%	32,0%
	hayır	Count	9	29	30	68
		% within yeşildokusugüzel17	13,2%	42,6%	44,1%	100,0%
		% within bitkiyoğunluğu22	100,0%	74,4%	57,7%	68,0%
Total		Count	9	39	52	100
		% within yeşildokusugüzel17	9,0%	39,0%	52,0%	100,0%
		% within bitkiyoğunluğu22	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kullanıcıların bu parkı tercih etme sebepleri ile kullanıcıların gözlemlediği parkın değişiklik durumu ilişkisine bakıldığında; parkın bakımlı olması ile kullanıcıların parktaki değişiklikler hakkındaki düşünceleri verilerin p=0,007 olduğundan bunlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bulgular değerlendirildiğinde, parkı bakımlı olduğundan tercih eden kullanıcıların %81,2'si parkta ilk gelişinden günümüze kadar değişiklik olduğunu düşündükleri tespit edilmiştir (Tablo 4.13).

Tablo 4. 13 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parkı tercih etme sebebi (bakımlı olması) -katılımcıların gözlemlediği parkın değişiklik durumu ilişkisi

			değişiklikoldumu27		
			evet	hayır	Total
bakımlıolması17	evet	Count	26	6	32
		% within bakımlıolması17	81,2%	18,8%	100,0%
		% within değişiklikoldumu27	41,9%	15,8%	32,0%
	hayır	Count	36	32	68
		% within bakımlıolması17	52,9%	47,1%	100,0%
		% within değişiklikoldumu27	58,1%	84,2%	68,0%
Total		Count	62	38	100
		% within bakımlıolması17	62,0%	38,0%	100,0%
		% within değişiklikoldumu27	100,0%	100,0%	100,0%

Kullanıcıların bu parkı tercih etme sebepleri ile bu parktan memnuniyet durumu verileri çaprazlandığında; yeşil dokusu çok güzel seçeneğindeki veriler ile kullanıcıların parktan memnuniyet durumu verisinin p değeri 0,016 olduğundan bunlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bulgular değerlendirildiğinde, yeşil dokusu çok güzel olduğu için bu parkı tercih eden kullanıcıların %43,8'inin parktan çok memnun olduğu ve %56,2'sinin parktan memnun olduğu sonucu tespit edilmiştir (Tablo 4.14). Bu sonuca göre parkı yeşil dokusu çok güzel olduğu nedeniyle tercih eden kullanıcıların bu parktan memnun oldukları anlaşılmaktadır.

Tablo 4. 14 Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının parkı tercih etme sebebi (yeşil dokusu güzel)-katılımcıların parktan memnuniyet durumu ilişkisi

			memnunmusunuz28			
			çok memnunum	memnunum	kısmen memnun	Total
yeşildokusu güzel17	evet	Count	14	18	0	32
		% within yeşildokusugüzel17	43,8%	56,2%	,0%	100,0%
		% within memnunmusunuz28	42,4%	34,0%	,0%	32,0%
	hayır	Count	19	35	14	68
		% within yeşildokusugüzel17	27,9%	51,5%	20,6%	100,0%
		% within memnunmusunuz28	57,6%	66,0%	100,0%	68,0%
Total		Count	33	53	14	100
		% within yeşildokusugüzel17	33,0%	53,0%	14,0%	100,0%
		% within memnunmusunuz28	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

4.3 Lozan Parkı İçin Uygulanan Anketlerin Analizi

4.3.1 Lozan Parkı İçin Uygulanan Anketlerin Frekans Analizi

Bu bölümde Lozan Parkı kullanıcılarına uygulanmış olan anketler sonucu ortaya çıkan verilerin Frekans analizi yapılmış ve bu analizlerin sonucunda ortaya çıkan bulgular değerlendirilmiştir.

Lozan Parkı Kullanıcıların Sosyo-Demografik Özellikleri

Lozan Parkı için yapılan anket verilerinin sonuçlarına göre;

Anket uygulamasına katılanların %45'i erkek, %55'i kadın kullanıcılardan oluşmaktadır (Şekil 4.22-a).

Katılımcıların %11'i 18-25 yaş aralığında, %49'u 26-40 yaş aralığında, %37'si 41-65 yaş aralığında ve %3'ü 66 ve üzeri yaş aralıklarında yer almaktadır (Şekil 4.22-b). Buna göre bu parkı en çok 26-40 yaş grubu, ikinci olarak 41-65 yaş grubu, üçüncü olarak 18-25 yaş grubu ve en az 66 yaş ve üzeri yaş grubu kullanmaktadır.

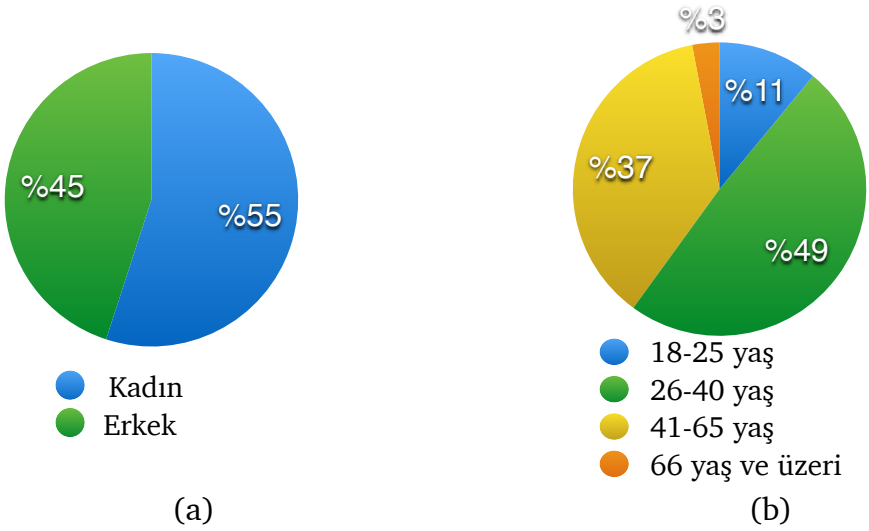

Şekil 4.22 Lozan Parkı kullanıcılarının cinsiyeti (a) ve yaş (b) dağılımı

Eğitim durumları analizi yapıldığında katılımcıların %9'u ilköğretim mezunu, %36'sı lise mezunu, %48'i üniversite mezunu, %5'i yüksek lisans/doktora mezunu ve %2'si okur yazar olmadığı tespit edilmiştir (Şekil 4.23-a). Bu sonuca göre alandan en çok faydalananlar üniversite mezunu, ikinci olarak lise mezunu, üçüncü olarak ilköğretim mezunu, dördüncü olarak yüksek lisans/doktora mezunu düzeyinde ve en az okur yazar olmayanlar şeklinde gerçekleşmiştir.

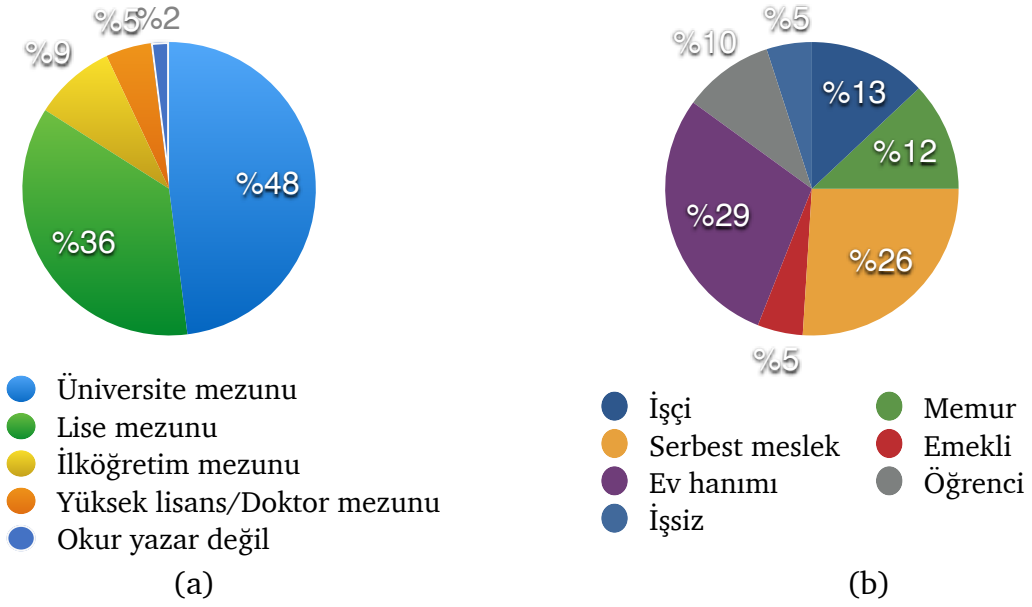

Şekil 4.23 Lozan Parkı kullanıcılarının eğitimi (a) ve meslek (b) dağılımı

Meslek grubu açısından katılımcıların %13'ü işçi, %12'si memur, %26'sı serbest meslek sahibi, %5'i emekli, %29'u ev hanımı, %10'u öğrenci, %5'i işsizdir (Şekil 4.23-b). Bu bulgular ışığında Lozan Parkı ev hanımları ve serbest meslek sahiplerinin ziyaret etme oranı oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Gelir durumuna bakıldığında katılımcıların %9'unun aylık ortalama geliri asgari ücret (anket yapılan tarihte asgari net ücret 2020,59 TL), %22'sinin 2300-3500 TL, %26'sının 3500-5000 TL, %18'inin 5000-7500 TL, %17'sinin 7500-10000 TL ve %8'inin 10000 TL üzerindedir (Şekil 4.24-a). Sonuçlara göre Lozan Parkı ziyaret etmekte olan alt ve orta gelir düzeyindeki kullanıcılar oranı % 75'i bulmaktadır.

Hafta sonunu katılımcıların %66'sı parklara giderek değerlendirirken, daha sonra %7'si evde çeşitli uğraşı ile, %7'si spor yaparak, %6'sı pasif kültürel uğraşı (sinema, tiyatro, konser…) ile, %3'ü kursa giderek, %2'si aktif kültürel uğraşı (müzik, şiir…) ile ve %2'si şehir dışı, kırsal alanlara giderek değerlendirmektedir. Katılımcıların %7'si "diğer" şıkkı seçmiş olup, ankette verilen şıklarda bahsedilen aktivitelerden başka aktivitelerle uğraşmaktadır (Şekil 4.24-b).

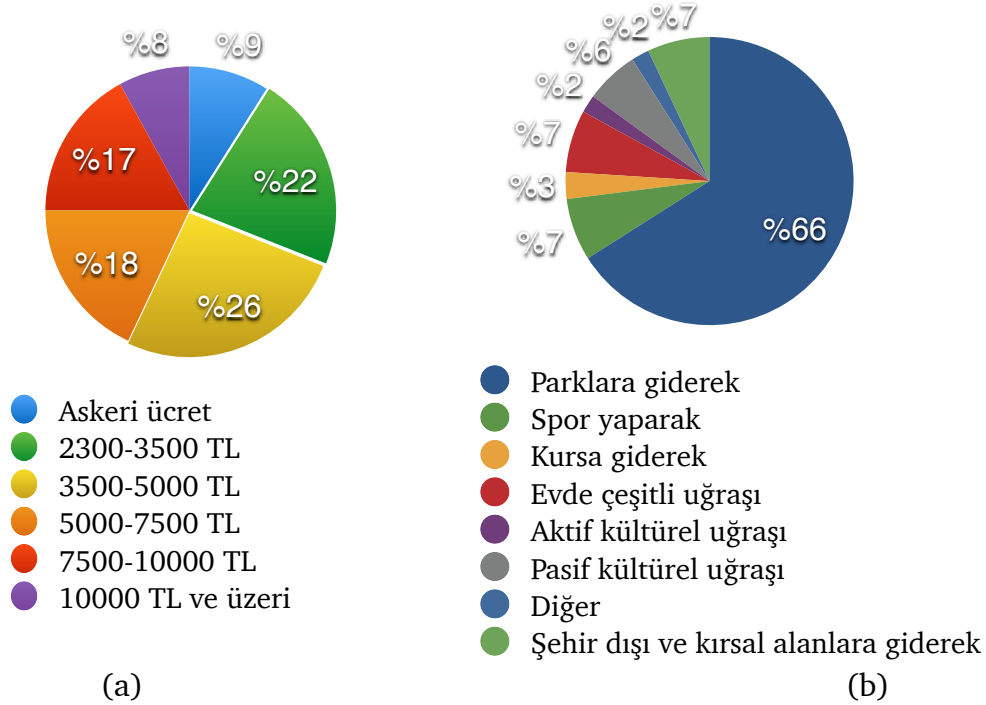

Şekil 4.24 Lozan Parkı kullanıcılarının gelir durumu (a) ve hafta sonunu değerlendirme şekilleri (b) dağılımı

Katılımcılardan %19'u 0-5 yıl, %34'ü 6-10 yıl, %19'u 11-15 yıl, %15'i 16-20 yıl ve %13'ü 20 yıldan fazla süredir bu mahallede ikamet etmektedir (Şekil 4.25-a).

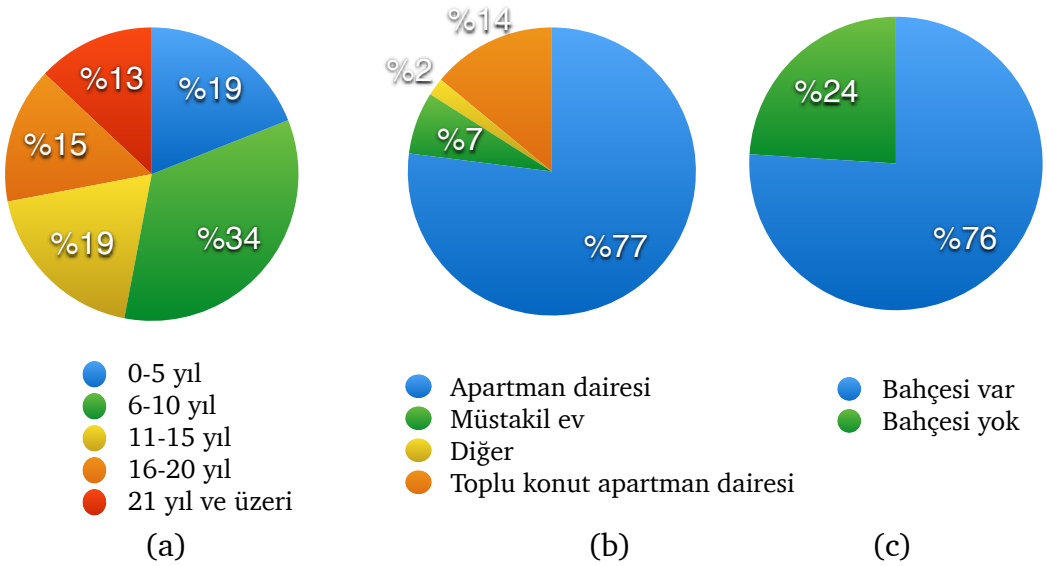

(a) (b) (c)

Şekil 4.25 Lozan Parkı kullanıcılarının bu mahallede yaşama süresi (a), konut tipi (b) ve konutunun bahçe durumu (c) dağılımı

Oturulan konut tipi, parkları kullanma gereksinimlerinde ve süresinde son derece etkili kriterdir. Anketi yanıtlayan katılımcılar %77'si münferit apartmanda yaşarken daha sonra sırasıyla %14'ü toplu konut apartman dairesinde, %7'si müstakil evde yaşayanlar ve %2'si diğer yerlerde yaşayanlardan oluşmaktadır (Şekil 4.25-b).

Katılımcıların %76'sının konutlarının bahçesi olduğu ve %24'ünün konudunun bahçesi olmadığı görülmektedir (Şekil 4.25-c).

Ankete Katılan Kullanıcıların Parkı Kullanımına Ait Bilgiler

"Bu parka kiminle gelirsiniz?" sorusuna verilen cevaplara göre, katılımcılardan %78'i ailesiyle gelmeyi tercih ederken, %13'ü arkadaşlarıyla gelmeyi, %4'ü yalnız gelmeyi, %3'ü komşularıyla gelmeyi ve %2'si diğer insanlarla gelmeyi tercih etmektedir (Şekil 4.26-a).

"Bu parka genelde nasıl gelirsiniz?" sorusuna kullanıcıların %80'i yürüyerek, %17'si kendi aracıyla ve %3'ü bisikletle geldiğini yanıtlamıştır. Parka motosiklet, taksi ve ya toplu taşıtla gelen kullanıcı rastlanmamış olup, bu sonuca

bakıldığında bu parkı kullanıcıların yoğunluklu olarak park çevresindeki kişiler olduğunu, parka yürüyerek gelebilme mesafesindeki yakınlıkta ikamet ettikleri anlaşılmaktadır (Şekil 4.26-b).

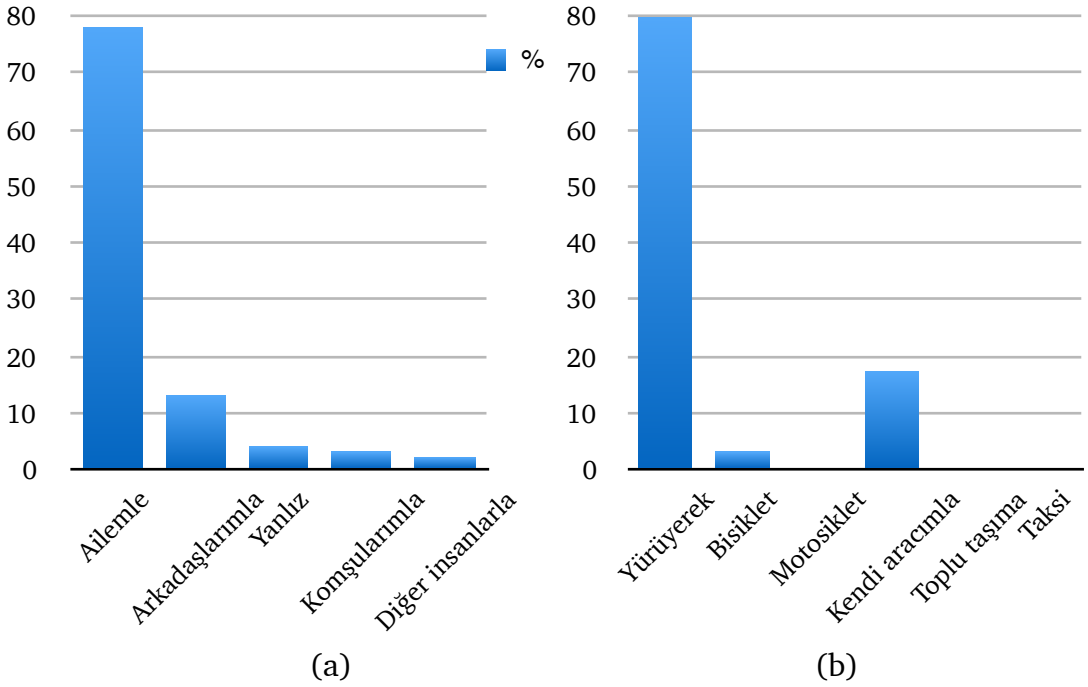

Şekil 4.26 Lozan Park'a gelinen kişi (a), parka ulaşım tipi (b) dağılımı

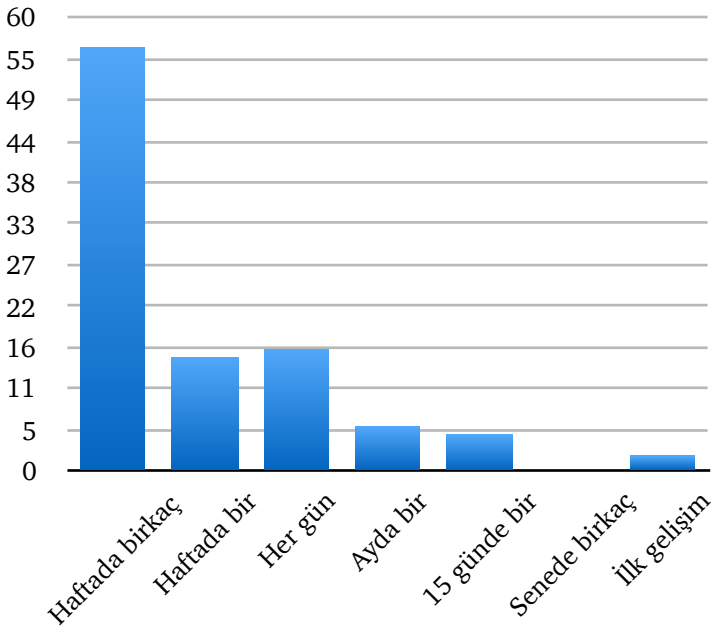

Şekil 4.27 Lozan Parkı kullanıcılarının bu parka geliş sıklığı dağılımı

Katılımcıların bu parkı hangi aralıklarla kullandıklarını tespit etmek için parka geliş sıklığı sorulmuştur. Katılımcıların bu parka geliş sıklığı sırasıyla; %56

haftada birkaç kez, %16 her gün, %15 haftada bir kez, %6 ayda bir kez ve %5 on beş günde bir kez olmaktadır. Katılımcıların %2'si bu parka ilk gelişim diye yanıtlamıştır. Katılımcılar içinde bu parkı sadece senede birkaç gün ziyaret eden kullanıcı rastlanmamıştır (Şekil 4.27).

Anket değerlendirmelerine göre katılımcılar araştırma alanımıza en çok %66 oranla yazın gelmeyi tercih ederken, %33 oranla ilkbaharda ve %1 oranla kışın gelmeyi tercih etmektedir (Şekil 4.28-a).

Bu parka çoğunlukla haftanın hangi günleride geldikleri sorusuna katılımcıların %43'ü parkı en çok hafta sonu kullandıklarını, %34'ü değişken zamanlarda ve %21'i her zaman kullandıklarını belirtmiştir. Ancak %2 oranındaki kullanıcı çoğunlukla hafta içi kullandıklarını yanıtlamıştır (Şekil 4.28-b).

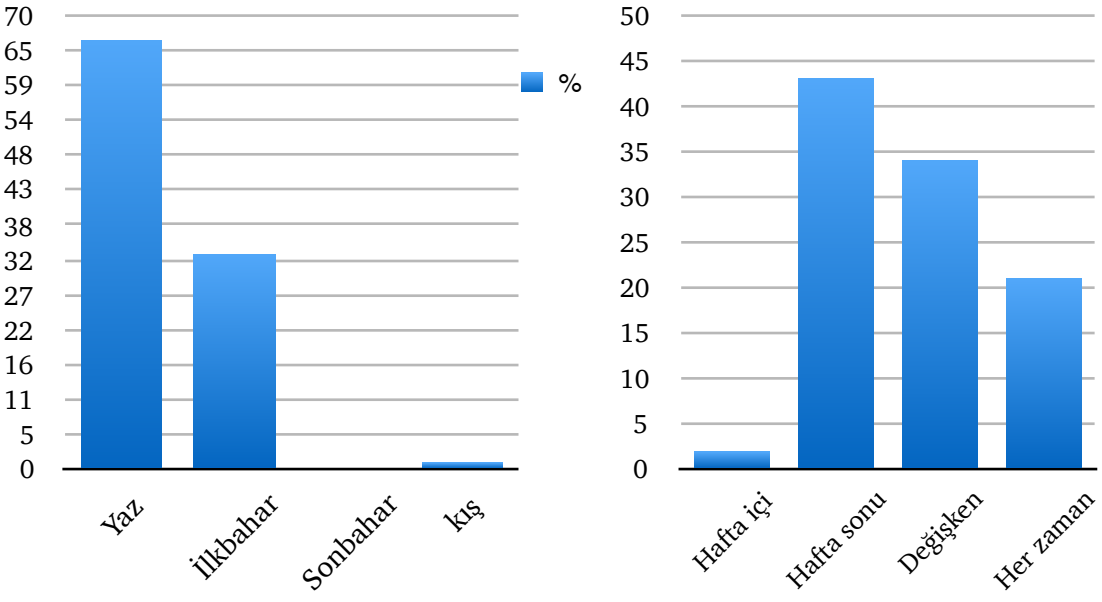

(a) (b)

Şekil 4.28 Lozan Park'a en çok gelinen mevsim (a) ve en çok gelinen gün (b) dağılımı

Parkın günün hangi saat dilimlerinde kullandıklarını tespit etmek amacıyla sorulan soruya %40 orandaki katılımcı "öğleden sonra" cevabını yanıtlarken, katılımcıların %27'si "değişken", %10'u "sabah-öğle" cevabını, %15'i "öğle arası" cevabını yanıtlamış ve katılımcılardan %8'i de bu parkı akşam-gece kullandıklarını belirtmiştir (Şekil 4.29-a).

Anketi yanıtlayan katılımcıların %71'i bu parkı 1-3 saat kullanırken, %18'i 3-5 saat kullanmakta, %7'si 1 saatten az ve %4'ü 5 saatten fazla kullanmaktadır (Şekil 4.29-b). Parkı 1-3 saat aralığı kullanan kullanıcılar en büyük oranda olup, kullanıcıların parka gelişindeki farklı sebep ve amaçlar (yürüyüş, koşu veya başka spor yapmak, diğer insanlarla beraber vakit geçirmek, açık havada vakit geçirmek, günün değişik saatlerinde parkın işletmelerinden faydalanmak, çocukları gezdirmek vb.) parka geliş zamanını ve parkta kalış sürelerini etkilemektedir.

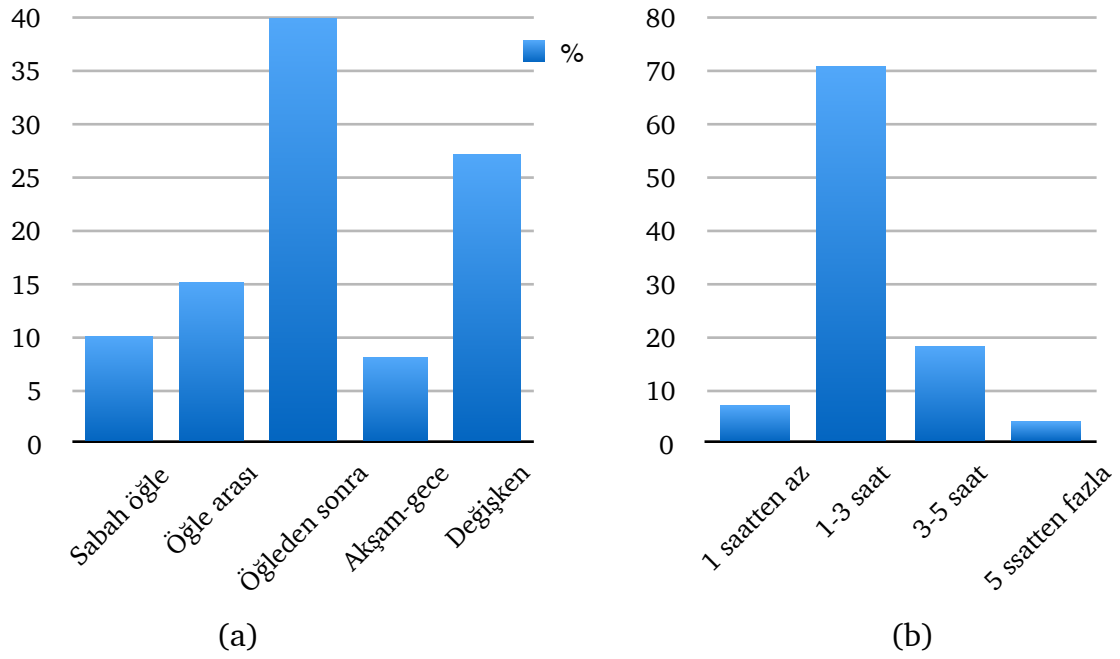

Şekil 4.29 Lozan Park'a en çok gelinen zaman aralıkları (a) ve bu parkta geçirilen zaman süreleri (b) dağılımı

Ankete Katılan Kullanıcıların Park Kullanım Memnuniyet Durumu

Ankete katılanlara bu parkı tercih etme sebepleri sorulmuş ve en fazla 3 şıkkı seçebilme şansı verilmiştir. Katılımcıların bu parkı tercih etme sebepleri sırasıyla; yakın oluşu (%64), bakımlı oluşu (%33), sakin, sessiz oluşu (%31), havası çok güzel (%24), yeşil dokusunun çok güzel oluşu (%22), alışkanlık (%17), parkın manzarası (%16), güvenlik problemi yok (%14), su alanları güzel (%8), buluşma yeri oluşu (%6), diğer (%6), engelsiz bir park oluşu (%6), otopark problemi yok oluşu (%4) ve tavsiye (%2) olmaktadır (Şekil 4.30).

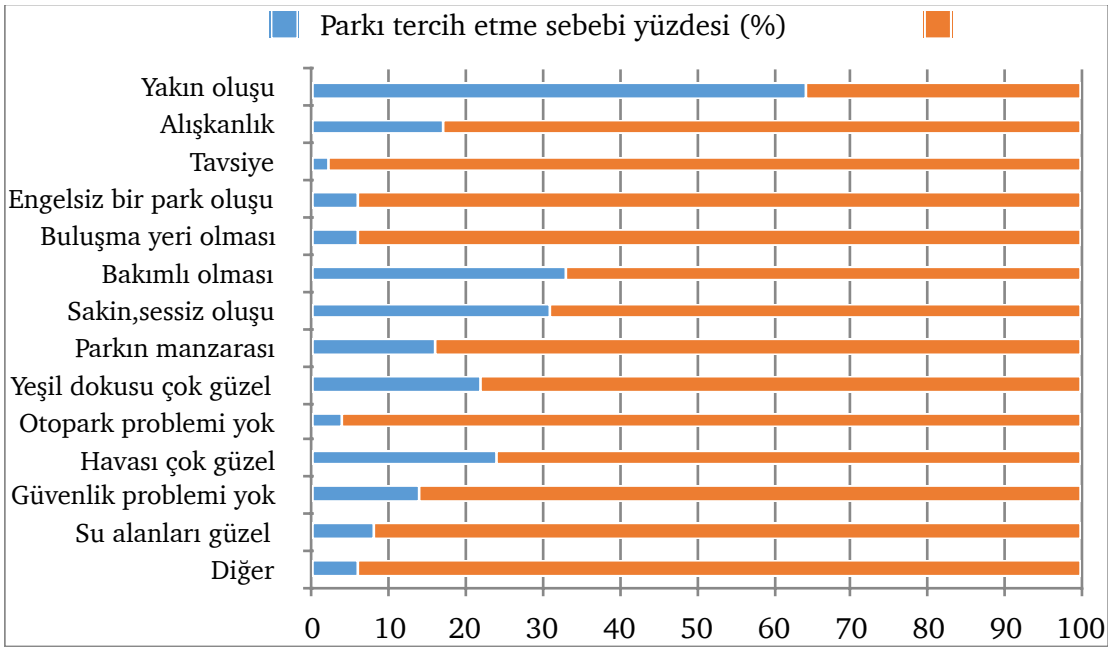

Şekil 4.30 Lozan Parkı kullanıcılarının bu parkı tercih etme sebeplerinin oranı

Katılımcılar parkta genelde ne tür aktiviteler yaptığı sorusuna sırasıyla; açık havada zaman geçirmek (%79), çocukları gezdirmek (%56), yürüyüş koşu veya başka spor yapmak (%50), su ve yeşilliği izleyerek dinlenmek (%28), diğer insanlarla sohbet etmek, beraber olmak (%25), diğer (%10), parktaki hizmetlerden yararlanmak (%8), gazete-kitap okumak (%3) ve piknik yapmak (%1) olarak belirtmişler (Şekil 4.31).

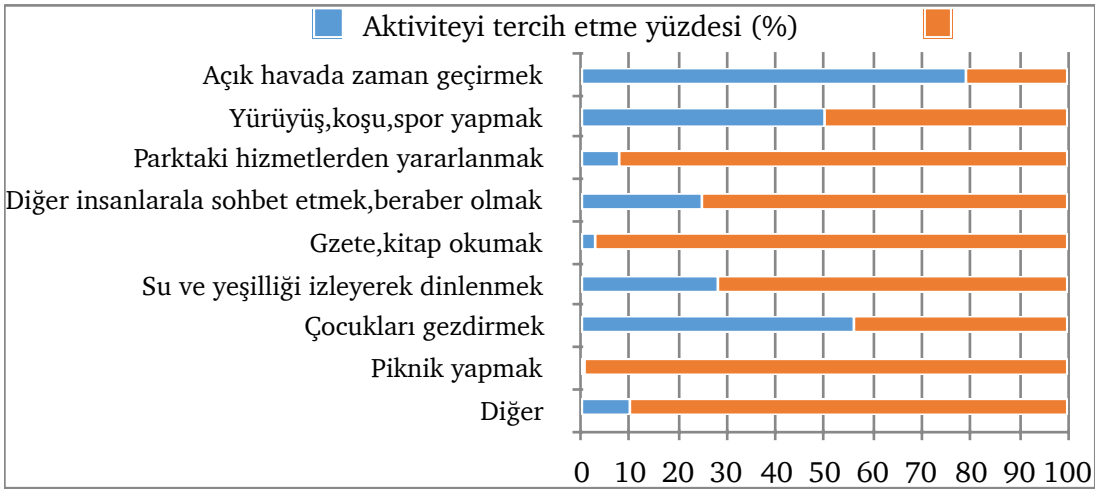

Şekil 4.31 Lozan Parkı kullanıcılarının parkta yaptığı aktiviteler durumu dağılımı

Parkın sunduğu aktivitelerin yeterli olup olmadığı sorulduğunda, %48 oranında katılımcı kısmen yeterli olduğunu yanıtlarken, katılımcıların %46'sı aktivitelerin

yeterli olduğunu, %3'ü yeterli olmadığını ve %3'ü bu konuda fikrini olmadığını belirtmiştir (Şekil 4.32-a).

Parkın kullanımı esnasında parkın konforlu olup olmadığı sorusu sorulmuş olup, bu soruya kullanıcıların %51'i parkın konforlu, %46'sı kısmen konforlu olduğunu ve %3'ü konforlu bulmadığını belirtmiştir (Şekil 4.32-b) .

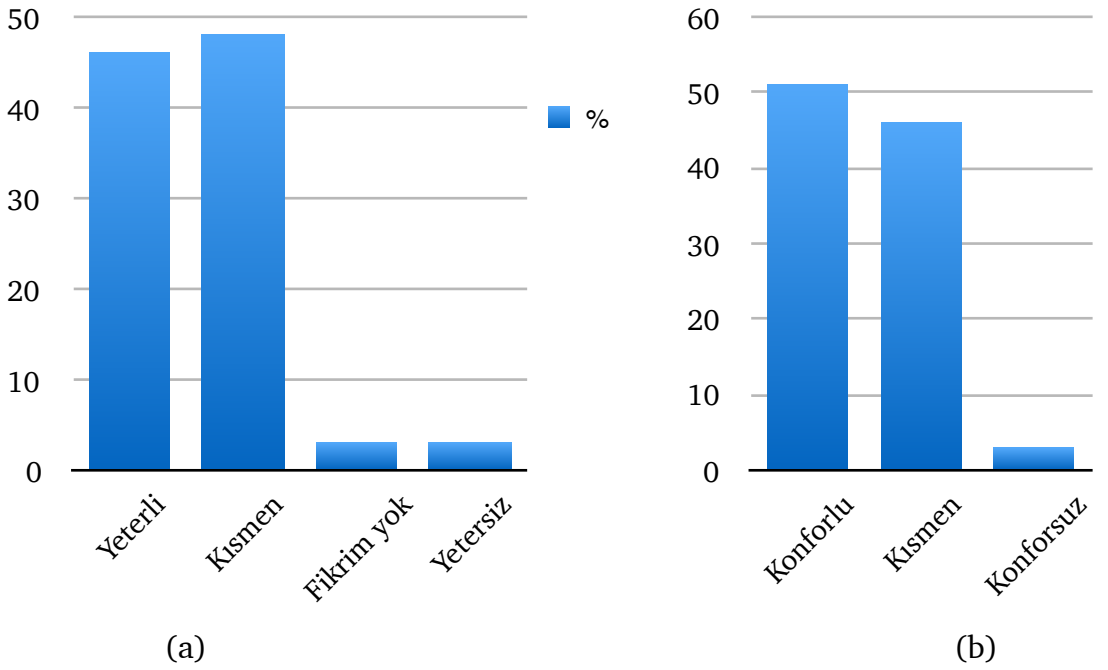

Şekil 4.32 Lozan Parkı kullanıcılara sunduğu aktivitelerin yeterlilik durumu (a) ve parkın konfor durumu (b) dağılımı

Katılımcılara "Sizce parkta bitkisel ve yapısal tasarımlar farklı kullanıcı profillerine kullanım seçenekleri sunuyor mu?" sorusu sorulmuş olup, soruya katılımcıların %49'u "evet, sunuyor", %46'sı "kısmen sunuyor" cevabını vermişler, ancak %5'i parkta bitkisel ve yapısal tasarımlar farklı kullanıcı profillerine kullanım seçenekleri sunmadığını belirtmiştir (Şekil 4.33-a)

Katılımcılardan %47'si bu parkın bitki yoğunluğunu iyi durumda olarak değerlendirmişken, %48'i orta yoğunlukta ve %5'i az yoğunlukta olarak değerlendirmiştir (Şekil 4.33-b) .

Bir sonraki soruda bu parktaki yeşil alan miktarı ve yeşil alanların estetik güzelliğinin yeterli olup olmadığı sorulmuş ve bu soruya katılımcılardan %35'i

“evet, tam istediğimiz gibi”, %62’si “kısmen yeterli” cevabını vermiş ve sadece %3’ü yetersiz olduğunu belirtmiştir (Şekil 4.33-c).

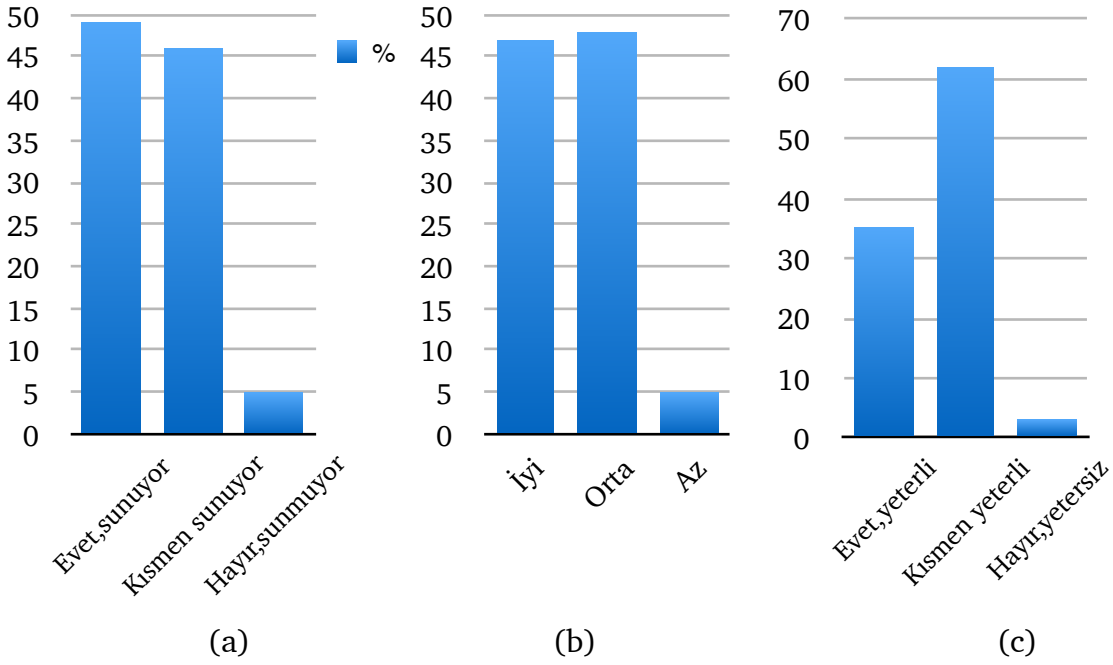

Şekil 4.33 Lozan Park’ta bitkisel ve yapısal tasarımlar farklı kullanıcı profillerine kullanım seçenekleri sunma durumu (a), park bitki yoğunluğu (b), yeşil alan miktarı ve yeşil alanların estetik güzelliği yeterlilik durumu (c) dağılımı

Lozan Parktaki donatı elemanlarından memnuniyet durumlarını öğrenmek amacıyla kullanıcılara parktaki yer döşemesi, oturma grupları, banklar, aydınlatma elemanları, çöp kutuları, çocuk oyun elemanları, yeşil alanlar, WC, bilgilendirici ve yönlendirici levhalar, plastik objeler (heykel vb.), su öğesi, işletmeler ve güvenlik tek tek sorulmuş olup, ankete katılanların %82’si parktaki yer döşemesinden memnun olduğunu belirtirken, %12’si çok memnun olduğunu, %3’ü fikrinin olmadığını ve %3’ü memnun olmadığını belirtmiştir. “Hiç memnun değil” seçeneğini işaretleyen kullanıcı yoktur (Şekil 4.34-a).

Parktaki oturma grupları ve banklardan katılımcıların %70’i memnun, %18’i çok memnun olduğunu, %9’u memnun olmadığını ve %3’ü fikrinin olmadığını belirtmiştir. “Hiç memnun değil” seçeneğini işaretleyen kullanıcı yoktur (Şekil 4.34-b).

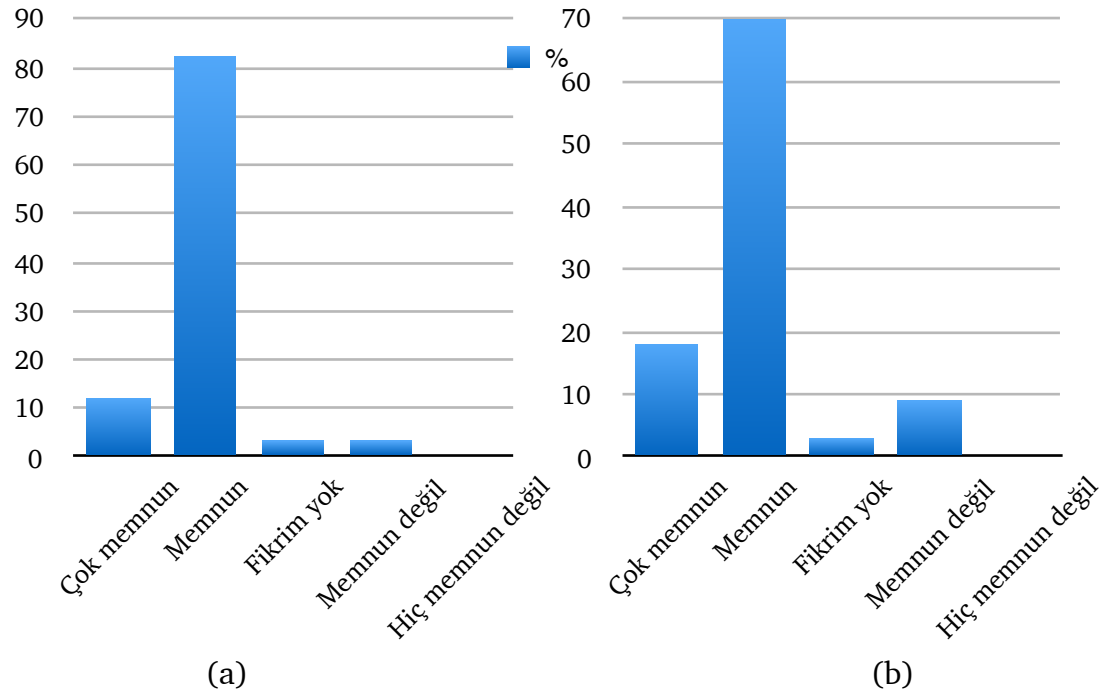

(a) (b)

Şekil 4.34 Lozan Parkı kullanıcılarının parktaki yer döşemelerden memnuniyet durumu (a) ve oturma grupları, banklardan memnuniyet durumu (b) dağılımı

Aydınlatma elemanlarından katılımcıların %71'i memnun, %15'i çok memnun, %8'i memnun değil ve %6'sı bu konuda fikrim yok diye belirtmiştir (Şekil 4.35-a).

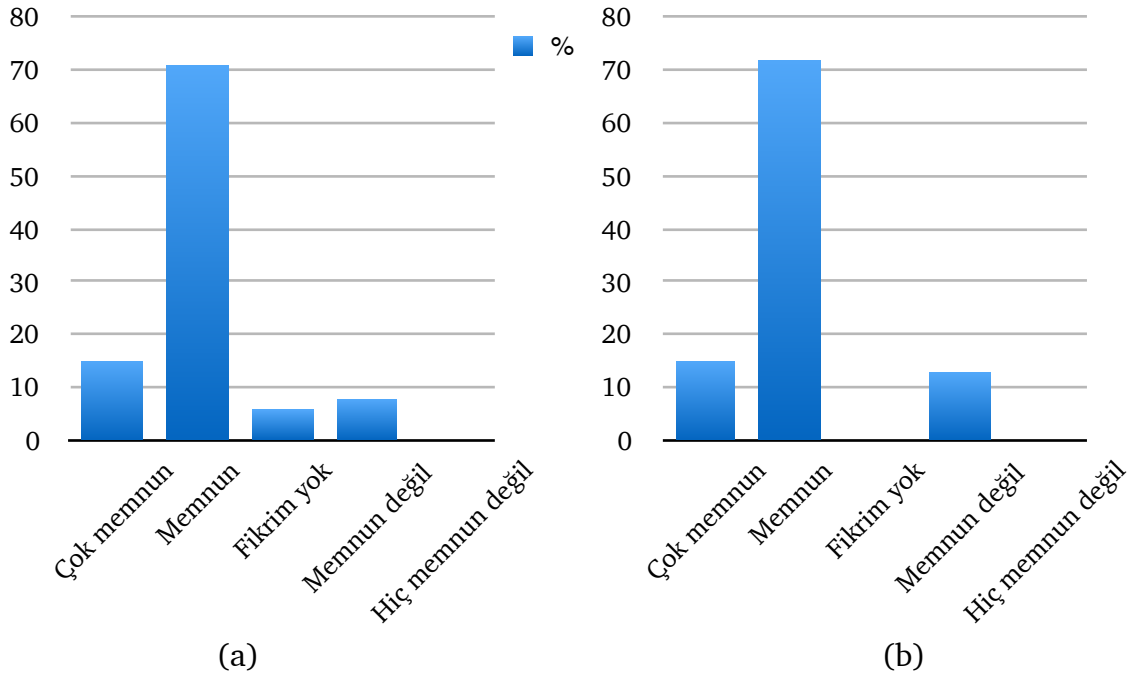

(a) (b)

Şekil 4.35 Lozan Parkı kullanıcılarının parktaki aydınlatma elemanlarından memnuniyet durumu (a) ve çöp kutularından memnuniyet durumu (b) dağılımı

Parktaki çöp kutularından katılımcıların %72'si memnun, %15'i çok memnun ve %13'i memnun değil diye belirtmiştir. "Hiç memnun değil" ve "fikrim yok" seçeneklerini işaretleyen kullanıcı yoktur (Şekil 4.35-b).

Çocuk oyun elemanlarından katılımcıların %64'ü memnun, %10'u çok memnun, %15'i memnun değil ve %2'si hiç memnun değildir. Katılımcıların %9'u parktaki çocuk oyun alanları hakkında fikrinin olmadığını belirtmiştir (Şekil 4.36-a).

Parktaki yeşil alanlardan katılımcıların % 70'inin memnun olduğu, %16'sının çok memnun olduğu, %8'inin memnun olmadığı, %4'ünün fikrinin olmadığı ve %2'sinin hiç memnun olmadığı tespit edilmiştir (Şekil 4.36-b).

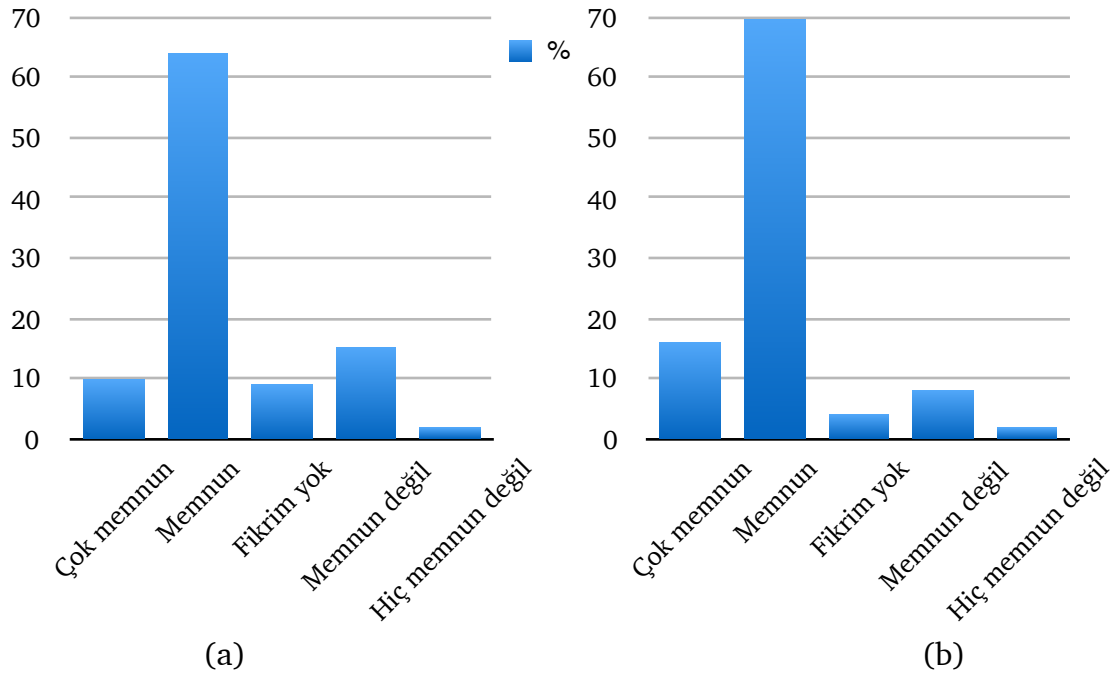

Şekil 4.36 Lozan Parkı kullanıcılarının parktaki çocuk oyun elemanlardan memnuniyet durumu (a) ve yeşil alanlardan memnuniyet durumu (b) dağılımı

Ankete katılan kullanıcıların park içerisindeki tuvaletlerden %16'sının memnun olduğu %3'ünün çok memnun olduğu, %32'ısının memnun olmadığı, %27'sinin hiç memnun olmadığı ve % 22'sinin fikrinin olmadığı tespit edilmiştir. Parkta bulunan tuvalet konusunda olumsuz görüşte olan kullanıcı %59 oranda olup, bu sonuca ve parktaki gözlemlediğimiz durumlara göre Lozan Park'ta tuvalet konusunda kullanıcılar problem ve sıkıntı yaşamakta olup park görevleri ve ilgili makamların ilgilenip çözmeleri gerekmektedir (Şekil 4.37-a).

Kullanıcıların parktaki yol işaretleri, bilgilendirici ve yönlendirici levhalardan %48'inin memnun olduğu, %7'inin çok memnun olduğu, %16'sının memnun olmadığı, %4'ünün hiç memnun olmadığı ve %25'inin fikrinin olmadığı tespit edilmiştir (Şekil 4.37-b).

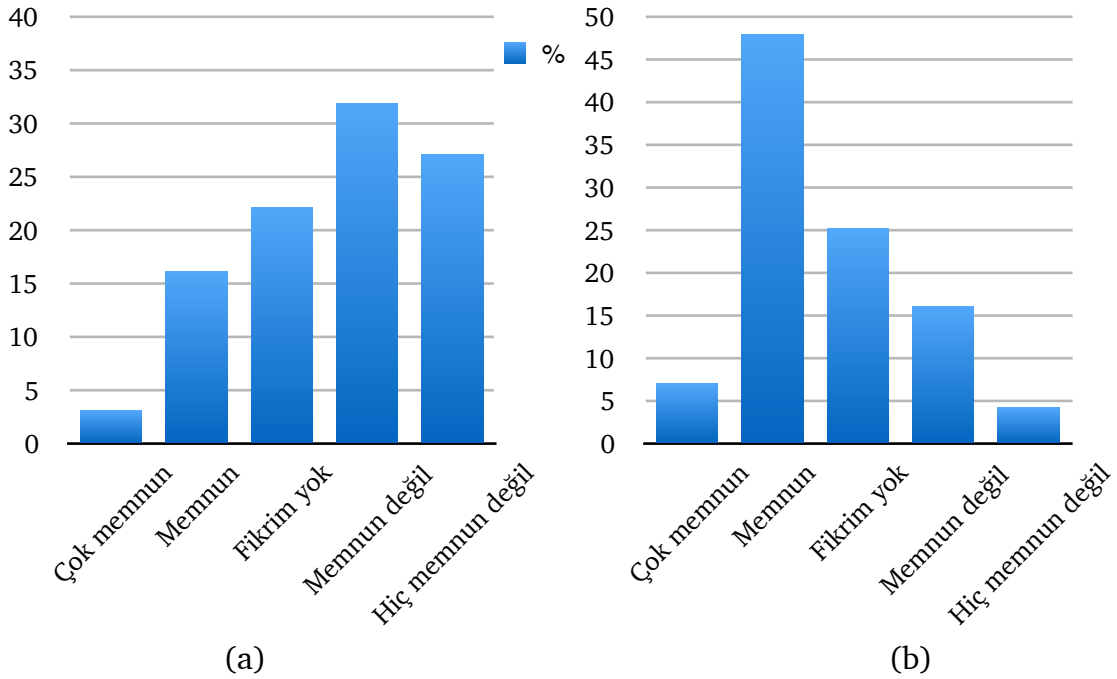

Şekil 4.37 Lozan Parkı kullanıcılarının parktaki tuvaletlerden memnuniyeti (a), bilgilendirici ve yönlendirici levhalardan memnuniyeti (b) dağılımı

Parktaki plastik objelerden (heykel vb) katılımcıların %65'inin memnun olduğu, %9'unun çok memnun olduğu, %8'inin memnun olmadığı, %15'inin fikrinin olmadığı ve %3'ünün hiç memnun olmadığı tespit edilmiştir (Şekil 4.38-a).

Parktaki su öğelerden kullanıcıların %69'unun memnun olduğu, %18'inin çok memnun olduğu, %4'ünün memnun olmadığı, %5'inin fikrinin olmadığı ve %4'ünün hiç memnun olmadığı tespit edilmiştir (Şekil 4.38-b).

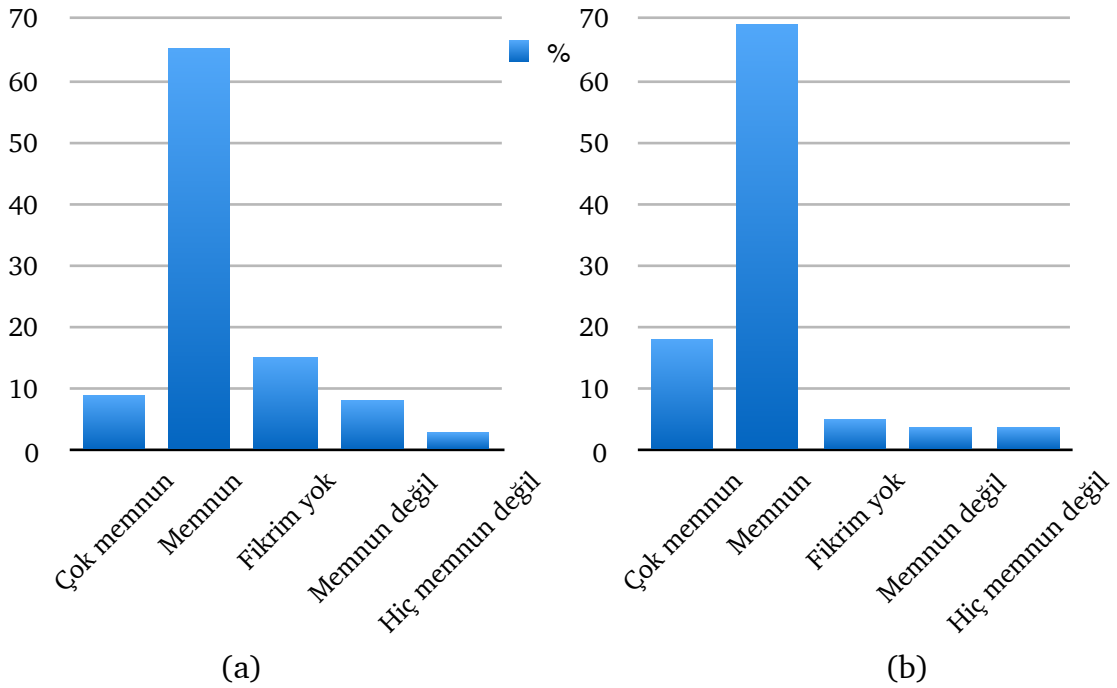

Şekil 4.38 Lozan Parkı kullanıcılarının parktaki plastik objelerden memnuniyet durumu (a), su öğelerden memnuniyet durumu (b) dağılımı

Parktaki işletme ve güvenliklerden kullanıcıların %65'inin memnun olduğu, %12'sinin çok memnun olduğu, %10'unun memnun olmadığı, %2'sinin hiç memnun olmadığı ve %11'inin fikrinin olmadığı tespit edilmiştir (Şekil 4.39) .

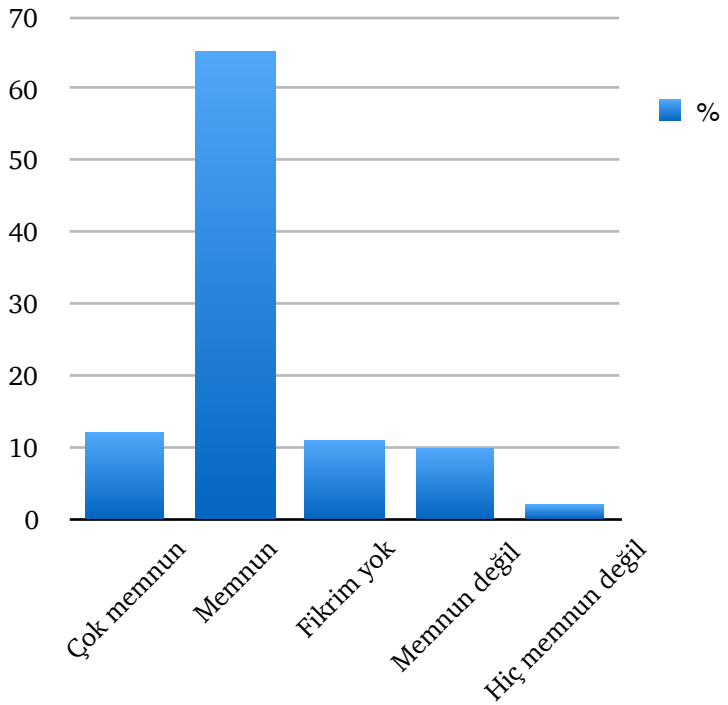

Şekil 4.39 Lozan Parkı kullanıcılarının işletme ve güvenliklerden memnuniyeti dağılımı

Parktaki rahatsız eden faktörler sorulduğunda katılımcılar sırasıyla; diğer (%38), donatı elemanlarının yetersizliği (%28), parktaki aktivitelerin yetersizliği (%25), bilgilendirici, yönlendirici levhaların eksikliği (%24), piknik alanlarının yetersizliği (%23), kullanıcı yoğunluğu (kalabalıklık) (%21), bakım, onarım, temizlik çalışmalarının yetersizliği (%16), kullanıcı kitlesi (%13), yeşil dokusunun yetersizliği (%13), çevre sorunları (hava kirliliği, gürültü) (%3), ulaşım problemi (%1) olarak belirtmiştir. Bu sıralamaya göre parkın ulaşım, çevre sorunu gibi problemlerinin olmadığı ve bakım onarım, temizlik yetersizliği, yeşil dokusu yetersizliği gibi eksiklerinin az olduğu sonucuna varılabilir. "Diğer" şıkkı seçen katılımcılar açıklama kısmına paktaki bazı köpek gezdirenlerden ve parkın girişlerinin çok olması nedeniyle parka dışarıdan giren sokak köpekleriden ve parktan motosikletle hızlı geçenlerden rahatsız olduklarını belirtmişlerdir (Şekil 4.40).

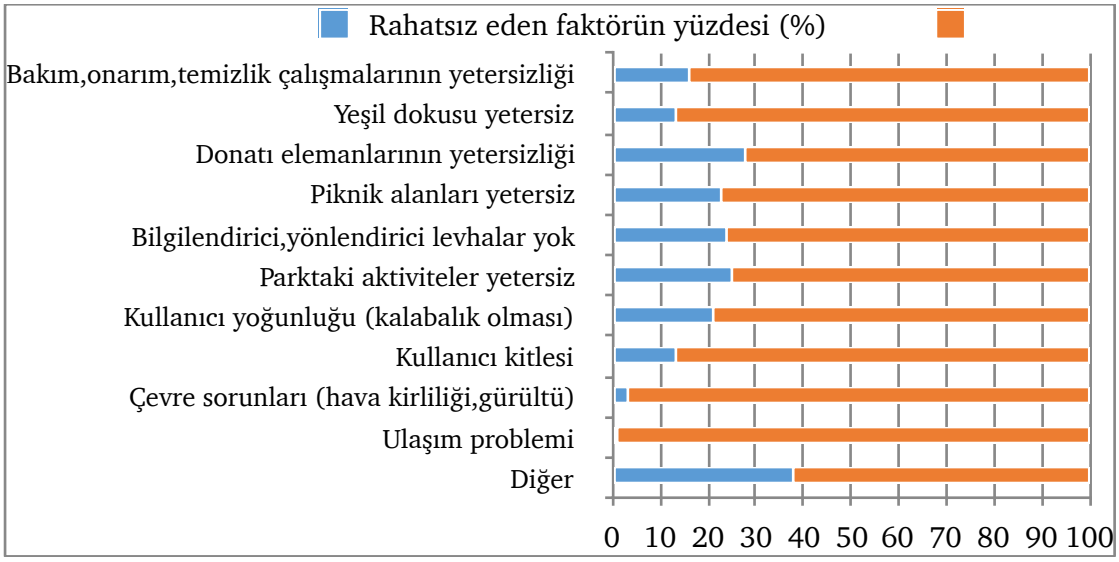

Şekil 4.40 Lozan Parkı kullanıcılarını parkta rahatsız eden faktörlerin oranı

Katılımcıların bu parktan beklentilerini öğrenmek amacıyla en fazla üç şıkkı seçebildikleri soruda, parkta artırılması istenilen fonksiyonlar sırasıyla; kütüphane (%39), çocuk oyun alanı (%36), açık hava gösteri/sergi alanı (%31), bitki dokusu ve bitki seçimleri (%24), donatı elemanları (%21), kapalı dinlenme alanı, kafeterya (%21), spor alanı (%19), el sanatları merkezi (%18), diğer (%17), çok amaçlı bir merkez (danışma) (%14), su öğeleri (%9), otopark (%4) olarak belirlenmiştir (Şekil 4.41). "Diğer" seçeneğini seçen kullanıcıların çoğu parkta tuvaletin artırılması ve ya tuvalet hizmetlerinin kalitesinin iyileştirilmesini vurgulamışlardır.

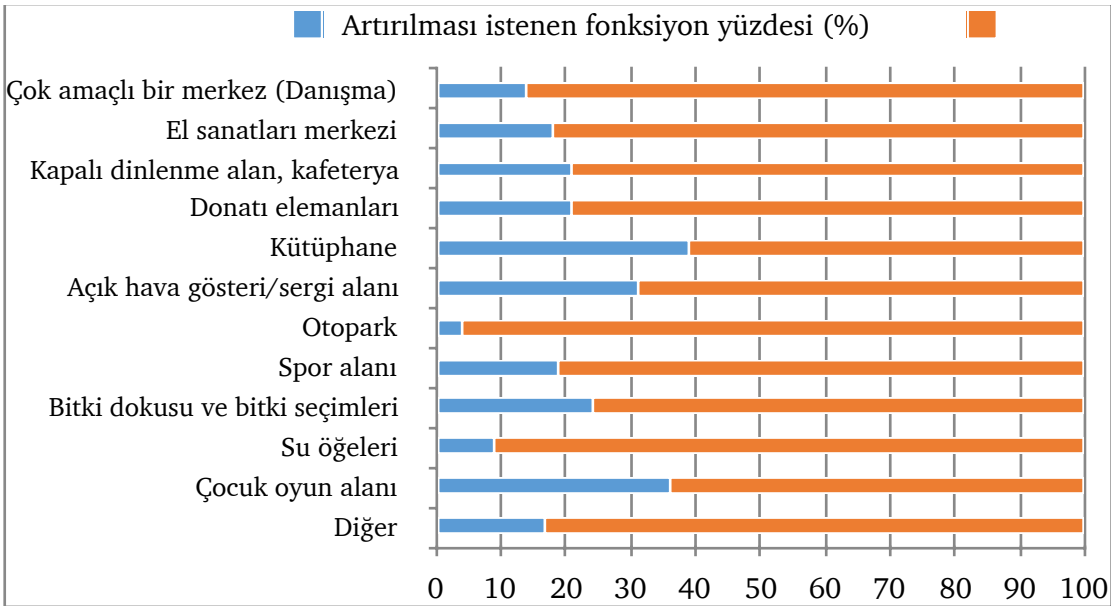

Şekil 4.41 Lozan Park'ta bulunması/artırılmasını istenen faktörler oranı

Katılımcılardan %80'i bu parka ilk gelişinden günümüze kadar değişiklik olduğunu yanıtlarken, %20'si değişiklik olmadığını belirtmiştir (Şekil 4.42-a).

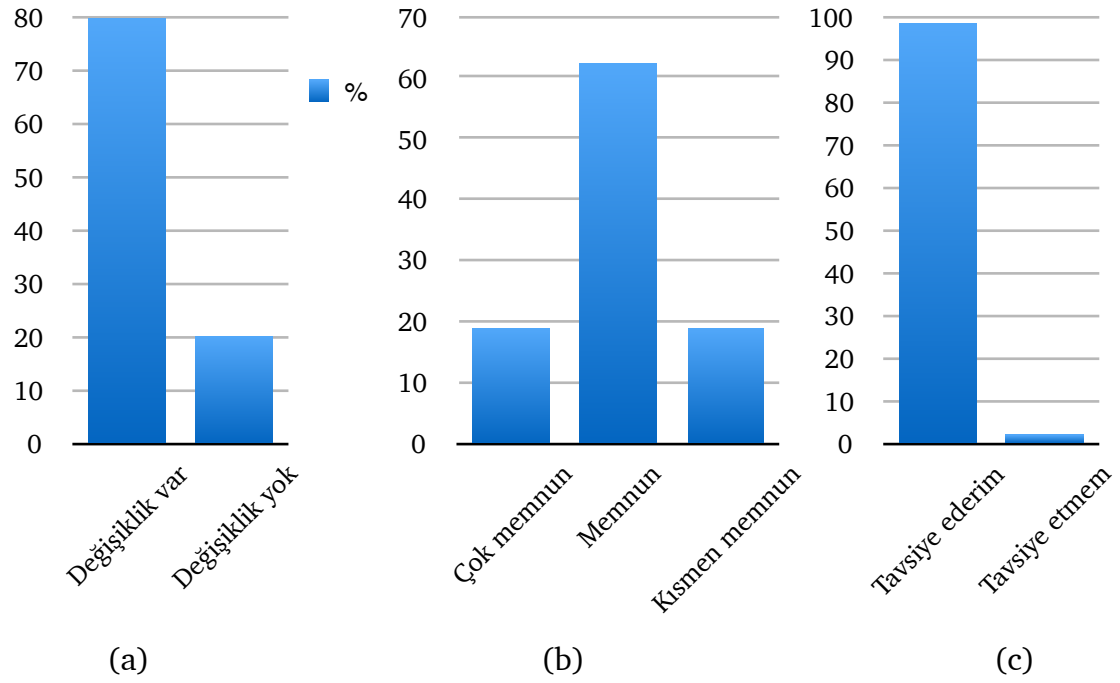

(a) (b) (c)

Şekil 4.42 Lozan Parkı kullanıcılarının gözlemlediği parkın değişiklik durumu (a), parktan memnuniyeti (b), parkı başkalarına tavsiye etme durumu (c) dağılımı

Katılımcılara bu parktan memnun olup olmadığı sorulduğunda, %62 oranındaki katılımcı memnun olduğunu belirtirken, %19'u çok memnun olduğunu ve %19'u

kısmen memnun olduğunu belirtmiş. Bu sorudaki “hiç memnun değil” şıkkı hiç işaretlenmemiştir (Şekil 4.42-b). Lozan Parkı ziyaret eden kullanıcıların hepsi bu parktan memnun olup, memnun olmayan kullanıcıya rastlanmamıştır.

“Bu parkı başkalarına tavsiye eder misiniz?” sorusuna katılımcıların %98’i tavsiye edeceğini ve %2’si tavsiye etmeyeceğini belirtmişlerdir (Şekil 4.42-c).

4.3.2 Lozan Parkı İçin Uygulanan Anketlerin Khi Kare Analizi

Bu bölümde Lozan Parkı kullanıcılarına uygulanan anketler sonucunda ortaya çıkan verilerin Khi Kare analizi yapılmış ve analizlerin sonucunda ortaya çıkan bulgular belirtilmiştir. Anketteki sorular çaprazlanarak p=<0,05 değerine bırakılmış, bunun sonucunda ortaya çıkan bulguların anlamlı olup olmadığı bakıldıktan sonra sadece anlam ifade eden bulgular değerlendirilmiştir.

Lozan Parkı kullanıcıların cinsiyeti ile parkta genelde yapılan aktivite verileri karşılaştırıldığında; cinsiyet ile açık havada zaman geçirmek ve diğer insanlarla sohbet etmek, beraber olmak verilerinin p değerleri 0,05’ten küçük olduğundan, cinsiyet ile bu veriler arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Cinsiyet ile açık havada zaman geçirmek verileri çaprazlandığında p=0,07 olup, bunların değerleri incelendiğinde; kadın kullanıcılara göre erkek kullanıcıların daha çoğunun bu parkta yaptığı aktivitesi açık havada zaman geçirmek olduğu, yani bu parkı tercih eden erkek kullanıcıların %91.1’inin ve kadın kullanıcıların %69.1’inin parkta yaptığı aktivite açık havada zaman geçirmek olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.15).

Cinsiyet ile diğer insanlarla sohbet etmek, beraber olmak verileri çaprazlandığında p=0,15 sağlandığından, bu veriler arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bunların değerleri incelendiğinde; bu parkı kullanan erkek kullanıcıların %86.7’sinin ve kadın kullanıcıların %65.5’inin parkta genelde diğer insanlarla sohbet etmek, beraber olmaktan başka aktivitelerle uğraştığı tespit edilmiştir (Tablo 4.16).

Tablo 4. 15 Lozan Parkı kullanıcılarının cinsiyeti ile parkta yaptığı aktiviteler (açık havada zaman geçirmek) ilişkisi

			açıkhavadazamangeçirmek18		
			evet	hayır	Total
cinsiyet1	erkek	Count	41	4	45
		% within cinsiyet1	91,1%	8,9%	100,0%
		% within açıkhavadazamangeçirmek18	51,9%	19,0%	45,0%
	kadın	Count	38	17	55
		% within cinsiyet1	69,1%	30,9%	100,0%
		% within açıkhavadazamangeçirmek18	48,1%	81,0%	55,0%
Total		Count	79	21	100
		% within cinsiyet1	79,0%	21,0%	100,0%
		% within açıkhavadazamangeçirmek18	100,0%	100,0%	100,0%

Tablo 4. 16 Lozan Parkı kullanıcılarının cinsiyeti ile parkta yaptığı aktiviteler (diğer insanlarla sohbet etmek) ilişkisi

			diğerinsanlarlasohbetetmekberaberolmak18		
			evet	hayır	Total
cinsiyet1	erkek	Count	6	39	45
		% within cinsiyet1	13,3%	86,7%	100,0%
		% withindiğerinsanlarlasohbetetmekberaber18	24,0%	52,0%	45,0%
	kadın	Count	19	36	55
		% within cinsiyet1	34,5%	65,5%	100,0%
		% withindiğerinsanlarlasohbetetmekberaber18	76,0%	48,0%	55,0%
Total		Count	25	75	100
		% within cinsiyet1	25,0%	75,0%	100,0%
		% withindiğerinsanlarlasohbetetmekberaber18	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyet ile kullanıcıların gözlemlediği parktaki bitki yoğunluğu ilişkisine bakıldığında, p=0,489 olduğundan, bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (Tablo 4.17).

Tablo 4. 17 Lozan Parkı kullanıcılarının cinsiyeti-parkın bitki yoğunluğu ilişkisi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	1,430[a]	2	,489
Likelihood Ratio	1,542	2	,463
Linear-by-Linear Association	,141	1	,707
N of Valid Cases	100		

Gelir düzeyi ile kullanıcıların parkta yaptığı aktiviteler ilişkisi incelendiğinde, $p>0,05$ sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Eğitim durumu ile kullanıcıların bu parkı başkalara tavsiye edip etmeyeceği ilişkisine bakıldığında, $p=0,698$ olduğundan, bu iki veri arasında da anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (Tablo 4.18).

Tablo 4. 18 Lozan Parkı kullanıcılarının eğitim durumları-parkı başkalara tavsiye etme durumu ilişkisi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	5,547[a]	8	,698
Likelihood Ratio	6,046	8	,642
Linear-by-Linear Association	,161	1	,688
N of Valid Cases	100		

Katılımcıların bu mahallede yaşama süresi ile parkı tercih etme sebepleri (alışkanlık, tavsiye, engelsiz bir park olması, buluşma yeri olması, sakin, sessiz oluşu, parkın manzarası, yeşil dokusu çok güzel, otopark problemi yok, havası çok güzel, güvenlik problemi yok, su alanları güzel olması ve diğer) verileri çaprazlandığında, $p>0,05$ olduğundan, kullanıcıların bu mahallede yaşama süresi ile bu sebepler arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; kullanıcıların bu mahallede yaşama süresi ile parkın yakın oluşu, bakımlı oluşu seçeneklerindeki veriler çaprazlandığında $p<0,05$ olduğundan, parkı kullanıcıların bu mahallede yaşama süresi ile bu sebepler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Kullanıcıların

bu mahallede yaşama süresi ile parkın yakınlığı ilişkisine bakıldığında, p=0,028 olduğu tespit edilmiştir. Bunların değerleri incelendiğinde;

bu mahallede yaşama süresi 0-5 yıl arasında olan kullanıcıların %47,4'ünün,

bu mahallede yaşama süresi 6-10 yıl arasında olan kullanıcıların %67,6'sının,

bu mahallede yaşama süresi 11-15 yıl arasında olan kullanıcıların %57,9'unun,

bu mahallede yaşama süresi 16-20 yıl arasında olan kullanıcıların %53,3'ünün,

bu mahallede yaşama süresi 21 yıl ve üzeri olan kullanıcıların hepsinin bu parkı yakın oluşu sebebinden tercih ettikleri tespit edilmektedir (Tablo 4.19).

Tablo 4. 19 Lozan Parkı kullanıcılarının bu mahalledeki yaşama süresi-parkı tercih etme sebepleri (yakın oluşu) ilişkisi

			yakınoluşu17		
			evet	hayır	Total
kaçyıldırbumahallede7	0-5	Count	9	10	19
		% within kaçyıldırbumahallede7	47,4%	52,6%	100,0%
		% within yakınoluşu17	14,1%	27,8%	19,0%
	6-10	Count	23	11	34
		% within kaçyıldırbumahallede7	67,6%	32,4%	100,0%
		% within yakınoluşu17	35,9%	30,6%	34,0%
	11-15	Count	11	8	19
		% within kaçyıldırbumahallede7	57,9%	42,1%	100,0%
		% within yakınoluşu17	17,2%	22,2%	19,0%
	16-20	Count	8	7	15
		% within kaçyıldırbumahallede7	53,3%	46,7%	100,0%
		% within yakınoluşu17	12,5%	19,4%	15,0%
	21 ve üzeri	Count	13	0	13
		% within kaçyıldırbumahallede7	100,0%	,0%	100,0%
		% within yakınoluşu17	20,3%	,0%	13,0%
Total		Count	64	36	100
		% within kaçyıldırbumahallede7	64,0%	36,0%	100,0%
		% within yakınoluşu17	100,0%	100,0%	100,0%

Tablo 4. 20 Lozan Parkı kullanıcılarının bu mahalledeki yaşama süresi-parkı tercih etme sebepleri (bakımlı olması) ilişkisi

			bakımlıolması17		
			evet	hayır	Total
kaçyıldırbu mahallede7	0-5	Count	6	13	19
		% within kaçyıldırbumahallede7	31,6%	68,4%	100,0%
		% within bakımlıolması17	18,2%	19,4%	19,0%
	6-10	Count	6	28	34
		% within kaçyıldırbumahallede7	17,6%	82,4%	100,0%
		% within bakımlıolması17	18,2%	41,8%	34,0%
	11-15	Count	12	7	19
		% within kaçyıldırbumahallede7	63,2%	36,8%	100,0%
		% within bakımlıolması17	36,4%	10,4%	19,0%
	16-20	Count	5	10	15
		% within kaçyıldırbumahallede7	33,3%	66,7%	100,0%
		% within bakımlıolması17	15,2%	14,9%	15,0%
	21 ve üzeri	Count	4	9	13
		% within kaçyıldırbumahallede7	30,8%	69,2%	100,0%
		% within bakımlıolması17	12,1%	13,4%	13,0%
Total		Count	33	67	100
		% within kaçyıldırbumahallede7	33,0%	67,0%	100,0%
		% within bakımlıolması17	100,0%	100,0%	100,0%

Kullanıcıların bu mahallede yaşama süresi ile parkın bakımlı oluşu ilişkisine bakıldığında, p=0,022 olduğu tespit edilmiştir. Bunların değerleri incelendiğinde;

bu mahallede yaşama süresi 0-5 yıl arasında olan kullanıcıların %31,6'sının,

bu mahallede yaşama süresi 6-10 yıl arasında olan kullanıcıların %17,6'sının,

bu mahallede yaşama süresi 11-15 yıl arasında olan kullanıcıların %63,2'sinin,

bu mahallede yaşama süresi 16-20 yıl arasında olan kullanıcıların %33,3'ünün,

bu mahallede yaşama süresi 21 yıl ve üzeri olan kullanıcıların %30,8'inin bu parkı bakımlı oluşu sebebinden tercih ettikleri tespit edilmiştir (Tablo 4.20).

Kullanıcıların bu parkı tercih etme sebepleri ile kullanıcıları parkta rahatsız eden faktörler ilişkisine bakıldığında, parkın yakın oluşu ile kullanıcı yoğunluğu verileri p değeri 0,020 olduğundan, bu ikisi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; parkı yakınlığı sebebinden kullanan kullanıcıların %71,9'u parktaki kullanıcı yoğunluğundan rahatsız olmadığı sonucu elde edilmiştir (Tablo 4.21).

Tablo 4. 21 Lozan Parkı kullanıcılarının parkı tercih etme sebepleri (yakın oluşu)-parkta rahatsız eden faktörler (kullanıcı yoğunluğu) ilişkisi

			kullanıcıyoğunluğu25		
			evet	hayır	Total
yakınoluşu17	evet	Count	18	46	64
		% within yakınoluşu17	28,1%	71,9%	100,0%
		% within kullanıcıyoğunluğu25	85,7%	58,2%	64,0%
	hayır	Count	3	33	36
		% within yakınoluşu17	8,3%	91,7%	100,0%
		% within kullanıcıyoğunluğu25	14,3%	41,8%	36,0%
Total		Count	21	79	100
		% within yakınoluşu17	21,0%	79,0%	100,0%
		% within kullanıcıyoğunluğu25	100,0%	100,0%	100,0%

Kullanıcıların parkı tercih etme sebepleri ve katılımcıların parktan memnuniyeti ilişkisine bakıldığında, p>0,050 değeri sağlandığından, bu veriler arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Parkta genelde açık havada zaman geçiren kullanıcılar ile parktaki donatı elemanları yetersiz düşünen kullanıcılar verilerine bakıldığında, p=0,034 olduğundan bu veriler arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bu verilerin değerleri incelendiğinde, parkta genelde açık havada zaman geçirmeyi tercih eden kullanıcıların %32,9'unun parktaki donatı elemanların yetersizliğinden şikayetçi olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.22).

Tablo 4. 22 Lozan Parkı kullanıcılarının parkta yaptığı aktiviteler (açık havada zaman geçirmek)-parkta rahatsız eden faktörler (donatı elemanlar yetersiz) ilişkisi

			donatıelemanlarıyetersiz25		
			evet	hayır	Total
açıkhavadazamangeçirmek18	evet	Count	26	53	79
		% withinaçıkhavadazamangeçirmek18	32,9%	67,1%	100,0%
		% within donatıelemanlarıyetersiz25	92,9%	73,6%	79,0%
	hayır	Count	2	19	21
		% withinaçıkhavadazamangeçirmek18	9,5%	90,5%	100,0%
		% within donatıelemanlarıyetersiz25	7,1%	26,4%	21,0%
Total		Count	28	72	100
		% withinaçıkhavadazamangeçirmek18	28,0%	72,0%	100,0%
		% within donatıelemanlarıyetersiz25	100,0%	100,0%	100,0%

Tablo 4. 23 Lozan Parkı kullanıcılarının yaptığı aktiviteler (açık havada zaman geçirmek)-parkta artırılması gereken fonksiyonlar (bitki dokusu,bitki seçenekleri)ilişkisi

			bitkidokusuvebitkiseçeenekleri26		
			evet	hayır	Total
açıkhavadazamangeçirmek18	evet	Count	24	55	79
		% within açıkhavadazamangeçirmek18	30,4%	69,6%	100,0%
		% withinbitkidokusuvebitkiseçeenekleri26	100,0%	72,4%	79,0%
	hayır	Count	0	21	21
		% within açıkhavadazamangeçirmek18	,0%	100,0%	100,0%
		% within bitkidokusuvebitkiseçeenekleri26	,0%	27,6%	21,0%
Total		Count	24	76	100
		% within açıkhavadazamangeçirmek18	24,0%	76,0%	100,0%
		% within bitkidokusuvebitkiseçeenekleri26	100,0%	100,0%	100,0%

Açık havada zaman geçirenlerin parkın bitki dokusu ve bitki seçimlerinin

artırılmasını isteyip istememe durumları ilişkisine bakıldığında, p=0,004 olduğundan, bu veriler arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bulgular değerlendirildiğinde, bu parkta genelde açık havada zaman geçirmeyi tercih eden kullanıcıların %30,4'ü parkın bitki dokusu ve bitki seçeneklerinin daha da artırılması gerektiğini vurgulamaktadırlar (Tablo 4.23).

Parkta genelde yürüyüş, koşu veya başka spor yapan kullanıcılar verileri ile parkta kütüphane bulunmasını isteyen kullanıcılar verileri karşılaştırıldığında p değeri 0,008, bu parkta genelde yürüyüş, koşu veya başka spor yapan kullanıcılar verileri ile parkta spor alanı artırılmasını düşünen kullanıcılar verileri p değeri 0,022 olduğundan, bu veriler arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bulgular değerlendirildiğinde, bu parkta genelde yürüyüş, koşu veya başka spor yapan kullanıcıların %52'si parkta kütüphane artırılmasını istemekte ve bu parkta genelde yürüyüş, koşu veya başka spor yapan kullanıcıların %28'i parkta spor alanı artırılmasını düşünmektedirler (Tablo 4.24).

Tablo 4. 24 Lozan Parkı kullanıcılarının parkta genelde yaptığı aktiviteler (yürüyüş, koşu veya başka spor yapmak)-parkta artırılması gereken fonksiyonlar (kütüphane) ilişkisi

			kütüphane26		
			evet	hayır	Total
yürüyüşkoşuveyabaş kasporyapmak18	evet	Count	26	24	50
		% within yürüyüşkoşubaşkasporyapmak18	52,0%	48,0%	100,0%
		% within kütüphane26	66,7%	39,3%	50,0%
	hayır	Count	13	37	50
		% within yürüyüşkoşubaşkasporyapmak18	26,0%	74,0%	100,0%
		% within kütüphane26	33,3%	60,7%	50,0%
Total		Count	39	61	100
		% within yürüyüşkoşubaşkasporyapmak18	39,0%	61,0%	100,0%
		% within kütüphane26	100,0%	100,0%	100,0%

Tablo 4. 24 Lozan Parkı kullanıcılarının parkta genelde yaptığı aktiviteler (yürüyüş, koşu veya başka spor yapmak)-parkta artırılması gereken fonksiyonlar (spor alanı) ilişkisi (devamı)

			sporalanı26		
			evet	hayır	Total
yürüyüşkoşuveyabaş kasporyapmak18	evet	Count	14	36	50
		% within yürüyüşkoşubaşkasporyapmak18	28,0%	72,0%	100,0%
		% within sporalanı26	73,7%	44,4%	50,0%
	hayır	Count	5	45	50
		% within yürüyüşkoşubaşkasporyapmak18	10,0%	90,0%	100,0%
		% within sporalanı26	26,3%	55,6%	50,0%
Total		Count	19	81	100
		% within yürüyüşkoşubaşkasporyapmak18	19,0%	81,0%	100,0%
		% within sporalanı26	100,0%	100,0%	100,0%

Tablo 4. 25 Lozan Parkı kullanıcılarının parkta yaptığı aktiviteler (çocukları gezdirmek)-parkta artırılması gereken fonksiyonlar (çocuk oyun alanı) ilişkisi

			çocukoyunalanı26		
			evet	hayır	Total
çocuklarıgezdirmek18	evet	Count	30	26	56
		% within çocuklarıgezdirmek18	53,6%	46,4%	100,0 %
		% within çocukoyunalanı26	83,3%	40,6%	56,0%
	hayır	Count	6	38	44
		% within çocuklarıgezdirmek18	13,6%	86,4%	100,0 %
		% within çocukoyunalanı26	16,7%	59,4%	44,0%
Total		Count	36	64	100
		% within çocuklarıgezdirmek18	36,0%	64,0%	100,0 %
		% within çocukoyunalanı26	100,0%	100,0 %	100,0 %

Lozan Parkında genelde çocuklarını gezdiren kullanıcılar ile parkta çocuk oyun alanı artırılmasını isteyen kullanıcıların ilişkisine bakıldığında $p<0,05$ değeri sağladığından, bu veriler arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Bulgular değerlendirildiğinde, bu parkta genelde çocuk gezdiren kullanıcıların %53,6'sı parkta çocuk oyun alanlarının artırılmasını istemektedirler (Tablo 4.25).

Kullanıcıları parkta rahatsız eden faktörler ile kullanıcıların parkta bulunması/ artırılması gerektiğini düşünen fonksiyonları ilişkisine bakıldığında, parktaki donatı elemanları yetersiz seçeneği ile parkta donatı elemanları artırılma isteği seçeneği verileri arasında $p=0,000$ olduğundan anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bu verilerin değerleri incelendiğinde, parkta donatı elemanlar yetersiz düşüncesinde olan kullanıcıların %46.4'ü parktaki donatı elemanlarının artırılmasını istemiştir (Tablo 4.26).

Tablo 4. 26 Lozan Parkı kullanıcılarını parkta rahatsız eden faktörler (donatı elemanları yetersiz)-parkta artırılması gereken fonksiyonlar (donatı elemanları) ilişkisi

			donatıelamanlar 26		
			evet	hayır	Total
donatıelemanlar yetersiz25	evet	Count	13	15	28
		% withindonatıelemanlaryetersiz25	46,4%	53,6%	100,0%
		% within donatıelamanlar26	61,9%	19,0%	28,0%
	hayır	Count	8	64	72
		% withindonatıelemanlaryetersiz25	11,1%	88,9%	100,0%
		% within donatıelamanlar26	38,1%	81,0%	72,0%
Total		Count	21	79	100
		% withindonatıelemanlaryetersiz25	21,0%	79,0%	100,0%
		% within donatıelamanlar26	100,0%	100,0%	100,0%

4.4 Kültür Park İçin Uygulanan Anketlerin Analizi

4.4.1 Kültür Park İçin Uygulanan Anketlerin Frekans Analizi

Bu bölümde Kültür Park kullanıcılarına uygulanmış olan anketler sonucu ortaya çıkan verilerin Frekans analizi yapılmış ve bu analizlerin sonucunda ortaya çıkan bulgular değerlendirilmiştir.

Kültür Park Kullanıcıların Sosyo-Demografik Özellikleri

Kültür Park için yapılan anket verilerinin sonuçlarına göre;

Ankete yanıt veren katılımcıların %45'i erkek, %55'i kadın kullanıcılardan oluşmaktadır (Şekil 4.43-a).

Katılımcıların %16'sı 18-25 yaş aralığında, %53'ü 26-40 yaş aralığında, %30'u 41-65 yaş aralığında ve %1'i 66 ve üzeri yaş aralıklarında yer almaktadır (Şekil 4.43-b). Buna göre Kültür Parkı en çok 26-40 yaş grubu, ikinci olarak 41-65 yaş grubu, üçüncü olarak 18-25 yaş grubu ve en az 66 yaş ve üzeri yaş grubu ziyaret etmektedir.

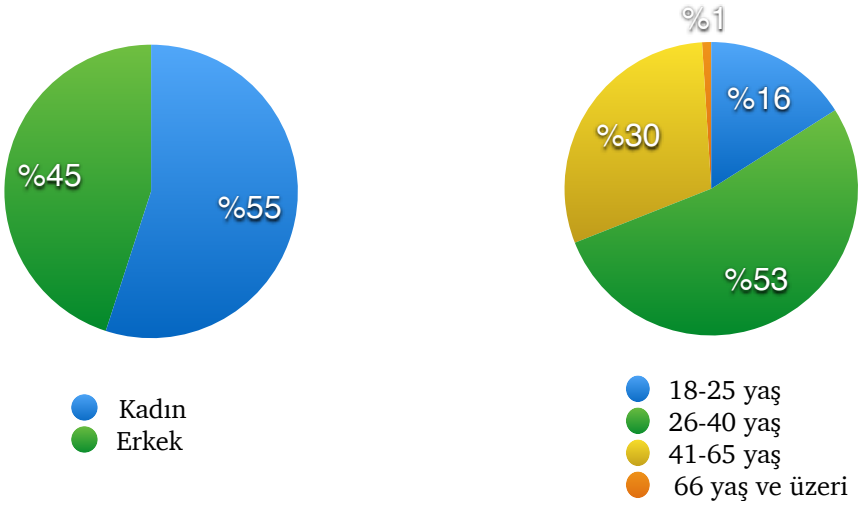

(a) (b)

Şekil 4.43 Kültür Park kullanıcılarının cinsiyet (a) ve yaş (b) dağılımı

Eğitim durumları analizine bakıldığında katılımcıların %19'u ilköğretim mezunu, %36'sı lise mezunu, %36'sı üniversite mezunu, %8'i yüksek lisans/doktora mezunu ve %1'i okur yazar değildir (Şekil 4.44-a). Bu sonuca göre alandan en çok faydalananların lise ve üniversite mezunu, ikinci olarak ilköğretim mezunu

olduğu ve yüksek lisans/doktora düzeyindeki kullanıcı grubunun az olduğu görülmektedir.

Meslek grubu açısından katılımcıların %22'si işçi, %16'sı memur, %24'ü serbest meslek sahibi, %7'si emekli, %19'u ev hanımı, %11'i öğrenci ve %1'i işsizdir (Şekil 4.44-b). Bu bulgular ışığında Kültür Parkı serbest meslek sahiplerinin ve işçilerin ziyaret etme oranının oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir.

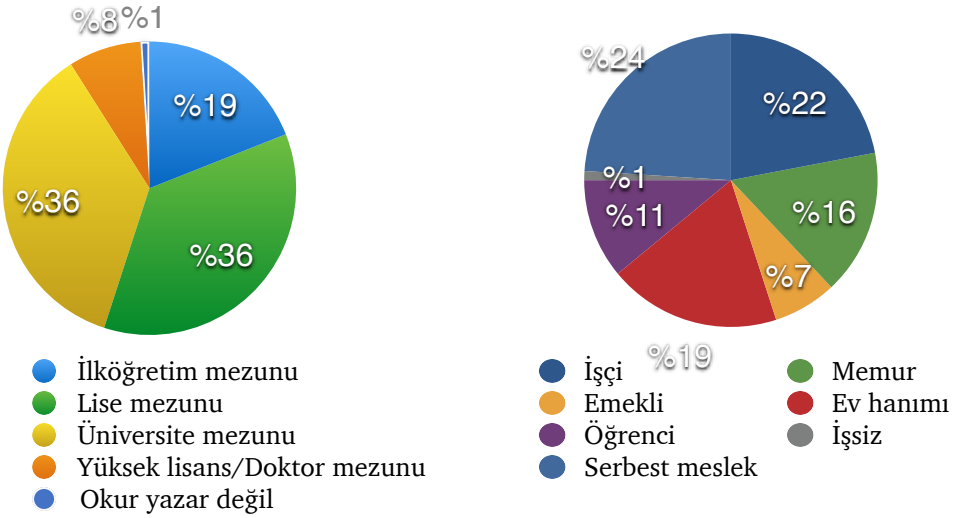

(a) (b)

Şekil 4.44 Kültür Park kullanıcılarının eğitim durumu (a) ve meslek (b) dağılımı

Gelir durumuna bakıldığında katılımcıların %19'unun aylık ortalama geliri asgari ücret (anket yapılan tarihte asgari net ücret 2020,59 TL), %28'inin 2300-3500 TL, %26'sının 3500-5000 TL, %12'sinin 5000-7500 TL, %12'sinin 7500-10000 TL ve %3'ünün 10000 TL üzerinde olduğu görülmüştür (Şekil 4.45-a). Sonuçlara göre Kültür Parkı ziyaret etmekte olan alt ve orta gelir düzeyindeki kullanıcılar oranı %85'i bulmaktadır.

Katılımcıların %39'u hafta sonunu parklara giderek değerlendirirken, %20'si evde çeşitli uğraşı ile ve %15'i spor yaparak değerlendirmektedir. %10'u "diğer" şıkkı seçmiş olup, bu katılımcılar ankette verilen şıklarda bahsedilen aktivitelerden başka aktivitelerle uğraşmaktadır. %9 orandaki kullanıcı şehir dışı, kırsal alanlara giderek, %4'ü kursa giderek, %2'si pasif kültürel uğraşı (sinema,

tiyatro, konser...) ve %1'i aktif kültürel uğraşı (müzik, şiir...) ile değerlendirmektedir (Şekil 4.45-b).

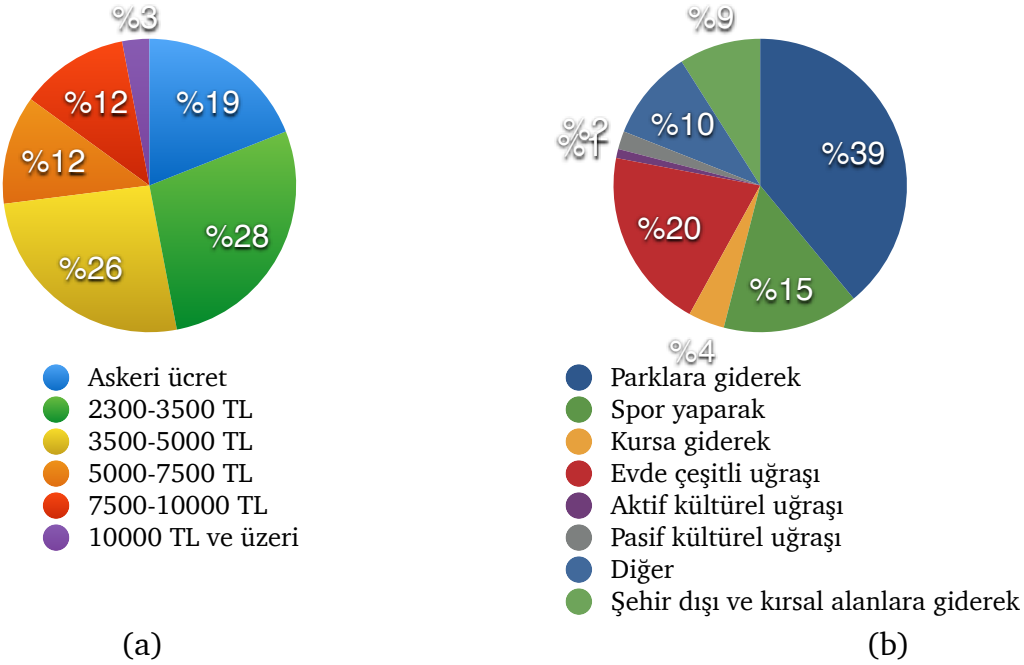

Şekil 4.45 Kültür Park kullanıcılarının gelir durumu (a) ve hafta sonunu değerlendirme şekilleri (b) dağılımı

Katılımcılardan %31'i 0-5 yıl, %18'i 6-10 yıl, %21'i 11-15 yıl, %16'sı 16-20 yıl ve %14'ü 20 yıldan fazla süredir bu mahallede ikamet etmektedir (Şekil 4.46-a).

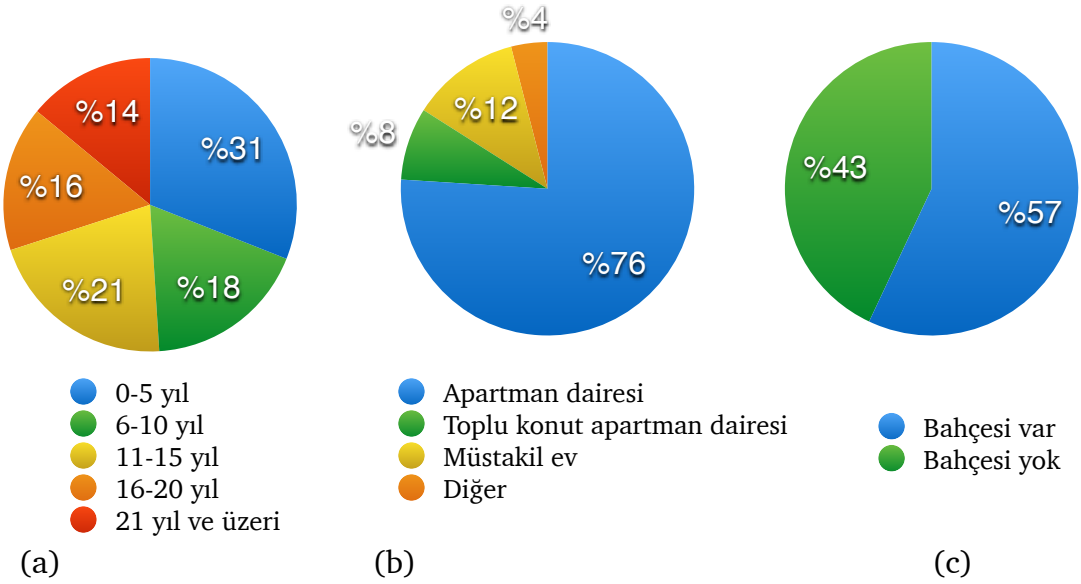

Şekil 4.46 Kültür Park kullanıcılarının bu mahallede yaşama süresi (a), konut tipi (b) ve konutunun bahçe durumu (c) dağılımı

Oturulan konut tipinin nasıl olduğu parkları kullanma gereksinimlerinde ve süresinde son derece etkili kriterdir. Anketi yanıtlayan katılımcılar %76'si apartman dairesinde yaşarken daha sonra sırasıyla %12'si müstakil evde, %8'i toplu konut apartman daireside yaşayanlar ve %4'ü diğer yerlerde yaşayanlardan oluşmaktadır (Şekil 4.46-b).

Katılımcıların %57'sinin bahçeli konutta, %43'ünün ise bahçesiz konutta oturduğu görülmektedir (Şekil 4.46-c).

Ankete Katılan Kullanıcıların Parkı Kullanımına Ait Bilgiler

"Bu parka kiminle gelirsiniz?" sorusuna verilen cevaplara göre, katılımcılardan %70'i ailesiyle gelmeyi tercih ederken, %22'si arkadaşlarıyla gelmeyi, %6'sı diğer insanlarla gelmeyi ve %2'si komşularıyla gelmeyi tercih etmektedir. Yalnız gelmeyi tercih eden kullanıcıya rastlanmamıştır (Şekil 4.47-a).

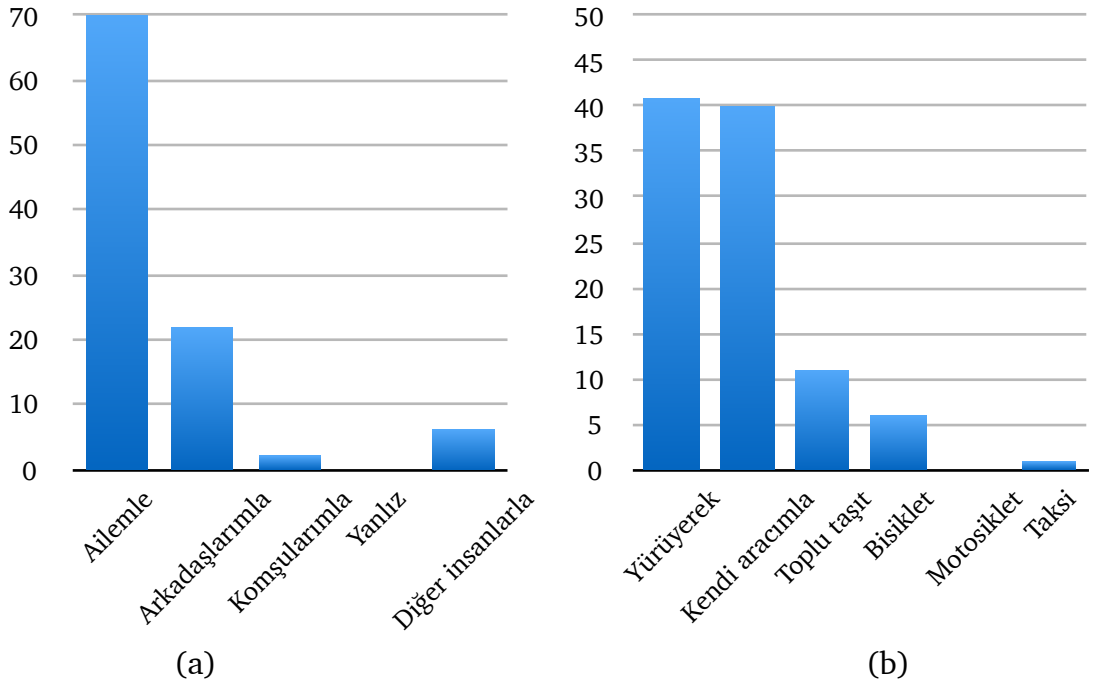

Şekil 4.47 Kültür Park'a gelinen kişi (a) ve bu parka ulaşım tipi (b) dağılımı

"Bu parka genelde nasıl gelirsiniz?" sorusuna kullanıcıların %41'i yürüyerek, %40'ı kendi aracıyla, %12'si toplu taşıtlarla, %6'sı bisikletle ve %1'i taksiyle geldiğini belirtmişlerdir (Şekil 4.47-b).

Katılımcıların bu parka geliş sıklığının sırasıyla; %39'u haftada birkaç kez, %20'si ayda bir kez, %12'si senede birkaç gün, %11'i on beş günde bir kez, %9'u haftada bir kez ve %5'i her gün olduğu görülmektedir. Katılımcıların %4'ü bu parka ilk gelişim diye yanıtlamıştır (Şekil 4.48).

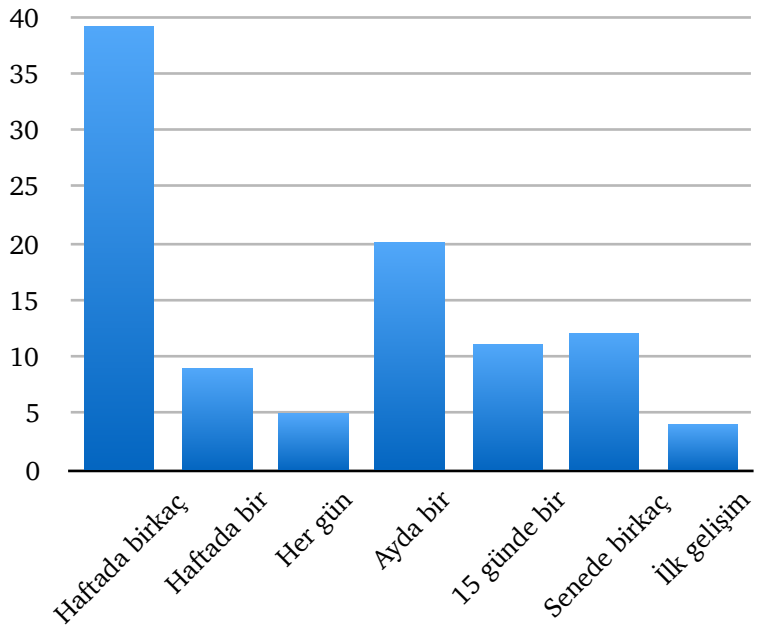

Şekil 4.48 Kültür Park kullanıcılarının bu parka geliş sıklığı dağılımı

Anket değerlendirmelerine göre katılımcılar araştırma alanımıza en çok %57 oranda yazın gelmeyi tercih ederken, ikinci olarak %42'si ilkbaharda ve sadece %1'i sonbaharda gelmeyi tercih etmektedir. Kış ve sonbahar mevsiminin kullanıcılar tarafından parka gitmek için pek tercih edilmeyen mevsim olduğu görülmektedir (Şekil 4.49-a).

Kullanıcılara bu parka çoğunlukla haftanın hangi günlerinde geldikleri sorusu sorulmuş olup, bu soruya katılımcıların %74'ü parkı en çok hafta sonu kullandıklarını, %18'i değişken zamanlarda ve %8'i her zaman kullandıklarını belirtmiştir. Bu soruda "hafta içi" şıkkı işaretlenmemiştir (Şekil 4.49-b).

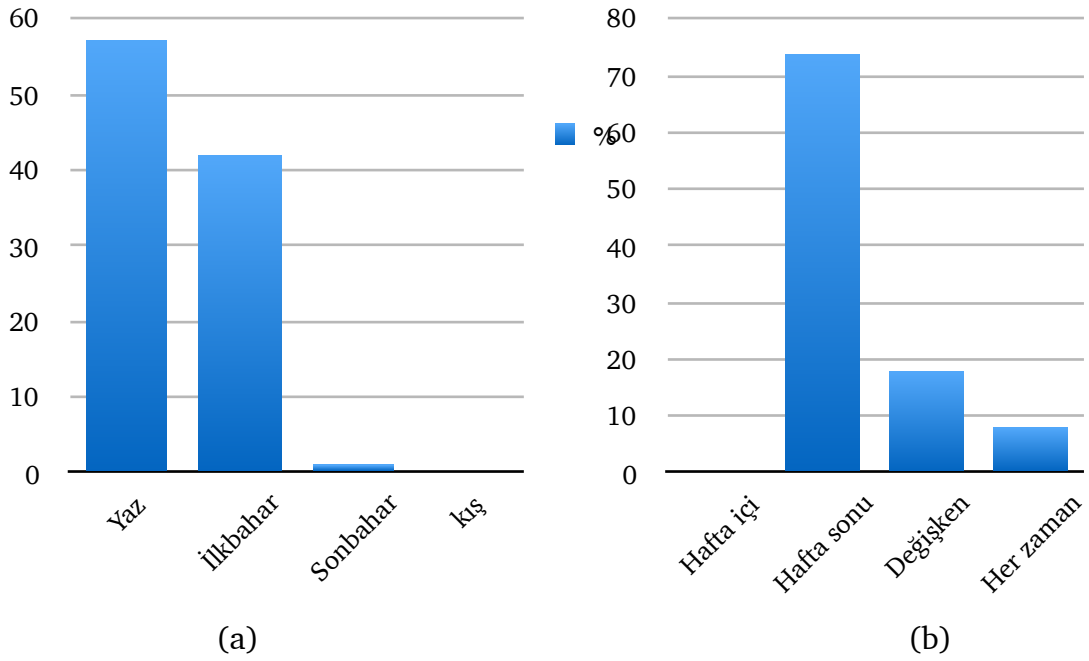

Şekil 4.49 Kültür Park'a en çok gelinen mevsim (a) ve en çok gelinen gün (b) dağılımı

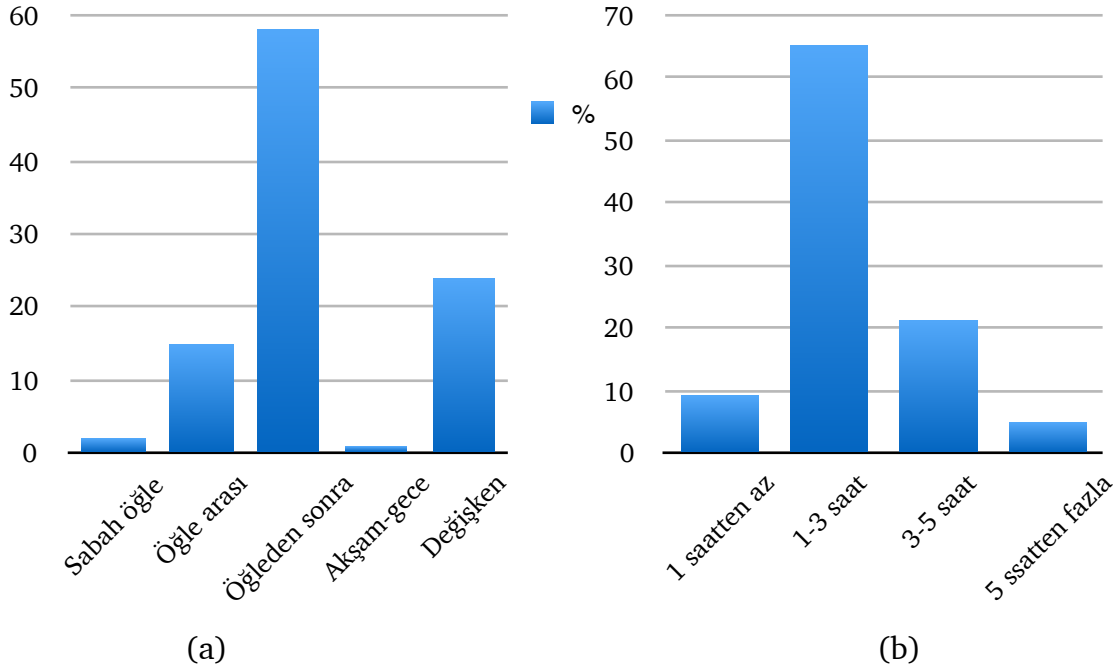

Şekil 4.50 Kültür Park'a en çok gelinen zaman aralıkları (a) ve bu parkta geçirilen zaman süreleri (b) dağılımı

Parkı günün hangi saatlerde kullandıklarını tespit etmek amacıyla sorulan soruya %58 orandaki katılımcı "öğleden sonra" cevabını verirken, katılımcıların %24'ü "değişken", %15'i "öğle arası" cevabını ve %2'si "sabah-öğle" cevabını

vermişlerdir. Katılımcılardan %1'i bu parkı akşam-gece kullandıklarını belirtmiştir (Şekil 4.50-a).

Anketi yanıtlayan katılımcıların %65'i bu parkı 1-3 saat kullanırken, %21'i 3-5 saat kullanmakta, %9'u 1 saatten az ve %5'i 5 saatten fazla kullanmaktadır (Şekil 4.50-b). Kullanıcıların parka gelişlerindeki farklı sebep ve amaçlarının (yürüyüş, koşu veya başka spor yapmak, diğer insanlarla beraber vakit geçirmek, açık havada vakit geçirmek, günün değişik saatlerinde parkın işletmelerinden faydalanmak, çocukları gezdirmek vb.) parka geliş zamanını ve parkta kalış sürelerini etkiledikleri tespit edilmiştir.

Ankete Katılan Kullanıcıların Park Kullanım Memnuniyet Durumu

Ankete katılanlara bu parkı tercih etme sebepleri sorulmuş ve en fazla 3 şıkkı seçmeleri istenmiştir. Katılımcıların bu parkı tercih etme sebebleri sırasıyla; yakın oluşu (%44), havası çok güzel (%31), parkın manzarası (%30), sakin, sessiz oluşu (%27), yeşil dokusunun çok güzel oluşu (%23), su alanları güzel (%15), bakımlı oluşu (%13), engelsiz bir park oluşu (%13), buluşma yeri oluşu (%12), alışkanlık (%11), otopark problemi yok oluşu (%10), güvenlik problemi yok (%7), tavsiye (%6) ve diğer (%5) olarak tespit edilmiştir (Şekil 4.51).

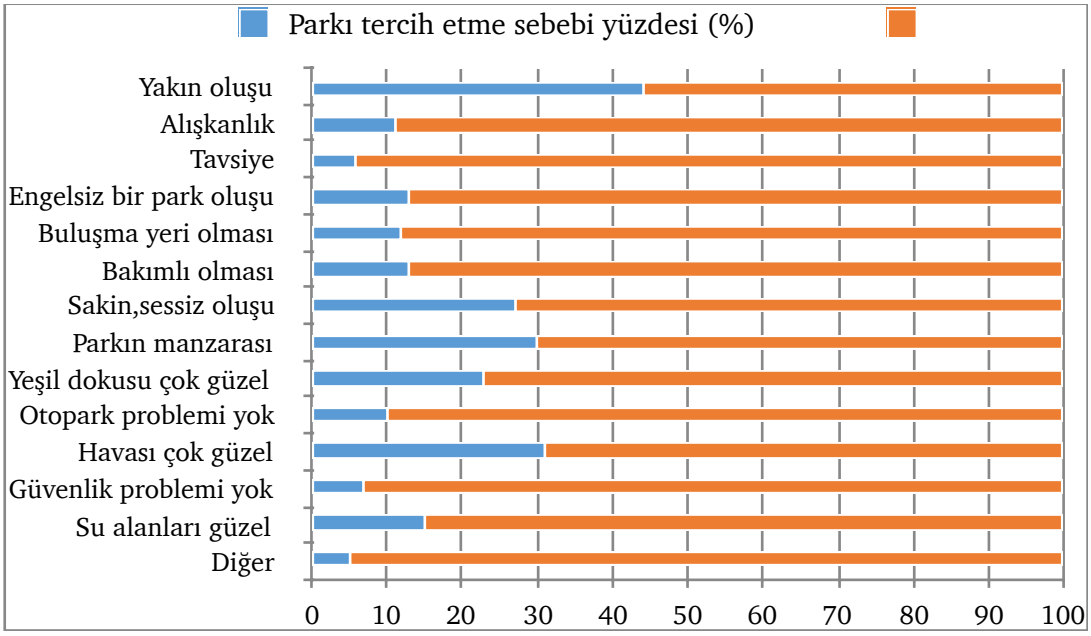

Şekil 4.51 Kültür Park kullanıcılarının bu parkı tercih etme sebeblerinin oranı

Katılımcıların parkta genelde yaptığı aktiviteler sırasıyla; açık havada zaman geçirmek (%70), su ve yeşilliği izleyerek dinlenmek (%46), çocukları gezdirmek

(%43), yürüyüş koşu veya başka spor yapmak (%25), diğer insanlarla sohbet etmek, beraber olmak (%20), parktaki hizmetlerden yararlanmak (%10), diğer (%6), gazete-kitap okumak (%4) ve piknik yapmak (%2) olarak belirlenmiştir (Şekil 4.52).

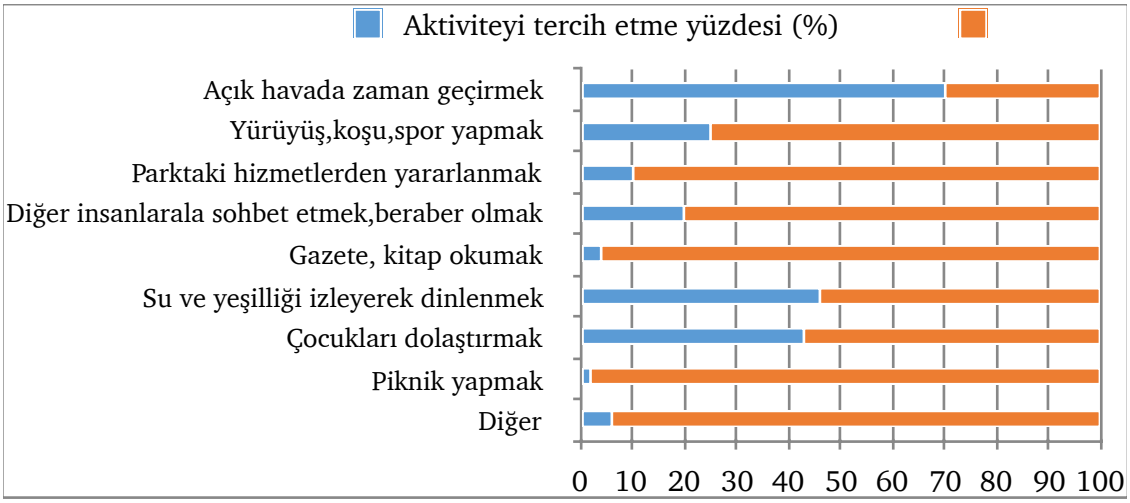

Şekil 4.52 Kültür Park kullanıcılarının parkta yaptığı aktiviteler durumu dağılımı

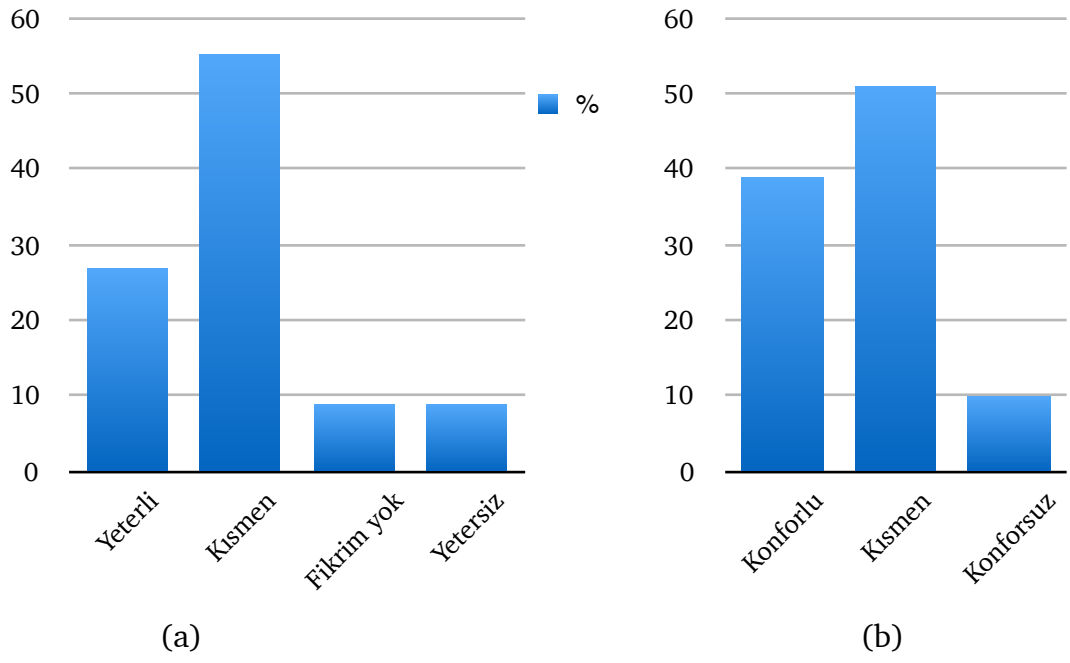

Şekil 4.53 Kültür Park kullanıcılara sunduğu aktivitelerin yeterlilik durumu (a) ve parkın konfor durumu (b) dağılımı

Parkın sunduğu aktivitelerin yeterli olup olmadığı sorulduğunda, %55 oranında katılımcı aktivitelerin kısmen yeterli olduğunu yanıtlarken, %27'si yeterli

olduğunu, %9'u yeterli olmadığını ve %9'u bu konuda fikrinin olmadığını belirtmiştir (Şekil 4.53-a).

Parkın kullanımı esnasında parkın konforlu olup olmadığı sorusu sorulmuş olup, bu soruya kullanıcıların %39'u parkın konforlu, %51'i kısmen konforlu olduğunu ve %10'u konforlu bulmadığını belirtmiştir (Şekil 4.53-b).

Katılımcılara "Sizce parkta bitkisel ve yapısal tasarımlar farklı kullanıcı profillerine kullanım seçenekleri sunuyor mu?" sorusu sorulmuş olup, soruya katılımcıların %27'si "evet, sunuyor", %58'i "kısmen sunuyor" cevabını vermişler, ancak %15'i parkta bitkisel ve yapısal tasarımların farklı kullanıcı profillerine kullanım seçenekleri sunmadığını belirtmiştir (Şekil 4.54-a).

Katılımcılardan %20'si bu parkın bitki yoğunluğunu iyi durumda olarak değerlendirirken, %61'i orta yoğunlukta ve %19'u az yoğunlukta olarak değerlendirmiştir (Şekil 4.54-b).

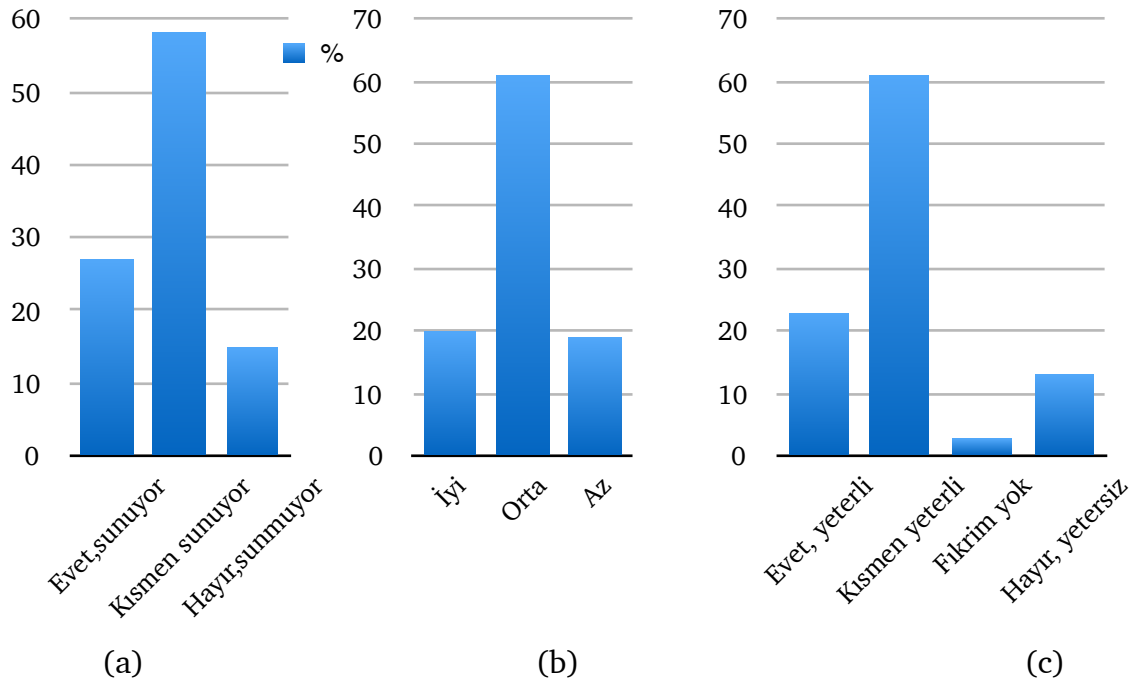

Şekil 4.54 Kültür Park'ta bitkisel ve yapısal tasarımlar farklı kullanıcı profillerine kullanım seçenekleri sunma durumu (a), park bitki yoğunluğu (b), yeşil alan miktarı ve yeşil alanların estetik güzelliği yeterlilik durumu (c) dağılımı

Bu parktaki yeşil alan miktarı ve yeşil alanların estetik güzelliğinin yeterli olup olmadığı sorulan soruya katılımcılardan %23'ü "evet, tam istediğimiz gibi",

%61'i "kısmen yeterli" ve %3'ü "fikrim yok" diye yanıt vermiştir. %13 oranındaki katılımcı bu parktaki yeşil alan miktarı ve yeşil alanların estetik güzelliğinin yetersiz olduğunu belirtmiştir (Şekil 4.54-c).

Kültür Parktaki donatı elemanlardan memnuniyet durumlarını öğrenmek amacıyla katılımcılara parktaki yer döşemesi, oturma grupları, banklar, aydınlatma elemanları, çöp kutuları, çocuk oyun elemanları, yeşil alanlar, WC, bilgilendirici ve yönlendirici levhalar, plastik objeler (heykel vb.), su öğesi, işletmeler ve güvenlik tek tek sorulmuş olup, ankete katılanların %72'si parktaki yer döşemelerden memnun olduğunu belirtirken, %9'u çok memnun olduğunu, %7'si fikrinin olmadığını, %9'u memnun olmadığını ve %3'ü hiç memnun olmadığını belirtmiştir (Şekil 4.55-a).

Parktaki oturma grupları ve banklardan, katılımcıların %71'i memnun, %16'sı çok memnun olduğunu, %6'sı memnun olmadığını, %4'ü fikrinin olmadığını ve %3'ü hiç memnun olmadığını belirtmiştir (Şekil 4.55-b).

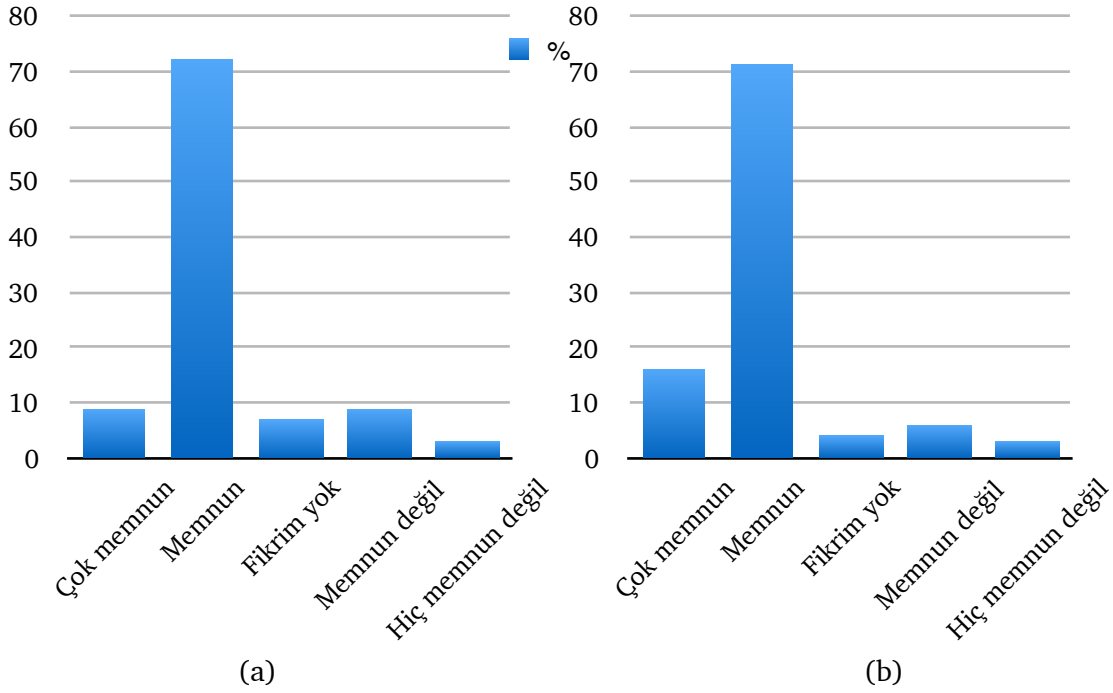

Şekil 4.55 Kültür Park kullanıcılarının parktaki yer döşemelerden memnuniyet durumu (a) ve oturma grupları, banklardan memnuniyet durumu (b) dağılımı

Aydınlatma elemanlarından katılımcıların %60'ı memnun, %16'sı çok memnun, %5'i memnun değil, %4'ü hiç memnun değil olarak tespit edilmiştir. %15 oranındaki katılımcı bu konuda fikrinin olmadığını belirtmiştir (Şekil 4.56-a).

Parktaki çöp kutulardan katılımcıların %63'ü memnun ve %16'sı çok memnun olduklarını, %8'i ise memnun olmadığını belirtmişlerdir. %3 oranında katılımcı da hiç memnun olmadığını ve %10 oranında katılımcı fikrinin olmadığını belirtmiştir (Şekil 4.56-b).

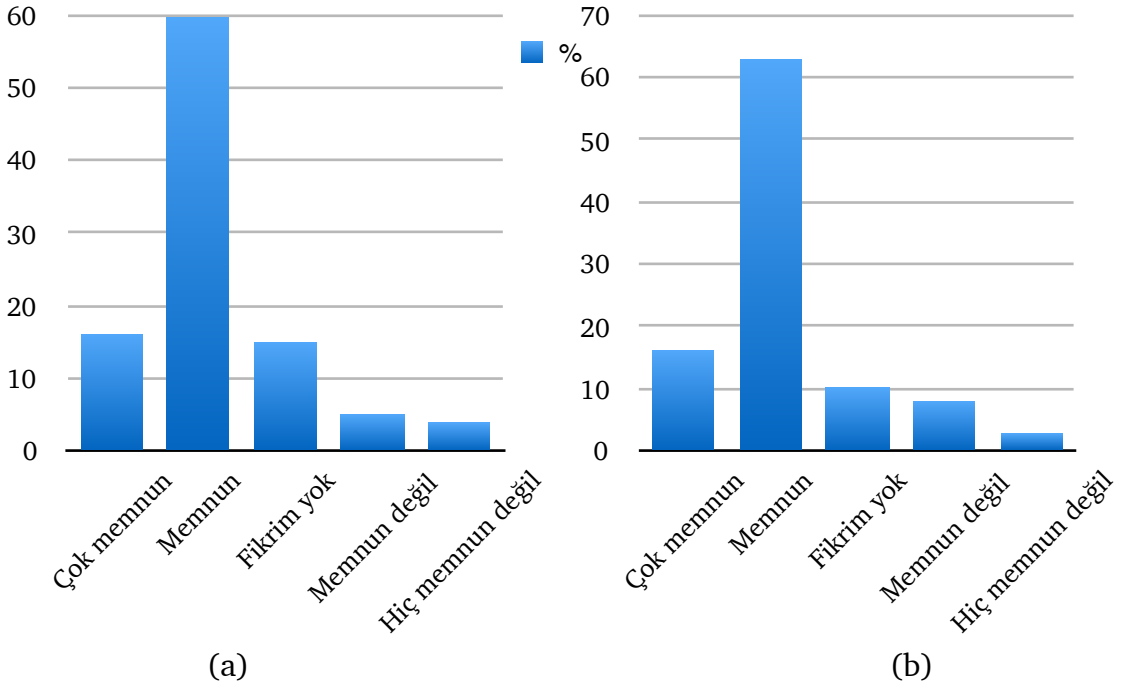

Şekil 4.56 Kültür Park kullanıcılarının parktaki aydınlatma elemanlardan memnuniyet durumu (a) ve çöp kutulardan memnuniyet durumu (b) dağılımı

Çocuk oyun elemanlarından katılımcıların %32'si memnun, %5'i çok memnun, %30'u memnun değil ve %12'si hiç memnun değil olarak belirlenmiştir. Katılımcıların %21'i parktaki çocuk oyun alanları hakkında fikrinin olmadığını belirtmişlerdir (Şekil 4.57-a).

Parktaki yeşil alanlardan katılımcıların %67'sinin memnun olduğu, %14'ünün çok memnun olduğu, %9'unun memnun olmadığı, %4'ünün fikrinin olmadığı ve %6'sının hiç memnun olmadığı tespit edilmiştir (Şekil 4.57-b).

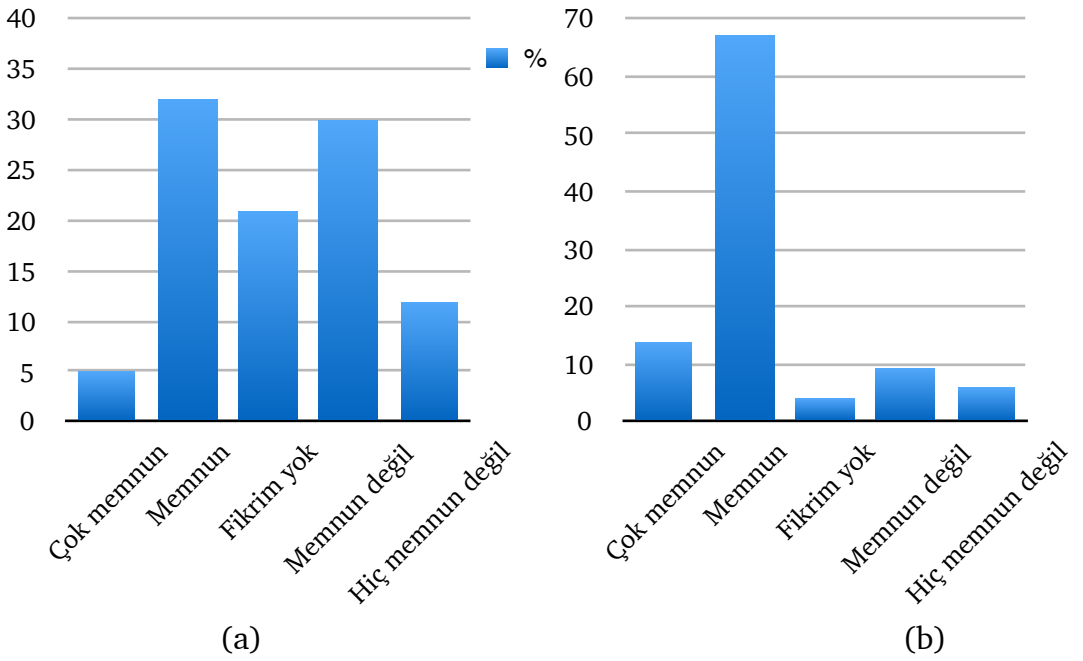

(a) (b)

Şekil 4.57 Kültür Park kullanıcılarının parktaki çocuk oyun elemanlardan memnuniyet durumu (a) ve parktaki yeşil alanlardan memnuniyet durumu (b) dağılımı

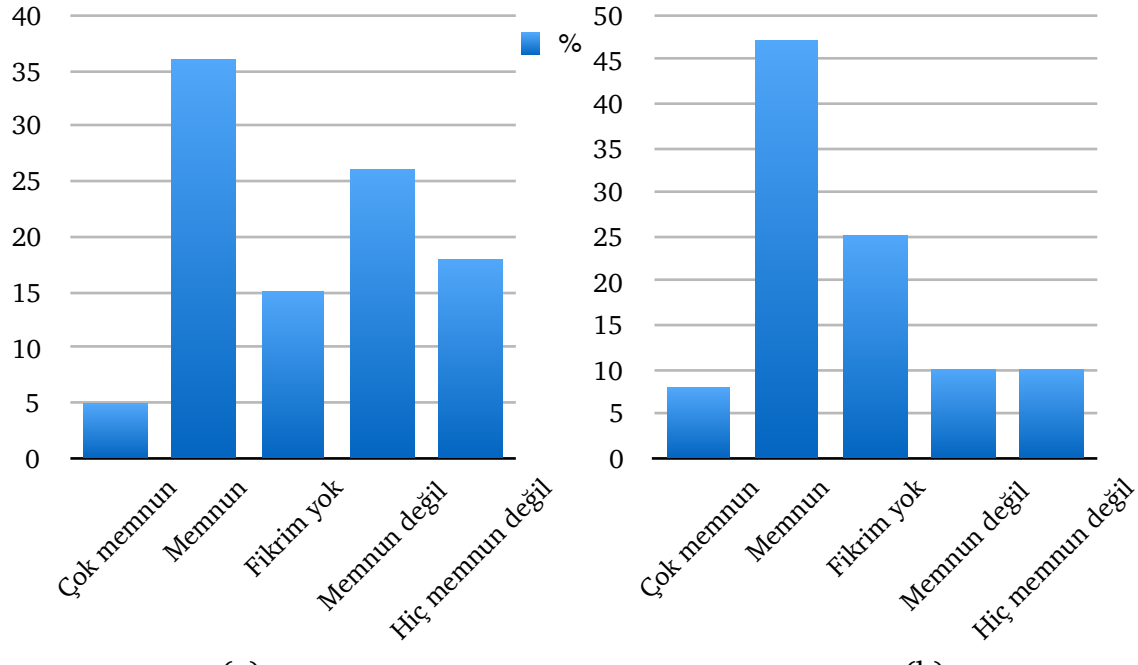

(a) (b)

Şekil 4.58 Kültür Park kullanıcılarının parktaki tuvaletlerden memnuniyet durumu (a), bilgilendirici ve yönlendirici levhalardan memnuniyet durumu (b) dağılımı

Ankete katılan kullanıcıların park içerisindeki tuvaletlerden %36'sının memnun olduğu %5'inin çok memnun olduğu, %26'ısının memnun olmadığı, %18'inin hiç memnun olmadığı ve %15'inin fikrinin olmadığı tespit edilmiştir (Şekil 4.58-a).

Parktaki yol işaretleri, bilgilendirici ve yönlendirici levhalardan, kullanıcıların %47'sinin memnun, %8'inin çok memnun olduğu, %10'unun memnun olmadığı, %10'unun hiç memnun olmadığı ve %25'inin fikrinin olmadığı tespit edilmiştir (Şekil 4.58-b).

Parktaki plastik objelerden (heykel vb) katılımcıların %49'unun memnun, %17'sinin çok memnun olduğu, %12'isinin memnun olmadığı, %16'sının fikrinin olmadığı ve %6'sının hiç memnun olmadığı tespit edilmiştir (Şekil 4.59-a).

Parktaki su öğelerden kullanıcıların %57'sinin çok memnun olduğu, %20'sinin memnun olduğu, %5'inin memnun olmadığı, %14'ünün fikrinin olmadığı ve %4'ünün hiç memnun olmadığı tespit edilmiştir (Şekil 4.59-b).

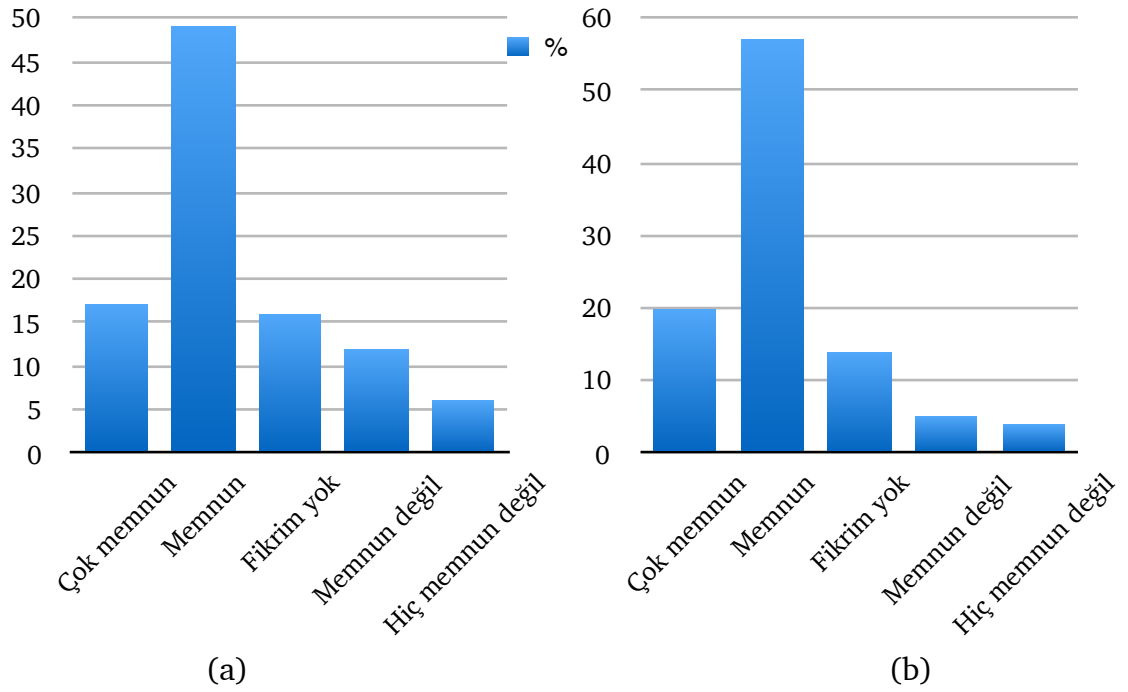

Şekil 4.59 Kültür Park kullanıcılarının parktaki plastik objelerden memnuniyet durumu (a) ve su öğelerden memnuniyet durumu (b) dağılımı

Parktaki işletme ve güvenliklerden kullanıcıların %53'ünün memnun olduğu, %14'ünün çok memnun olduğu, %8'inin memnun olmadığı, %6'sının hiç memnun olmadığı ve %19'unun fikrinin olmadığı tespit edilmiştir (Şekil 4.60).

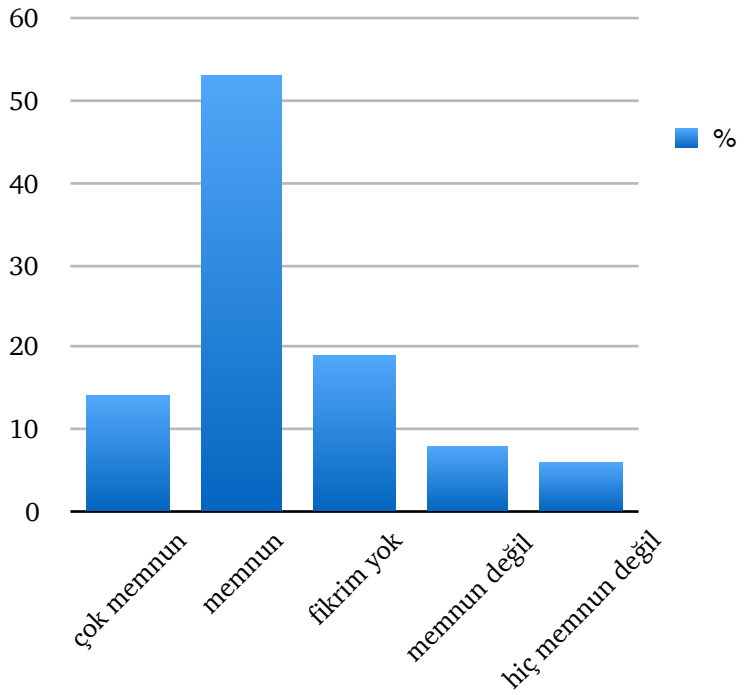

Şekil 4.60 Kültür Park kullanıcılarının parktaki işletme ve güvenliklerden memnuniyet durumu dağılımı

Parktaki rahatsız eden faktörler sorulduğunda katılımcılar sırasıyla; piknik alanlarının yetersizliği (%41), parktaki aktivitelerin yetersizliği (%40), donatı elemanlarının yetersizliği (%21), kullanıcı kitlesi (%19), kullanıcı yoğunluğu (kalabalık) fazla olması (%17), yeşil dokusunun yetersizliği (%17), diğer (%14), bilgilendirici, yönlendirici levhaların eksikliği (%14), bakım, onarım, temizlik çalışmalarının yetersizliği (%13), çevre sorunları (hava kirliliği, gürültü) (%7), ulaşım problemi (%5) olarak belirtmiştir (Şekil 4.61). Bu sıralamaya göre parkın ulaşım, çevre sorunu gibi problemlerinin ve bakım onarım, temizlik yetersizliği, bilgilendirici, yönlendirici levhaların eksikliği gibi eksiklerinin az olduğu sonucuna varılabilir.

Katılımcıların bu parktan beklentilerini öğrenmek amacıyla en fazla üç uygun şıkkı seçebildikleri soruda, parkta artırılması istenilen fonksiyonlar sırasıyla; çocuk oyun alanı (%51), spor alanı (%33), kütüphane (%32), bitki dokusu ve bitki seçimleri (%28), kapalı dinlenme alanı, kafeterya (%21), el sanatları merkezi (%17), çok amaçlı bir merkez (danışma) (%16), açık hava gösteri/sergi alanı (%16), otopark (%12), diğer (%9), su öğeleri (%9) ve donatı elemanları (%3) olarak belirlenmiştir (Şekil 4.62).

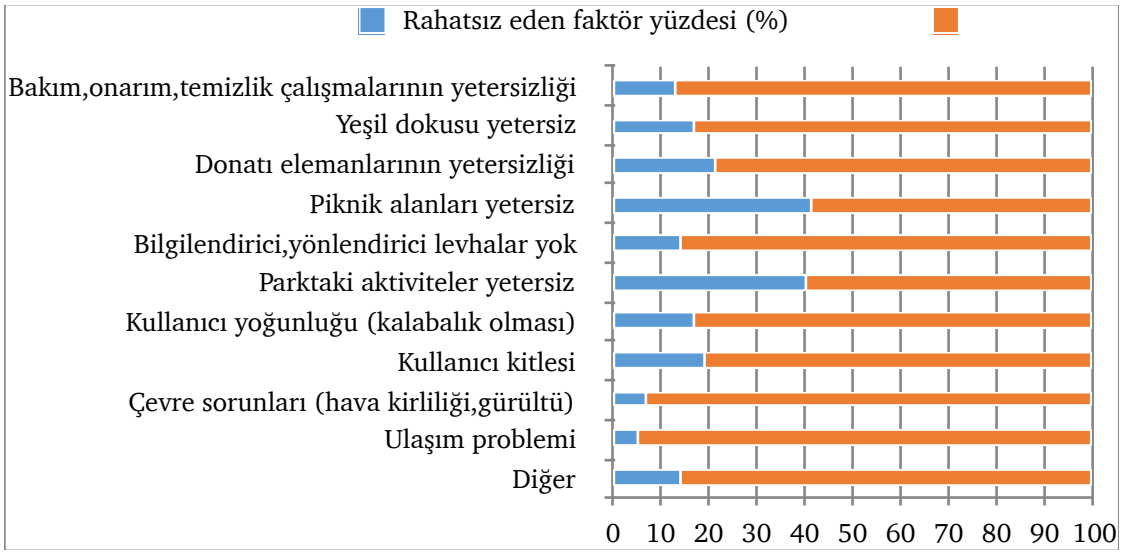

Şekil 4.61 Kültür Park kullanıcılarını parkta rahatsız eden faktörlerin oranı

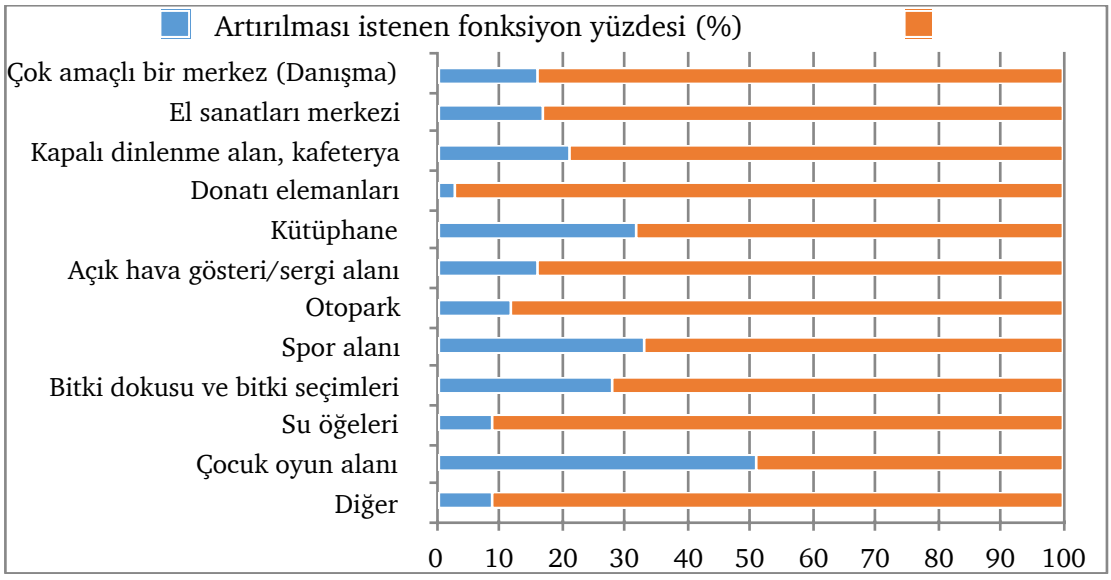

Şekil 4.62 Kültür Park'ta bulunması/artırılmasını istenen faktörlerler oranı

Katılımcılardan %46'sı bu parka ilk gelişinden günümüze kadar değişiklik olduğunu yanıtlarken, %54'ü değişiklik olmadığını belirtmiştir (Şekil 4.63-a).

Katılımcılara bu parktan memnun olup olmadığı sorulduğunda, %51 oranındaki katılımcı memnun olduğunu belirtirken, %12'si çok memnun, %31'i kısmen memnun olduğunu ve %6'sı hiç memnun olmadığını belirtmişlerdir (Şekil 4.63-b).

"Bu parkı başkalarına tavsiye eder misiniz?" sorusuna katılımcıların %91'i tavsiye edeceğini ve %9'u tavsiye etmeyeceğini yanıtlamışlardır (Şekil 4.63-c).

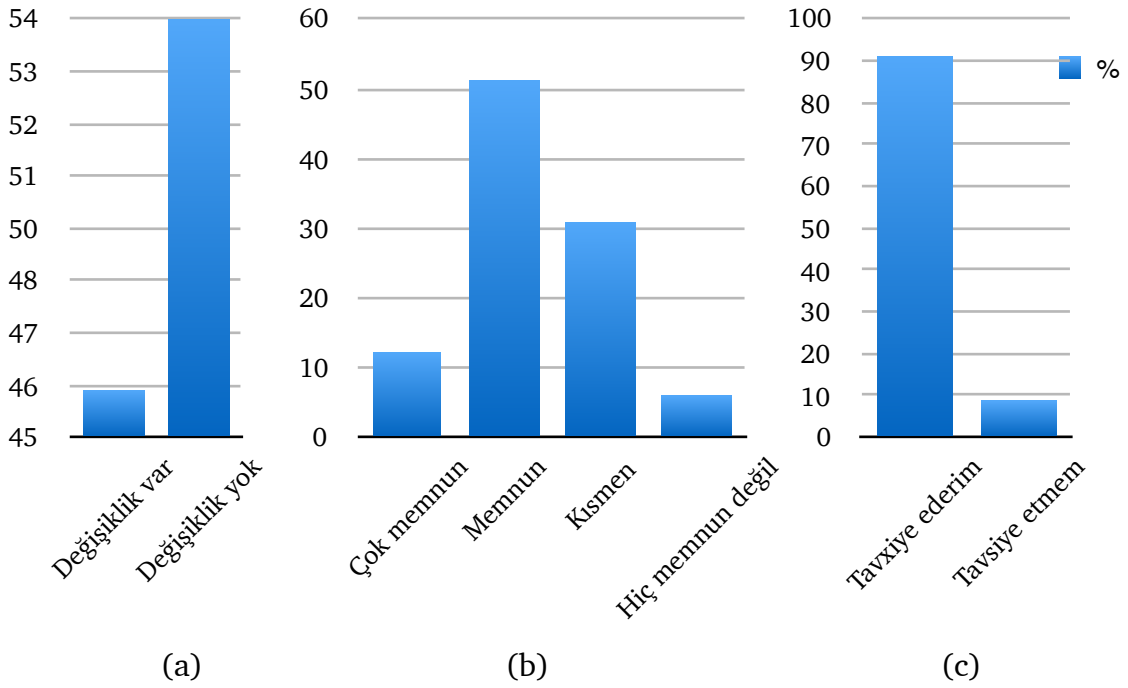

(a) (b) (c)

Şekil 4.63 Kültür Park kullanıcılarının gözlemlediği parkın değişiklik durumu (a), parktan memnuniyet durumu (b), parkı başkalara tavsiye etme durumu (c) dağılımı

4.4.2 Kültür Parkı İçin Uygulanan Anketlerin Khi Kare Analizi

Bu bölümde Kültür Parkı kullanıcılarına uygulanan anketler sonucunda ortaya çıkan verilerin Khi Kare analizi yapılmış ve anketteki sorular çaprazlanarak p>=0,05 değeri belirlenmiş, bunun sonucunda ortaya çıkan bulguların anlamlı olup olmadığı tespit edildikten sonra sadece anlam ifade eden bulgular değerlendirilmiştir.

Kültür Parkı kullanıcılarının cinsiyeti ile bu parkı ziyaret etme sebepleri ilişkisine bakıldığına, cinsiyet ile alışkanlık verileri karşılaştırıldığında p=0,009 olduğundan, bu iki veri arasındaki ilişkinin anlamlı olduğu görülmüştür. Bunların değerleri incelendiğinde, parkı ziyaret eden erkek kullanıcıların %20'sinin ve kadın kullanıcıların sadece %3,6'sının parkı alışkanlık sebebinden ziyaret etmekte olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.27). Bu sonuca göre Kültür Parkı ziyaret eden kullanıcıların çoğunun parkı ziyaret etme sebebinin alışkanlık olmadığı söylenebilir.

Tablo 4. 27 Kültür Parkı kullanıcılarının cinsiyeti- parkı tercih etme sebebi (alışkanlık) ilişkisi

			alışkanlık17		
			evet	hayır	Total
cinsiyet1	erkek	Count	9	36	45
		% within cinsiyet1	20,0%	80,0%	100,0%
		% within alışkanlık17	81,8%	40,4%	45,0%
	kadın	Count	2	53	55
		% within cinsiyet1	3,6%	96,4%	100,0%
		% within alışkanlık17	18,2%	59,6%	55,0%
Total		Count	11	89	100
		% within cinsiyet1	11,0%	89,0%	100,0%
		% within alışkanlık17	100,0%	100,0%	100,0%

Tablo 4. 28 Kültür Parkı kullanıcılarının cinsiyeti- bu parkta yaptığı aktiviteler (diğer insanlarla sohbet etmek, beraber olmak) ilişkisi

			diğerinsanlarlasohbetetmekberaberolmak18		
			evet	hayır	Total
cinsiyet1	erkek	Count	13	32	45
		% within cinsiyet1	28,9%	71,1%	100,0%
		% within diğerinsanlarlasohbetetmekberaberolmak18	65,0%	40,0%	45,0%
	kadın	Count	7	48	55
		% within cinsiyet1	12,7%	87,3%	100,0%
		% within diğerinsanlarlasohbetetmekberaberolmak18	35,0%	60,0%	55,0%
Total		Count	20	80	100
		% within cinsiyet1	20,0%	80,0%	100,0%
		% within diğerinsanlarlasohbetetmekberaberolmak18	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyet ile kullanıcıların bu parkta genelde yaptığı aktiviteler değerlendirildiğinde, diğer insanlarla sohbet etmek ve beraber olmak verileri

karşılaştırıldığında p=0,044 olduğundan bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bunların değerleri incelendiğinde, erkek kullanıcıların %28,9'unun, kadın kullanıcıların %12,7'sinin bu parkta genelde yaptığı aktivitelrin diğer insanlarla sohbet etmek, beraber olmak olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.28).

Cinsiyet ve "Sizce parktaki bitki yoğunluğu nasıldır?"sorusuna verilen yanıtlardan oluşan veriler çaprazlandığında p=0,825 olduğundan, bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (Tablo 4.29).

Tablo 4. 29 Kültür Parkı kullanıcılarının cinsiyeti- parkın bitki yoğunluğu ilişkisi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	,384[a]	2	,825
Likelihood Ratio	,384	2	,825
Linear-by-Linear Association	,031	1	,860
N of Valid Cases	100		

Gelir düzeyi ile kullanıcıların parkta yaptıkları aktiviteler çaprazlandığında p>0,05 sağlandığından, bu veriler arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Kullanıcıların bu mahallede yaşama süresi ile parkta artırılması gereken fonksiyonlar hakkındaki düşünceleri verileri çaprazlandığında; kullanıcıların bu mahallede yaşama süreleri ile parkta kütüphane bulunmasını istemesi verileri p=0,031 olduğundan, parkı kullanıcıların bu mahallede yaşama süresi ile bu seçenek arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bunların değerleri incelendiğinde;

bu mahallede yaşama süresi 0-5 yıl arasında olan kullanıcıların %22,6'sı,

bu mahallede yaşama süresi 6-10 yıl arasında olan kullanıcıların %38,9'u,

bu mahallede yaşama süreleri 11-15 yıl arasında olan kullanıcıların %57,1'i,

bu mahallede yaşama süresi 16-20 yıldan fazla olan kullanıcıların %12,5'i ve bu mahallede yaşama süresi 21 ve üzeri yıl olan kullanıcıların %28,6'sı bu parkta kütüphane bulunmasını istedikleri tespit edilmektedir (Tablo 4.30).

Tablo 4. 30 Kültür Parkı kullanıcılarının bu mahalledeki yaşama süresi-parkta artırılması istenen fonksiyonlar (kütüphane) ilişkisi

			kütüphane26		
			evet	hayır	Total
kaçyıldırbumahallede7	0-5	Count	7	24	31
		% within kaçyıldırbumahallede7	22,6%	77,4%	100,0%
		% within kütüphane26	21,9%	35,3%	31,0%
	6-10	Count	7	11	18
		% within kaçyıldırbumahallede7	38,9%	61,1%	100,0%
		% within kütüphane26	21,9%	16,2%	18,0%
	11-15	Count	12	9	21
		% within kaçyıldırbumahallede7	57,1%	42,9%	100,0%
		% within kütüphane26	37,5%	13,2%	21,0%
	16-20	Count	2	14	16
		% within kaçyıldırbumahallede7	12,5%	87,5%	100,0%
		% within kütüphane26	6,2%	20,6%	16,0%
	21 ve üzeri	Count	4	10	14
		% within kaçyıldırbumahallede7	28,6%	71,4%	100,0%
		% within kütüphane26	12,5%	14,7%	14,0%
Total		Count	32	68	100
		% within kaçyıldırbumahallede7	32,0%	68,0%	100,0%
		% within kütüphane26	100,0%	100,0%	100,0%

Bahçeli ya da bahçesiz konutta oturanların bu parktaki bitki yoğunluğu hakkındaki düşünceleri karşılaştırıldığında aralarındaki ilişkinin istatistiksel açıdan anlamlı olduğu tespit edilmiştir (P=0,026). Bunların değerleri incelendiğinde, Kültür Park'ın bitki yoğunluğunu bahçeli konutta yaşayan kullanıcıların %19,3'ü ve bahçesiz konutta yaşayanların %20,9'u iyi olarak, bahçeli konutta yaşayan kullanıcıların %52,6'sı ve bahçesiz konutta yaşayanların %72,1'i orta olarak, bahçeli konutta yaşayan kullanıcıların %28,1'i ve bahçesiz konutta yaşayanların %7,0'si az olarak değerlendirmiştir (Tablo 4.31).

Tablo 4. 31 Kültür Parkı kullanıcılarının konutunun bahçe durumu-parkın bitki yoğunluğu ilişkisi

			bitkiyoğunluğu22			
			az	orta	iyi	Total
konutunuzun bahçesi9	var	Count	16	30	11	57
		% within konutunuzunbahçesi9	28,1%	52,6%	19,3%	100,0%
		% within bitkiyoğunluğu22	84,2%	49,2%	55,0%	57,0%
	yok	Count	3	31	9	43
		% within konutunuzunbahçesi9	7,0%	72,1%	20,9%	100,0%
		% within bitkiyoğunluğu22	15,8%	50,8%	45,0%	43,0%
Total		Count	19	61	20	100
		% within konutunuzunbahçesi9	19,0%	61,0%	20,0%	100,0%
		% within bitkiyoğunluğu22	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tablo 4. 32 Kültür Parkı kullanıcılarının konutunun bahçe durumu-kullanıcıların parkı başkalarına tavsiye etme durumu ilişkisi

			başkalaratavsiyedermisiniz29		
			evet	hayır	Total
konutunuzun bahçesi9	var	Count	55	2	57
		% within konutunuzunbahçesi9	96,5%	3,5%	100,0%
		% within başkalaratavsiyedermisiniz29	60,4%	22,2%	57,0%
	yok	Count	36	7	43
		% within konutunuzunbahçesi9	83,7%	16,3%	100,0%
		% within başkalaratavsiyedermisiniz29	39,6%	77,8%	43,0%
Total		Count	91	9	100
		% within konutunuzunbahçesi9	91,0%	9,0%	100,0%
		% within başkalaratavsiyedermisiniz29	100,0%	100,0%	100,0%

Parkı kullanıcıların konutunun bahçesi olup olmadığı verisi ile kullanıcıların bu parkı başkalarına tavsiye edip-etmeyeceği düşünceleri verileri çaprazlandığında, $p=0,027$ olduğundan bu veriler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bunların

değerleri incelendiğinde, Kültür Parkı ziyaret eden bahçeli konutta yaşayan kullanıcıların %96,5'i ve bahçesiz konutta yaşayanların %83,7'si bu parkı başkalarına tavsiye edecekleri tespit edilmiştir (Tablo 4.32).

Kullanıcıların bu parkı tercih etme sebepleri ile bu parkta genelde yaptığı aktiviteler verileri çaprazlandığında, parkın yakın oluşu verisi ile açık havada zaman geçirmek verisi p=0,022 olduğundan, bu veriler arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bunların değerleri incelendiğinde, Kültür Parkı yakınlığı sebebiyle ziyaret eden kullanıcıların %81,8'i parkta genelde açık havada zaman geçirmeyi daha çok tercih ettiği tespit edilmiştir. (Tablo 4.33).

Tablo 4. 33 Kültür Parkı kullanıcılarının bu parkı tercih etme sebepleri (yakın oluşu)-parkta yaptığı aktiviteler (açık havada zaman geçirmek) ilişkisi

			açıkhavagösterialanı26		
			evet	hayır	Total
yakınoluşu17	evet	Count	11	33	44
		% within yakınoluşu17	25,0%	75,0%	100,0%
		% within açıkhavagösterialanı26	68,8%	39,3%	44,0%
	hayır	Count	5	51	56
		% within yakınoluşu17	8,9%	91,1%	100,0%
		% within açıkhavagösterialanı26	31,2%	60,7%	56,0%
Total		Count	16	84	100
		% within yakınoluşu17	16,0%	84,0%	100,0%
		% within açıkhavagösterialanı26	100,0%	100,0%	100,0%

Kullanıcıların bu parkı tercih etme sebepleri ile parktaki bitkilerin yoğunluk derecesi verileri çaprazlandığında; parkın sakin, sessiz oluşu seçeneğindeki veriler ile bu parkın bitki yoğunluğu verilerin p değeri 0,029 olduğundan, bunlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bulgular değerlendirildiğinde, parkı sakin, sessiz oluşundan dolayı kullanan kullanıcıların %37'si bu parkın bitki yoğunluğunu iyi, %51,9'u orta ve %11,1'i az olarak düşünmektedirler (Tablo 4.34).

Tablo 4. 34 Kültür Parkı kullanıcılarının bu parkı tercih etme sebepleri (sakin, sessiz olması)-parkın bitki yoğunluğu ilişkisi

			bitkiyoğunluğu22			
			az	orta	iyi	Total
sakinsessizolması17	evet	Count	3	14	10	27
		% within sakinsessizolması17	11,1%	51,9%	37,0%	100,0%
		% within bitkiyoğunluğu22	15,8%	23,0%	50,0%	27,0%
	hayır	Count	16	47	10	73
		% within sakinsessizolması17	21,9%	64,4%	13,7%	100,0%
		% within bitkiyoğunluğu22	84,2%	77,0%	50,0%	73,0%
Total		Count	19	61	20	100
		% within sakinsessizolması17	19,0%	61,0%	20,0%	100,0%
		% within bitkiyoğunluğu22	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kullanıcıların bu parkı tercih etme sebepleri ile “Bu parkta hangi fonksiyonlar bulunmalı/artırılmalı?” sorusuna verdiği cevaplar verileri çaprazlandığında, parkın yakın oluşu ile parkta çok amaçlı merkezin artırılması seçeneğindeki verilerin p=0,001; parkın yakın oluşu ile parkta açık hava gösteri alanı artırılması seçeneği verilerinin p=0,030 sağlandığından bu veriler arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bulgular değerlendirildiğinde, parkın yakınlığı sebebinden bu parkı tercih eden kullanıcıların %29,5’inin parkta çok amaçlı bir merkezin artırılmasını düşündükleri tespit edilmiştir. Parkı yakın olması sebebiyle tercih eden kullanıcıların %25,0’inin parkta açık gösteri alanı artırılmasını düşündükleri tespit edilmektedir (Tablo 4.35).

Tablo 4. 35 Kültür Parkı kullanıcılarının parkı tercih etme sebebi (yakın oluşu)-parkta artırılması istenen fonksiyonlar (çok amaçlı merkez, açık hava gösteri alanı) ilişkisi

			çokamaçlımerkez26		
			evet	hayır	Total
yakınoluşu17	evet	Count	13	31	44
		% within yakınoluşu17	29,5%	70,5%	100,0%
		% within çokamaçlımerkez26	81,2%	36,9%	44,0%
	hayır	Count	3	53	56
		% within yakınoluşu17	5,4%	94,6%	100,0%
		% within çokamaçlımerkez26	18,8%	63,1%	56,0%
Total		Count	16	84	100
		% within yakınoluşu17	16,0%	84,0%	100,0%
		% within çokamaçlımerkez26	100,0%	100,0%	100,0%

			açıkhavadazaman geçirmek18		
			evet	hayır	Total
yakınoluşu17	evet	Count	36	8	44
		% within yakınoluşu17	81,8%	18,2%	100,0%
		% within açıkhavadazamangeçirmek18	51,4%	26,7%	44,0%
	hayır	Count	34	22	56
		% within yakınoluşu17	60,7%	39,3%	100,0%
		% within açıkhavadazamangeçirmek18	48,6%	73,3%	56,0%
Total		Count	70	30	100
		% within yakınoluşu17	70,0%	30,0%	100,0%
		% within açıkhavadazamangeçirmek18	100,0%	100,0%	100,0%

Kullanıcıların parkı tercih etme sebepleri ve katılımcılara sorulan parktan memnuniyeti hakkındaki sorular veriler çaprazlandığında p>0,050 değeri sağlandığından, bu veriler arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Kullanıcıların bu parkta genelde yaptığı aktiviteler ile parkın konfor durumu hakkındaki düşünceleri karşılaştırıldığında aralarındaki ilişkinin istatistiksel açıdan anlamlı olduğu tespit edilmiştir (P=0,031). Bunların değerleri

incelendiğinde, parkta su ve yeşilliği izleyerek dinlenen kullanıcıların %37,0'si bu parkı konforlu hissederken %60,9'u kısmen konforlu ve %2,2'si konforsuz diye düşünmekte olduğu tespit edilmektedir (Tablo 4.36).

Tablo 4. 36 Kültür Parkı kullanıcılarının parkta yaptığı aktiviteler (su ve yeşilliği izleyerek dinlenmek)-parkın konfor durumu ilişkisi

			konforlumu20			
			evet	kısmen	hayır	Total
suveyeşilliğiizleyerekdinlenmek18	evet	Count	17	28	1	46
		% within suveyeşilliği izleyerekdinlenmek18	37,0%	60,9%	2,2%	100,0%
		% within konforlumu20	43,6%	54,9%	10,0%	46,0%
	hayır	Count	22	23	9	54
		% within suveyeşilliği izleyerekdinlenmek18	40,7%	42,6%	16,7%	100,0%
		% within konforlumu20	56,4%	45,1%	90,0%	54,0%
Total		Count	39	51	10	100
		% within suveyeşilliği izleyerekdinlenmek18	39,0%	51,0%	10,0%	100,0%
		% within konforlumu20	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kullanıcıların bu parkta genelde yaptığı aktiviteler ile kullanıcıları parkta rahatsız eden faktörler verileri çaprazlandığında, parkta su ve yeşilliği izleyerek dinlenmek seçeneği ile kullanıcılar yoğunluğu seçeneği verileri p=0,006; parkta çocukları gezdirmek seçeneği ile piknik alanları yetersiz seçeneği verileri p=0,002; parkta çocukları gezdirmek seçeneği ile parktaki aktiviteler yetersiz seçeneği verileri p=0,048 olduğundan, bu veriler arasında anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bulgular değerlendirildiğinde, parkta su ve yeşilliği izleyerek dinlenen kullanıcıların %71,7'si bu parktaki kullanıcılar yoğunluğundan rahatsız olmadığı tespit edilmektedir. Parkta genelde çocukları gezdiren kullanıcıların %58,1'i parkta piknik alanlarının yetersiz olduğunu düşündükleri ve parkta genelde çocukları gezdiren kullanıcıların %51,2'si parktaki aktivitelerin yetersiz olduğunu düşündükleri tespit edilmiştir. (Tablo 4.37).

Tablo 4. 37 Kültür Parkı kullanıcılarının parkta yaptığı aktiviteler (su ve yeşilliği izleyerek dinlenmek, çocukları gezdirmek) -kullanıcıları parkta rahatsız eden faktörler (kullanıcı yoğunluğu, piknik alanları yetersiz, parktaki aktiviteler yetersiz) ilişkisi

			kullanıcıyoğunluğu25		
			evet	hayır	Total
suveyeşilliğiizleyerekdinlenmek18	evet	Count	13	33	46
		% within suveyeşilliğiizleyerekdinlenmek18	28,3%	71,7%	100,0%
		% within kullanıcıyoğunluğu25	76,5%	39,8%	46,0%
	hayır	Count	4	50	54
		% within suveyeşilliğiizleyerekdinlenmek18	7,4%	92,6%	100,0%
		% within kullanıcıyoğunluğu25	23,5%	60,2%	54,0%
Total		Count	17	83	100
		% within suveyeşilliğiizleyerekdinlenmek18	17,0%	83,0%	100,0%
		% within kullanıcıyoğunluğu25	100,0%	100,0%	100,0%

			piknikalanıyetersiz25		
			evet	hayır	Total
çocuklarıgezdirmek18	evet	Count	25	18	43
		% within çocuklarıgezdirmek18	58,1%	41,9%	100,0%
		% within piknikalanlarıyetersiz25	61,0%	30,5%	43,0%
	hayır	Count	16	41	57
		% within çocuklarıgezdirmek18	28,1%	71,9%	100,0%
		% within piknikalanlarıyetersiz25	39,0%	69,5%	57,0%
Total		Count	41	59	100
		% within çocuklarıgezdirmek18	41,0%	59,0%	100,0%
		% within piknikalanlarıyetersiz25	100,0%	100,0%	100,0%

			aktiviteleryetersiz25		
			evet	hayır	Total
çocuklarıgezdirmek18	evet	Count	22	21	43
		% within çocuklarıgezdirmek18	51,2%	48,8%	100,0%
		% within aktiviteleryetersiz25	55,0%	35,0%	43,0%
	hayır	Count	18	39	57
		% within çocuklarıgezdirmek18	31,6%	68,4%	100,0%
		% within aktiviteleryetersiz25	45,0%	65,0%	57,0%
Total		Count	40	60	100
		% within çocuklarıgezdirmek18	40,0%	60,0%	100,0%
		% within aktiviteleryetersiz25	100,0%	100,0%	100,0%

Kullanıcıların bu parkta genelde yaptığı aktiviteleri ile “Bu parkta hangi fonksiyonlar bulunmalı/artırılmalı?” sorusuna verdiği cevaplar verileri çaprazlandığında, parkta genelde yaptığı aktivite diğer insanlarla sohbet etmek, beraber olmak seçeneğindeki veriler ile parkta donatı elemanları artırılması seçeneği verileri p=0,040; çocukları gezdirmek seçeneğindeki veriler ile parkta çocuk oyun alanı artırılması seçeneği verileri p=0,004 değeri sağlandığından, bu veriler arasında anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bulgular değerlendirildiğinde, parkta genelde yaptığı aktivite diğer insanlarla sohbet etmek, beraber olmak olan kullanıcıların %90,0’ı parkta donatı elemanlarının artırılmasına gerek duymamaktadır. Parkta çocukları gezdiren kullanıcıların %67,4’ü parkta çocuk oyun alanı arttırılması isteğinde bulunduğu tespit edilmektedir (Tablo 4.38).

Tablo 4. 38 Kültür Parkı kullanıcılarının parkta yaptığı aktiviteler (diğer insanlarla sohbet etmek beraber olmak, çocukları gezdirmek) -parkta artırılması gereken fonksiyonlar (donatı elemanları, çocuk oyun alanı) ilişkisi

			donatıelamanlar26		
			evet	hayır	Total
diğerinsanlarlasohbetetmekberaberolmak18	evet	Count	2	18	20
		%withindiğerinsanlarlasohbetetmekberaberolmak18	10,0%	90,0%	100,0%
		% within donatıelamanlar26	66,7%	18,6%	20,0%
	hayır	Count	1	79	80
		% withindiğerinsanlarlasohbetetmekberaberolmak18	1,2%	98,8%	100,0%
		% within donatıelamanlar26	33,3%	81,4%	80,0%
Total		Count	3	97	100
		% withindiğerinsanlarlasohbetetmekberaberolmak18	3,0%	97,0%	100,0%
		% within donatıelamanlar26	100,0%	100,0%	100,0%

			çocukoyunalanı26		
			evet	hayır	Total
çocuklarıgezdirmek18	evet	Count	29	14	43
		% within çocuklarıgezdirmek18	67,4%	32,6%	100,0%
		% within çocukoyunalanı26	56,9%	28,6%	43,0%
	hayır	Count	22	35	57
		% within çocuklarıgezdirmkek18	38,6%	61,4%	100,0%
		% within çocukoyunalanı26	43,1%	71,4%	57,0%
Total		Count	51	49	100
		% within çocuklarıgezdirmek18	51,0%	49,0%	100,0%
		% within çocukoyunalanı26	100,0%	100,0%	100,0%

Kullanıcıların “Sizce bu park konforlu mu?” sorusuna verdiği cevaplar verileri ile “Bu parkta hangi fonksiyonlar bulunmalı/artırılmalı?” sorusuna verdiği cevaplardan oluşan veriler çaprazlandığında, parkın konfor durumu verileri ile kullanıcıların parkta çocuk oyun alanlarının artırılması hakkındaki düşünceleri

verileri p=0,022 değeri sağlandığından, bu veriler arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bulgular değerlendirildiğinde, Kültür Parkı konforlu bulan kullanıcıların %35,9'u, parkı kısmen konforlu bulan kullanıcıların %56,9'u ve parkı konforlu bulmayan kullanıcıların %80,0'i parkta çocuk oyun alanlarının artırılmasını istemekte olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.39). Bu sonuca göre Kültür Park'ta çocuk oyun alanının artırılması parkın konfor düzeyini olumlu yönden etkileyeceği ön görülmüştür.

Tablo 4. 39 Kültür Parkı konfor durumu -parkta artırılması istenilen fonksiyonlar (çocuk oyun alanı) ilişkisi

			çocukoyunalanı26		
			evet	hayır	Total
konforlumu20	evet	Count	14	25	39
		% within konforlumu20	35,9%	64,1%	100,0%
		% within çocukoyunalanı26	27,5%	51,0%	39,0%
	kısmen	Count	29	22	51
		% within konforlumu20	56,9%	43,1%	100,0%
		% within çocukoyunalanı26	56,9%	44,9%	51,0%
	hayır	Count	8	2	10
		% within konforlumu20	80,0%	20,0%	100,0%
		% within çocukoyunalanı26	15,7%	4,1%	10,0%
Total		Count	51	49	100
		% within konforlumu20	51,0%	49,0%	100,0%
		% within çocukoyunalanı26	100,0%	100,0%	100,0%

Kullanıcıları parkta rahatsız eden faktörler ile parkta artırılması gereken fonksiyonlar ilişkisine bakıldığında; parktaki aktiviteler yetersiz seçeneği ile parkta kapalı dinlenme alanı, kafeterya artırılması seçeneği p=0,021; parktaki aktiviteler yetersiz seçeneği ile parktaki bitki dokusu ve bitki seçimleri artırılması seçeneği p=0,029 olduğundan, bu veriler arasında anlamlı ilişki bulunmaktadır. Parktaki aktiviteler yetersiz düşüncesinde olan kullanıcıların %32,5'i parkta kapalı dinlenme alanı, kafeterya artırılması gerektiğini düşünmektedir. Parktaki aktiviteler yetersiz düşüncesinde olan kullanıcıların %40,0'ı parkın bitki dokusu

ve bitki seçimlerinin artırılması gerektiğini düşünmekte oldukları tespit edilmiştir (Tablo 4.40).

Tablo 4. 40 Kültür Parkı kullanıcılarını parkta rahatsız eden faktörler (parktaki aktiviteler yetersiz) -parkta artırılması gereken fonksiyonlar (kapalı dinlenme alanı, kafeterya, bitki dokusu ve bitki seçimleri) ilişkisi

			kapalıdinlenmealanıkafeterya26		
			evet	hayır	Total
aktiviteler yetersiz25	evet	Count	13	27	40
		% withinparktakiaktiviteleryetersiz25	32,5%	67,5%	100,0%
		% within kapalıdinlenmealanıkafeterya26	61,9%	34,2%	40,0%
	hayır	Count	8	52	60
		% within parktakiaktiviteleryetersiz25	13,3%	86,7%	100,0%
		% withinkapalıdinlenmealanıkafeterya26	38,1%	65,8%	60,0%
Total		Count	21	79	100
		% within parktakiaktiviteleryetersiz25	21,0%	79,0%	100,0%
		% withinkapalıdinlenmealanıkafeterya26	100,0%	100,0%	100,0%

			bitkidokusubitkiseçeenekleri26		
			evet	hayır	Total
aktiviteler yetersiz25	evet	Count	16	24	40
		% within aktiviteleryetersiz25	40,0%	60,0%	100,0%
		% within bitkidokusu,bitkiseçenekleri26	57,1%	33,3%	40,0%
	hayır	Count	12	48	60
		% within aktiviteleryetersiz25	20,0%	80,0%	100,0%
		% within bitkidokusu,bitkiseçenekleri26	42,9%	66,7%	60,0%
Total		Count	28	72	100
		% within aktiviteleryetersiz25	28,0%	72,0%	100,0%
		% within bitkidokusubitkiseçeenekleri26	100,0%	100,0%	100,0%

5

SONUÇ VE ÖNERİLER

İstanbul ili Büyükçekmece ilçesinde seçilen 3 büyük parkta yapılan bu tez çalışmasında belirlenen amaçlar doğrultusunda elde edilen sonuçlar aşağıda verilmiştir.

5.1 Büyük Atatürk Parkı, Lozan Parkı ve Kültür Park Kullanıcılarının Sosyo-Demografik Özellikleri Açısından Değerlendirilmesi

Araştırma alanı olarak seçilen Büyük Atatürk Parkı, Lozan Parkı ve Kültür Park ziyaretçilerinin sosyo-demografik özelliklerine baktığımızda şu sonuçlar ortaya çıkmıştır:

• Ankete katılan bu üç parktaki ziyaretçiler aralarında çok belirgin bir fark olmamakla birlikte çoğunluğu kadın ziyaretçilerden oluşmaktadır.

• Büyük Atatürk Parkı'nı aralarında çok belirgin bir fark olmamakla birlikte en çok 18-25 yaş grubu olan genç bireyler, daha sonra 41-65 yaş grubu, üçüncü olarak 26-40 yaş grubu ziyaret etmektedir. Lozan Parkı ve Kültür Park'ını ise en çok 26-40 yaş grubu, ikinci olarak 41-65 yaş grubu, üçüncü olarak 18-25 yaş grubu ziyaret etmektedir. Parkları kullanan 66 yaş ve üzeri yaş gurubu %5'ten az oranda olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre Büyük Atatürk Parkı'nın her yaş grubu kullanıcı kitlesine hizmet sağladığı, Lozan Parkı ve Kültür Park'ının genç bireylerden çok yetişkin bireylere daha fazla olanaklar sunduğu ve memnun ettiği ortaya çıkmaktadır. Bir kent parkı tüm yaş gruplarına eşit oranda hizmet sağlamalıdır. Bu sebeple diğer yaş aralıklarında olan kullanıcı gruplarının da Lozan Parkı ve Kültür Park'ına dahil edilmesi için alanda yer alan donatı, fonksiyon alanları ve mekanların (çocuk oyun alanı, spor alanı vb.) bu yaş gruplarının gereksinimlerine göre revize edilerek iyileştirilmesi ve eksik

donatıların tamamlanıp bu bağlamda uygun mekanların bu iki parkta kazandırılması önerilir.

• Kullanıcıların eğitim seviyesi incelendiğinde bu üç parkı ziyaret eden kullanıcıların çoğunun (%72 ila %84 oran arasında) lise ve üniversite mezunu kitlesi oldukları saptanmıştır. Parkın kullanıcılarının büyük çoğunluğunu eğitimli insanların oluşturduğu görülmektedir.

• Meslek gruplarına göre bir değerlendirme yapıldığında, Büyük Atatürk Parkı en çok öğrenciler, Lozan Parkı en çok ev hanımı ve serbest meslek sahipleri, Kültür Park'ı ise en çok serbest meslek sahipleri ve işçi kitlesi kullanmakta olduğu saptanmıştır. Parkların kullanımını artırmak için her parkı en çok kullanan meslek gruplarının talep ve beklentileri dikkate alınmalı ve bu grupta yer alan insanların ihtiyaçlarına cevap verecek alanlar parkta artırılmalıdır.

• Gelir durumuna bakıldığında bu üç park daha çok (%75 ila %85 arasında) aylık ortalama geliri düşük ve orta gelir düzeyindeki kullanıcılar tarafından tercih edilmektedir. Yüksek gelir düzeyine sahip insanların da bu üç parktaki kullanımını arttırmak için, bu gelir grubundaki kullanıcılara hitap edecek, memnun edecek aktivite ve mekanların artırılması önerilmektedir.

• Ankete katılan park ziyaretçilerinin büyük çoğunluğu (%39 ila %66 arasında) hafta sonunu parklara giderek, daha sonra evde çeşitli uğraşı veya spor yaparak değerlendirmektedir.

• Büyük Atatürk Parkı, Lozan Parkı ve Kültür Park'ı ziyaret eden kullanıcıların park bulunduğu mahallede yaşama süresine göre bir değerlendirme yapıldığında, bu üç parkın kullanıcıları %49 ila %57 oran arasında 10 yıldan daha az süre park bulunduğu mahallede ikamet etmekte olan kişilerden oluştuğu saptanmıştır. Kullanıcıların parkın bulunduğu mahallede yaşama süresi arttıkça parkı ziyaret etme oranları azalmaktadır. Ayrıca Büyük Atatürk Parkı ziyaret eden erkek kullanıcıların %39,0'unun ve kadın kullanıcıların %30,5'inin bu mahallede 0-5 yıl arasında yaşamakta olduğu, bu mahallede yaşama süresi 6 yıldan fazla olan kullanıcıların yaşama süresi arttıkça bu parkı ziyaret eden

erkeklerin oranlarında artış ve kadınların oranlarında ise azalış gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

• Bu üç park kullanıcıların büyük çoğunluğunun (%72'den fazla oranda) münferit apartman dairelerinde oturdukları ve büyük çoğunluğunun (%57'den fazla oranda) bahçeli konutta yaşadığı saptanmıştır.

5.2 Büyük Atatürk Parkı, Lozan Parkı ve Kültür Park Kullanıcılarının Bu Parkları Kullanımına Ait Bilgilerin Değerlendirilmesi

• Büyük Atatürk Parkı, Lozan Parkı ve Kültür Park'ı ziyaret eden kullanıcıların büyük çoğunluğu (%54 ila %78 arasında) bu parklara ailesiyle gelmeyi tercih ederken, ikinci olarak arkadaşlarıyla beraber gelmeyi tercih etmektedir. Yalnız gelmeyi tercih eden kullanıcı %5'ten azdır. Genelde kullanıcılar parklara kalabalık gruplar halinde gelmektedirler. Dolaysıyla geniş alana sahip grup halindeki etkinliklere fırsat tanıyan mekanların her parka uygun şekilde tasarlanması doğru bir yaklaşım olacaktır.

• Bu üç parka geliş sıklığı haftada birkaç kez en çok rastlanılan grup olmuştur. Kullanıcılar en fazla hafta sonları bu parkları ziyaret etmektedir. Kullanıcıların parkları öğleden sonra en yoğun kullandıkları tespit edilmektedir. Ayrıca kullanıcılar parklarda en fazla 1-3 saat vakit geçirmektedir.

• Katılımcılar bu üç parka en çok (%50'den fazla oranda) yaz mevsiminde gelmeyi tercih etmektedir. Kullanıcıların başka mevsimlerde bu parkları tercih etme oranları düşük, özellikle kış mevsiminde gelmeyi tercih eden kullanıcı %5'ten az olmaktadır. Bu sonuçlara göre bu üç parkın yaz mevsiminden başka mevsimlerde de kullanımlarını artırmak amacıyla birtakım düzenlemelere gidilmesi gerekmektedir.

• Parkın yakın oluşu kent parklarının kullanım yoğunluğunu etkileyen çok önemli kriterdir. Büyük Atatürk Parkı ve Lozan Parkı kullanan kullanıcıların büyük çoğunluğu (%70'ten fazla oranda) bu parklara yürüyerek geldiğini yanıtlamışken ikinci olarak (%15-%20 arasında) kendi araçlarıyla geldiklerini

belirtmişlerdir. Kültür Park'ına ise yürüyerek gelen ve kendi aracıyla gelen kullanıcıların eşit oranda (%40) olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlara bakıldığında Büyük Atatürk Parkı ve Lozan Parkı kullanıcıların yoğunluklu olarak park çevresindeki kişiler olduğu, parka yürüyerek gelebilme mesafesindeki yakınlıkta ikamet ettikleri anlaşılmaktadır. Kültür Park'ı ziyaret eden kullanıcıların ise yarısının bu parkın çevresindeki kişiler olduğu, bu parka yürüyerek gelebilme mesafesindeki yakınlıkta ikamet ettikleri, kalan yarısının ise parka uzak olsa da parkın tarihi ve turistik değerleri yüksek olduğu nedeniyle ziyaret etmeyi tercih eden kullanıcılardan oluştuğu anlaşılmaktadır. Kullanıcılardan alınan cevaplara göre park ve çevresinde ulaşım problemi ve otopark sorunu bulunmamaktadır.

5.3 Büyük Atatürk Parkı, Lozan Parkı ve Kültür Park Kullanıcılarının Bu Parkları Kullanım Memnuniyeti Değerlendirilmesi

5. 3. 1 Parkların tercih edilme sebepleri açısından değerlendirilmesi

• Kullanıcılar Büyük Atatürk Parkı, Lozan Parkı ve Kültür Park'ı en çok yakın oluşu sebebiyle daha sonra sakin, sessiz oluşu, havası çok güzel ve yeşil dokusu çok güzel oluşu sebebiyle tercih edilmektedir. Bu değerlendirmeye göre araştırma alanımız olan bu üç parkın tercih edilme sebebi ulaşılabilirliği kolay ve parkın doğal güzellikleridir sonucu çıkartılabilir.

• 0-5 yıldır Büyük Atatürk Parkı bulunduğu mahallede yaşayan kullanıcıların %35,3'ünün bu parkı tercih etme sebebinin parkın manzarasının güzelliği olduğu, bu mahallede yaşama süresi 6 yıldan fazla olan kullanıcıların bu semtte yaşama süresi arttıkça parkın manzara güzelliğinin etkisinde artış gösterdiği ve özellikle 21 yıl ve üzeri olan kullanıcıların %58,3'ünün bu parkı güzel manzarası sebebinin tercih ettiği bilgisine ulaşılmıştır. Yine bu mahallede yaşama süresi arttıkça parkın yeşil dokusunu beğenme oranının da arttığı (0-5 yıl olan kullanıcıların %29,4'ü, 6-10 yıl %39,1'i, 11-15 yıl arasında olan kullanıcıların %58,8'i) görülmektedir.

• Lozan Parkı kullanıcıları içinde bu mahallede yaşama süresi 6-10 yıl arasında olan kullanıcıların %67,6'sının ve bu mahallede yaşama süresi 21 yıl ve üzeri olan kullanıcıların %47,4'ünün bu parkı tercih etme sebebinin parkın yakın oluşu; bu mahallede yaşama süresi 11-15 yıl arasında olan kullanıcıların %63,2'sinin parkın bakımlılığı sebebiyle tercih ettikleri tespit edilmektedir. Bu sonuca göre park kullanıcılarının bu mahallede yaşama süresi de kullanıcıların bu parkı tercih etme sebeplerini etkilemekte olduğu söylenebilir.

5. 3. 2 Parklardaki aktivitelerin değerlendirilmesi

• Üç parkta kullanıcıların genel olarak yaptığı aktiviteler en çok açık havada zaman geçirmek daha sonra su ve yeşilliği izleyerek dinlenmek, çocukları gezdirmek, yürüyüş koşu veya başka spor yapmak olarak bulunmuştur. Parklarda sunulan aktivitelerin yeterlilik durumları değerlendiğinde, %50 oranda katılımcı üç parktaki aktiviteler kısmen yeterli yanıtını vermişken, Büyük Atatürk Parkı ve Lozan Parkı kullanıcıların %45'i parktaki aktiviteler yeterli cevabını vermiştir. Kültür Park'ı kullanan kullanıcılar ise %27 oranda parkın sunduğu aktivitelerin yeterli olduğunu düşünmüştür. Bu sonuçlara göre Büyük Atatürk Parkı ve Lozan Parkı kullanıcılara yeterli aktivite olanakları sunmaktadır. Kültür Park'ının kullanıcılara sunduğu aktivite olanakları konusunda kullanıcıların istek ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak bir revizyon planının yapılması gerekmektedir.

• Lozan Parkı kullanıcıların parkta genelde yaptığı aktiviteleri cinsiyete göre değerlendirildiğinde, açık havada zaman geçiren kullanıcıların büyük çoğunluğu (%91,1'i) erkek kullanıcı olduğu saptanmıştır. Kültür Park'ı kullanan erkek kullanıcıların %28,9'unun, kadın kullanıcıların %12,7'sinin genelde bu parkta yaptığı aktivitelerin diğer insanlarla sohbet etmek, beraber olmak olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

• Büyük Atatürk Parkı kullanıcıların gelir düzeyi ile parkta yürüyüş, koşu veya başka spor yapma ilişkisi değerlendiğinde, düşük ve orta gelir düzeyine sahip kullanıcıların gelir düzeyi arttıkça parkta yürüyüş, koşu veya başka spor yapma oranı artmakta olduğu ve yüksek gelir düzeyine sahip olan kullanıcıların

%60'ının parkta yürüyüş, koşu veya başka spor yaptığı bilgisine ulaşılmıştır. Buna göre gelir düzeyinin kullanıcıların parkta yaptığı etkinlik çeşidini etkilediği tespit edilmiştir.

• Büyük Atatürk Parkı'nı bakımlı olduğu için tercih eden kullanıcıların %87,5'i parkta genelde diğer insanlarla sohbet etmek, beraber olmaktan başka aktivite yaptığı; parkı bakımlı olduğu için tercih eden kullanıcıların %56,2'sinin genelde parkta çocuklarını gezdirdiği tespit edilmiştir.

• Kültür Park'ı yakınlığı sebebiyle ziyaret eden kullanıcıların %81,8'inin genelde parkta açık havada zaman geçirmeyi daha çok tercih ettiği tespit edilmektedir.

• Parkların kullamını esnasında, Büyük Atatürk Parkı ve Lozan Parkı'nın %50'den fazla orandaki kullanıcısı tarafından konforlu bulunduğu ve her iki park ın %40'dan fazla kullanıcısı tarafından kısmen konforlu olarak bulunduğu tespit edilmiştir. Bu iki parkı konforlu bulmayan kullanıcı %3'ten azdır. Kültür Park kullanıcıları ise %39 oranda parkı konforlu, %51 oranda kısmen konforlu bulmakta ve %10 oranda konforlu bulmamaktadır.

• Kültür Park'ta genelde su ve yeşilliği izleyerek dinlenen kullanıcıların %37,0'si bu parkı konforlu hissederken, %60,9'u bu parkı kısmen konforlu diye düşündüğü tespit edilmiştir.

5. 3. 3 Parklardaki yeşil alanların değerlendirilmesi

• Büyük Atatürk Parkı ve Lozan Parkı %50'den fazla orandaki kullanıcısı parkta bitkisel ve yapısal tasarımların farklı kullanıcı profillerine kullanım seçenekleri sunduğunu ve her iki parkın %40'tan fazla kullanıcısı parkta bitkisel ve yapısal tasarımları farklı kullanıcı profillerine kısmen kullanım seçenekleri sunduğunu belirtmiştir. Ancak %5 orandaki katılımcı bu iki parkta bitkisel ve yapısal tasarımlar farklı kullanıcı profillerine kullanım seçenekleri sunmadığını belirtmiştir. Kültür Park'ı kullanıcılarının %27'si parkın sunduğu bitkisel ve yapısal tasarımların farklı kullanıcı profillerine kullanım seçenekleri sunuyor, %58'i parkın sunduğu bitkisel ve yapısal tasarımların farklı kullanıcı profillerine kullanım seçenekleri kısmen sunuyor ve %15'i parkın sunduğu bitkisel ve yapısal

tasarımların farklı kullanıcı profillerine kullanım seçenekleri sunmuyor diye belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Büyük Atatürk Parkı ve Lozan Parkı kullanıcılarına sunduğu bitkisel ve yapısal tasarımlar açısından Kültür Park'a göre daha başarılı olduğu ve farklı kullanıcı profillerine kullanım seçenekleri sunduğu söylenebilir.

• Büyük Atatürk Parkı bitki yoğunluğunu kullanıcıların %52'si iyi, %39'u orta yoğunlukta ve %9'u yoğunluğu az olarak değerlendirmiştir. Lozan Parkı kullanıcıların %47'si bu parkın bitki yoğunluğunu iyi, %48'i orta yoğunlukta, %5'i az yoğunlukta olarak değerlendirmişler. Kültür Park'ta ise kullanıcıların %20'si parkın bitki yoğunluğunu iyi, %61'i orta yoğunlukta, %19'u yoğunluğu az olarak değerlendirmişlerdir.

• Büyük Atatürk Parkı yeşil dokusu çok güzel olduğu sebebinden kullanan kullanıcıların %68,8'i bu parkın bitki yoğunluğunu iyi, %31,2'si ise orta yoğunlukta olarak düşünmektedirler. Kültür Parkı parkın sakin, sessiz olduğu sebebiyle kullanan kullanıcıların %37'si bu parkın bitki yoğunluğunu iyi, %51,9'u orta ve %11,1'i az olarak düşünmektedirler.

• Parktaki yeşil alan miktarı ve yeşil alanların estetik güzelliğinin yeterli olup olmadığı konusunda değerlendirme yapıldığında, bu üç parkı kullananların çoğu (%50'den fazla oranda) parktaki yeşil alan miktarı ve yeşil alanların estetik güzelliğini kısmen yeterli olarak yanıtlamıştır. Büyük Atatürk Parkı ve Lozan Parkı'ndaki yeşil alan miktarı ve yeşil alanların estetik güzelliği çok az (%5'ten az oranda) kullanıcı tarafından yetersiz olarak değerlendirilirken, Kültür Parkı kullanıcılarının %13'ü bu parktaki yeşil alan miktarı ve yeşil alanların estetik güzelliğinin yetersiz olduğunu belirtmiştir.

Yeşil alanlar konusunda bu üç park karşılaştırıldığında, Büyük Atatürk Parkı ve Lozan Parkı'nın yeşil alan konusunda daha başarılı parklar olduğu söylenebilir.

5.3.4 Park kullanıcılarının parklardaki donatı elemanlardan memnuniyetleri değerlendirilmesi

• Katılımcıların bu üç parktaki donatı elemanlarından memnuniyet durumları sırasıyla şu şekildedir; yer döşemelerinden, oturma grupları ve banklardan %81 ile %94 arasında memnuniyet, su öğelerinden, çöp kutularından ve yeşil alanlardan %77 ile %90 oranları arasında memnuniyet, aydınlatma elemanlarından %76 ile %86 oranları arasında memnuniyet, işletme ve güvenliklerden %67 ile %77 oranları arasında memnuniyet, plastik objelerden (heykel vb) %66 ile %75 oranları arasında memnuniyet duymakta olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Sonuçlara göre bu üç park kullanıcıların büyük çoğunluğu parklarda bulunan donatı elemanları içindeki yer döşemeleri, oturma grupları, banklar, su öğeleri, çöp kutuları, bitkiler, aydınlatma elemanları, plastik objeleri (heykel vb) yeterli bulmuştur. Aynı düşünce bu parklardaki işletme ve güvenlik için de yeterli bulunmuştur. Bu konuyla ilgili yapılan bütün analiz ve değerlendirmelere göre Büyük Atatürk Parkı, Lozan Parkı ve Kültür Parkı donatı elemanları açısından genel olarak iyi hizmet sunan başarılı ve kullanılabilirliği yüksek parklardan oldukları anlaşılmaktadır.

• Yol işaretleri, bilgilendirici ve yönlendirici levhalardan bu üç park kullanıcıların %51 ile %55 oranları arasında memnuniyeti, %20 oranda memnuniyetsizliği ve %25 ile %29 oranları arasında fikrinin olmadığı tespit edilmiştir.

• Çocuk oyun elemanlardan Büyük Atatürk Parkı ve Lozan Parkı'ndaki kullanıcılar %74 ila %82 oran arasında memnunken, Kültür Parkı kullanıcıları ancak %37 oranda memnuniyet, %42 oranda memnuniyetsizlik ve %21'inin fikri olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Bu sonuca göre çocuk oyun alanları konusunda Kültür Park'ın kullanıcılarına sunduğu olanak ve hizmetler kullanıcıların ihtiyaçları ve beklentilerine göre yetersiz olduğu, dolaysıyla Kültür Park'ta kullanıcıların gereksinimlerine göre çocuk oyun alanlarının revize edilerek iyileştirilmesi ve eksikler tamamlanıp bu bağlamda uygun alanlar ve fonksiyonların bu parkta kazandırılması önerilmektedir.

• Bu üç parktaki tuvaletlerden memnuniyet durumlarına bakıldığında ise kullanıcıların, Büyük Atatürk Parkı'nda %58 oranda memnuniyeti, %22 oranda memnuniyetsizliği ve %20 oranda fikrinin olmadığı; Lozan Parkı'nda kullanıcıların %19 oranda memnuniyeti, %59 oranda memnuniyetsizliği ve % 22 oranda fikrinin olmadığı; Kültür Park'ta ise kullanıcılar tuvaletlerden %41 oranda memnuniyeti, %44 oranda memnuniyetsizliği ve %15 oranda fikrinin olmadığı tespit edilmiştir. Lozan Parkı ve Kültür Park'ta bulunan tuvaletler konusunda olumsuz görüşte olan kullanıcılar memnun olan kullanıcılardan daha fazladır. Bunun en önemli sebebi de parktaki tuvaletlerin nerede olduğunu gösteren yönlendirici levhaların yetersizliği ve tuvaletlerdeki temizlik konusu kullanıcılar tarafından yetersiz bulunmasıdır. Değerlendirme sonuçlarına ve gözlemlediğimiz durumlara göre bu üç parkta, özellikle Lozan Parkı'nda tuvalet konusunda kullanıcılar problem ve sıkıntı yaşadığından bu konuya çözüm getirilme zorunluğu vardır.

Donatı elemanları bir mekanın çevresel kalitesini belirleyen en önemli öğelerdendir. Bu üç parkta bulunan tuvaletler, bilgilendirme donatıları, yönlendirici levhalar ve çocuk oyun elemanları kullanıcılar tarafından memnun edici düzeyde bulunmamaktadır. Bu donatı elemanlarının ve fonksiyon alanlarının her parkın kendi niteliğine uygun şekilde eksiklerinin giderilmesi gerekmektedir.

5.3.5 Parklardaki kullanıcıları rahatsız eden ve yetersiz olan konular

• Büyük Atatürk Park kullanıcılarının çoğunluğu açıklama kısmında bu parkta kendilerini rahatsız eden faktörlerin olmadığını vurgulamışlar. Lozan Parkı kullanıcıları parkta kendilerini rahatsız eden faktörler konusunda açıklama kısmında parktaki bazı köpek gezdirenlerden ve parkın sınırlandırmasının yetersiz ve girişlerinin çok olması nedeniyle parka dışarıdan giren sokak köpeklerinden, parkın içine motosikletlerle girenler ve motosikletle hızlı geçenlerden rahatsız olduklarını belirtmişlerdir. Kültür Park kullanıcıları ise parkta çocuk oyun alanları ve piknik alanlarının yetersiz olduğunu belirtmiştir. Bu sonuca göre her parkta kendine uygun şekilde her parkı yoğun kullanan

kullanıcı kitlesine yönelik onların istek ve taleplerini daha çok göz önünde bulundurarak aktivitelerin organize edilmesi ve eksik donatı elemanlarının tamamlanması gerektiği önerilmektedir.

• Lozan Parkı'nın kentin çok merkezinde olması nedeniyle taşıma kapasitesinin üzerinde kullanıcısının olduğu, kullanıcıların %71,9'unun parktaki kullanıcı yoğunluğundan rahatsız olduğu saptanmıştır.

• Kültür Park'ta genelde su ve yeşilliği izleyerek dinlenen kullanıcıların %71,7'si bu parktaki kullanıcıların yoğunluğundan rahatsız olduklarını, parkta genelde çocukları gezdiren kullanıcıların %58,1'i piknik alanlarının yetersiz olduğunu düşünmekte ve parkta genelde çocukları gezdiren kullanıcıların %51,2'si parktaki aktivitelerin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

5.3.6 Kullanıcıların bu üç parkta artırılması gereken özellikler hakkındaki düşüncelerinin değerlendirilmesi

• Katılımcıların yanıtlarına göre bu üç parkta artırılması düşünülen fonksiyonlar; Büyük Atatürk Parkında kütüphane, açık hava gösteri/sergi alanı, el sanatları merkezi, bitki dokusu ve bitki seçimleri, Lozan Parkında kütüphane, çocuk oyun alanı, açık hava gösteri/sergi alanı, bitki dokusu ve bitki seçimleri, donatı elemanları, Kültür Parkında ise çocuk oyun alanı (kullanıcıların yarısıdan fazla istemekte) daha sonra spor alanı, kütüphane, bitki dokusu ve bitki seçimleridir. Lozan Parkı ve Kültür Park kullanıcıları parkta tuvaletlerin artırılması veya tuvalet hizmetlerinin kalitesinin iyileştirilmesi isteğini açıklama kısmında belirtmişlerdir. Kullanıcıların bütün istek, beklentilerini ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak her parkta kendine uygun bir revizyon planının yapılması gerekmektedir.

- Büyük Atatürk Parkı kullanıcılarının gelir düzeyi attıkça kütüphaneye olan gereksinimin arttığı, ancak en çok orta düzeyde gelir düzeyinde olanların %66,7'sinin istekte bulunduğu, bu gelir düzeyinden sonra azalma gösterse de %30-40 seviyelerinde böyle bir isteğin olması ile kullanıcıların çoğunluğunun

parkta kütüphane fonksiyonunun artırılmasına gerek duydukları tespit edilmiştir.

• Lozan Parkı'nda genelde açık havada zaman geçirmeyi tercih eden kullanıcıların %30,4'ü parkta bitki dokusu ve bitki seçeneklerinin daha da artırılmasını düşünmekte, parkta genelde yürüyüş, koşu veya başka spor yapan kullanıcıların %52'si parkta kütüphane artırılmasını istemekte ve parkta genelde yürüyüş, koşu veya başka spor yapan kullanıcıların %28'i ise parkta spor alanı artırılmasını istemektedir. Bu parkta genelde çocuk gezdiren kullanıcıların %53,6'sı parkta çocuk oyun alanlarının artırılmasını istemektedir.

• Lozan Parkı'nda donatı elemanlar yetersiz düşüncesinde olan kullanıcıların %46,4'ü parktaki donatı elemanlarının artırılmasını istemiştir.

• Kültür Park kullanıcılarının bu mahallede yaşama süresi arttıkça parkta kütüphane artırılmasına olan taleplerinin de arttığı görülmektedir.

• Kültür Park'ın yakın olması nedeniyle kullanan kullanıcıların %29,5'i parkta çok amaçlı bir merkeze ihtiyaç duydukları ve %25,0'i parkta açık gösteri alanı artırılmasını istedikleri tespit edilmiştir.

• Kültür Park'a daha çok arkadaşları ile buluşmak, sohbet etmek için gelenlerin %90,0'ı parkta donatı elemanlarının artırılmasını istemektedir. Parkta çocukları gezdiren kullanıcıların %67,4'ü de parkta çocuk oyun alanı artırılması isteğinde bulunmuşlardır.

• Kültür Park'ı konforlu bulan kullanıcıların %35,9'u, parkı kısmen konforlu bulan kullanıcıların %56,9'u ve parkı konforlu bulmayan kullanıcıların %80,0'i parkta çocuk oyun alanlarının artırılmasını istemektedir. Bu sonuca göre Kültür Park'ta çocuk oyun alanının artırılmasının parkın konfor düzeyini olumlu yönde etkileyeceği ön görülmüştür.

• Kültür Park kullanıcılarından parktaki aktivitelerin yetersiz olduğunu düşünenlerin %32,5'i parkta kapalı dinlenme alanı ve kafeteryaların artırılması gerektiğini, %40,0'ı parkın bitki dokusu ve bitki seçimlerinin artırılması gerektiğini düşünmektedir.

5.3.7 Kullanıcıların bu üç parktan genel memnuniyetinin değerlendirilmesi

• Büyük Atatürk Parkı ve Lozan Parkı kullanıcıların çoğu (%62 ile %80 oranları arasında) bu parka ilk gelişinden günümüze kadar parkta değişiklik olduğunu düşünürken, Kültür Park kullanıcıların %54'ü parkta değişiklik olmadığını düşünmektedir.

• Büyük Atatürk Parkı'nı bakımlı olduğu için kullanan kullanıcıların %81,2'si parkta ilk gelişinden günümüze kadar değişiklik olduğunu vurgulamışlardır.

• Katılımcıların bu üç parktan genel memnuniyet durumlarına yönelik cevaplarına ait bulgular göstermektedir ki: Büyük Atatürk Parkı kullanıcıları bu parktan %86 oranda memnun ve %14 oranda kısmen memnun olup, %96 oranda kullanıcı bu parkı başkalarına tavsiye etmek istemişlerdir. Lozan Parkı kullanıcıları bu parktan %81 oranda memnun ve %19 oranda kısmen memnun olup, %98 oranda katılımcı bu parkı başkalarına tavsiye etmek istemektedir. Kültür Park'ı kullanıcıları ise bu parktan %63 oranda memnun ve %31 oranda kısmen memnun olup, %91 orandaki katılımcı bu parkı başkalarına tavsiye edeceğini belirtmiştir.

• Büyük Atatürk Parkı yeşil dokusu çok güzel olduğu için tercih eden kullanıcıların %56,2'sinin parktan memnun olduğu ve %43,8'inin parktan çok memnun olduğu sonucu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre Büyük Atatürk Parkı'nın yeşil dokusunun çok güzel oluşu sebebiyle tercih eden kullanıcıların bu parktan memnun oldukları anlaşılmaktadır. Anket analizi sonucu katılımcıların yaklaşık 2/3'ünün parkı yeşil dokusu çok güzel oluşu sebebiyle tercih etmekte olduklarını göstermektedir. Parktaki yeşil alanların kullanıcıların memnuniyetini nasıl etkilediğine bakıldığında ise, parkta bulunan yeşil alanlarının kullanıcıların park alanlarıyla ilgili memnuniyetlerini olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir. Buna göre parklardaki yeşil alanların yoğunluğu ve niteliği park alanlarının başarısını artırarak, parkı kullanan kullanıcıların park alanlarıyla ilgili memnuniyetlerini olumlu yönde etkilemektedir.

Büyükçekmece ilçesinde bulunan üç parkta gerçekleştirilen bu tez çalışması parklarının daha sonraki yıllarda kullanıcı memnuniyetini araştıran diğer çalışmalara bir referans olabileceği, kullanıcıların memnuniyetini artırmak için belediye yetkililerine ışık tutabileceği ve açık yeşil alanların planlamasına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

[1] Y. Öztan, *Ankara şehri ve çevresi yeşil saha sisteminin Peyzaj Mimarisi prensipleri yönünden etüd ve tayini*, Ankara, Ankara Üniversitesi Basım evi, 1968.

[2] A. Özbilen, "Kent İçi Açık Alanlar ve Dağılımı," *Tarihi Eserler ve Gelişen Yeni Yapılaşma,* Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi Genel Yayın No:155, Trabzon, 1991.

[3] A. Gül ve V. Küçük, "Kentsel Açık–Yeşil Alanlar ve Isparta Kenti Örneğinde İrdelenmesi," *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, c. A, s. 2, ss. 27-48, 2001.

[4] B. Yılmaz, "Bartın Kenti Açık ve Yeşil Alan Sisteminin Saptanması Üzerine Bir Araştırma," Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Bartın, 1998.

[5] F. Saatçıoğlu, "Açılış Konuşması," *Büyük İstanbulun Yeşil Alan Sorunlar Ulusal Sempozyumu,* İstanbul, 1978.

[6] G. Akdoğan, "Doğa Düzenleme*," Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Peyzaj Planlama Yüksek Lisans Ders Notları,* İstanbul, 1987.

[7] *3194 Sayılı İmar Kanunu ve İlgili Yönetmelikler,* Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü, 2000.

[8] E. V. Küçükerbaş ve M. B. Özkan, "Kemalpaşa Kentsel Dış Mekanların İrdelenmesi," Kemalpaşa Kültür ve Çevre Sempozyumu'nda sunuldu, İzmir, 1999.

[9] A. M. Çalışkan, "3194 Sayılı İmar Yasası Açısından Kentlerimizde Açık- Yeşil Alan Sisteminin Geleceği ve Ankara-Çankaya İlçesi Örneği," Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara Üniversitesi, Ankara ,1990.

[10] V. Müftüoğlu, "Kentsel Açık-Yeşil Alan Karar ve Uygulamalarının İmar Mevzuatı Kapsamında Ankara Kenti Örneğinde İrdelenmesi," Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara Üniversitesi, Ankara, 2008.

[11] Z. Hongyu and Y. Ruhai, "Urban waterfront greenway system for flood prevention and hazard re- duction," *2010 Second IITA International Conference on Geoscience and Remote Sensing,* Qingdao, China, 2010.

[12] L. Loures, R. Santos and T. Panagopoulos, "Urban parks and sustainable city planning - The case of Portimão. Portugal," *Wseas transactions on environment and development,* vol. 10, no. 3, pp. 171-180, 2007.

[13] M. Var, "Yeşil Alan Sistemi Planlaması," *Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Ders Notları* (Basılmamıştır), İstanbul, 2018.

[14] S. Yılmaz, Z. Bulut, P. Yeşil, "Kent Ormanlarının Kentsel Mekana Sağladığı Faydaları," *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi,* c. 37, s. 1, ss. 131-136, 2006.

[15] N. M. Duffy, "Design Limitation to Potential Leaf Area in Urban Forests," University of Toronto, Faculty of Forest, Toronto, 1999.

[16] B. Pamay, *Kentsel Peyzaj Planlaması,* İstanbul, *Çağlayan Basımevi*, 1978, ss: 95.

[17] D. J. Nowak, D. E. Crane and J. C. Stevens, "Air pollution removal by urban trees and shrubs in the United States," *Urban Forestry and Urban Greening*, vol. 4, pp. 115-123, 2006.

[18] C. Federer, "Trees Modify the Urban Microclimate," *Journal of Arboriculture*, vol. 2, no. 7, pp. 121–127, 1989.

[19] J. Beattie, C. Kolin and G. Moll. (2000). *Trees help cities meet clean water regulations.* Available: www.americanforests.org ,.

[20] D. T. Mlynarz, "Integrating Industrial Legacy Into Contemporary Urban Park Design: An Exploratory Study," Master Thesis, Department of Landscape Architecture, Guelph University, Moore, 2005.

[21] J. F. Dwyer, E. G. McPherson, H. W. Schroeder and R.A. Rowntree, "Assessing the benefits and costs of the urban forest," *Journal of Arboriculture,* vol. 18, no.5, 1992.

[22] C. F. Fang and D. L. Ling, "Investigation of the Noise Reduction Provided by Tree Belt," *Landscape and Urban Planning,* 63. ed., China, 2003, pp. 187–195.

[23] S. P. Bruch, "Environmental Equity of Lansing's Urban Park Policy," Doctorate Thesis, Department of Geography, Michigan State University, 2006.

[24] K. K. Wong, "Urban park visiting habits and leisure activities of residents in Hong Kong, China," *Managing Leisure* 14, China, 2009, pp. 125–140.

[25] S. Önder, A. T. Polat, "Kentsel Açık ve Yeşil Alanların Kent Yaşamındaki Yeri ve Önemi," *Kentsel Peyzaj Alanlarının Oluşumu ve Bakım Esasları Semineri,* Konya, 2012.

[26] G. Richter, "Formen und Funktionen des Stadtgrüns. In: Richter," *G. (Ed.) Handbuch Stadtgün- Landschaftsarchitektur im staedtischen Freiraum*, BLV München, 1982, pp. 319.

[27] N. Dunnett, C. Swanwick, H, Woolley, "Improving Urban Parks, Play Areas and Green Spaces," DTLR Transport Local Government and the Regions, (Urban Research Report), 2002.

[28] S. Şahin ve M.E. Barış, "Kentsel Doku İçerisinde Açık ve Yeşil Alan Standartlarını Belirleyen Etmenler," *Peyzaj Mimarlığı Dergisi, Eylül-Ekim, İstanbul Bölge Şubesi Yayını,* İstanbul, 1998.

[29] H. Altınçekiç, "Kentsel Peyzaj" *İstanbul Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Ders Notları,* İstanbul, 2008.

[30] E. Budak, "Cumhuriyet Döneminde Antakya Kenti Açık ve yeşil Alan Sisteminin İrdelenmesi," Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay, 2010.

[31] Z. Demir, "Düzce'nin Yeni Kentleşme Sürecinde Açık ve Yeşil Alanlara Yeni Fonksiyonlar Kazandırılması," Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 2004.

[32] N. Büyükbayraktar, "Kentsel açık alanların geliştirilmesi ve kalite kriteri üzerine araştırmalar: Eskişehir örneği," Yüksek Lisans Tezi, Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 2019.

[33] A. C. Yıldızcı, "İstanbul'da kentsel doku ile yeşil doku arasındaki ilişkiler ve İstanbul yeşil alan sistemi," Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Teknik üniversitesi, İstanbul, 1982.

[34] S. Önder, "Konya Kenti Açık Ve Yeşil Alan Sisteminin Saptanması Üzerinde Bir Araştırma," Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara Üniversitesi, Ankara, 1997.

[35] G. Uzun, "Kentsel Rekreasyon Alan Planlaması," *Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları*, c. 48, ss. 100, 1990.

[36] İ. Turna, "Kent Ormancılığı," Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi Ders Notları No: 92, Trabzon, 2012.

[37] S. Atabay, "Sosyal Donatı," *Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Ders Kitabı*, İstanbul, 1980.

[38] T. Ö. Levend, "İstanbul İli Bayrampaşa İlçesi Açık ve Yeşil Alanlarının Nitelik ve Nicelik Açısından İrdelenmesi," Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Selçuk Üniversitesi, Konya, 2008.

[39] G. Kaymaklı, "Ülkemizde Kentsel Açık ve Yeşil Alan Standartlarının Uygulanmasında Peyzaj Mimarlığı Açısından Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Yolları Üzerine Bir Araştırma," Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara, 1990.

[40] Ş. Ergin, ''Kentsel Açık- Yeşil Alan Donatımının Niceliksel Değerlendirilmesine Yönelik Matematiksel Bir Model Önerisi," Dokuz Eylül Üniversitesi yayını, c.89, s. 15, ss. 187, 1989.

[41] M. Ersoy, "Kentsel Alan Kullanım Normları," Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Ankara, 1994.

[42] S. Karagürel, "İstanbul Metropolitan Alanındaki İmar Planlarında Uygulanmak Üzere, Yeşil Alanların Oluşturulmasında Binaların Projelendirilmesi Safhasına Yönelik Yeni Bir Yaklaşım Modelinin Geliştirilmesi," Araştırma Projesi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 34 s, 2008.

[43] Y. Aksoy, "Türkiye'de Yeşil Alanlarla İlgili Yasal Düzenlemeler," *İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi,* ss. 1-20, İstanbul, 2014.

[44] R. Khalil, "Quantitative evaluation of distribution and accessibility of urban green spaces (Case study: City of Jeddah)," *International Journal of Geomatics and Geosciences*, vol. 4, no.3, pp. 526-535, 2014.

[45] Anonim. (2021, 3 Ocak). *İstanbul'da kişi başına kaç metrekare yeşil alan düşüyor* [Online]. Erişim: https://www.habererk.com/gundem/istanbulda-kisi-basina-kac-metrekare-yesil-alan-dusuyor-h135783.html.

[46] Y. Şahin, "19. YY. Büyükçekmece'sinin Temettuat Defterlerine Göre Sosyo-Ekonomik Durumu," Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 2012.

[47] G. Ö. Ersin, "Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergeleri: Büyükçekmece Örneğinde İrdelenmesi," Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul. 2012

[48] N. Sofu, "Büyükçekmece Gölü ve Yakın Çevresinin Ekolojik Planlamaya Yönelik Peyzaj Analizi," Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Namık Kemal Üniversitesi, Tekirdağ, 2009.

[49] T.C. Büyükçekmece Belediyesi. (2020, 11 Ekim). *Coğrafi Yapı ve Fiziki Konum* [Online]. Erişim: https://www.bcekmece.bel.tr/cografi-fiziki.

[50] Anonim. Büyükçekmece Kaymakamlık Kayıtları, İstanbul, 2019.

[51] Y. Yazıcıoğlu, S. Erdoğan, *Spss Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, 4. baskı, Ankara, Türkiye: Detay Yayıncılık, 2014, ss. 50.

[52] F. Onat, "Yeşil Alan Kullanıcılarının Memnuniyetlerinin Değerlendirilmesi: Beşiktaş ilçesi Örneği," Fen bilimleri enstitüsü Şehircilik ve Bölge Planlama Ana Bilim Dalı, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul, 1998.

[53] Anonim, "The Urban Audit: Towards the benchmarking of quality of life in European cities," *Office for Official Publications of the European Communities,* vol. I, II and III, Luxembourg, 2000.

[54] M. F. Altunkasa, "Adana'nın kentsel gelişim süreci ve yeşil alanlar," Adana Kent Konseyi Çevre Çalışma Grubu Bireysel Raporu, Adana, Rap. 17, 2004.

[55] S. Aydemir, *Planning and design of urban areas,* Trabzon, 2004, ch.12, pp. 284-337.

[56] Y. Manlun, “Suitability analysis of urban green space system based on GIS,” Master of Science, International Institute for Geo-Information Science and Earth Observation Enschede, Netherlands, 2003.

[57] Ö. Altaban, “Büyükşehirlerde İlköğretimin Mekansal Sunum Biçimleri Konusunda Bir Araştırma-Örnekleme: Ankara,” Yayınlanmamış Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul, 1994.

[58] Y. Aksoy, “İstanbul Kenti Yeşil Alan Durumunun İrdelenmesi,” Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul, 2001.

[59] E. Önen, “Kentsel Açık-Yeşil Alan Stratejilerinin Belirlenmesi; Güzelbahçe (İzmir) İlçesi Örneği,” Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ege Üniversitesi, İzmir, 2015.

[60] S. Çabuk, “Modern Türk Şehir Planlamasında Aktif Yeşil Alan Standardı: Kayseri Şehir Planlarında Zamansal Bir İnceleme,” *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, c.21, s. 2, ss. 280-291, 2019.

[61] E. Boğazlıyan. (2021, 3 Ocak). *Hangi İlçe Ne Kadar Yeşil* [Online]. Erişim: https://www.haberturk.com/hangi-ilce-ne-kadar-yesil-2294962 , 3 Ocak 2021.

[62] Anonim. (2021, 3 Ocak). *Dünyanın Büyük Şehirlerinin Halka Açık Yeşil Alan Oranları* [Online]. Erişim: https://www.yesilodak.com/dunyanin-buyuk-sehirlerinin-halka-acik-yesil-alan-oranlari.

[63] Anonim. (2021, 3 Ocak). *World Cities Culture Report¸ 2018* [Online]. Erişim:, http://www.worldcitiesculturefo rum.com/data/of-public-green-space-parks-and-gardens.

[64] Büyükçekmece Stratejik Planı 2015-2019, s. 22, Büyükçekmece Belediyesi,

[65] T.C. Büyükçekmece Belediyesi. (2020, 02 Haziran). *İlçemiz tarihi* [Online]. Erişim: http:// www.buyukcekmece.gov.tr/ilcemiztarihce

[66] Google Maps. (2020, 9 Eylül).[Online]. Erişim: URL: https:// www.google.com.tr/maps.

[67] H. Döşer, “İstanbul’daki İçme Suyu Havza Alanlarında Kentleşme Hareketleri ve Yanlış Arazi Kullanış Biçimlerinden Kaynaklanan Ekolojik Bozulmalar,” Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yıldız Teknik Üniversitesi İstanbul, 1990.

[68] T, Taşpınar, “Büyükçekmece Gölü Havzası’nın Jeomorfolojisi,” Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 1990.

[69] M. Çatal, “Kentsel Yayılmanın Su Havzası Koruma Alanları Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi: Büyükçekmece Havzası Örneği,” Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, 2020.

[70] A. B. Bilgin, “Kent Çeperinde Gelişen Yerleşim Alanlarının Kırsal Peyzaja Etkileri: İstanbul Büyükçekmece Karaağaç Mahallesi Örneği,” Yüksek

Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Tekirdağ, 2019

[71] C. Arıç, "Geology of Haliç-Küçükçekmece Lake," Doctora thesis, İstanbul Technical University, İstanbul, 1955.

[72] İ. Yalçınar, "Türkiye jeolojisine giriş," *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Enstitüsü yayını*, 1976.

[73] Y. F. Oktay ve R. Eren, "İstanbul Büyükşehir Belediyesi zemin ve deprem inceleme müdürlüğü," *Atlas dergisi yayını*, 1999.

[74] S. Dalgıç, "Factors Affecting the Greater Damage in the Avcılar Area of Istanbul During the 17 August 1999 Izmit Earthquake," *Bulletin of the International Association for Engineering Geology and the Environment,* vol. 63, pp. 221 – 232, 2004.

[75] A. Gündüz, "İstanbul Büyükçekmece-Küçükçekmece Göller Arası Bölge'de Yerleşime Uygunluk," Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 2006.

[76] S. Karabulut, "Büyükçekmece İlçesinde Mikrotremor Verileriyle Mikrobölgeleme Çalışmaları," Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2005.

[77] S. Dalgıç, M. Turgut, İ. Kuşku, Ç. Coşkun ve T. Coşgun, "İstanbul'un Avrupa Yakasındaki Zemin ve Kaya Koşullarının Bina Temellerine Etkisi," *Uygulamalı Yerbilim Dergisi*, c. 8, s. 2, ss. 47–70, 2009.

[78] H. Kaya, "Morfodinamik Süreçlere Dayanak 1/50.000 Ölçekli İstanbul İli ve Yakın Çevresinin Jeomorfoloji Haritası (Büyükçekmece Paftası) ve Açıklaması," Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 1999.

[79] D. Süleyman, T. Mehmet, K. İbrahim, C. Çağdaş ve C. Turgay, "İstanbul'un Avrupa Yakasındaki Zemin ve Kaya Koşullarının Bina Temellerine Etkisi," *Uygulamalı Yerbilimleri Dergisi,* s. 2 (Ekim-Kasım 2009), ss. 47-70, 2009.

[80] M. F. Taner ve A. Çağatay, "Istranca Masifindeki Maden Yataklarının Jeolojisi ve Mineralojisi", *Türkiye Jeoloji Kurumu Bülteni*, Türkiye, 1983, ss. 31–40.

[81] İ. Y. Ertuğrul, "Büyükçekmece'de Şehir İçi Arazi Kullanımı," Yüksek Lisans Tezi, Deniz Bilimleri ve Coğrafya Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 1988.

[82] Anonim. (2019, 03 Haziran). *Büyükçekmece İklim-Turizim* [Online]. Erişim: https://www.bcekmece.bel.tr/iklim-truzm.

[83] Anonim. (2019, 02 Haziran). *Büyükçekmece İklimi* [Online]. Erişim: https://tr.climate-data.org/asya/tuerkiye/istanbul/bueyuekcekmece-7418/#climate-table tr.climate-data.org.

[84] F. R. SİNER, “Egzotik Ağaç Türlerinin Ekolojik Özellikleri ve İklim Değişimi: Mimaroba (Büyükçekmece İlçesi-İstanbul) Örneği,” Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 2020.

[85] M. Var, “Türkiye’nin Doğal Bitki Örtüsü,” Yıldız Teknik Üniversitesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, Ders Notları (Basılmamıştır), İstanbul, 2019.

[86] N. Nurkoviç, “Büyükçekmece İlçesindeki Önemli Park, Bahçe ve Korularda Yaşayan Böcekler,” Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 2000.

[87] Anonim. (2020, 20 Ekim). *Büyükçekmece Nüfusu* [Online]. Erişim: https://www.nufusu.com/ilce/buyukcekmece_istanbul-nufusu.

[88] Anonim. (2019, 02 Haziran). *Büyükçekmece Sosyo-Ekonomik Yapı* [Online]. Erişim: https://www.bcekmece.bel.tr/sosyo-ekonomik.

[89] Anonim. (2021, 20 Ocak). *Büyükçekmece Festival* [Online]. Erişim: http://www.buyukcekmecefest.com/.

[90] Anonim. (2019, 02 Nisan). *Büyükçekmece İstanbul’un Park Zengin İlçesi* [Online]. Erişim: https://istanbulgundemi.net/haber/buyukcekmece-istanbulun-park-zengini-ilcesi--7445.html.

[91] Anonim. Büyükçekmece Park ve Bahçeler Müdürlüğü Kayıtları, İstanbul, Türkiye, 2019.

[92] KEOS Websitesi. (2020, 9 Eylül). [Online]. Erişim: https://keos.bcekmece.bel.tr/keos/.

[93] Anonim. (2020, 02 Ağustos). *Büyükçekmece Kültür Park* [Online]. Erişim: https://www.buyukcekmecerehberi.net/buyukcekmece-kultur-park-kordon-boyu.html.

[94] Anonim. (2020, 02 Ağustos). *Büyükçekmece İlçesi Tarihi Yerler* [Online]. Erişim: https://web.archive.org/web/20160103150451/http://www.bcekmece.bel.tr/tr-tr/Buyukcekmece/Ilcemizde-Yasam/TarihiYerler/Sayfalar/Buyukcekmece-Koprusu.aspx.

[95] Ş. Akıncı, “Büyükçekmece Kervansarayı ve Çevresi”, Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul, 1986.

[96] M. Var, “Kültür Park Peyzaj Projesi Raporu,” İstanbul, 2019.

A
VERİ ALMA İZİN YAZISI

Ek 1 Veri Alma İzin Yazısı

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : 93200882-622.03-E.1901160036 **Tarih**: 16.01.2019
Konu : İzin Yazısı Talebi

İLGİLİ MAKAMA

İlgi: 14.01.2019 Tarih ve E.1901140562 Sayılı Yazı

Enstitümüz Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı Peyzaj Planlama Yüksek Lisans programı öğrencisi **16538002** no'lu **BAHAERGULI HUJIABULA**, **Prof. Dr. Mustafa VAR'ın** danışmanlığında yürüttüğü **"Yeşilalan sistemleri ve İstanbul İli Bazı İlçelerin Yeşilalan Sistemleri Açısından Değerlendirilmesi"** başlıklı tez çalışması kapsamında İstanbul İli Büyükçekmece İlçesine ait genel altlıklar, imar planları, araştırma raporları,alt ölçekle yapılan çalışmalar ile ilgili bilgi ve belgeleri elde etmek istemektedir. Adı geçen öğrenci bu bilgi ve belgeleri elde edebilmek için tarafınızca verilecek izne ihtiyaç duymaktadır.

Gereğini ve bilgilerinizi arz / rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Galip CANSEVER
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Adres : Davutpaşa Kampüsü. 34220 Esenler / İSTANBUL
Tel / Fax : 0212 383 3108/629 / 0212 383 3107
Kep Adresi : yildizteknikuniversitesi@hs01.kep.tr
İrtibat : Sevcan TANER
Web : http://www.fbe.yildiz.edu.tr
e-Posta : setaner@yildiz.edu.tr

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanununa göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
http://www.ebys.yildiz.edu.tr/Dogrulama/Index?EvrakNo=E.1901160036&ErisimKodu=ec273238

B
ANKET

Ek 2 Anket Formu

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FBE ŞEHİR VE BÖLGE PLANLAMA ANABİLİM DALI
PEYZAJ PLANLAMA PROGRAMI TEZ ÇALIŞMASI ANKET FORMU

Not: Bu çalışma Büyükçekmece ilçesinde bulunan yeşil alanların mevcut durumuna ilişkin kullanıcıların memnuniyetlerini belirlemek amacıyla yüksek lisans tez çalışması kapsamında yapılmaktadır. Anketin doldurulmasında göstereceğiniz duyarlılığa şimdiden teşekkür eder, iyi günler dileriz.

( ) Büyük Atatürk Parkı ( ) Barış Manço Parkı' ( ) Kültür Park

Anket No:…… Anket Saati:..... Tarih:…../……/2019

a. Ankete katılan kullanıcılarının sosyo-demografik özellikleri.

1. Cinsiyetiniz nedir?
a. Erkek b. Kadın

2. Kaç yaşındasınız?
a. 18-25 b. 26-40 c. 41-65 d. 66 ve üzeri

3. Eğitim durumunuz nedir?
a. Okur yazar değil b. İlköğretim mezunu c. Lise mezunu
d. Üniversite mezunu e. Master/doktora

4. Mesleğiniz nedir?
a. İşçi b. Memur c. Serbest Meslek
d. Emekli e. Ev Hanımı f. Öğrenci g. İşsiz

5. Ailenizin aylık ortalama geliri nedir?
a. Asgari ücret b. 2300-3500 TL c. 3500-5000TL
d. 5000-7500 TL e. 7500-10000 TL f. 10000 TL ve üstü

6. Hafta sonunu nasıl değerlendirirsiniz?
a. Parklara giderek b. Spor yaparak
c. Kursa giderek d. Evde çeşitli uğraşı
e. Aktif kültürel uğraşı (müzik, şiir…) f. Pasif kültürel uğraşı (sinema, tiyatro, konser…)
g. Şehir dışı, kırsal alanlara giderek h. Diğer……

7. Kaç yıldır bu mahallede yaşıyorsunuz?
a. 0-5 yıl b. 6-10 yıl c. 11-15 yıl d. 16-20 yıl e. 21 yıl ve üstü

8. Konut tipiniz nedir?
a. Apartman dairesi b. Toplu konut apartman dairesi
c. Müstakil ev d. Diğer……

9. Konutunuzun bahçesi var mı?
a. Var b. Yok

Barış Manço Parkı': Çalışma devamında Barış Manço Parkı adı ile alınırken tez bitiminde Lozan Parkı adı ile değiştirilmiştir.

b. Ankete katılan kullanıcıların bu parkı kullanımına ait bilgiler.

10. Bu parka kiminle gelirsiniz?
a.Yalnız b. Ailemle c. Arkadaşlarımla d. Komşularımla e.Diğer……

11. Bu parka geliş sıklığınız nedir?
a. Her gün b. Haftada birkaç kez c. Haftada bir kez d. On beş günde bir
e. Ayda bir f. Senede birkaç gün g. İlk gelişim

12. Bu parka en çok hangi mevsimlerde geliyorsunuz?
a. Yaz b. İlkbahar c. Kış d.Sonbahar

13. Bu parkı haftanın hangi günlerinde kullanıyorsunuz?
a.Hafta içi b.Hafta sonu c. Değişken d. Her zaman

14. Bu parkı hangi vakitlerde kullanıyorsunuz?
a. Sabah - Öğle b.Öğle arası c. Öğleden sonra d. Akşam- Gece e. Değişken

15. Bu parkta ne kadar zaman geçiriyorsunuz?
a. 1 saatten az b. 1-3saat c. 3-5saat d. 5 saatten fazla

16. Bu parka genelde nasıl gelirsiniz?
a.Yürüyerek b. Bisiklet c. Motosiklet
d. Kendi aracımla e. Toplu taşıma f. Taksi

c. Ankete katılan kullanıcıların park kullanım memnuniyet durumu.

17. Bu parkı tercih etmenizin sebebi nelerdir? (En fazla 3 uygun şık işaretlenebilir)
a.Yakın oluşu b. Alışkanlık c. Tavsiye
d. Engelsiz bir park olması e. Buluşma yeri olması f. Bakımlı olduğu için
g. Sakin, sessiz oluşu h. Parkın manzarası i.Yeşil dokusu çok güzel
j. Otopark problem yok k. Havası çok güzel l. Güvenlik problem yok
m. Su alanları (havuz-göl vb) güzel olması n. Diğer……

18. Bu parkta genellikle ne tür aktiviteler yaparsınız? (En fazla 3 uygun şık işaretlenebilir)
a. Açık havada zaman geçirmek b. Yürüyüş, koşu veya başka spor yapmak
c. Parktaki hizmetlerden yararlanmak d. Diğer insanlarla sohbet etmek, beraber olmak
e. Gazete- Kitap okumak f. Su ve yeşilliği izleyerek dinlenmek
g. Çocukları dolaştırmak h. Piknik yapmak i. Diğer……..

19. Bu parkın size sunduğu aktiviteler yeterli mi?
a. Evet, tam istediğimiz gibi b. Kısmen yeterli
c. Fikrim yok d. Hayır, hiç yeterli değil

20. Sizce bu park konforlu bir park mı?
a. Evet b. kısmen c. Hayır

21. Sizce parkta bitkisel ve yapısal tasarımlar farklı kullanıcı profillerine kullanım seçenekleri sunuyor mu?
a. Evet b. kısmen c. Hayır

22. Sizce park içerisindeki bitki yoğunluğu nasıldır?

a. Az b. Orta c. İyi

23. Sizce bu parktaki yeşil alan miktari ve yeşil alanların estetik güzelliği yeterli mi?

a. Evet, tam istediğimiz gibi b. Kısmen yeterli

c. Fikrim yok d. Hayır, hiç yeterli değil

24. Aşağıdaki donatı elemanlarından memnuniyet durumunuz nedir?

	Çok memnun	Memnun	Fikrim yok	Memnun değil	Hiç memnun değil
a. Yer döşemesi	( )	( )	( )	( )	( )
b. Oturma grupları, banklar	( )	( )	( )	( )	( )
c. Aydınlatma elemanları	( )	( )	( )	( )	( )
d. Çöp kutuları	( )	( )	( )	( )	( )
e. Çocuk oyun elemanları	( )	( )	( )	( )	( )
f. Yeşil alanlar	( )	( )	( )	( )	( )
g. WC	( )	( )	( )	( )	( )
h. Bilgilendirici ve yönlendirici levhalar	( )	( )	( )	( )	( )
i. Plastik Objeler (Heykel vb.)	( )	( )	( )	( )	( )
j. Su öğesi	( )	( )	( )	( )	( )
k. İşletmeler ve güvenlik	( )	( )	( )	( )	( )

25. Sizi bu parkta rahatsız eden faktörler nelerdir ? (En fazla 3 uygun şık işaretlenebilir)

a. Bakım, onarım, temizlik çalışmalarının yetersizliği b. Yeşillik yetersiz

c. Donatı elemanlarının yetersizliği (Bank, çöp kutusu vb.) d. Piknik alanları yetersiz

e. Bilgilendirici, yönlendirici levhalar yok f. Parktaki aktiviteler yetersiz

g. Kullanıcı yoğunluğu (Kalabalık olması) h. Kullanıcı kitlesi

i. Çevre sorunları(hava kirliliği, gürültü) j. Ulaşım problemli k. Diğer.....

26. Bu parkta sizce hangi fonksiyonlar bulunmalı / artırılmalı? (En fazla 3 uygun şık işaretlenebilir)

a. Çok amaçlı bir merkez (Danışma vb.) b. El sanatları merkezi

c. Kapalı Dinlenme alanı, kafeterya d. Donatı elemanlar (Bank, çöp kutusu vb.)

e. Kütüphane f. Açık hava gösteri/ sergi alanı

g. Otopark h. Spor alanı

i. Bitki Dokusu ve bitki seçimleri (sayısı) j. Su öğeleri

k. Çocuk oyun alanı l. Diğer……..

27. Bu parka ilk gelişinizden günümüze kadar bir değişiklik oldu mu?

a.Evet b. Hayır

28. Bu parktan memnun musunuz?

a. Çok memnunum b. Memnunum c. Kısmen memnunum d. Hiç memnun değilim

29. Bu parkı başkalara tavsiye eder misiniz?

a. Evet b. Hayır

Zaman ayırıp yardımcı olduğunuz için teşekkür ederiz…

C
ANKET YAPMA İZİN YAZISI

Ek 3 Anket yapma İzin Yazısı

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : 93200882-622.03-E.1902080404 **Tarih**: 08.02.2019
Konu : İzin Yazısı Talebi

İLGİLİ MAKAMA

İlgi: 04.02.2019 Tarih ve E.1902040632 Sayılı Yazı

Enstitümüz Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı Peyzaj Planlama Yüksek Lisans programı öğrencisi **16538002** no'lu **BAHAERGULI HUJIABULA**, **Prof. Dr. Mustafa VAR'ın** danışmanlığında yürüttüğü **"Yeşilalan sistemleri ve İstanbul İli Bazı İlçelerin Yeşilalan Sistemleri Açısından Değerlendirilmesi"** başlıklı tez çalışması kapsamında İstanbul İli Büyükçekmece İlçesinde bulunan 3 parkta kullanıcı memnuniyetlerini ortaya koyabilimek için ekte yer alan anket ile uygulama yapmak istemektedir. Adı geçen öğrenci bu uygulamayı yapabilmek için tarafınızca verilecek izne ihtiyaç duymaktadır.

Gereğini ve bilgilerinizi arz / rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Galip CANSEVER
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ekler :
1-E.1902040632 sayılı yazı (Elektronik Ek)
2-Bahaerguli HUJIABULA İzin Yazısı Talebi (Elektronik Ek)

Adres :Davutpaşa Kampüsü. 34220 Esenler / İSTANBUL
Tel / Fax :0212 383 3108/629 / 0212 383 3107
Kep Adresi :yildizteknikuniversitesi@hs01.kep.tr
İrtibat :Sevcan TANER
Web :http://www.fbe.yildiz.edu.tr
e-Posta :setaner@yildiz.edu.tr

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanununa göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
http://www.ebys.yildiz.edu.tr/Dogrulama/Index?EvrakNo=E.1902080404&ErisimKodu=5c0e3c3f

TEZDEN ÜRETİLMİŞ YAYINLAR

Makaleler

1. B. Hujıabula ve M. Var , "Büyükçekmece İlçesi Büyük Atatürk Parkı Kullanıcılarının Memnuniyet Durumlarının Saptanması", *Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*, c. 9, sayı. 1, ss. 293-306, 2021.